

(48)

V Est q. de substantia Angelorum ab illud ergo in initio mei cursus
admonui ut res archy distinguamus. hoc est fuit d's quando nullacreatura erat
ideo q' primo oportet tractare de deo. 2' de creaturis q' 2' post deum ha-
buerunt, locum et esse, unde primo actum est de deo nunc incipit agere de
creaturis. Et 2' nota q' non solum creature sed quid quid est eis pro eadē
adco. Vn. q' mite et uoluntas distinguant. I. non totum est ex uoluntate dei
proderit hoc non solum pro ma spectabilium. sed pro moralibz q' s' hoc est
malum et illud est bonum. totum est au' dei. quia aliquando nullum illud
fuit. et q' essent ex ad' dei fuit.

Un tracta. g. de creaturis. incipit. S. tho. ab angelis qui primus locum tenent
et ob hoc aliqui reprehendunt S. tho. q' tractatum philo sophie miscet tracta-
tui sacre scripture. quia non est theologizare sed philosophare.

Primum omnium fit ita q' hoc sit philosophia quid. h' nocuit sancti
q' proponat has questiones. unde. senec. lib. 8. epistolaz. epistola. 66. respondit
sunt obsequium. q' erat inter philo sophos. ego non queram que sit mita com-
2. quis rez forator quis omnia in ma mimesa et q' ueloz me celo niter esse
subes me biuere capite demisso maior sum et ad maiora sum quam ut man-
cipium sum mei corporis. breuiter sciat studium illud quo querebat res S. se-
ariz. et. m. i. de celo respondit eis qui reprehendunt disputationem de angelis et
superioribz tamq' uiderint. dicit q' nobis est scire parum de altissimis rebz
etiam per coniecturas. quam scire totum euclidem pretere. conatus est intel-
gere naturam deoz. q' magis est ut in libro de natura deoz et nobis quid
est necessarium. cum scriptura sit mentio de angelis frequentissima oportet
ut etiam pagani qui sunt angeli. o. dicit que foris sunt nihil ad nos. sat
est respondere h' p' m' g. i. petri. 3. parati reddere rationem omni potenti. u.
g. oportet ut pagani ip' s' infidelibz set respondeamus. quomodo de angelis loque-
t' ut intelligat moueat. et q' unde est q' non q' est ut in eadem claritate et
euidencia tractemus materiam istam sicut alii sed q' potet partim ex philo-
phia et sacra scriptura inuestigare omnia fieri. quia omnino sunt et aliena
ta a sensibz et mente beati uostro.

Articulus. p. an angeli sint incorporei omnia

Sanctus thoma. ponit conclu. et postea refellit opinionem antiquaz an-
clusio est q' necesse est ponere aliquas creaturas incorporeas omnino patet firmis
et bonum sunt. Ad idem. omne agens agit p' finem. g. p' bonum. et hoc
et hoc maxime in deo. ad. g. q' bonum pretendit in creaturis. respondeo q' illud
quod me' potest esse. s. q' imitet creatorem et a simlet' a. de quo non est
brum aliquid. sed secundum quod debet attendi simulatio effectz ad
causam. respondeo quando a simulat' agenti in principio quo agit. p'
gratia aze perfecte a simulat' soli non in spem. non est dubium sed quando
perfecte fuerit illuminat' similiter a quam imitabit' perfecte uerem quicidē
fuerit perfecte calida. o. ista ratio est metha phisica ad quā adducit
can. sanctus thoma. non. ne' q' potet aliqua aduerere a scriptura. respon-
deo aliqui putant q' istam rationem dederit nobis diabolus et non sit
ex lumine naturali quod est contra illud deus n. Semper uelut
uilez et contra illud psalmi. 4. signatum est sup nos lumina uultu
uultu

uullis etq. unde dico q. numquam in seculo tho. est aliqua melior p. hysica
que non possit etiam auidis peripi et in prospectu predicari. Sic illud quod
deus pretendit bonum in rebus arguit. n. sicut dictum est abus agit per intel
dum et uoluntatem. q. non est aliquis effectus perfectus quoad usq. imitetur
et assimilet ei per intellectum et uoluntatem. sic si geret p. calorem omnino
effectus non esset ei similis si non essent calidi. o. dices q. hoc non sequitur
quod illa creature sint incorporee u. n. hoc. respondet 2a conclusio q. subst
tis intellectuales non possunt esse corporee patet quia in eligere est p. s. s.
tis omnino in malis. ut probat aristoteles. lectio de anima egregie est. n. compe
tum xpiana. ut intellectus animo deum. angelos et dicitur unde illa operatio
lo patet dependet a corpore. eto. dant aliquos substantie incorporee
tore factuorum uide actu. 27.

Ratio
77

Hanc Questionem tractat. Magister. 2a. q. distinctio. 7. ad mouen
ctiam inter alia precepta studioz ob hanc ratio querendi rem aliqu
am et proficiendi studendi ut proposita questione theologica ante
omnia queramus. quid de illa potest haberi in scriptura. quia theo
logia ut scitis sub altera nat' fidei. si. o. constat ex scriptura sola quid
dicendum tenendum. de questione illa possentis contenti quamque
non esset superuacuum querere quid de illa extra fidem dei possit
q. si ex scriptura non posset constare recurrendum est ad auctoritates
sanctorum et illud nobis sufficit. nisi ex ecclesia aliud constet esse determi
natum q. si non sufficiat tunc recurrendum est ad rationes alias. s. na
turales. q. maxime inter omnes. s. tho. seruauit in summa in scriptis
enim errauit nullo modo scribendi ideo corregit se et aucto dicens
absit xpo inuidia q. nullis diligentius. nimo non ita diligenter
dicit. scripte. quam. sanctus. tho. nec erit aliquis qui postquam san
ctus tho. adducit aliquas auctoritates puta duas et addat alias
post auctoritates istas. adducit auctoritates sanctorum et postea ra
tiones naturales. in hac ergo questione pauca adducit ex scriptura
vna. San. aucto. q. constat ex scriptura q. angeli sunt spiritus

angelus est nomen grecum non latinum. nuntius inuenies in
no. nec titulus greci dicunt angelos q. est idem quod nuntius
et in scriptura sacra que est scriptura grece. nouum. s. testamentum
et uetus a 70. interpretibus ubi cumq. inuenit q. dicitur in scriptura
aut xpus idem s. b. est q. angelos. sed iam in scriptura ap. p. p.
tum est ad significandum substantias spirituales et receptum ab om
nibus mo. d. et anti. quis latinis fidelibus. tertulianus anti. quior om
nibus excepto clemente da loquitur angelos et clementis. nec et in t
um q. antiqui non meminerit de hoc nomine quia nec reb
erat apud ipsos sed uocabant eos deos illos qui erant in celo
by. sene.

Excusans q. necessarium est fingere aliqua nomina preter uita
ingens copia est rerum sine nomine. quas non pro p. i. apellatione dota
my sed aliter nominamus igitur quia non habemus illud nomen uo
my illas substantias spirituales angelos. hec enim re Angelus

271 336

Sed videtur quod sanctus thomas omisit quod necessarium. scilicet angeli sunt per animam quae est in
ut patet ex 2° posteriorum ab illo exordium sumit cum non sit notum an
gelos esse sicut negabant eos esse oportet primo querere an sint respo
deo idem est querere an angeli sint substantiae incorporeae et deo
ante ad dicitur. s. uidentur sunt. i. an sint aliqua creaturae incorporeae et deo
ad responsa etiam per 2° dicitur quod illud negotium est theologicum ideo quod agere at
teolo non oportet fuit querere an sint. quid apud theolo. est persenota hec quod sint
sicutem ageremus philosopho illud esset opus. sic per capitulum ex ~~ex~~ bis cicero
m. lib. de natura deorum. ubi dicit esse tractandum ab illa. quod an sint deus sed
tamen (ut dicitur) est apud theologos tanquam persenota et quod sunt
angeli. //

sed est dubium an ex scripturam illud possit constare. Primum apud antiq
uos non est magna mentio deis tamen apud socratem legitur quod nihil fa
cebat nisi confilio demonis unde non propterea demonis significabat
apud gentiles substantias illas intellectuales et spirituales siue essent bo
ni siue mali unde desocrate legitur quod dicitur se et regere se quaedam
superiori natura ut apud illos meminit plato frequenter siue meminit plu
tar. in libro de plantis philosophorum quod tales pitagoras plato et storic san
xerunt quod demones erant substantias intellectuales animales non solum sunt
loquuti sed definiunt. cicero aliquando uocat lares ut latine loquatur
sustinentes ut allegat tollis dicit quod formam uidei conspici non potest cura
sunt angeli uidei possunt angelos qui sunt supra celum itaque ap
ud philosophos antiquos uidei consistisse quod sint aliqua substantias supra ho
mines et inferiores deo. praeterea plutarco dualiter narrant quod cum facu
braret iulius cesar astitit quidam robustior hominis alterius naturae et pro
fectus quam homo. idem cesar et plutarco dicunt quod quidam accipit tubam
et tenuit ut exultans transiret et dicitur fuisse demonem apud aristotilem. 7. phi
7. ultimis capitibus tanquam promissio relinquitur quod sunt aliqua substantias incorpo
res tamen dubitant an sint plures anima. substantia aqua alii habent suum
principium. praeterea duo decimo methaphis. capi. 8. ponit tot substantias sepa
ratas quod sunt motus celi et 3. de anima. c. 4. uidetur asserere quod sunt aliqua substantias sepa
ratas quod sunt semper motu ponit differentiationem inter angelos et ho
mines et est quia angelus semper actu intelligit semper est idem quod intelligit et
quod intelligit in substantias separatis declarauimus aliquando semper dicitur ho
minis est impotentia ut fiat idem quod intelligit hoc est impotentia est ut re
cipiat species rerum intelligendas sed dicit ibi quod est alia difficultas quomodo
do non semper sit motu respectu omnium cum habeant species omnium se
per ex quo loco constat apud aristotilem esse substantias separatas d. 2. eli.
c. 9. expressius expressius dicit quod extra celum non est locus nec uacuum nec cor
pus quapropter dicit quod illic nata impossibile est nilo esse nec tempus facit eas
sensere. et itaque dicit inalterabilia incorruptibilia optimam vitam
habentia ex quo constat quod aristo. praeterea non ponit alios plures angelos
sed tunc rata est ratio unde franciscus prius nepos comitis pisce miracu
lorum dicit quod qui in hac parte uersat in platone et aristotile timendum est ne
fiant superstitiosi hoc est nihil credant nos autem non mitimur eis sed
scripturis ut dicitur est

IAM, ergo ueniens ad questionem .s. tho. quod dicit quod necesse est eos ponere
incorporatos unde hoc constat quia antiqui dubitauerunt unde testatur
de carne xpi constat angelos carnes non proprio gestasse ut puta
tuta sustantie spirituales et fortis alius sui tamen generis
tencia opinionibus et qd haberent corpus idem ad originibus uelandis non solum
facit eos corporeos sed dicit eos recidisse de celo pp concupiscentiam
si non sunt corporei non possent esse aliquid usq cum feminis unde ad uentil
ud. genes. uidentes spiritus dei filias hominum. et .7. dicit illos fuisse angelos
ge. m. i. peccare non dubitat angelos esse incorporeos aut enim solum
i. patris et filii et spiritus sancti illud proprium est ut sit mater alius
et absq ulla corporis ~~ad substantiam~~ societate. ~~intelligat et uel em~~ substantia

ad Ioh. 7.
in. 6. Aug.

in multis locis illud aserit in libro .7. de ciuit. dei .c. 11. et libro .9. et libro de ciuitate
nam demones num que adducit magister mox tunc distantiore 2. et multa
alia in quibus expresse aserit eos esse corporeos patet quia sicut est cum iacob
non potuit esse sine corpore et quod manifestum est in lib. de ecclesiasticis dogma. ii. c. dicit
in lib. incorporeum et non uisibile nam credendum nisi solum .i. patrem et fi
lium et .s. s. et tibi ponunt sanctiones que habent quasi deo. et .c. 12. creatura
omnis corporea est angeli et omnes celestes uirtutes corporee licet non carnes
sub sistunt et probat ibi magister ubi .s. relinquit sub dubio.
abas rupertus qui ruper in presq et in libro de uindicta Sobides .i. 27. expre
sse idem tenet summo qd foranti sunt ex aere sic homines ex limo terre et inter
recentiores ^{inimph} Rupertus. philosophus nostre etatis moxascaris lib. 3. denat uia ad
monum .c. 3. omnino tenet qd demones habent corpora et angeli preterea tenet
frater samuel ordinis minor contra quem scribit frater benedictus uirtute
us dicit fecit optimam questionem multa ualida dicit.

in Aug. 3. sup. gene. ad traq
c. 10. quod si et si de manes
aereas sint aialia qn corpus
aereas na uigent et ppe rea
more no de pstant qd pua.
let in eis demones qd
ad faciendum qd ad patre
dus e aptus duobz subter
positis aqua et terra mo uero
sup pte igne.

in Aug. sup. gene. ad traq li.
c. 22. et lib. de diuina
eio ne de mona. c. 3. //

in Theophrastus Alexandriz
Eps tenet in pter deum
et incorporeum //

in Bernat. sermo. sup. cantu.
ad dicitur manes pter de
as sermo sunt nec corporei
non non qd diuersi inquit
sunt semis pter //

Caictang ad epist. 2. super illud secundum principem pter aeris et
tenet omnino qd habent corpora aera. non ex isto aera sed ex aere alterius
mo qd a nutum obedit sic materia aeri ista est sententia istoz unde non
uidet ita esse certum sic .s. tho. facit maxime quia illud exponit inter
doctrina ecclesiastica item lucas uicq celius allegat ualidum maxum quia
doctus //

contrarium tenet communis sententia omnium scolasticorum ex cepto. cui et
illud tenet omnis turba catholicorum sed uidet qd non possit dubitari qd spiritus
incorporei patet ex illo quod fecit angelos suos spiritus idem est spiritus et
incorporeus R. qd spiritus esse non sonat idem qd incorporeus. ibi spiritus ad
mim ferebat et non capit pro corporeo unde proprie spiritus non ferebat
illud quod respicit sic dicit iste exaltat spiritum sed tamen apud
omnes iam significat rem sine corpore sicut est illud oportet ad care in stru
tum. unde de. bapta. frater mantuanus mapolo quia excusat cum quod
sit usq nomine spiritus prore spirituali quia illud ceceptum est ab omni
bz manet. et eo ceteris qd ex hoc qd non sunt spiritus non probat qd sunt incorporei
sed qd non habent ita graua corpora igit ex scriptura non potest dicitur
nari qd angelus sit incorporeus non est dubium quia non inuenit in
q sunt spirituales et ex illo uidelicet est non inferit qd sunt incorporei.

et quid. 6. dicendum. respondeo ut dicemus ex augus. pronunare de
itaremota ab intellectu clarum tamq dubium certum est errare et
nunc itaque

teneret et agere non opus est ut hic queramus demonstrationes quia non possunt reperiri
 uideamus. n. qd si loquantur nobis de gratia sunt ad huc tot opinioniones quam tum
 magis de angelis quidem stant nobis per magnam constantiam. secundo dicit qd
 opinio scolasticorum ecclesie uidetur uetior iam qd aliquid est est dicendum pro quo
 nota qd corpus cum potest duobus modis sumi aut huc qd potest intelligi qd sit cor
 poris secundum se et quamlibet sui ut lapis. 2o qd sit corpus quomodo quo
 est homo est quidem p^hibilis sic homo habet. n. per angelos aliquam parte
 sui in diuisibilem si primo modo intelligat uideat fuisse opinio antiquorum quod
 angelus ita sit corporeus qd non habeat aliquam partem sui in diuisibilem ut
 patet in ecclesiasticis dogm^{is} dicit qd nihil preter deum est incorporeum. in mo^{te}
 tularum possit deum corporeum et quidem que fuerant proximi tertulian
 secuti sunt eum //

et sed qd hoc. habent magnam apparentiam argu^{ta} s. th^o. p^o omne corpus est
 determinatum. g. et qd maior potest intelligi quo ad locum quod circumscribi
 tur certa quantitate. preterea est determinatum quo ad certam item
 quantum ad hoc qd sit ob^{tu} quia mouet auditum secundum sonum qd non
 potest mouere secundum illum uisum angelus autem non sunt determi
 nati ad huc et nunc non est dubium p^o quia sunt intellectu uales habent inte
 lectum quia uident deum si esset angelus totus corporeus non posset habere uisio
 nem de m^o. quia nec nos possumus per phantasiam deum uideri non est dubi
 um certe illa opinio non esset sustentabilis adiciens hec ratio sancti th^o. r^o
 probat qd angelus sit incorporeus omnino. respondeo. qd s. th^o. hoc forte sic prete
 dit qd angelus habeat aliquam partem sui in diuisibilem. l. sit totus in diuisi
 bilis qd postea. art. 2o. et qd. si. probat qd non sit compositus et materia et forma
 2o contra. cauetan. et nunc arguit sic qd habeat partem in diuisibilem quia
 homo aliquam partem sui habet in diuisibilem //

preterea arguit de angelis spiritualibus et uisione beatifica ubi esset ^{subiecta} ~~sub~~ corde
 non posset dari ^{sub} nisi diceret qd est. s. in toto et in nulla parte secundum
 se et quod libet sui quod est unum nouum //

et si intelligat 2o modo qd habeat partem sui in diuisibilem sic credo qd caue
 et simpliciter intelligunt tunc argo. contra eos argo aristotel. in primo de anima
 c. uti. arguit contra eos qui ponebant animam esse animatam sequit qd cella
 terra. aer. est animal. aut quare anima nima facit animal et non in terra
 non est ratio qd iam g. queret ab istis quare illa forma angeli non dicit anim
 a et per consequens quare non facit animal et per consequens quare an
 gely non est animal. equia non sentit. Equare est qd illa anima non fa
 ciat qd sentiat est alterius rationis contra quia et inter nos sunt animi
 distincte ratione et tamen omnes faciunt sentire item arguit cum s. th^o.
 de spiritualibus creaturis. ca. 9. et in multis locis respicitur in rebus natura
 liby summit^o ex fine. ut patet 2o. p^hisco. quare anima nostra est in
 materia quia omnino habet ac^{um} aliquam incorpoream quam non potest
 extra corpus habere tunc ego quero ate quare angelus habet aliud cor
 p^o non ad sentiendum neq^{ue} ad loquendum. ad quod. nulla est necessitas.
 g^o non habet preterea. sic. angelus habet corpus g^o. l. organum. l. 3. alte
 rius modi non p^o. itaq^{ue} sit simile corpori humano ut uidet^{ur} ^{arguere} tertulian

terculia aucto. dimphus ita palatit exo q' luctatit' cum Ja
cordia tum uideat q' minus sunt disticta organa et despu fctio
nes p' distictas operationes. s' aucto. d' sed nullo tales sunt man
gelo q' p' terea oportet ponere membra q' n'is et foeminas et ma
tes quod est absurdum. s' aucto. cicero. libro de naturad' eoz' con
tra epicurob' qui ponebant deos esse forme humane arguit sic. d' si
tunt ante homines ego potius deus secundum hoc d'ci q' homines
sunt forme diuine quam contra ita si angeli figure nostras sunt potius
essent forme angelice quam ipsi nostras cum secundum omnium
sententiam sint ante homines creati oides est figure eorundem q' quare
o qua est p'fecta q' in celo est necessaria. illa figura qua non possit per
petuo moueri nisi esset columbum ne potest dici ratio naturaliter q' sit
frus, aut illius figure oides q' est imperfectus cup' figure sit esse
acc' et ignis q' quia omnino mouet loquit' ego fidem n'it' ad motum
est illius figure cum uoluerit sequeret' q' posset per motum frangi et u
re ad figuram digiti quod non est credendum. //

et p' terea querit de mag' figure si sunt in magna quare ipsi non
habent aliam operationem nisi uelle et intelligere et aliud nihil facit
q' sint mag' aut parui non est dubium p' terea si haberent duo cor
pora magna sequeret' q' non possent duo angeli. s' aut unq' cum alio
corpore quia duo corpora non possunt se naturaliter penetrare o istud
est uerum de corpore non spirituali quia eadem ratione dices q' cum
celo possunt esse duo corpora penetra. quis expertus est. q' et tamen
dicimus esse mirandum q' corpora beator' sint penetra cum celo p' terea
si sint corpora cum sint creati in celo in ipso ut d'icemus non possunt
moueri naturaliter et uere ad nos uel ad infernum, cum tamen natu
ra sua esset scilicet q' sint ad materiam spiritus illud est et ex lege
dei q' quia saltem naturaliter non possunt moueri item querit de cor
porib' 7. eoz' an sint solida anima an se impediunt quomodo in
uangelio in uno homine erat una legio eoz' //

p' terea arguit contra eos quidam eos habere corpora aera sequi
tur sicut ita cedunt sic iste aer q' penetrat in omnia possent corrumpi
o iste aer non est eiusdem speciei, ne generis, cum isto q' tamen esset di
cete q' sunt aera o sunt sicut ista corpora, h'onea dicam ego non s' d'
est hominum alterius generis q' nihil est dicere et ita quia isti non po
ssunt explicare q' corpus habeat. A. L. t. illo modo sic arguit. cicero
q' eos qui ponebant q' deus esset figure humane quero an habeant
colorem sanguinem respondebant q' non sed habebant quasi san
guinem dicit. aiet. q' ille non intelligit quid sit illud quasi san
guis ita nos non intelligimus nec isti quid sit illud quasi aer aut ill
aer nihil est dicere //

p' terea argo. si angelus haberet naturam et formam quere. l. est
separabilis a materia. d. non si non q' est imperfectus anima. A. d. h.
nali sicut. q' angelus est corruptibilis et q' uerum quere. anima
separata an possit perse esse. l. non si. z. m. g. anima est perfectior

forte Ezeas

est perfectior si^m quero anperse possit existere nisi ergo quare deus non fecit illam
sine materia cum ad nullam operationem eget corpore.

233 338
preterea aut ex scriptura semper uocat spiritus spiritus autem sonat in scriptura
Rationem indeuisibilem ut spiritus S. uocat spiritus ex quo non habet ex quo saltem
ex illo nomine esset indeuisibilis nisi spiritus caperet prout indeuisibilis.

preterea ioh. 4. c. spiritus est deus et oportet uos adoratores in spiritum adorare quod
uia intelligit aliquid corporale non sed quod per adorare in re spirituali et in
deuisibile. si. n. ubi spiritus est deus non intelligat quod est materialis sed corporeum
non ita grauen saltem non bene inferant quod non oportet habere ita corporeum
adorandum

preterea Richardus 4. d. c. adducit illud marci si quod una legio demonum
erat in homine est unus deus quia dedit angelos incorporeos preterea dicit
qui est maxime auctoritas tenet illud item dicitur sic ut allegat. 2. arti. preterea
S. tho. alexan. et omnes.

quid dicimus ad istos patres ad omne deus quod non est recipienda et
auctoritas in illis libris cum ponat. ff. esse creaturam de auo usti. 2. quod
non est mirum quod illud tenuerit in initio nascens ecclesie maxime quod res est
ignota 2. deus quod semper loquitur cum dubio patet. 2. de ciui. ca. 10. et in
pactis. ca. 5. m. i. loco dicit sicutem quisquam nulla haberet corpora
demonibus assereret non est de facie re aut laborandum operosa inquisitione
ne aut contentiosa disputatione certandum itaque ubi sequitur opinio
onem ponit loquitur secundum plato. et apulej. et adducit in capitulo
illo cum querunt ista et ea si possunt quod competat non nisi uoluntate
exercet ingenia si adhibeat disputatione moderata et absit error opinio
um scire quod nesciunt quid enim opus quod sui actibus affinent. l.
negere. l. diffiment cum discrimine qui sum discrimen nesciunt

De auctoritate li. Romanorum ecclesiasticorum

Nunc dico oportet respondere duabus ca. ecclias. dogma. et primo est uel
deuotum cupit auctho. est ille lib. respon. p. omnium ille libor non est
tam auctoritatis sic ea que ecclesia statuit alias non liceret negare illa
ad definitiones quia non habet auctho. concilij quia non est auctho. p.
quia ecclesia statuit sed in nullo yruerit propterea quia circum fertur
sub nomine amento. ui. m. lib. auo. tomo. 10. 2. deus quod ille labor non est
tantus ang. probat quia ubi sunt trig. ca. acc. 21. usque ad cap. 50. con
cilij in leuitam cui inter fuit ang. et ansel. legatus romanus uide concili
um in leuitam. et confer. ca. 30. cum aliis illius libro inuenies omni
no sunt eadem 3. deus quod ille labor non est ullius auctho. citatis Per dicitur
sunt. n. ubi greca concilioz et aliorum 4. libor quod multus fuit auctho. ita
ad illius scripturas fuit aliquid copulatur de quod non constat adhuc nec
urder. constat esse copulatur ang. quia scitatur suppresso ang. nomine
ut idem scitatur unum est quod uidetur esse ecclesia circa etatem ang. quia ubi
ponunt errores taliam et uigilantij et non recentis res illi fuerit errores
illi fuerunt tempore genadij auo. et in g. scitatur 7. d. 2. c. ubi allegat
illud sub nomine genadij qui fuit statim post errores et edidit libros
de scripturis illustribus in decretis allegatis sub nomine de stem aliquando sub
nomine gre

fore genadij

Angelo probo ex materia aeris potest fieri ignis et ex igne aqua potest omni-
no mutari homo tunc iam anima informabit et materiam angeli

et praeterea arguit marfi. q. 2. m. 2. senten. angelo esset corruptibilis patet
quia materia est eisdem rationis et appetit omnem formam fit materia nostra
et per consequens si appetit potest habere et angelo potest corrumpi. //

et sic contra Angelo mouet q. habet materiam antecedens patet ex illo angelo
autem descendit de celo et probat q. claris. 7. p. 1. et 2. omne quod mouet
et diuidit in partem per se mouentem et partem per se motam et angelo mo-
uel' habet partes et ideo est materialis. Et q. non mouet' motu simpliciter quia non
sunt in loco ut aeris. q. dicitur sustentis et eadem habet partes sunt mirabilia nec
sunt in loco et 2. dicit mouet' q. habent partem per se motam et concedo se-
cundo dicit q. non q. ideo est intelligendum ut quibus partes sunt distinctae unde scilicet
est q. in angelo dicitur per se mouentem distinctam a toto sic omnino toto homo mo-
uet et toto mouet' dicit q. principium quo mouet est distinctum a parte
mota ita dicit argentina. //

et Marfi. a. q. angelo non habet materiam distinctam. Ratio nostra
p. q. una illarum est perfectior quia impossibile est dare aliquas duas res
differentes specie et eque perfectas sed illud est impossibile probo materia est
pura p. q. inter materias non potest esse una altera perfectior omnino ma-
teris si aliquem gradum perfectionis habet illa est inferior non q. potest im-
aginari quomodo una materia est altera perfectior p. quid. sed omnino pro-
bat q. materiae celi et nostra essent eiusdem rationis ideo dicit q. una pu-
ra p. est altera perfectior in potentia est altera perfectior ergo et quando
querit p. quid dicit q. per se p. sam.

et in articulo mentis est difficultas circa primum est difficultas angelo est in
genere q. habet materiam quia genus sumit' ex materia ut patet 8. m. 1.
cap. 1. Et q. in rebus materialibus eadem est id e quo sumit' genus et differenda
sed quia intellectus noster considerat illam rem ut indeterminatem puta in
teligit' conceptu communi et ubi ab ea sic considerata. et inter in nota sumit'
t' genus ut eam tamen quia considerat eam ut est sub esse particulari puta
conceptu proprio sumit' ab illa differentia sic omnino patet de genera me-
thaphisico. et differentia puta animal et rationale eadem res sunt. //

et Circa. 2. m. et solutio nem. ubi dicit' q. forma intelligibilis est in
tellectu secundum rationem formae quid hoc est q. est in intellectu sic est in
re quia ratio formae ut est in re est uera forma uero est bonum. dubium autem
ta. dicit q. est in intellectu secundum esse uelle est forma denudata a
conditio in re in diuina lib. et per consequens a conditionibus materialibus
unde intellectus ut distinguit' contra sensum solum est per se saluum except
uus utitur et habet conceptus communes. dicit q. q. intellectus ut ait
distinguit' contra sensum aeris. non in eligi in sole. n. reflex. i. per co-
nitionem ad phantasma. et per conu. sum. q. forma intelligibilis est secu-
dum rationem formae quia omnino est ibi forma per se scilicet et concep-
to. ita. ca. 1. dicit claris q. forma est in intellectu. i. spes intelligibilis
recipit' in intellectu non secundum rationem ob. q. est materialiter
omni. sed recipit' spiritualiter et sic creo quod in intellectu recipitur
specie intelligibilis. Res materialium non sequit' q. fit materialis quia
recipit' in intellectu materialiter et spiritualiter. //

Circa tertium in angelo non est materia. s. nec pura p^o. g. est
pura actus et per consequens deus respondet. Sanctus tho. q. m. in
gelo dato q. sit actus non est pura actus. unde mens est actus et potens
tia esset. n. q. utest impotentia ad hoc q. determinat' posse illius est
impotentia et esse ip. sui est actus determinans. essentiam. quod non est
in deo. //

Circa quod illud doctus s. tho. q. esse distinguit' ab essentia ut s. q.
3. arti. 4. quod dup. dicitur intelligi potest uno modo sic q. sint duo
res distantes sicut albedo et sub sedum et ita intelligunt omnes.
tho. et forte fuit opinio s. tho. sed tamen ego non credo eam veram
nec aliquis debet credere sub pena q. non habeat intellectum q. non
pro totis igit' esse et essentia sunt eadem res sed tamen in scriptura
distingunt' ad hunc sensum q. esse non est de essentia creature
sicut est de essentia dei itaq. si imaginaret' aliquid infinitum et
cum omnibus que deo convertuntur si possit non esse saltem per
imaginatio nem non esset deus quia de essentia dei est q. sit non a
men est de essentia hominis q. sit omnino si suum esse. non pro
fecto ita oportet intelligere quamvis primo modo defendere non
sit hereticum in theologia est. n. hereticum in p. nica. quod non. g.
tho. capones sine intellectu. //

Tamen erit ad argumentum dicens q. omne esse creatum compara
t' ad essentiam. Tamquam actus ad potentiam in deo tamen non
habet locum ubi non prout dicit s. tho. q. essentia sit potentia et
esse actus sed q. comparat' unum ad aliud tamquam actus ad poten
tiam preterea dato q. essentia angeli non esset impotentia ad actum
illo modo in his angelis non esset pura angelus et quia est in
potentia ad formas accidentales pura in entitate mutam. //

Contra mo. istum ponit marci. 2. q. 2. a. i. cocu. 2. am. angelus
ex nullis partibus sicut ex esse et essentia sicut quoque modo compo
nit' probat et p. et nos fatemur nec intellectus et voluntas sunt par
tes g. est compositio cum his et non extris sicut omnino album compo
nit' cum substantia et albedine non tamen sunt partes ubi in par
tibus g. est. ad hoc q. aliud dicat' componi cum his q. illa sunt par
tes distantes non dubitatis igit' ita dicendum est in angelis et ad hoc
ne procedat argumentum marci. acuit sic esse et essentia distingua
t' g. maneat. P. casum essentia sine esse iam quero quid est p.
his qui dicitur ea distinguere. dicitur implicat contradictionem
q. maneat essentia sine esse unde dico q. abstractum p. intellectus
esse manet essentia et illud est totus angelus. g. esse non est pars angeli
illud omnino est verum sicut et caro. separat' actus et essentia q.
iam ille actus quero quid est sicut dicitur. ergo non est pars angeli. s.
non componit' ex actu suo et essentia. R. totum antecedens est re
rum et probat' bene q. actus et esse q. non sunt partes esse intellectus
nunc non est res quidem quam sit compositio ex esse et essentia sicut
dicimus album componit' ex substantia et albedine nec est sine albedine
ud misterium. //

de perfectione essentiali totius univ[er]si //

redubitat. 2° quomodo est intelligendum illud numerus angelorum
excedit numerum. Rex natura l[ib]er. l. intelligit' excedi omnia nu-
mum speciem et individua et illud esset obstratum q[uod] essent plu-
res q[uod] aere maris. l. dicit' excedat s[ed] sp[iritus] et sic esset parva aut
non ita magno numero. R[ati]o p[ro]p[ri]o modo intelligit' ut p[er] apud
S. th[om]a. m[etaphysic]a q[uestio] 1. dicit' acti q[uestio] ad. 2^m. ibi loquit' de eadem materia
dicit' excedunt omnes naturas Rex corporatum et ideo de p[ro]p[ri]o
q[uestio] 6. acti 6.

et q[uod] autem sint magno numero est de fide ex illo loc[us]. 2°. n[un]q[uam]
uit est numerus multum ap[er]t[ur]a apocalyp[si]. 3. ubi numerum an-
gelorum multorum. mat[th]ei. 26. amputas quia non possum cogere
cogere patrem. et erubescit mihi plusq[ue] duodecim legiones ange-
lorum et illud materia malum ministrabat eis daniel 7. et
7. ca. et in ps[alms] 137. firmetis de angelis multis. lac. 2. facta e[st] cu[m] angelis multi caelorum
m[ult]i caelorum.

requibus patet q[uod] illa opinio Rabi Moy[si]. est heretica et pro-
tali habet' apud Rabi[os]. et est ratio ad illud quia si materialia
creata sunt p[er] homines tanto numero non est mirum q[uod] in
curia celesti facta p[er] deum repererat' maior numerus

Arg[umentum]. 4° an angeli differant specie.

S. th[om]a. ponit duas op[er]ationes alius deinde propriam quida-
m dixerunt omnes angelos et omnes animas esse e[ss]e e[ss]e dem[onstr]at[ur]a alii
q[uod] omnes e[ss]e dem[onstr]at[ur]a ponit q[uod] hanc conclusionem multum in
possibile est duos angelos esse e[ss]e dem[onstr]at[ur]a patet qui sunt e[ss]e dem[onstr]at[ur]a
specie conveniunt in forma. i. habent eandem essentiam. et di-
fferunt in materia sed angeli non habent materiam q[uod] fuit
omnino non possumus esse albedines separate e[ss]e dem[onstr]at[ur]a
utaneq[ue] duo sustentis in materiales dicitur. h[oc] est probare in no-
tum per ignotus. h[oc] de hoc dicitur imaginat' S. th[om]a. q[uod] a
na materia non potest distinguere ab alia nisi per quanti-
tatem. unde dato q[uod] angeli haberent materiam illa non esset
e[ss]e dem[onstr]at[ur]a ratione in omnibus et ideo differunt specie. cum n[on] m[ult]i
angelis non sit quantitas non possumus habere materiam solo
numero differentes qui materis iste distinguunt numero per
quantitatem.

Nota curia literam q[uod] potentie d[ist]in[ct]as rationum sunt poten-
tis ad d[ist]in[ct]os actus specie differentes.

questio hec est celebris apud doctos S. th[om]a. ponit duas conclusio-
nes p[ro]p[ri]o defacto non sunt e[ss]e dem[onstr]at[ur]a 2^a in possibile est q[uod]
sint e[ss]e dem[onstr]at[ur]a tractat' questio ad 1° 2° 2^a q[uestio] 1. dicit' 3. q[uestio] 1.
3^a q[uestio] 4^a Duram. q[uestio] 2^a max[ime] q[uestio] 3^a Cap[itu]lo d[ist]in[ct]io. eadem. q[uestio] 1. 1^a q[uestio] 1.
um apud Ropodet habeant omnes studiosi. S. th[om]a. recitat. n[on] f[uit]
delissime. et S. th[om]a. et aliorum opiniones.

Querit' ergo an sint plures angeli e[ss]e dem[onstr]at[ur]a q[uestio] 1. h[oc] possumus
tractari in dupli[ci] sensu. 1°. unde facta sint 2^a. an possumus esse et
nos primo

et no spermo tractabimz cam in secundo sensu, et adhuc nulli habet dupli-
 cem sensum prims an sit possibile lege naturali qd sint duo angeli e-
 dem speciei 2^a an illud esse possit secundum dei potentiam et in primo
 sensu respondet secundum petipasthichob. non possunt esse duo angeli
 e-
 dem speciei patet. i. z. metaph. ca. 7. alij ponunt. ca. 6. **U**t probate per
 to celestes dicit. n. si enim alij sustantij sep arate quam sint mo-
 cum sint fines latioris ut ferare celum. at impossibile est esse alias ra-
 tiones perpetuas quia latior est per stellam non possunt esse plures stelle
 qd autem celum sit unum patet si n. plures essent celi. i. motores celi.
 ut homines possent esse unius cuius qd speciei numero autem multa et
 quocumqz mutaret numerum materiam habent una. n. est ratio ce-
 tes. 2° patet qd omnia que differunt numero habent materiam, cum
 qd angeli sint immateriales patet qd non differant solum numero et tan-
 dem ponit aris. ubi dicit huius libri que differunt solum numero habent
 eandem materiam. i. e. eisdem rationis / eadem est sententia abite.
 s. metaph. ca. 6. qd non possunt aliqua solum numero differre. in
 si per materiam huius est sententia philosophorum.

*Venerabilis viri. Inquit
 qd dicit qd in Arist. in
 omni intellectu.*

2° duo qd summa naturali non potest probari qd aliqui angeli sint
 e-
 dem speciei potest conclusio huius amari. ubi. s. q. 7. patet quia aris
 ita tenet dicitur. 2° motibus naturalibus optima probatio est experien-
 tia patet qd in per petuis micocryptibilibus non est nisi unum micocryptu-
 in sua specie angeli aut sunt micocryptibiles ergo antecedens patet
 celi sunt omnes perpetui et illi differunt specie secundum omnes
 philosophos et astronomos patet quia habent motus distinctos specie p
 preterea planetas differunt specie quia habent proprietates diffe-
 rentes specie item omnes stelle differunt specie fitentibus qd sint etia
 per se et non esse partes orbis ut patet quia habent quibus motibus mo-
 uentur distinctis motibus et a suis orbibus et illa est sententia omnium
 astrologorum videlicet sunt plures animi eisdem specie et tamen sunt
 micocryptibiles qd in per petuis dicitur duo micocrypta in eadem specie
Re nos loquuntur dicitur totalibus unde aris. 6. metaph. phi. ca.
 s. si homo esset per petuis non qd esset quare esset unum tantum

etiam probat ex fine micocrypta multiplicat pp conservationem
 speciei in per petuis cessat sine fine qd cor videtur qd stando in phi-
 sit loqui sine ratione aliqua ponere duos angelos e-
 dem speciei et
 per consequens sequitur qd defacto non sunt.

3° sed an per divinam potentiam possit esse duo angeli in eadem
 specie communis opinio theologorum tenuissimorum. dico hoc quia non
 est opinio caris. neqz captes. neqz aliorum qd habent ingenium dicunt
 qd deus non potest facere duos angelos e-
 dem speciei patet. non
 possunt distinguui numerice omnis n. distinctio numerica est per
 materiam ostenditur per formas qd quia illa est distinctio specifica
 contra quia deo potest artificialiter annuadere et producere aliam
 in eadem specie.

in eadem specie \bar{d} dicitur quod tunc non esset duo angeli differrentes
in specie numero quia michael non esset contra reproducatur michael
consecrando alium iam productum in illa specie. Verum quia
christo angelo alius species species illa non potest separari ab
nisi producat eundem met angelum multiplicatum ecce mirabi-
lem opinionem //

Ego dico quod tunc quod sanctus et sic. hoc somniabit nemo fiduciat ipse
et omnes doctores. non plus crederem quam falsiorantibus diceret quod
n. impeditur nec s. tho. est illius sententia ipse n. solum loquitur de
potentia naturali quid ipsa natura angelorum habeat, quando uero lo-
quitur de potentia dei quod sub his terminis unde ^{pure creatura} ^{comu-}
nicare potentiam accendit \bar{d} conclusio intelligit sequendo ordi-
nem naturalem non possunt esse plures in eadem specie quia ordinem
naturalem quod impetuit non fit nisi unum nisi uicium et quod in
duo non multi placent nisi ad conseruationem speciei et probat hoc
quia articulo sequenti querit an angelus sit incorruptibilis et respon-
det quod necessario est incorruptibilis quia deus est potest illum amitti
sane bene uolo. sed s. tho. respondit naturaliter conseruare ad
naturam angeli \bar{v} et imponere quod deum non posse amitti
sane gradidem mirum esset citat. capite opusculum. s. thom.
^{quia} ^{caueo} istas de unitate intellectus incipit ^{sicut} omnes homines dicit
in summa dato quod stando in ratione naturali concluderet non esse
nisi unum intellectum non ob id probat quia deus posset plu-
res producere aliud enim est. (inquit) dicere quid sit ipsa
natura rei. et aliud quid rei potentia unde n. ualeat conse-
quentia aqua non ualeat sursum ascendere \bar{d} deus non potest
facere quod ascendat dicit \bar{d} quod in natura angelica non est pote-
tia ad hoc quod in eadem specie sint plures nisi uicium quia unus
angelus non potest alium generare sed deus posset illos producere

sed antefacto produxit plures in eadem specie ad hoc omnes
excepto s. tho. ac petro de thoma. Verum affirmative. marci. s. q.
d. dicit. n. pp antiquos uidet dicit quod si plures esdem specie
cui uidentur quam dicitur. Verba dicit nisi. io. li. 4. c. celestis hierar-
chiam. est ordo. sed in et angelos esdem ordinibus unde in ordi-
ne angelorum est ordo quia unus est maior alio. intelligit de \bar{d}
contra hoc uidet plus quia deus faceret ordinem secundum
gratuitis et non in naturalibus. preterea non ne ueri simili si
quis diceret quod angeli in firmis in naturalibus sint superiores
nigritibus et tunc nullum ad probandum superius
sua partem esse supremum in natura obene dicitur non pro-
dit sed quare dicitur angeli non curat esdem specie \bar{d}
ne scio quod hoc potest dici et male in prouocaret marci. probat hoc
quod sint plures in eadem specie quia dicitur in eusto dicitur
inimibus qui sunt esdem specie uidet quod hominibus equa-
libus dicitur equales angeli utem angeli essent soli item
homines reperantur sedes angelorum cum ego multi homines

homines deceant nequa h' gratia sequit' q' equales sedes accipiant
angeloz q' illi erant equales nigratai q' eisdem speciei de hoc co
nescio quid sit ad idendum scio quid sit ad idendum secundum
naturam angeloz quid autem deo fecerit eo ignoro non potest
ex scriptura nobis constare nisi q' sint plures angeli siue unus si
ue distinctum speciem //

et oportet tamen videre quantum ualeat ratio nec .S. Tho. in pri
mo quia non habent materiam non possunt esse plures et q'
sicut impossibile est q' sint plures albedines separate //

et arguit contra hoc de facto sunt plures separate in eadem dico
q' sunt sine quantitate quid q' intelligit .S. Tho. et dupliciter possu
mo loqui de albedine que est actus utrum possint esse duas albedines
separate que sint accidentia et naturaliter loquendo nec una pot
est esse extra subiectum per potentiam dei licet th'o. dicant q' non
potest deo separare nisi in quantitate. In fine habent distinctas habi
tudines ad distinctas substantias sunt argumenta //

S. Tho. opus 93. c. 19. 11
inquit si q'libet esse sepa
ta a subo non necesse est ma
teriam diuisi diuisa diuisa
in multa, albedo uero si
est separata nec foret tm
ma cu non horet in sua
materia diuisa sed a na
tura. ibi dem q' q'libet
e actus p'p'ius suis.

et quomodo q' intelligit .S. Tho. et naturaliter non de potentia dei unde si
calor esset subiectum non essent naturaliter plures calores quia
ille calor non posset generare plures calores alium calorem quo
modo fictiis extra subiectum iam crearet q' non posset pro
ducere in hunc. et non supponit q' omnes calores natura sua ess
ent extra subiectum alio modo possumus loqui de albedine sepa
ta a subiecto aptu et albedine et de illa est idem iudicium sicut de
angelo esset .n. substantia immaterialis quia esset forma una non
plures non .n. posset aliam producere sic nec angeli non in sub
iecto quia angeli non potest in hunc produci nec extra subiect
um quia crearet et de tali albedine intelligit .S. Tho. sicut de ho
dentibus una separata aliam generare nec creare unde non po
ssent esse plures fictiis de sol quare deo non fecit duos soles
duas lunas duos mercurios quare materia solis non pote
st recipere formam hunc certe recipiet si posset generare nec co
municabit illi uirtutem generandi quare non op' erat ut esset
alius sol //

et multi plures q' fit per materiam et illa non est in angelo nec in
albedine separata et ideo solum est unus angelus in eadem specie

et sed in hac ratione inuoluit una metaphora. obscura dicit .S. Tho.
q' materia fit causa in diuisio in aliqui quomodo
do sic anima non est distantia ab illa et non per materiam q' petro
in diuisio dicit per formam et sic isti moderni uocati totius philoso
phi dicunt mirabilia //

et .S. Tho. dicit q' primum principium in diuisio in est
materia prima .n. in diuisio in est omne quod est prin
cipium essentia

peccate de se ipse erat solus in spe sua, alioquin illa dicerent de se, quare et alij oes secom singulari
suis spebus ut illa. q. ma
sis q. dic. /
p. si angeli heri vnde solo
numero dicit sine ma. /
copo. ex ma. et forma aut
fons copo. q. heri dicitur
cipia q. q. num. dicitur. /
mam ex hinc. esse q. for.
mas q. q. et seclusa ma. dicitur
feru. num. hoc aut cet. q. u.
fluu. ex occisum. /
deduc. q. q. no. e. malus.

principium essendi tamen primum est materia et ut dicitur agans que
sunt pna istius omnis generi uo cet. a. et alij uocet. b. dico q. primum
principium nichil in dicatione est. hinc materia quam habet. quomodo
distinguit. a. ab. per materiam et formam sed hinc mat. etia quare ha
bet hanc formam certe pp. has dispositiones que habent locum ha
teris ubi oratio aionis certafacit duas aquas in prima producit. b. et
lorem. m. z. producit c. calorem quare hoc ampossit contra facere res
ondeo q. non potest quia si posset cum non sit in se. defecto fieret res
sa. n. naturalis sufficiens non potest producit effectum in passo debite
aproximo. ego. item fieri potest in prima aqua producere. c. calorem
l. hoc per suam naturam. l. per miraculum si per miraculum solum
hoc non disputamus si ex sua natura. g. secluso miraculo. cum conuenit
des generali poterit g. libere producit nun. b. calorem nulla aqua potest
consequenter potest esse non producere nun. b. calorem et potest producere
g. q. possit non producere patet quia potest non producere c. per ego. o.
us non conueniret ad hoc ad hoc q. in prima producat c. et in z. aqua
producat. b. sunt fabule.

Et dico. g. q. tota Ratio fuit materia ignis. n. ille nichil materia
possita in hoc tempore non potuit alium ignem producere quam a. q. d.
gratia idem omnino de formis substantialibus dicunt recentia res q. causa
quare est ignis producat nun. b. ignem magis quam e. est prima
usa aqua determinat et nullam signat causam naturalem que se
neat ex parte agentis naturalis hoc est mirabile q. det. aliquis effectus
naturalis et non sit causa naturalis determinata ad illam. m. certe ill
ud deo uoluit quia erat necessarium supposita natura. ignis et natural
ter loquendo dicunt isti q. est demonstratio q. deus sit alio quoniam non de
ret ratio quare iste ignis producat. b. calorem. magis quam e. nisi de
terminaretur a prima causa. mirum est q. aris. s. th. albe. alex. et
nes antiqui non inuenerunt hanc determinationem eorum de ma
g. istud modernis magnas. g. ista profecto sunt commenta.

Etiam g. oportet ut dicamus q. materia est primum principium nichil
dicationis et si aliquando. s. th. dicat. q. quantitas est principium
indivisionis est intelligendum q. quantitas cum dispositionibus que
tenent se ex parte materis est principium indivisionis.

Et alia argumenta facit hinc. quia. s. th. vi. apud capre. probat q.
deus possit facere duo individua sine materia g. bene credo ut pro
bat q. materia non sit principium individuationis probat quidem
suum sensum non ad sensum uerum quem. s. th. pretendit ideo
non referam illa argumenta uideat qui uoluerit de argumentis
litera omnia sunt clara. unum non q. est articulus parisiensis in quo
condemata est illa propositio deo non potest facere plures angelos de
em. petri non loquitur de possibili secundum naturam aut de facto
tamen homo somnariat sanctis. th. licet auto. arti. parisiensis non
tanta sicut concilij aut pape non tamen debent uocari nisi in con
tium assent et auctoritates et rationes rigentes esset in clero per
cuis non assentit determinationi tantorum uirorum nichil tamen
oportet esse

278 349

Oportet ei assentire tum **ff** auctoritatem tum propter Rationem sicut
s. tho. **pp** illius teneret possemus dicere qd arti. patrisi sunt reuocati et tota
scola sub stephano quantum ad hoc ad hoc .s. tho.

Articulus. 2^a an angeli sint incorruptibiles

In s. tho. ponit. condit. Hanc. necessarium est ponere angelos incorrupti-
les ex natura sua. probat. quid quid corrumpitur corrumpitur per separati-
onem unius ab alio quomodo n. corrumpitur lignum per separationem formae a
materia. n. salis est consistens in existentiis per hoc ista forma uniret ista ma-
teria sic n. quod est ergo dissoluetur per easdem causas quae separant formam
a materia idem est de alteratione quomodo aqua fit calida per unionem cal-
oris cum illa quomodo corrumpitur calor illius per hoc qd separatur ab ea tunc sup-
er unum aliquid quod aliquid conuenit alii dupliciter uno modo per se alio mo-
do per accidens sicut etheri conuenit per se qd sit es. et illud non potest ab eo se-
parari quia dato qd corrumpatur non separatur cum non moueat sed ei conuenit
esse circuli .l. alia figura per accidens et pro quolibet figura potest ab eo separari
ubi quaeq; ergo interuenit separatio accidit et corrumpitur et ubi non potest esse se-
paratio non potest esse corruptio sed in angelis non potest esse separatio unius
ab alio non formae a materia nec aliquid alia ergo secundum naturam su-
am est incorruptibilis et illud hic proponit tamq; notum qd ubi non est se-
paratio non est corruptio patet in omnibus probat et aposteriori angelus est inte-
lectualis naturae enim unum quodq; operatur secundum qd tale est .i. a qu-
o dato qd sit in potentia calida nunquam calefaciet nisi acta sit calida est illa
compositio metaphisica. dato qd habeat sensum clarum tunc o. argumentum sic
oblectum intellectus est .s. tempus quid hoc est dicere respondes oblectum sensus
non est .s. tempus quia ad hoc qd moueat potentiam opus est qd sit in huius na-
tura sed oblectum intellectus est .s. tempus.

Quod dupliciter intelligitur primo modo quia non est opus ad hoc qd
intellectus sit in aliquo tempore .l. secundo. dico quod est oblectum intellectus
et sciens est aliquid .s. deus qd est supra tempus licet primo modo sit melior
et ita intelligitur qd oblectum est sempiternum si ergo operatur angelus
omnis habet pro oblecto aliquid aeternum signum est qd sit ipse aeternus.

Dubium est quid .s. tho. uelit probare .l. uult probare qd angelus non po-
test desinere esse .l. quod non potest corrumpi proprie loquendo de corruptione in qua
aliquid manet sub utroq; termino. est si hoc uult illud est clarum quia non habet par-
tes respondes .s. tho. probat qd non potest corrumpi proprie loquendo de corruptione
ne qd patet ex ratione facta. ex art. .s. qd non habet partes .s. organa. ex hoc non po-
tetur qd sit sempiternus quod non erant probare ex oblecto operatur in sempit-
erno respondet qd optime probat qd est sempiternus ex eo qd est incorruptibilis
nec enim quid deus possit facere quid sit dicendum secundum hanc
naturam et ordinem causarum utrum quomodo querit an homo possit uolere
oporteat distinguere distingo .l. per potentiam sed .l. per potentiam naturam
sem non opus est hanc distinctionem absolute est dicendum qd non potest igitur
ex ratione scilicet optime in factis absolute non potest desinere esse non enim
quid deus agere possit quia non est de hoc questio oporteret naturalis qd illa
ratio nihil potest corrumpi nisi aliquid maneat sub utroq; termino est ut

est vera de materialibus. Nonde immaterialibus. Respondes cum
sive naturali et naturaliter loquendo amicitia non fit
sicut angelus non potest ita corrumpi quod maneat aliquid sub ullo
sequitur absolute quod non potest diffinitive esse naturaliter loquendo

¶ dubitat¹ circa illud quod immaterialitas est causa quod angelus sit incorruptibilis
9. celum incorruptibile est et est materiale. 9. respondes. 8. th. non dicit quod imma-
terialitas est causa necessaria ad corruptionem sed est causa sufficientis nec
precessa celum autem ex eo est incorruptibile quia sub illa materia non
potest esse alia forma nec potest amitti leri.

¶ dubitat². 2. quia ex ratio re litera non videtur probare quod angelus non po-
ssit corrumpi sicut conceptus et ad. 2. nome sunt immateriales immo ita est
et tamen em corrumpitur. 9. R. n. 2. hoc contingit quod est separatio ipsius
sub lecto et ideo potest corrumpi sed angelus est substantia perse et non in alio
existens ideo non potest per separationem corrumpi.

¶ dubitat³. 3. an angelus ex natura sua habeat quod non desinat esse be-
ne habet quod non possit corrumpi proprie loquendo. de corruptione habet in qua
ex natura sua igitur dubitat¹ sicut ab eterno conservasset formam bruti
et sub lectum illa non desinat esse quia conservatur adde non tamen
ex natura sua habet quod non desinat esse similiter angelus conservatur
adde videtur. 9. ex natura sua non habet quod non desinat esse. R. domingus
gabriel. m. 2. d. 2. q. 1. circa conclusio. 7. inquit differentia que est in
ter res perpetuas et corruptibiles quia dicitur perpetuo et alia non
non est ex natura sua sed ex beneplacito dei qui statuit unum perpetuo
aliud temporaliter conservate et tunc quod esse alicui desinat esse est
subtractionem cause conservantis et per hanc est per conservationem
cause conservantis puto quod sit apertus error in ista sententia quantum ad
ut ex natura sua non dubito quod non sufficeret concursus generalis ad
servam dum formam bruti extra sub lectum aut finem in perpetuum. sicut
spiritualis sed ad hoc quod dicitur angelus in perpetuum sufficit concursus
generalis et arguit contra hoc quia homo concursu generali vivit
bi gratia. 2. annos et convenit illud ex natura sua 9. angelus ex natura
sua cum concursu generali vivit perpetuo ans non est dubium
hominem certe quod ex natura sua possit vivere per. 2. annos consequenter
probat¹ quia angelus potest vivere ad minus unam diem ex natura sua
a cum concursu generali et si potest unam diem 9. perpetuo quia
non magis alterat¹ hodie quam fieri et eternum homo autem
corrumpitur per alterationem quam patitur semper illud est ex
ne placito dei solum ego nego. immo anima rationalis separata vivit
eterno ex natura sua et non possit vivere ex natura sua anima be-
uti homo est quod anima rationalis cum concursu generali dei quo am-
miraculo seculo potest in eternum vivere anima tamen bruti cum
lo concursu generali dei non potest in eternum vivere et si viveret hoc
esset miraculo se deo auxiliis et concursu speciali dei si convenit ei extra
tura sua 9. non poterit deo separare illud ab ipso. Pro nego consequenter
hominem convenit ex natura sua habere duos oculos. potest deo
in seo facere tres aut unum solum preterea quia angelus non po-
test desinare esse nisi amitti laret tota natura non potest amitti leri
et natura

ergo naturaliter non potest corrumpi.

279 344

¶ dubitatur an angelus sit durus ens necessarium. Ratio quod sic et similes nec curio quid deus possit agere potest totum orbem annihilare hoc dicitur per oia qui dicit S. Tho. quod creatus qui ponit angelos necessarios. est angelus pontificis illud concedens R. q. S. Tho. loquitur considerando Rex natura et probatur hoc quia necessitas sumitur ex fine sed deus statuit angelos in perpetuum manere putatis prescivit illud facere quod ex natura sua illud haberent ita omnino preterea probatur hoc quia sustentis nihil est contrarium. Angelus non potest corrumpi consequentia est clara quia si angelus frigiditas non haberet contrarium non posset corrumpi sed sustentis angelus si non est hoc. Si probares quod homo non potest corrumpi. Et dato quod sustentis humana non haberet. Si tamen forma illius requirit dispositio nobis liquas ad suam conservationem et ille habent contrarium angelus autem nullum. accidens potest habere in solis ad 3. conformatur illud quod angelus sit necessarius non tollimus quoniam deus possit omnia in nihilum redigere.

¶ Q. si de sustentis angelorum motibus ad corpora.
Art. i. an angeli habeant corpora materialiter subiuncta.

¶ forte S. Tho. non probabit S. nisi quod angeli non sunt corpus. non et quod non habeant corpus unitum tamquam materia. poterit dubitari an haberent corpus unita aliquo modo et illud naturaliter. Quod non certe questio habet maiorem difficultatem quam precedentis dubitat circa rationem. S. Thome intellectuali accedit habere corpus. Si aliqua natura intellectualis est sine corpore anima autem unitur corpori ut aqua et ebullit. Sed quis dicere quod angelus non habet scientiam ideo oportet quod sit incorporeum ad hoc quod capiat aere. Et ratio S. Thome adhuc manet quod ubi cum quod dat imperfectum in aliquo genere oportet dare perfectum cum natura faciat de possibilibus quod melius est. Si dare inter naturas intellectuales aliquas que non sunt incorporeas illas vocamus angelos et confirmatur quia intelligere de se non requirit corpus. Si invenit in aliquo quod non habeat corpus. 2.

¶ 2o dico quod si angeli haberent corpora nihil eis proficeret non haberent organa ut supra diximus in nihilo posset procedere corpus angelis non ad sensum aliquum neque ad acquisitionem scientie et ideo misetur quod non habent corpora naturaliter unita.

¶ sed an angelus posset illos unire materie et corpori ita quod esset eius forma. C. pro. dist. 2. q. 1. conclusio. Et dicitur quod non est contra autem qui dato quod de facto non sit factum dicit quod potuit deus illud facere probatur egregie non magis te pugnet quod forma que per se subsistit inhiereat alteri quod abentariis quod forma inhiereat alteri sit per se subsistens. Si 2m sit ut patet in quantitate caracteristicis quod potest fieri per 2o de facto forma que per se subsistit inhiereat alteri puta humanitas Christi super divinum. Et quod argumentum hoc non probat aliquid si omnia argumenta autem utrum concederet ipse quod ana materia posset alteri inhiereat quod hoc est in eligibile quod contra dicitur. etiam in phisicis quod una anima inhiereat alteri et in formet eam non posset deus facere ita et non magis est. ma. in po. ad recipiendum unum angelum quam ad recipiendum aliam materiam sic non potest deus facere quod ex duabus animis fiat una ita non potest facere quod materia inhiereat materia et ex istis duabus anima fiat unum.

Articulus 2° in angelis assumant sibi corpora

Est declaratio omnium articulorum superiorum apparuerunt. n. mirum
poribus quomodo illud factum est si non haberent corpora quid est
ecce quod angeli assumant corpora nihil aliud quam formant sibi corpo-
ra in forma humana et maxime unum unum eis tamquam mortem
sibi dubitatur unde faciunt sibi corpora. **R.** s. tho. quod ex terra non
possunt assumere ex terra ferreo. terra. **R.** quod difficilius esset. opus esset
pluribus transmutationibus non. n. obediunt ista corpora angelis nisi admo-
tum nec potest angelus alterare nisi applicando adiuva passivus unde non potest
angelus ita facilliter condensare aut rare facere ferrum sicut aerem
2° dicitur quod angelus non potest salua natura ^{etis} formare sibi corpus humanum
quia per illam rarefactionem corrumpet^{ur} et creare autem potest facere
ciliter quia potest optime condensare et rare fieri. tertulia. nihil. dicitur
X. quod ex quo assumpserunt angeli corpora ista humana licet. n. terreat
sint corporei tamen non differant quod habent corpora humana igitur dicitur
angelis creaverint ista corpora ^{contra} quia creatura non potest agere. **R.** s. tho. sub
item. n. in fine uirtus item experientia patet quod omnis creatura agit. in sub
et non extra subum. potest ostendere quare angelus potest et non aliter
caturus puta. aia. ma. item nemo dat quod non habet angelus a se non
habet. quod conseruet se. n. nec poterit dare illud rei quam producit
et subum. si aliquis diceret sicut tertulianus ut et creare. dicit certe malis po-
tuit impugnat tamen non uidet dicendum quia tunc eadem ratione qua
corpus producit producit omnia extra subum. et omnes substantias
quia ex nihilo non maior repugnantia unum quod creare sicut in se
igitur quod tunc diuina creauerunt ista corpora esse magis substantiale
sed ut dicemus demones assumpserunt corpora et non est credendum quod deus corrup-
taret eis illam uirtutem super naturalem creandi non. s. tenentur illi
ut quod astruit tertulia. //

E dubitatur an demones assumant corpora. **R.** quod non modo uel quia dubium
clarum. n. est quod sic. sed mouet per illud quod dicitur ad. i. et. 2^m. quod angeli
assumunt corpora ad loquendum et significandi suas proprietates mali au-
tem ad decipiendum et ideo aliqui dicunt quod non assumunt corpora
omnino disputatio est de nomine. //

E dubitatur an angeli possint assumere corpora in uirtute. sup. sicut
sicut assumit humanitate respondet loquendo naturaliter notum est
quod non qui habent esse limitatum non possunt angeli essentia dare aliter
tie esse item est magnum mirandum quod substantia que de se habet quod
sistat sit nichil non potest. o. naturaliter fieri ab angelis sed aueritute
diuina michael. possit assumere corpus in uirtute. sup. dicitur an. in. 2^m.
dis. 7. q. 3. ubi querit h. dubium respondet quod non potest illud fieri
nisi diuina uirtute non dicitur quod possit fieri credo quod reliqua sub dubio
sed. s. tho. in. 3^m. parte. et. 3. senten. oppositum tenet et ita est dicendum
quod est quia esse diuinum est esse infinitum. limitatum et sicut essentia
est eminenter omnes essentia dei esse eius eminenter est omnia esse etiam
ratio potest communicare sed esse angelis est infinitum. et ideo non potest
communicari si quis descendat opinio nem dicitur non potest impugari
licet credam falsum. //

E tertulia. de carne. dicitur. et lib. 3. q. 3. martione dicit quod de facto illud se
cecutum angeli quod assumpserunt corpora humana in uirtute. sup. quod angeli

288 345

gangelii apparentes abrahā habuerunt ueram carnem et fuerunt ueri
homines immo ex illo probat qd xps fuerit uerus homo sed dato qd sit contra a
scalam comunem dicitur sunt isti qui aducant nimirum hoc tamen uide
tur falsam gangelii habere ueram carnes quando aparent ex illo qd
discipuli putabant se spiritum uideri non certe in sua specie sed in corpore
assumptis sed dicit palpate et uide et sic uidebitis hanc carnem et ossa. //

¶ Tertius hanc probat suam opinionem quia fuerunt missi ut ueri homi
nes & erant ueri homines aliud deus metiret probat et gangelii aparentes non
habuerunt corpora uera tobii. i. uide in solutione ad secundum cum etiam in
teruos uidebat comedere et uiuere et non est dubium quod raphaē uere asu
meret cibum et potum et hoc quia uere uidebat eos tobias et non erat qd
putaret se uideri et non ita esset scilicet tamen non erat comestio quia non potes
rat conuerti et //

¶ Sed ad demones obfidentes corpora humana ea assumant respo. quon
solum tenent illam B. est quia non formant illa sunt formata secundo quia
corpus assumptum non habet alium motum quod illud qui fit ad demones .i. angelos
l. corpus obfident. dicitur. habet proprios motus. //

¶ dubitat an angeli formant corpora eodem modo sicut demones autem
trario hoc mouet pp illud quod s. tho. ad 2m dicit qd formant sibi ex
ce condensando et faciendo solidum uirtute diuina igitur dubium est an
per uirtutem naturalem angelos possit formare sibi corpus ita solidum et colo
ratum sicut corpus humanum et sic in gangelis non potest nimirum agere nisi
applicando actiua passiuo igitur iam querimus an. an per uirtutem agentium
que applicat. possent illa sic condensare et solidare B. s. tho. uidet dicit qd u
tute dei illud faciunt et tunc certe optime respondet B. s. tho. uidet dicit
quod uirtute dei illud faciunt et tunc certe optime concludit qd demones non
eodem modo assumant immo quod non possunt assumere nisi corpora ita
formata. //

¶ Ad hoc possumus dicere qd pro uirtute dei intelligit s. tho. uirtutem
naturalem angelos collatam sibi dicit sed si intelligimus uirtutem sup
naturalem oportet dicere qd demones non assumant eodem modo sicut
boni angeli quod uidet esse quam illud angelis sathanae transfigurata sic igitur
prima solu. est tenenda. //

¶ dubitat an quando aer condensatur maneat in eadem specie ratio qd
non quia non possunt manere sub tanta densitate igitur fit aliud corpus
mixtum itaqz materia accipit forma uis mixti et ibi sunt ueri colo
res qui non poterant esse in aere solo uel in. seo. m. 2. dis. 7. dicit qd illud
corpus assumptum est aereum uide grauel. in secundo. dis. 7. q. 1. no
tabili. 2o. //

Az.

¶ 29 angeli in corporibus et exerceant opera uitalia?

¶ non est magna difficultas in hac questione dubitat philosophus circa illud
quod dicit qd habent aliquid commune opera non uitalia cum operibus
uitalibus dubitat quare sicut homo non fit eisdem speciei cum ho
mine animalibus ad hoc omnes dicunt qd differant specie contra qd ille son

sonus fiat ab animali sine autem a corpore inarato ex differentia ex
transcendit & conueniunt in essentia illi duo sonus arguitur sic sup^{to}. q^o
non est qualitas in quo differunt illa qualitas est uox et sonus qui non est
uox nomine dato q^o instrumenta puta fistula plumbea. et argenta
tant specie nomine sonus illarum sunt eisdem specie et ita omnino sunt
specie essentialis solum differunt accidentaliter uox o. uidet^r esse con^{no}.
minus significans sonum commotando q^o fiat tali instrumento dubitat^r
requiritur ad opera uitalia hoc dico q^o potest teneri probabili^r iter
ita credo.

C dubitat^r quid requirit^r ad opera uitalia et in particulari
requirat^r ad comestorem quare casael non contendeat uere
comestorem lapillum dato q^o non conuerteretur in sub^o. alibi est comestio
q^o casael non conuerteret in substantia sua esset comestio

C Moueo dubium pp^o sco. in ma de resurrectione et in 2°. dis. 7. qui
dicit^r q^o conuertat^r comestum in substantiam alibi preterea de
comestione X potest recusationem resurrectionis que fuit uera ut patet
ex illo habentis piscem et dicit^r o. q^o fuit conuersa in substantiam xpi. aut
per condensationem. L alio modo non dico uerum entis corporis xpi. hoc
est necessarium dico o. q^o fuit ad ueram comestione q^o fit alimentum
dato q^o non conuertatur puta si quis in eadem specie comedit q^o com
dit non est dubium quod uere comedit et sic X uere comedit quia fuit
uerum alimentum est quedam in substantia quam s^o qui habet emittit
unt cibum omnino in eadem specie in qua assumunt et uere dicuntur
angeli comedere sed angeli operantes non sumebant alimentum per
modum alimenti uide de hac materia unice. doct. 3. alioquin
uide. aug. 3. de trim. ca. 9. dicit q^o quando d^o in ueteri testamento
loquebatur illi uoces formas aut ab angelis in aere dato q^o non sum
perit corpora. l. formas aut ab angelis in corporibus assumptis. uide
aug. in. i. de docti. xpiana. et habet. 28. q. 2. cap.

C Adunt^r in h^o am. ca. 10. Regit. ca. 2. 7. q^o samuel aparuit saul non
fuit uer^o saul. sed demon in corpore assumpto. et id est. 7. ep. 28. q. 9.
unde ex sacra scriptura constat q^o demones assumunt corpora et
non est mirum cum non sit potestas que comparatur ei super terram
uide. et aug. uide. c. 49. ecclesiast. ex quo aparuit q^o aparuit uer^o samuel
l. et non demon 20. ca. i. 7. et 21. de ciui. de hac materia late

C Circa solutionem ad b^o. et circa illud uidentes filii dei etc.
tertulia. de uirginibus uelociter inchoit p^o filios dei angelos qui capi
tunt foeminas et genuerunt ex eis immo dicit illud fuit peccatum
peccatum illor^o occiderunt per luxuriam mulieri et cipria. in
lib. de singularitate clericor^o qui fuit sectatar tertulia. et uo
cat cum magistrum alior^o clericos ut uiderent societatem mu
lier^o dicit q^o angeli illud occiderunt et illud non potest constare
et nisi ex illo uidentes filii dei. etc.

C dubitat^r an quando demon aut angelus assumit corpus in
uum ut fuit serpens assumptus ad monem gene. i. in quo de cepit
etiam in illo exerceant opera uitalia p^o. q^o non quia da
to loquet^r et.

non loqueret^r illa loquutio non formabat^r instrumentis yfus serpentis sed sic
formaret^r in alio corpore exaere facto. 221 346

¶ Questio .52. de substantia angelo motante
ad locum) *Articulus .9.* an angelus sit in loco.

¶ Uide de hac materia argumentum in 2° .dis. 2^e . in qua ponit aliquas
conclusiones . prima quod angeli creati sunt simul cum natura corporea non fuerunt
creati ante mundum et ita exponit dictum in iero. super epulam additum . c. i. qui
uidetur in hoc sequi originem antiquos dicit magister in iero. illud dicitur
se non ita sentiendo . sed dicta aliorum referendo . 2^a creati sunt in celo . non in
terris 3° . creati sunt inferiores hoc est sine g. ex natura sua de quibus uide
dum est in . s. tho. //

¶ S. tho. respondit per unam questionem affirmatiuam ex qua infert duo cor
La aut tria igitur est in loco non sic corpus sed per hoc quod applicat uirtutem suam ad
locum . quomodo cumque applicat nota illud uerbum qualiter quique applicat ad
genitum suum ad custodiendum sive quocumque alio modo //

¶ Utrum angelus sit in loco respondet . S. tho. quod sic dubitatur an omnia que dicitur
quod equiuoce est in loco . non sic corpus igitur dubium est an pro parte sit in loco dato
enim quod petrus sit terminus equiuocus tamen proprie significat hunc et illum
etiam caro proprie significat latrabilem marisimum et celestem . igitur per hoc
quod angelus sit in loco equiuoce ad corpus non sequitur quod non sit proprie igitur querit an
metaphorice . s. proprie sit in loco sic quantitas equiuoce est per angelum . proprie
tamen dicitur magis sicut deus . Res forte dicitur est de nomine duran . in . a. dis
37 . q. 1 . est longa questio dicit angelus . unde improprie est in loco non diffinitio nec ex eum
eripit . sed per apparemiam imaginat duran . quod si . sol non haberet quantitatem
illa facta ^{muta} mentis ne in eo solesset ubique saltem ubi posset illuminari quia sub . a . sp
ritualis non est in loco nisi per hoc quod operatur et ita sunt ubique possunt operari de
quod si modo remoueret a sole quantitatem et remaneret in eo uirtus quam hab
et dato nulla alia fieret multiplicatio esset ubi quique posse operari et ita patet se
cum duran . quod angelus non est proprie in loco quod uidetur dicitur secundum philosophum
philosophos . aris . dato quod concedat eum esse in loco immo diffinit semper locum . mo
dum ad corpus . //

¶ sed tamen melius esset dicere quod in loco proprie . i. absolute et simpliciter
quia dicere quod angelus est in loco non proprie ideo est dicere . i. non absolute et sim
pliciter quod tamen non est uerum cum absolute dicatur angelus domini des
cendit et quod et ingressus est ad mariam //

¶ preterea dicitur est ubique absolute considerat licet boetius dicat quod co
muni animi conceptio est quod incorporea non sunt in loco in chigis tamen
non sunt sicut corporea . //

¶ sed Quomodo sunt in loco Res ille modus recitatus est duran . in
illa questio . quem sequitur uidetur cum soluat rationes illius factas tamen
dicit se nihil asserere de eo . quod ille modus est contra omnes philosophos
quod angelus non sit in loco nisi per hoc quod operatur et sola eius operatio est
in loco quia aris . dicit quod angelus est motante et non concedit quod sit in loco
in celo . //

Preterea est articulus parisiensis additus ad articulo qui dicitur operatio
nem angeli esse loco et sub^{am} error //

Preterea demones et anime misfectio sunt dato qd operantur. qd non
est tenendy ille modus item demysee. lib. 2. c. 7. ait de ang elis loquens qd
n. sunt in celo non sunt in terra. et cum ad terram mittunt non tamen in
celo. //

2° dico qd ad angelum esse in loco op^o est qd sit presens loco ubi i. q. non
dicitur hoc probat ex comuni animi conceptione utrum hoc sufficiat di
cem^o igitur memet dubi^o //

Manet dubium quomodo est in loco Quomodo ponit se in loco
Rationem quatuor in loco ut patet illa non est in angelo dubitat ergo
sicut in hiis mine est aliqua ratio cuius est in loco. s. quantitas ita
sit in angelo aliqua ratio cuius sit in loco de hac questione s. tho. i.
videt uariis ad minus de simoati intelligit de alio. prius tamen por
nes opinionibus aliorum

Schol^o in 2. dis. 2. q. 6. omnia dubitat S^o i. asserit qd substantia an
geli est in loco utrum sub^o sit ratio essendi in loco dubitat magis t^o
mem accedit ad hoc qd sub^o sit ei ratio essendi in loco. i. dicit non oportet
ei dare rationem sed est in loco quia est in potentia ad essend^o in loco est
postea est

Duran. ubiq^o impugnat illum modum bene qd substantia est nonstra
tio qd sit in loco cuo qd illa opinio qd duran. impugnat cuius cumq^o sit
nihil aliud intendit nisi sust^a angeli sit illi ratio essendi in loco diffinitio
ad istum sensum. i. qd sit in uno duntaxat. loco. i. qd sic illi ratio sit
essendi in isto loco qd cum est in isto loco non sit alibi et hoc qd est in
isto loco impedit nisi ratio et hoc videt^o probare ratione saltem prima
grabel. in 2. dis. 2. q. 2. o. am. col. i. q. 4. maior. 2. dis. 2. q. 1. nat
si. in 2. q. 2. omne sust^a nisi licet non ita aperte dicant videtur asserere
qd angelo est in loco ratione sue substantie contra quod arguit duran.
ubi. s. cum n. substantia angeli sit eadem semper sequit^o qd non est in
in p^o angeli ponere se in loco maiori aut minori qd sol. fuit sic homo
quia ratione quantitatis sit in loco non potest se ponere in loco maiori
aut minori quam sit quantitas oppositum tamen est verum et
concessum ab illis. et sco. et omnibus angelis. n. potest esse in loco maiori et
minori et s. tho. dicit qd est in loco per applicationem sed t^o quia
dicunt qd op^o est qd habent operationem in loco alius dicunt non est
in loco. et ad argumentum commune sequit^o qd angelo aliquando non
quam est quia pono non potest. R^o dato qd angeli sit in p^o
natura. usq^o est hanc opinionem omnes impugnat sup^opresso. non
ne auctoris. Marfi. autem dicit hanc opinionem non esse. s. tho. p^o
cuius opinione pono propositiones p^o non solum operatio angeli sed
est substantia est in loco est qd ultimum modus duran. ideo qd do
do. impugnant modo illum qd operatio non est sola est in loco non in
pugnat. s. tho.

probat^o pro positio aarti. parisiensis. s. affato. ut p^o qd non sit. s. tho.
quia q. d. ar. i. probat^o qd dominus sit ubiq^o quia operat^o ubiq^o
quid vult probare. s. tho. si operari non est nisi non esset ab esse in

222 347
in loco Non valent Argumenta idem probat pericles et. 99. ac. 2. in re
sione ad id argumentum idem probat qd angeli mouet ad aliquem
loquum ad operandum in illo et expresse illud dicit qd essentia angeli est in
loco sunt formatae. S. ba. angelus dum mouet loquatur applicat ei
essentia dicitur locis et per hoc ponit differentiam inter motum angelum
et motum quo intellectus mouet ab uno extremo in alium non transeundo
per medium quia videtur angelus applicat suam essentiam dicitur locis
intellectus tamen non applicat suam essentiam dum modo in illo eliget
anciam et postea totam. ex hoc qd mouet astantia dicitur gratia in
man dicitur locis hic locus non patitur aliquam glossam.

¶ preterea quia omnes sancti dicunt qd dominus est ubique per essentiam
presentiam si non esset aliud esse in loco operari idem esset potentia. per
essentiam et qd item probat. ex. q. 117. arti. 6. ad. 1. huius p. partis. ubi quaerit
an angelus custodit deperat hominem et dicitur quando est in celo op
uando adhiberet illum euidenter utatur est. R. qd oportet ut descendat ad
terram. unde non est dubium qd est in loco essentia angeli et. 3. parte. q.
arti. 2. loquens de sensu amicus christi. ad inferos dicit qd fuit in aliquo
loco per essentiam. illa anima et in aliquo per operationem s. distincta fu
secundum. s. tho. essentiam angeli esse in loco per operationem esse. et que
lib. 8. arti. 2. ubi quaerit an angeli habeant aliquam potentiam
preter intellectum et uoluntatem et dicit qd non quia. arg. tunc
q. in celo possit operari in terra dicit qd non potest secundum qd
ut descendat patet per illud angelus autem dicit descendit et qd itaqd
possitum est error durandi.

¶ opinionem. s. tho. sequitur egiptus. in. 1. dicitur. et emeri. collate 2. q. 9.
qd angelus est in loco per operationem. sed intellectus uti ut bene dicit marci. qd
operatio eius est in loco sed operatio angeli est ratio qd substantia eius sit in
loco. et probat quia. secundum art. angeli sunt in oriente et tamen ope
ratur in toto celo.

substantia

¶ 2a conclusio operatio angeli non est ratio qd sit in loco s. conclusio. pro
bat. Ratio. dicitur. s. facta. q. 11. arti. 2. quod dicitur quod dicitur quod dicitur
et ei ratione substantie an sit quod ratio. l. circularis quare magis hoc
qd illud cum angelus sit omnino in alio. et in alio quare si est in toto ista
aula non potest esse ista tota ciuitate videtur est anima ratio nati
qd cum sit in alio potest esse in maiori quantitate et minore quia non est
f. qui anima operatur in corpore angelus autem dicit qd non operatur.
dicunt isti qd ratione sua substantie est in loco quare s. est magis in isto qd
in illo loco sed quid quid sit ad hoc credo qd non potest. R. ad argumetum
quod dicitur loci angeli. l. est circularis. l. quod dicitur quare ma
gis unum qd aliud cum ipse sit in alio. certe s. orabilis. in alio. marci
hoc quaerunt et nullus respondet et arguit scotus quia potest qd angelus
sit in quadrato loco quod non potest esse in quo quumq. loco equali. ubi
et si sic cum ex illo quadrato possit fieri unum quadratum
altera parte longius attingens a celo usq. ad terram sequeret qd ex
celo in celo possit operari. in terra quod nullus concedit occidit ad ar
gumentum. non illi dicit. sed in se. qd est in loco ubi ipse uoluit
et contra quia ista. sola ostendit qd essentia non est ratio ad
man

adming quare simulo. si. r. uolito preterea si angelus caderet de
celo sine uolitione ubi esset exconfirmat fuisse miloco circulari
dat ui abatio superiori ab illo loco in quo erit loco circulari
quia ipse non uult esse in alio loco quam in isto aquo expedit
uult esse in loco aquo expulsi est

¶ 3^a pp. non. r. operatio transiens ad hoc qd angelus sit in loco
solum est sim. operatio sola sit in loco. sed est factum dicitur
requirit operatio exterior probatur quod sit. sim. quia sequit
ret qd ali quando stans. esset quid faciant. angelus in celo in pte.
ecce in his exteriori se gaudent definitione 2° probat quod angelus
potest aliam uirtutem respicere in loco ut dicit. s. tho. quo libet. 2.
q. 7. art. 1. et quo libet. 1. q. 10. art. 1. ex quo arguitur demon unum non
potest aliam agere ad hoc quo d. oporteret exteriori cum agat
per intellectus et uoluntatem opone eum agere ad essentiam
non requiritur operatio exterior ad hoc qd sit angelus in loco.
postquam angelus operat in loco ubi potest tollere concurrens
suum quo concurrebat ad illam operationem angelus eodem modo
se habente in ordine ad angelum. tunc erit angelus in eodem loco
quo ante ^{et tamen non} operatio ^{non} confirmat quolib. 1. q. 2. art. 1. ubi dicit qd an
gelus est in loco per operationem sed tamen ut intelligamus operationem
exteriori. l. quamcumq applicationem ad locum et patet ex articulo
parisiensi ubi dicit angelum non posse esse in loco sine operatione exteriori
errori. No. circa illud articulum putat e ad uolunt. s. et patet in
dis. 37. subdit. in illo articulo si autem dixerit qd operatio angelus est ratio
q substantia qd sit in loco uera est sententia preterea si angelus est in loco
per operationem transiuntem illa non potest esse nisi motus tunc
quit sic sequit qd quando angelus neco non est in loco et qd angelus
non potest esse in loco inter medio successu sine eo qd in tempore
inter medio necessario non sit in loco probat si est in loco inter
medio per duos motus dabit ex. primus non esse primus motus. ex illo
instanti non est alius motus quia omne quod mouet ante hoc.
mouebat et post hoc mouebit qd in illo uero. uo est in loco quia in illo
non habet motum et ita hoc op. thotaz est sufficienter improbat.

¶ Quarta Concl. operatio angelus est ratio qd sit in loco sed est
bene intelligenda qd non. r. alia operatio nisi uoluntio per quam uult
se ponere in loco et applicatio per quam applicat se igit est in loco quia
dicitur. v. g. non per. h. solum quod uult esse in loco quia de
non uult esse in loco et non est sed est in loco quod dicitur per hoc qd
sit in loco quod dicitur itaq illa uoluntio est applicatio est in m. ca. q
uare angelus est in loco. tante quantitate et talis figura sicut
nunc si angelus esset quantus esset in loco per hoc qd applicat se loco ubi
nunc non est alia differentia in eis illo nisi qd ego non possum me
applicare nisi certo angelus autem uoluntio uoluerit itaq ratio
quare est in loco circulari non est alia nisi quia applicat se loco
circulari et determinatus est ad hoc a uoluntate sua

¶ itaq est dicitur. inter motum quo homo se ponit et motum
quo angelus. quia. v. g. ego pono me in loco per hoc qd uolo ire
secolis et eo uide. tantum pono me in loco decupedati
o ratio et non maiori nec minori et in loco afluere. v. g. et non alio
et non alio

et non alterius quia profecto hoc non subiacet uoluntati magis sed per hoc quod habet eam
 tantam quantitatem pono me in tanto loco et per hoc quod habeo tantam figuram pono
 me in loco talis figure angelus tamen ponit se in scolis per hoc quod uult ponere se in scolis
 et applicat se ad scolas et ponit se in tanto loco u.g. de pedali. et in loco quadrato non
 ratione sue substantie sed solum per hoc quod uult se ponere in tanto loco et talis figura
 et applicat se illi et uult ponere se in tanto maiori et alterius figure potest per uolun-
 tatem et per hoc quod applicat se potest se ponere in maiori loco si uult eodem modo in
 se solum actus cum autem non poterit se ponere in loco maiori nec istius figure
 nec alterius figure poterit tamen ponere se in loco equali istius alterius figure
 et in maiori et minori utcumque figure uoluerit et ^{transponere} ~~ponere~~ possum eorum utrum
 lapidem ab isto loco ad alium. Tamen si lapis est quadratus et decuplo
 datus non potest transponere in maiori nec in minori loco quam in decupedali nec in
 loco alterius figure et hoc quia lapis ille est determinatus ad tantum locum
 a sua quantitate et ad locum talis figure a sua figura tamen angelus si
 per hoc potest ponere angelum inferiori ut ponam eum in demonibus et
 isto loco ad alium per hoc quod uult componere et applicare eum ad illum locum
 et non solum hoc sed potest ponere eum in tanto loco et talis figure .l. in
 minori loco aut maiori ad sensum iam exp.

E dico quod angelus est in loco. **P**ropterea quia uult esse in loco et applicat
 substantiam suam ad a. locum quia non sufficit quod uelit esse in a. loco.
 sicut dicitur quod ego uelim esse in a. loco si non moueretur ad alium locum
 non ero in illo unquam .l. nisi alius me moueat et ponat in illo hęc.

Sed quia demon est anima est in inferno et non per uoluntatem suam
 sed per hoc quod non dicitur quod .rr. opera propria .S. propria .l. alterius sic unquam demon
 applicat alium locum et illa opera est causa quod sit in loco quadrato u.g. quod
 applicatus est loco quadrato ab alio demone.

verum
Utrum est quod sola presentia Angeli ad locum non facit angelum ita
 presentia esse in loco sic quando operatur exteriori igitur sic sola presentia in corpore
 talibus non sufficit ad hoc quod aliquis contineatur loco Nam ita prius est de uoluntate
 unio sic .eg. et tamen dolium continetur et non .eg. igitur ad hoc quod angelus sit
 in loco ab ipso loquendo non sufficit presentia ipsius ad locum sed ad hoc quod proprie-
 tas sit in loco .i. operatio ad hoc quod contineatur a loco hoc probatur ex intentione in
 q. ar. 17. ubi dicitur quod plures angeli non sunt in loco uno quia totum quod omne
 in illo loco possunt facere potest unum et sic super fluxerit alii si sola pre-
 sentia sufficeret possent esse plures in eodem loco .g. ad hoc quod sit in loco pro-
 prie non sufficit presentia sed .rr. operatio exteriori.

Parum autem mihi. Restat dicendum de isto actu quod aliqui dicunt quod non mihi
 figurat istum modum quomodo angelus est in loco iam supra diximus quod
 deus aliquid uando fuit quando non erat creatura unde totum quod est
 in creatura est in bonitate dei deus ergo creauit angelos non propter eorum
 corporalium sed propter deum unde creauit eos ad hoc quod essent profecti Per
 corporatum unde sequitur quod angelus non est in loco propter bonum angeli non
 in angelus est in oriente quia melius fit ei ibi quam alibi sed propter ea
 quod eorum moueat quo cessante moueri omnia uiderentur similiter aliquando
 de angelis est in homine Non propter bonum ipsius Angeli sed propter hominem

sed propter homines unde Cum angelis debeat esse
re in qua operatur gen. n. et passim debent esse simul similiter cum illa
rimis quia si non esset ubique non posset operari cum angelis creatis sit ad
ad ministranda corporalia data est uirtuti qua poneret se in locis et a
phicet se rei administrande non. n. angelis potest operari in toto orbe et a
sunt plures qui diuisas partes mundi et si ipsi gubernant unde arg
possit plures angelos ad mouendos plures orbis quia unus non sufficeret
erat n. in finibus uirtutis ex quibus sequitur primus q. angelis non potest
ferenter se applicare omni loco sed est determinatus locus cui potest
maiori unde quando opus est applicat se ipsi ciuitati et si opus est
se minori parti unde non opus est q. sit semper in loco equali
tis sequitur 2° q. et si de loco ita magis q. in maiori non potest
tamen dat' in minoribus in quo potest effectus non in minori quia qui potest
in maiori a fortiori in minori.

¶ Sed an angelus possit esse in loco individuali ¶ S. th. q. sic. sup. q.
sunt puncta ponenda hoc sane est intelligendum q. non uidet quid po
sit operari in puncto sed tamen potest se applicare loco in quo est punctum
eodem modo Respon. ad illam. q. quare angelus in his locis creatus est in
celo in parte et in loco quadrato ¶ Rur. q. aliud omnino fuit et uo. de
et non potest aliud tribui sub angelis.

¶ Ut enim semper sit in loco suo quoniam sed quando opus est q. operetur in loco
circulati potest se ibi eodem modo de aliis locis dicere. q. eodem mo
do quo deus possit illum a principio in illo quadrato per uoluntate
nem ita angelus habet uirtutem qua potest se test ponere se in loco
co aut quadrato aut triangulo et sic et ita applicat uirtutem suam
loco. i. substantiam suam que dicitur uirtus quia est sine quantitate et
quia. S. th. dicit. non applicat se locum nisi ad operandum. Respon.

¶ Manet igitur extra q. p. uo. applicat se loco illi quem uult eligere
et illa fuit nisi impediat et istam uirtutem op. q. omnes concordant
et ita in diuersitate opinionum credo q. sit disputatio de nomine. et si
in hunc hanc uirtutem habet unus angelus respectu alterius
dicemus in diuersis angelorum quia omnino potest unus angelus al
um eligere loco sic deus ab initio creauit illum in loco

¶ Unum tamen nota q. S. th. in 2. d. 37. art. 1. de resolutione
ad argumenta precipue ad quartum ¶ Vt dicitur q. angelus non
est in loco nisi nisi per operationem stranscendentem et ad quartum
dicit q. non inuenit aliquando angelum non esse in loco q.
uidet contra illud quod nos S. th. diximus sed op. intelligit
te quid isti patres antiqui uoluerint dicere hoc tunc dicit
communis animi conceptio est incorporea non esse in loco
¶ S. th. dicit q. angelus non est in loco localiter unde magis
i. in d. 37. per multa uerba probat q. sit deus in loco non tamen
localis q. per esse localiter non intelligit magis esse localem
¶ Dicendum igitur cum S. th. q. angelus non est in loco fieri
in celo non

234 349

est in loco sic in loco dicitur ^{et materia} Deus incipit esse in isto instanti. ^{o in} instanti sic in loco tamquam. tamquam in te noua non tamen ^q mensurat in loco in isto non ^q mensurat loco isto sed est in loco si cut in lapide ita omnino dicitur de angelo sicut michael esset in abriel non diceretur q michael esset in abriela proprie loquendo. ^{g. dato q} gabe iel sit presens loco non sequitur q proprie sit in loco illi omnia autem ad ostendendum q non est in loco nisi antiqui dicant q angelus non est in loco aliquando sed proprie et perfecte est in loco quando applicat se loco ad operandum sicut si angelus descendat a celo usq ad terram et non operetur in medio non esset proprie in loco quia non est deputatus illi loco nisi transierit et non ad operandum ita dicit S. thomas.

go- **C** fortasse hoc est q angelus Numquam descendit de celo ad ista inferiora nisi ad operandum aliquid exterioris in illis et postq adimplebit ministerium illud non amplius manet in illo loco sed statim recedit et hoc fortasse uoluit dicitur S. thomas. quando dicitur q angelus est in loco per operationem et hinc patet ex damasceno lib. 2. ca. 17. nam incorporea ubi manent est et operatur et ea sequenti circumscibit et ubi operatur et lib. 2. intellectualmente inquit ad finem et operatur ubi cumq se possit fuerint oportet ita ut eligendus est S. thomas quando dicitur q angelus potest transire ab extremo ad extremum sine medio illo emendate in quolibet et. m. t. pte. q per quereud q applicationem in ista loco.

C dicitur q esse in loco tantum ualeat sicut esse presentem loco semper angelus est in loco. ^{g. nisi} nisi recedat ab ipse extra actum et ita loquuntur isti moderni sed capiendum esse in loco magis proprie per hoc q est applicare se ad operandum in loco dato q non operetur certe aliquando Angelus non est in loco isto modo dato q sit presens loco nec est hic aliquid notandum.

C Actus. i. angelus possit esse in pluribus locis.

C S. facit in acti. Nos incipimus et ultra partem actus. ubi ponit plures modos essendi in loco circumscriptione et dimensionate illud ad hunc assumptum est articulus. m. d. d. 37. c. 9. et ab hanc lib. 2. de sacris parte 3. ca. 7. et iste magis est q res locata sit secundum duas partes in loco alio modo aliquid est in loco ^{diffinitive}. i. de terminative quia determinat q essentia ad hoc q sit hic et non alibi et totum sit in toto loco. 3. modo aliquid est in loco in differenter puta quia ita est q non repugnat esse alibi et iste modus solum deo conuenit.

C Dubitat an corpus sit in loco diffinitive et uidetur q sic quia ita est in isto loco q non alibi breviter terminat loco et de terminat loco o ad hoc modernum ut orabiel. m. 2. d. 2. dicitur q corpus non est in loco diffinitive saltem naturaliter loquendo qui adhibent esse in loco diffinitive non est aliud q ita esse hic q non alibi et q totum sit in toto loco et totum in quolibet parte ex quo ma patet qna ^{ue} partes veritate. corpus non habet esse

¶ Sed 3. est *Quidam dicit cum S. Tho. et cum Magno in primo. dicit*
37. c. 3. q. corpus est in loco diffinitive, i. determinat loco diffinitive
et determinat loco unde mag. dicit esse in loco diffinitive
terminat loco quoniam non solum corpori sed etiam spiritui creato
venit ita tenet mag. in secundo. dis. 2. q. 1. dicit ad hoc quod
fit diffinitive in loco sed est quia fit hic quoniam fit alibi. gabriel
illud quod totum fit in toto et totum in qualibet parte. adducit

capitulum 11

¶ Sed 3. mon. S. Tho. arguit. sequitur deum esse diffinitive in mundo
do quia ita est in eo quod non alibi. dicitur. p. q. deus est
nos aliquando diximus 2. dico q. si non esset ex eodem ut ait mag.
ab de castro novo non sequitur secundum nos q. est diffinitive in mundo
quia est totus in toto et totus in qualibet parte sed contra hoc et alii
marent omnes sancti et mag. mag.

¶ Dico. o. ad argumenta admissa q. deus non fit ex eodem quod tamen
est sim. sed tamen illo dato non sequitur deum esse diffinitive in mundo quia
ex natura essendi in illo loco et in mundo non repugnat deo esse in illo
do quod tamen repugnat angelis ex sua natura. ex quo sequitur
aiam nostram non esse diffinitive in aliqua parte corporis puta capite
pede etc. quia ex natura que est in capite non in pede quoniam fit in
de q. est 3. omnes modernos qui dicunt q. animam esse diffinitive
in aliquo et in qualibet alia parte corporis et sequitur. Sed diffinitive
gabrielis unde. 2. sequitur q. anima non movetur ad motum partem. sed
ad motum totius per quod parte mota non movetur locum totum in se
ter tium q. corpus xpi. est diffinitive in loco. non tamen est diffinitive
in cuba. primo quia ita est ubi quo est alibi et ita dicit. S. Tho. in
arto q. corpus xpi. non est in sacro. diffinitive 3. quia est alibi. R. d.
ud non est. ex. natura sua de se. sed illud. per miraculum itaq. ex natura
sua illo modo existendi in celo impedit ne alibi sit et alibi sit est factum.
miraculo non ex natura rei hoc quantum ad motum eius illam di
tatem modo existendi in loco. /

¶ Contra concludi. principalem arguit greg. in secundo. dis. 2. q.
7. non implicat q. angelus sit in pluribus locis eo. potest fieri a deo hoc.
est mirabile. S. Tho. et non dicitur quid deus possit facere non dicitur
quod possit ponere unum angelum in duobus locis quia post aiam suam
am sed querimus quid conveniat angelis. sed ex natura sua ait. n. in
ty autem angelus quia finita est non se extendit ad omnia sed ad aliquos
unum determinatum et dicitur q. non potest esse in duobus locis et
natura sua contra unde constat q. dato angelus non potest esse in duobus
by autis si una est totus locus sed quare non potest esse in uno angulo
et in alio istius mundi. non occupando medium. R. illud habemus ap
osteriori et sufficit quomodo constat ignem esse calidum quia omni
no potest experientia similiter constat q. anima non potest in
formare materia discontinuas patet est quia ubi cumq.
fit mentis in scriptura de motu angeli dicitur quia retinuit quod
unum locum ex illo angelus domini descendit de celo. Sed. concludi
habita ab omnibus q. angelus non potest esse in duobus locis et probat.

discontinuis probatur quia eadem Ratione qua esset in duobus posset esse in pluri
et in toto orbe quod nullus dicit nec de deo posset bene concedi quod possit esse in duobus locis
discontinuis quamuis secundum castro nouo siduo entia solum esset in duobus
do discontinua oporteret concedere illis et non inter medio

¶ Art. 39. an plures angeli possint esse in eodem loco.

¶ Grego. arguit in 2° dis. 29. q. 3. arguit quod sic quia duo corpora possunt
esse simul ergo duo angeli ante primum inuentionem X etc. Respondet
S. tho. dicit quod non sunt Non possunt esse unde in 3. dis. 37. q. 3. art. 3. dicit
quod conclusio intelligitur de bonis angelis qui uirtute diuina mituntur
ad operandum unde semper mittitur unus qui solus sufficit ideo quia non
sunt plures in eodem loco unde soluit argumentum de demonibus quod sunt
similiter transcat non uero bene credo ego quod non possunt esse plures simul
in eodem loco nec S. tho. illud negat sed S. tho. dicit de angelis bonis quod
mittuntur ad operandum aliquid in tribus inferioribus et unum quod mittitur
tunc nisi unus angelus qui uille sufficit ad illud opus ad quod nihil oporteret
dabitur quod mittuntur duo respondeo quando non sufficit minor maior mittitur
et confirmat quia art. ad mouendum unum orbem ita magnum non
potest nisi unum angelum quare si distribuimus totam uirtutem
illis non tribuimus illa angelis itaque circa corporalia certe unus angelus
sufficit ad quemlibet effectum naturalem et ideo solus unus mittitur
alii superfluerent nihil autem falsum est in angelis beatis et patet
quod ubi cumque in scriptura legitur missi angeli ad corporalia mittitur
tarda semper legitur missus unus et ad liberandum petrum ad dirigendum
tobiam et figurum est quod eumque duo sunt simul missi et per consue-
torem rumque sunt simul in eodem loco.

*Angeli in bono ordinate
sunt mali inordinate
ideo multi mali simul
potest esse aut sunt non sic in bono.*

¶ dubitat an in celo in ipso sint plures Angeli similiter
ego nescio S. tho. solum dicit quod quando mittuntur ad ministrandum ista
corporalia non mittuntur plures ad eundem effectum et per consequens
non sunt plures similiter nihil dicit de celo in ipso forte
quod aliquando sunt ibi plures in eodem loco sunt et est probabile
quod in resurrectione plures homines erunt in eadem parte celi em-
porij breuiter de hoc in fine certum potest dici.

¶ Q. 3. de motu angelorum

¶ Art. 19. an angeli possint moueri localiter

¶ Angeli est in loco ut diximus quod non possunt moueri quia aliquid
est in loco ut tota terra celum etc. quod non possunt moueri igitur
dubium est de angelo an possit moueri per S. tho. per tres conclusio-
nes. 1. angelo equi uoce conuenit motus cum corporibus quia primum
motum corpus est sub loco contrahit eum unde sequitur quod in motu cor-
poris est continuus sicut in imagine corporis itaque partem spatij per
eum corpus mobilis transit ex quo sequitur quod motus corporis con-
tinuetur sed in angelo cum non sit divisible non potest con-
tinuetur loco et per partem dicitur quod est ut dicitur art. sequenti etc.

quo mensurat' tempore. V.g. non sufficit ad hoc quod illud predicamentum apparet
 de aliquo quod sit in tempore deo enim est in tempore et non mensurat' in
 illo tempore ita quod ad hoc quod causet' illa cessatio predicamenti ubi non sufficit
 quod sit presens loco quia deus est in isto loco et quia est sicut materia re putat
 sicut in angelo non est ~~in~~ ita quod dicitur carie quod si angelus sit pars loco
 non tamen habet ~~illam~~ rationem que sufficit ad hoc quod sit in loco de
 predicamento dicitur ubi. sed. et omnino ordo talis quod continetur a loco ideo an
 gelus per motum non acquirit' predicamentum ubi quia nullo modo
 continetur loco neque passus sed habet ad locum quid quid de hoc pro
 babile est dictum carie. sed quid quid sit ille motus angeli aut ordo dico
 quod motus angeli est in eo et habet sufficientem ordinem ad locum ad hoc
 quod proprie sit in loco et moueat' //

E verum est quod ut diximus angelus reputatus est ad locum aliquo modo
 s. ad custodiendum ad orandum. l. ad aliquid aliud tunc est magis proprie
 in loco sicut angelus magis proprie sunt in imperio quia ibi deputati sunt
 ad orandum simili modo angelus qui descendit ad revolvendum lapidem
 non numerati sunt proprie in terra in aere non ita proprie non eo quod
 in eis fuit vere in aere et proprie dato quod forte potuit transire sine me
 dio sed nullo diceret quod tunc est in aere sicut nec diceremus quod pres
 ent homo est in via aut in medio motus sed in illo loco in quo est per
 manens et ita est intelligenda conclusio. arti. 3. q. procedens et duo an
 geli non sunt in eodem loco loquendo de esse in loco proprie ubi est per
 fectus modus essendi unde quando duo angeli mittunt' ad aliquod opus
 exterius exercendum non est inconueniens quod in via sint simul et partes
 et conuertantur non tamen erant simul permanentes et ad exercendum
 opus aliquot quia super fluerent. //

E dubitat' circa illud quod dicitur quod angelus similiter potest relin
 quere unum locum ut puta aulam hanc et similiter acquirere ali
 um quod potest intelligi dupliciter uno modo scilicet quod illi angelus sit in
 tes ut puta sicut moueretur a celo usque ad terram et de hiis videbitur
 arti. 2. potest intelligi alio modo quod illa duo loca sint inuenta ita quod
 quod angelus sit in medio inter ista aulam et eam relinquat simul et acqui
 rat aliam similiter et hoc potest fieri dum modo illa loca sint in
 tra sferam actus angelus ita omnino concedit' grad. m. 2. dis. 2. q. 3.
 et ad dicitur ~~et~~ de lumine quod simul totam mittat aulam app' luno solo
 et est m. 2. q. ar. 3. dubio. 2. et non solum hoc est. s. ita. sed alij
 concedunt ut gregorius m. 2. dis. 2. q. et maioribus ibidem. q. 2. et q.
 aliquam tamen non possunt imaginari quomodo angelus occupare
 possit totam ~~et~~ medietatem simul sine eo quod successive acquirat sed
 est ~~et~~ analogia de anima Rationali sumentis cibum si pars cibi
 tota simul disponderet' ad nutritionem non est dubium ministranti quo
 essent tota dispo. in illo omnia tota essent simul in tota parte in
 secundo commentatorum et alios ita fit. s. quod prius disponit' in parte
 minima pars eodem modo simul et semel tota informatur
 et sic de aliis partibus minimis quod dixerunt ne ponantur generat' sustant' in
 successivam

substantiis successiuam quia quid fit de hoc quia puta qd fit sicut tamen
aria. Rationali illud est verum et forte de animabus bruto. et sic ex hoc patet
quod non repugnat quod angelus simul et semel occupet totum locum. //

¶ Sed est dubitandum tunc quando occupat unum locum simul et semel
et alium eodem modo. *relinquit* quando mouet non in ista quo erat in primo
loco neque quando fuit in ista loco quod nunquam mouet non est. n. aliud tempus in quo
possit moueri. Res de hoc videbimus artic. sequenti forte quia motus est in ista
illis motibus ut dicemus. l. potest dici quod mouet et non dat in ista aut tempus
in quo motus fit potest dari imaginatio si aliquid corpus in ista uelo citius
moueat a celo usque ad terram et subito illud corpus motum est et non dat
tempus aut in ista in quo motum est saltem in quo secundum se quod
libet sui motum est et ita potest dici non inconuenienter quod angelus quod angelus mo-
ueatur et non detur tempus aut in ista in quo motus fit.

¶ Circa. i. ar. ume. non quod demonstrato aris. non probatur quomodo in partibus
possit moueri. Sicut in motu discreto solum probat quod non possit moueri motu
successiuo dato quia demonstratio sit ualida. 2. q. dico quia demonstratio
procedit de in diuisibile quod non potest esse in loco diuisibili angelus autem in ista
loco diuisibili et in diuisibili sicut uoluerit et aperuerit se et ita potest in ista
motu suo moueri successiuo per hoc quod partem post partem relinquit. l. potest dici
crede moueri per hoc quod sicut in aqua tantum similiter relinquit et simul occupat
uicem totum terminum ad quem de quo uidebimus magis in articulo sequenti.)

¶ Articulus 229. Ut angelus in motu non transeat per medium.

¶ Respondet quod angelus motu continuo et discreto potest moueri hoc est trans-
eundo per omnia media et potest moueri non transeundo per media de. i. cor.
clu. non est dubium nisi quod potest moueri transeundo omnia media de. 2. q. 1.
s. tho. q. potest angelus transire a celo usque ad terram non transeundo per media
est mirabile. et. q. 1. ar. 5. *tenet ex parte q. si uult angelus transire de extremo*
ad extremum sine medio. //

¶ Contrarium tamen omnes fere scilicet in 2. q. 9. gabriel q. 7. motus
2. maior q. 7. et breuiter omnes impugnant illam quasi illud sit unum ab-
solutissimum certe an illud sit uerum ego dubito sed ostendam quod non est da-
surdum sicut putant et ita argo pro op. s. tho. Pro omnium ista sunt in-
iudicibus in s. tho. quando. n. querit an duo angeli possint esse similiter
quod sic quia possunt esse duo corpora similiter ipsi iudicant quod quando respicitur
quod non possunt esse simul intelligit propter diuinam non potest esse simul quare
quando nunc respondet. s. tho. quod angelus potest transire de loco ad locum
medio non in dicit quod intelligit. s. tho. per potentiam diuinam solum esse
s. tho. non dicit quia deus potest facere simili modo nunc dicit quod angelus
potest transire de extremo ad extremum sine medio. dico. q. s. tho. intelligit
de potentia dei o quare non dicit hoc est mirabile quod quando dixit s. tho.
quod non potest esse simul dicunt quod intelligit quod nec per potentiam dei. et quod
dicit quod potest transire de extremo ad extremum sine medio dicunt quod
intelligit. s. tho. ex natura ipsius angeli quare non interpretatur ipsum quod intelligit
de potentia dei.

¶ dicendum quod s. tho. serper loquitur de potentia naturali angeli et ita in-
concl. istam. prius. ostendam quod absolute illud possibile fieri.

Et aruo sic defideste ^{animadver} ~~omnino~~ est nunc micelo et postea et miterra
 et non est in medio g. illud est per confusionem non per motum localem. Reo
 satisfest probare q non repugnat q angelus fit nunc micelo et postea in te
 tra et q non fuerit in medio. Sed probat q omnino possit esse micelo eodem modo
 quo erat miterra aut eg proba deo potest ponere illum angelum in duobus locis
 ipsi pro conperio hoc recipiunt tunc iam patet q angelus erat micelo et est miterra
 sine eo q fuerit in medio illud est per duas essentias q sit g. in duobus locis et
 postea faciat q sit in uno iam habemus q est in uno extremo sine eo q fuerit in
 medio o dato q deo possit illud facere non tamen illud conuenit angelo ex
 natura sua q. s. tho. dicit respondeo s. tho. illud non dicit sed ego illud
 dico. et ita intelligo. s. tho. et proba unde ipsi habent q non conuenit angelo
 ex natura sua post quam illud potest et absolute conuenire certe non po
 test in puonate quando magis demonstrat q non conueniat ofiab emg
 ex hoc q illud corpus non potest illo modo transire argumentum est omnino
 ineficax. dico g. q illud q si tenentur dicere q conuenire potest angelo mo
 ty ille uirtute diuina dico q conuenit ex natura sua et ratio est quia na
 tura angeli est superior creatura corporali et non dependet a corpore
 et ideo motus eius non dependet a loco sic g. deo potest facere q ueniat a celo ad
 terram sine medio illud dedit angelo ex natura sua quia non erat ne
 cessarium q transiret ad terram per medium ad operationem exercenda
 in terram breuiter illud non potest in puonari non dubitatis et q illud sit
 uerum probatur secundum phi. 4. phi. dato uacuo motus corpo
 ris esset in instanti et dato q oppositum descendat a uicena et a uenpa the.
 comentator ibi tamen defendit sententiam aristo. et probat illud dato ill
 ud corpus q mouetur per uacuum in extremis sine eo q sit in medio q pro
 batur primum omnium summo in instanti a. in quo fuit miterra et b.
 in quo fuit micelo numquam fuit in medio uacuo in instanti b. est in
 toto et in parte post illud erit miterra g. numquam fuit in medio qua
 do in instanti a. g. in illo fuit miterra non est dubium quia in ter ista me
 dium omne non resistit angelo g. potest moueri subito et persequens sine
 eo. q transeat per medium fateor hanc materiam esse maioris curiosita
 tis quam uilis sed opus est q isto tempore respondere omnibus curiosis qui
 bus nisi satisfiat statim dicunt nos caignotare iam g. repetamus argutu
 exterram pono. o. q angelus moueat subito quo omnes isti concedunt
 iam ille mouet a celo usq ad terram et numq erit in medio g. non transit
 per medium consequentia est bona quid est transire per medium nisi q
 liquando sit in medio ante eundem probat quando erit in medio an in
 a. in instanti contra. l. illud. a. in instanti est postq est miterra et est contra
 cassum quia pono q non reuertat ad medium aut ad eam exterra
 nec erit in a. in instanti anteq sit miterra et hoc est contra cassum quia
 ponit q subito moueat ad hoc responderent dupliciter. i. quod namq
 erit in medio quia nondat tempus ad instanti saltem ad e quod iam quo
 fit in medio et sic non ualet numq erit in medio g. non erit in medio
 et sic in stat sic deo produxit mundum ab eterno et tamen numq
 et tunc dicit.

produxit puto qd sit bona 2^a. et omnia ista sunt fabuly probatur
in istomino consequentia translata illahora unde est dicere quomodo
lib et instanti et iniquatibet parte adequata illius fuit in terra quomodo
o. fuit in medio certe numq; ut inhi uidet salin non precepit capiatas
mei intellectus nisi dicas qd fuit similiter in celo et in terra preterea pono qd
unus angelus creatus sit in terra nulla hora et illo instanti arguor sic ille et alii
qui descendit semper fuerunt similiter sed creatus nunq; fuit in medio
o. nec qui descendit neq; confirmat quia ut concedit gabriel et isti pono
qd deus moueat a celo usq; ad terram sine medio. c. angelum cum uolo
qd liget. b. angelus et moueatur ipse uirtute sua subito arguor sic
illi duo semper erunt similiter nunquam separantur. sed. c. non fuit
in medio o. nec. b. quia da. in quo. tempore aut instanti fuerunt separati
non est intelligibile odant istam instantiam forte in tota hora peccati
bit omni die et non in aliquo instanti aut parte sed omnino ista sunt co
menta 2^a. arguit ex dictis cor concedit gregorius. in 2^a. 2^a. q. 3. et in q
ioris. q. 7. qd angelus potest moueri in instanti a celo usq; ad terram. hinc
gabriel. recitet opinionem greg^o non eam h. sc. non concedit illud ut dicit
in articulo sequenti.

At tunc arguit sic Moueat a celo usq; ad terram instanti iam mouet
et sine eo qd transiit per medium o. probo ille nunquam in uia fuit
nec est probo ille semper fuit in celo qd non fuit in sphaera ioris quia alio est in
in duob; locis neq; est in sphaera ioris quando est in terra. odicunt. greg^o. et max
qd in illo instanti et iniquatib; parte medij et in extremis et sic non transit sine
medio sed contra angelus non potest esse naturaliter in loco maiori quam fit
sua sphaera aditatis ut isti etiam fatent et est uerum sup^o. o. qd sphaera
aditatis unius angeli fit in terra qd est medium a celo usq; ad terram ut ha
betur in scriptura odicunt maxime. greg^o. qd non inuenit qd transeunt in
in loco maiori quam fit sua sphaera permanenter dicit repugnat ei esse
sed ego miror de ingenio istorum bona uenia cor dixerim ineptissime loquit
certe ego neq; permanenter neq; successiue transeunt possunt esse in loco ma
iori quam fit mea quantitas ego neq; angelus preterea si aqua potest
esse quaedam per instanti que repugnantia est qd fit per phoram. cert
nullam. o. non repugnat qd si angelus est in instanti in illo loco et in medio
neq; per horam repugnat qd fit in toto medio preterea pono qd ille angelus
non uelit discedere ab illo loco nec moueat ab alio angelo preterea qd
deus non conuertat ab hoc qd ab illo loco de cadat iam et perma nentor
erit in toto loco breuiter ista solutio non placet sicut nec placet. sc. in 2^a.
di. 2^a. q. ii. qd angelus non potest moueri in instanti qd non potest esse
in pluribus ubi sibi equalibus

Et Sed quia ista argumenta procedunt ex primis cor sic op
uidere an angelus possit transire a celo ad terram subito motu succ
suis et transeundo media. dico adhuc qd naturaliter non potest con
nari puto o. non est resistentia qd potest transire subito preterea
detur tempus quod requirit ad hoc qd descendat fit una hora
contra in mediante potest transire probo quia si in hora potest tran
sire spatium illud cura tanta resistentia puta ut unum g. fit
blata una

qd opinio s. tho. non est ita absurda sicut putant contra eam tamen
 arguitur quia tunc naturaliter potest moveri sine medio cap. l. alii
 id corp9 probat portetur ab angelis qui mouetur sine medio cap. l. alii
 est subter loco unde non potest illo modo ab angelo portari contra factum
 anima usque ad partem distans potest portari ab angelo sine medio
 respondeo de hoc aliquando uisum est mihi hoc qd possit illo modo por
 tati. nescio quid. S. tho. concederet dico qd anima efforma corporea
 et ideo ex natura sua non potest illo modo moueri et per consequens non
 potest portari ab angelo sed contra sequitur qd si angelus moueat sine
 medio quiescit et mouetur. p. mouetur parte et quiescit probo. pono
 n. in instanti capitulo. fit in termino aquo et m. b. fit in termino ad
 quem et iterum pono reuertatur sine medio usq; ad terminum aquo
 tam mouetur et quiescit probo semper fit in termino aquo qd dicit qd
 non potest transire illo modo et reuerti ad terminum aquo contra po
 no qd moueat ab. a. usq; ad. b. et ab. usq; ad. c. illud potest facere qua
 re qd non potest ex. reuerti. ab. a. sicut moueri ad. c. respondeo qd
 possibile est qd transeat ab. a. usq; ad. b. et ab. b. usq; ad. c. non ad
 m. b. quia ex isto casu ponet qd fit m. b. et ponit qd fit m. c. certe
 omnino sequitur qd fit. in duob; locis simul qd non potest esse qd re
 p. uonat qd transeat ab. a. usq; ad. b. et ab. b. usq; ad. c. sine quiete non
 est dubium totum illud est flm. quando qd erit. m. c. omni instanti. d.
 contra. atq; illud fit m. c. quia parte subdit9 mot9 est usq; ad. c. et ita
 omnino dicendum est de istis argumentis *fuffis. sophistias*

Sed argumentum scoti. q. ii. dis. 2. et ab illo accipit grabi. et qd
 go. dis. 2. q. 3. et 3. dis. et maiore talis est ordo loci ad locum sicut
 est ordo inter partes temporis sed non potest esse qd angelus sit in tem
 pore preterito et futuro sine hoc qd fuerit in tempore inter medio
 qd nec transeat extrema sine medio dico a. d. hoc si aliquis proba
 ret qd angelus non potest illo modo angelum mouere sicut nec faceret
 qd transeat a preterito ad futurum et non a transeat per p. temp9 pre
 sentis unde ego illam maximam non tenet quoad omnia sic
 omnino. sc. concedit qd angelus potest esse in partibus partibus unig
 ci et impossibile est qd sit in duob; hinc partibus simul bre
 terea arguit. sc. qd dato angelus non sit subter corporalibus ta
 mem cum circa corpora oportet qd seruet leges corp9 sed lex
 est qd non possit transire corp9 sine medio qd respondet. cap. l. alii
 2. qd probaret qd angelus non possit intelligere extrema sine medio
 qd omnino est falsum sed qd est arti. parisiens. ut citat mar. 2.
 q. 2. si quis dicit qd angelus transeat ab extremo usq; ad exte
 rum sine medio. error. p. omnium dico qd isti articuli non tenent
 sicut alpes 2. dico qd reuocati sunt quoad doctrinam. s. tho.
 qd errauit tota illa scola the. qd ibi damnatur ille met
 error qui fuerat in alio articulo damnat9. q. l. si sustinuit
 angelus non est in loco et ita ibi damnatur qd qui dixerit qd
 angelus possit esse in extremis et non in medio per hoc qd
 sit esse in extremis et non in medio error et ita est intelligend9
 aliqui.

218

279 354
Aliqui circa probationem de aia. x. q non est in medio et tamen est
sustantia eba. ergo. ideo potest esse de angelo dicunt q non est de fral
misi q est. in eucharistia et in celo non q non transeat per medium
respondere certe esset contra magestatem dei et eharistia x. q esset in to
to orbe in sua quantitate

Preterea quando mouet non in instanti consecrationis quia iam est
in eucharistia aut non certe quia non est. op9 et preterea quia solum per sba
fit q fit ibi pre uos uiderem9 eam et esset miraculum q fit humanitas
illo modo sub propria figura descenderet q non uiderem9 eam non est
bium et ita omnino dicend9 est q ponit9 in altari illa que uat in celo et ta
men nullo pacto transit per medium et illud dicim9 esse comunicatum angelo
ut possit illud ex natura sua q de9 facit de sua humanitate. per mira
culum

Circa literam hui9 articuli op9 declare quid est q fit in finita pu
ta incontinuo in potentia quomodo non fit in actu ibi in finita puncta
preterea circa illud quomodo sunt in finita loca in p9 q. quia. uat esse
in actu sic puncta certe q non q multi uicid9 hoc et alii qui reales
soluunt multa argumenta per hoc ut est illud de h9ne gria. sunt in
finita pedales. ibi. o. est in finita dicunt q sunt in potentia tunc tamen
in actu quod est esse in potentia. q. si esset quatuor pedales in pote
tia esset quadrupedalis. q. si sunt in finit9 pedales in potentia erit
in finitum.

Et dico q. q hoc sumptum est ex aris. p. h. s. q. respondet ad ar
gumenta Zenonis q nihil potest moueri q. op9 ut transeat in instanti
partes medi9 sed in finitum non est intransibile. q. non potest aliquid
moueri respondent argumentum non ualde quia ille partes sunt
in finit9 in potentia et non in actu dico. q. q partes ideo dicuntur
esse in potentia quia sunt p esse totus non habent esse proprium et pre
terea sunt in potentia quia. ex illis. s. ex una cum alia fit totum et
hoc modo declarat. S. th. in 1. parte. q. 3. ar. 7. declarat ibi q
uomodo de9 est omnino simplex et probat9 quia alias haberet
partes et cum partes sunt in potentia esset non9 uer9 al9 et ita
dicit partes sunt in potentia. i. quia una est al9 respectu
alter9 ut respectu mater9 forma est al9 et materia et
in potentia. i. in ordine ad totum sunt in potentia omnes par
tes quia ex illis totum constituit9 unde non habent esse
proprium. i. non subsistunt sicut. aris. dicit non uos con
turbent sub h9is partes et q. quia non sunt. i. non sub
sistat sicut totum sed in eo sunt et dato q isti moder
ni dicant male quidem q dign9 est h9 non dicunt
q est supposita utrum uos concederet q in homine sunt
tres supposit9 non9 habent esse proprium. i. subsistunt
i. alio modo partes sunt in potentia ad hoc q partes po
ssint esse perse et hoc modo ep9. S. th. 7. in 1. parte. lectio. 1. q
3. modo.

fidatet corp9 Qui habet infinitas pedasites impotentia esset infinitum unde alio modo op dice ad argumentum de quo materia definita gura.

Circa solutionem ad 2m non qd expresse s. tho. concedit subm angeli esse in loco unde dicit qd mouetur localiter substantia op applicatur distis locis qd non contra eos qui putant secundum s. tho. subm angeli non esse in loco

Articulus 39. an motus angeli sit in instanti.

Duplex est motus angeli continens .i. in quo transit omnes partes magnitudinis unde si transit istam aulam prius pertransit medietatem etiam me^{ter} q^{am} et sic cont^{ra} alius est motus localis discretus est qd quando angelus reliquit terminum a quo similiter et similiter acquirit terminum ad quem itaqz cuncta terminum a quo et cuncta noua termini ad quem causatur ille motus non. n. sufficit qd nouo modo transit nisi fuerit in alio termino. queritur qd an angelus possit moueri in instanti pro quo supponamus qd angelus non eget corpore neqz ad intentionem neqz ad aliquid aliud neqz ad cognoscendum durationes operationum suarum qd male concedit sco. ctorego. qd per motum primi orbis cognoscunt quamdiu durauit operatio eius sed omnino id requiritur ad hoc qd cognoscamus operationum nostrarum durationem et ille est motus celestis et aliquid uniformiter totum de angelis. g. dicit qd sic nos habemus aliquod corporale aliquos respicientes mensuras operationes nostras ita omnino angeli non indigent illare corporali sine eo. n. pisset motus noster aut corp9 posset angelus durationem suae operationis mensurare sed habent aliqui de aliis per quod mensurant motus suos et illud est eum ut s. q. io. habuimus.

forte in resectione

Dicendum g. qd ad cognoscendum motus continui durationem ipsius angeli habent ipsi aliquod tempus continuum et aliter discretum qd est mensura operationum discretarum et illud habent angeli inter se per quod certo sciunt durationem operationis suae quid quid illud est ubi cumqz sit siue in p. angelo siue in alio non curio supra dictum est. q. io. satis est qd illud habemus qd constat qd habent suas mensuras .i. aliquid per quod mensurat tam actiones continuas quam discretas sicut g. crearet m^{te}. post hoc unum angelum multum laboramus ad sciendum in quo instanti aut tempore productus est nec possumus scire mensuram adequatam non instantis quia sunt duo instantia m^{te}. nec in tempore p. quia illa productio est in diu. 2o quia non potest dari tempus adequatum sed angelus alius posset cognoscere mensuram adequatam non m^{te} et durationem in qua productus est ille angelus et ita finitum sit hic et m^{te}. post tota. ipse inter se get mensuram adequatam illis motus itaqz tempus discretum angeli mensurat illam operationem dico. g. qd tempus discretum angelo 2o est mensura operationum que similiter totae sunt que sunt in instanti tanqz operationibus quibus supponit optimo. s. tho. qd angelus omnino potest moueri continuo motu et non est dubium qd ille motus potest mensurari sua mensura et illae mensurae correspondent tota et aliter de quibus alia mensura natura puta una hora m^{te}. sed quia do mouetur discreto motu puta qd in isto instanti est hic et post m^{te}

est tunc illis Motus Non potest dari mensura nostra adequata que respo-
deat illi mensurae adequatae angelorum que mensurat illum motum
secundum. s. tho. ille motus est essentia qua est Roma mensuratur ab
qua mensura illa mensura est unum instans non temporis in se tempo-
ry discreti coram et cum alia mensura. s. qua mensurabatur essentia ter-
mini aquo constituit discretum tempus et totum similiter mensurat ex
sententiam. v.g. in aquo et alia ad quem et operationes que sunt tota
similiter et una immediate post aliam

ETIAM g. dicens ad quem impossibile est quod angelus motu continuo
moueat in instanti qua omnis motus habet tempus ad quem et tempus
quo modo non est ideo instans in quo est in tempore. aquo cum illo in quo
est in tempore ad quem (videtur) g.

¶ sed angelus possit esse per potentiam totam horam precedentem
illud instans in uno loco. v.g. Romae et in isto instanti salmantice. Pet.
s. tho. quod non contra. tenet omnes scilicet et gregorius. scilicet 2^a dis. 2. q. u. disti-
nguit. l. loquimur de loco equali angeli. v.g. non posset esse angelus
in maiori loco quam sit medieta istis angelis et tunc dico quod per potentiam
precedentem horam potest esse angelus in me. una et in instanti tunc po-
test esse in alia scilicet loquimur de loco equali. Pet. quod non potest esse an-
gelus per totam horam in me et in instanti Romae. p. quia ipse quod
non transeat per media et tunc in instanti tunc esset in pluribus locis quod
repuonat nature eius breuiter. Sed de hoc diximus secundum. scilicet non
posse illud fieri ex quibus arguit s. s. tho. quod angelus in duobus instans
tibus mouetur arguit si sit duo instantia a. et b. sequitur quod angelus non
possit moueri probo non mouetur utraque in b. probo illa duo instantia
sunt necesse me. g. mediat. ^{tps} quero ergo ubi est in illo tempore inter me
dico est in celo. g. et in b. probo quia parte quiescit in aliquo tempo-
re nescio est in instanti tunc. inter me aquo et eodem modo pro-
bo quod non possit assignari instans in quo sit in tempore ad quem.

¶ Gabriel in 2^a dis. 2^a q. 3. respondet sic scilicet maior. in 2. dis.
1. q. 8. et sequitur gregorius. dis. 6. q. 9. dicunt quod per totam
horam precedentem potest esse angelus et in instanti tunc in celo et
in omnibus inter medius locis et in terra. et non inconuenit dicunt quod
transienter sit in toto orbe ut diximus //

¶ sed quamquam hec possit defendi quo modo angelus mouetur
in instanti non inconuenit quod sit in pluribus locis inter medius
illud non possunt dicere quando mouetur subito tunc quo mo-
do est inter medius locos quando subito mouetur a celo ad terram
non per instans quia cum non sit in me. p. instanti in quo fu-
it in celo iam per totum tempus esset in omnibus locis inter medius
quo modo esset tunc in pluribus locis certe non potest aut malum
oreo. et gabriel. arg. sumamus discretum motum angeli quo modo mo-
uetur a celo ad terram in duobus instantibus. a. et b. arguit. si aut
illa duo instantia correspondet duobus instantibus nostris et per
consequens mediat tempus inter illa ubi est in illo tempore inter
medio finitum

aliqui pnt.

medis simi celo .g. est. m. b. instanti ut arguit. sc. simusq. g. illa duo instantia non
 sunt in meta. i. no. potest esse in celo et in me. post miteria sicutis correspondit
 tempus nūm quid si hora g. necessario. g. spectaret per horam ad hoc q. po
 necet se miteria q. non est uerum respondet capreo q. isti etiam uolendo
 mensuracae tempus nūm cum tempore angeloz et proportionare utrum
 tempus alteri non possit illud esse. si qui uelit proportionare quantiti
 tatem continuam quantitati discretę non sunt proportionabilia

¶ Sed hoc est fugere argu^{tu} et difficultatem certum est q. nos mensuram
 eternitatem tempori nostro. i. consideramus quo modo aut per quantum
 tempus nūm durauerit aut cum tempore nro constiterit eternitas dei
 ita. g. oportet dicere dato q. angelis non mensuratur tempore aut
 instantibus nris assignare tempus aut instantis necessarium cui suum tempus
 aut instantis consistat alteri et ideo potest dici ad illud argumen
 tum. uide g. greg. dist. 6. q. 3. sc. dist. 2. q. 11. ubi tractat de isto tempo
 re angeloz discretio. igit. datis duobus instantibus angelis. a. et. b. quo
 r. p. rimum. s. a. correspondat instantis nūm. quero. b. quid correspon
 dat si aliud instans. g. sicut me et p. consequens non sunt operationes in
 me. fit tempus nūm. g. ante. b. fiat miteria.

¶ Nam supra diximus et dedimus solu. capreo. q. s. tempus. angeloz
 et nūm et instantia non sunt mensurata e. s. dem rationis et ideo no
 sunt proportionabilia igit. nihil equalis correspondet 2. instanti. b. qui
 datur. Rex. s. tho. sic ad p. arguit sic quando motus ratiuentis est mo
 ior tanto potest uelociter moueri sed uirtus angeli excedit in proportio
 uirtutem omnium corporum. g. potest moueri in instanti pro hoc con
 sequentiam q. angelo nihil resistit et quo cumq. dato corpore q. in
 tempore aliquo mouet. adhuc in minori potest aliud corpus moue
 ti ita q. non dat. tempus quoniam sub minori corpore aliquod moue
 ti possit ut et dicit. arif. cum. g. angelis excedat uirtutem omnium
 corporum actiuam potest moueri in instanti est argu^{tu}. greg. et. sc.
 q. faciunt. g. concha. acti. dicit. s. tho. ad argumentum q. omnino
 non sunt proportionabilia sic si sumamus centum instantia nra
 aut nunc quoniam quid correspondet illis non tempus. s. hora. querit.
 in dimidia sunt p. terea q. centum nec correspondet instantis non est
 dubium eodem modo non correspondet aliqua mensura nra me
 sure discretę angeloz sicut mensurę continuę correspondebat tempus
 nouum continuum.

¶ Hic non q. uelo citas motus angeli attendit. peres. uo. quo
 se uelo citius aut tarde mouere iam. g. habemus. ex. s. tho. hie
 q. illi mensurę discretę non correspondet aliqua ad equata me
 sura nra. et quia uidet. difficile ideo op. est ut dem. aliud
 simile. b. g. creet. de. g. duobus angelos unum in isto instanti et
 alium in mente. post hoc

¶ post hoc / q. certe negare. quod. s. fit possibile non est con
 siderate loqui inimo certe potest omnes quos ipse uo. fuerit ca
 preo g. greg.

Capitulum contra Gregorium. dicentem quod solum unus potest deus unum m. me.
post alium create quia fideliter quartus. Sed quando fuit creatus non qua
do. 39. nec quando. 29. neque quando primus in isto m. stanti
non fuit productus in mente post alios uos creditis hoc ego non credo
illud mirum est quod deus non cognoscat mensuram adequatam illius
productionis quia qua in mente post hoc producit certe cognoscat in
alio. Sed dea adequatam in mente producat alium et sic alio multo
igitur ex omnibus manet quod nullo 2. m. stanti angeli. s. b. correspondet
aliquid adequatum temporis nri sed tamen illa exempla debi
nea et tempore quod non sunt proportionales mensura non videtur
ad propositum quia operationes angelorum et mensura ^{est} unum esse quod
dem rationibus. Sed mensura eisdem rationibus et per consequens
et quod mensura correspondet adequata. etc. dico statim. quod motus
angelorum quo totum terminum a quo similiter relinquit relinquit
est alterius rationibus motu nro et hoc sufficit ad hoc quod tempora mensu
ra. illorum temporum sunt spem distincta. Sed tamen adhuc uiget argu
mentum quod semper est unum deus tempore nro aut quo cumque m. sta
ti dato quod in illo deus creat aut non creat similiter quod angelus est in
tuo ad quem aut non est quod. Sed quando angelus mouetur subito
motu discreto summo omni m. stanti quod est post illud quod nullo ubi
est non est statim ante illud. est in tunc ad quem iterum quod
tam deus m. stanti an sit in tunc m. stanti ad quem et quo cumque dato
ante illud fuit in tunc m. stanti ad quem. Sed non potest dari mensura ade
quata nostra in qua verum sit quod est in tunc m. stanti ad quem et ita
co. quod 2. m. stanti. s. b. non correspondet aliqua mensura adequata nri.
sed in eade mensura et ita decepti sunt et sic. putantes. S. th. dicere quod
cuncta mensura. S. m. stanti. s. b. angeli sit incommensurabilis circa que nota
quod sunt duo tempora angelorum continuam et illi correspondet aliud
adequatam tunc nostram 2. m. tempus est discretum et probatur quod
sit ponendum quia omnino angelus potest moueri subito ita
quod per unam operationem sit in tunc m. stanti a quo et per aliam in tunc m. stanti
terminum ad quem. Sed in illo motu est prius et posterius. Sed tempus
non tempus unum quia 2. operationi non datur mensura adequa
ta nra et diximus. Sed itaque oportet attendere quod ex illo toto tempe
re quo mansit in tunc m. stanti ad quem aut habuit aliam operationem
et sic hora precedens in qua dilexit andream nunc in tunc m. stanti
isto diligit paulum fuit duo m. stanti. Sed et primam diximus
per horam precedentem et 2. m. correspondet m. stanti isto itaque oppo
ret illas operationes esse in mente alio non esset successio et per conse
quens impossibile est quod duobus m. stanti angeli correspondeat duo
possibilia. nra unde concedit caetera. et capite quod si in isto m. stanti
initiatum sit angelus in tunc m. stanti ad quem et per totam nulli et in m. stanti
m. stanti terminum ad quem et per totam horam nulli et in m. stanti
terminum. in alio loco non esset motus angelorum quia omnino illa ope
rationes non sunt in mente. quia inter illa potuit esse alia de hoc et
te omnia. fuit in mente. et quam non uiderit neque qui naret de
curat se uisisse. S. th. non dixit se uisisse sed loquitur ut proba
bit et

Instanza

nam

probabiliter igitur duo duo nec certa pro incertis aut ex accipiatis
unde est bonus et optimus sine medio dubio modo discipline severae
certa ab incertis in tebus. 9. istis quidem probabiliter est quod habeant aliqua
mensuram angeli preter materiam ad suas operationes sed quid illud sit
omnino est incertum an sit in primo angelo aut alio preterea videtur pro
babile quod quando angelus subito movetur omnino nullum ratio cui non
corespondet aliqua nostra mensura adequata corespondeat aliqua angeli
adequata sed certe relinquitur pro dubio

¶ dubium ergo est an angelus in instanti possit moveri et. Stho. dicit
quod non dubitatur quid intelligat quando dicit quod in instanti et per angelo
quod dicitur quia in isto sensu impugnat a se qui nititur probare quod
potest esse per totam horam precedentem horam et intrata in instanti sine
et in hoc sensu defendit a capite sed. ca. ca. hic dicitur dicit. quod S. thomas
loquitur de instanti angeli ut ipse se declarat in solutione ad primum
quod non loquitur in instanti nec sed angelorum et ad huc in solutione ad 3m
dicit. tempus quo angelus movetur ex duobus instantibus unde concedit illud
quod per totam horam possit esse come et in instanti tracta hic et ita acco
cedo omnino si quis velit defendere opinionem capite patietur
gustas sed. ca. ca. contra. ca. ca. quia tunc movetur in instanti. 9. 9. 9.
immo in tempore discreto suo sicut si subito moveretur da est dicitur
dum

¶ dubitatur dubio necessario ad hoc declarandum Quando
mouetur angelus in instanti .a. quia est in tempore ad quem nec in
instanti .b. quia erat in tempore a quo corespond. eadem est difficultas
quando subito movetur quod non negat. greg. qui format ar
gumentum etideo dico quod dubium est in S. thomas. quando movetur
nam. in 2o. dis. 37. q. 4. arti. 3. i. ad 3. dicit quod movetur in toto
illo tempore discreto ex duobus instantibus angelorum sed. g. eu
pro instanti. necum corespondet. a. instanti angelorum et necum
sit. b. an ibi movetur. non non potest dici quod si non capio illud
f. b. necum. et quero an in illo movetur corespondet quod si illud ca
dat supra tempus discretum angeli nullo modo movetur sed si non
cadat sed tamen sed. tamen. S. thomas. hanc. q. art. i. ad 3. dicit
omnino quod movetur tam in tempore a quo quam in termino ad quem qui
a diversa successiva locorum sibi invicem corespondentium est mo
tus angeli et ita patet quod aliqui voluerunt dicere quod movetur per
mutata esse. et ita intelligo. S. thomas. in. i. ubi quando dicit quod non
mouetur est intelligendum quod in nullo tempore proprie movetur sed
mutatur. certe potest dici quod corespondit se et sic non loquatur
de motu in proprie dicto angelorum quod in nullo tempore et non solum
ut dicemus. 9. f. solum in nullo tempore est mutatum esse ipsius
angeli in calce articuli expressissime S. thomas. declarat Quomodo
nec tempus continuum aut discretum angelorum non est sicut tempus.
necum sed est aliud differens ratione a tempore unde patet quod nulla
conclusionem qua ponit S. thomas. angelus non potest moveri in instanti
est intelligenda de instanti angelorum et non de nostro et de elq
red in solutione ad 3m unde videtur in. v. opinio ca. ca. // Q. 3. 4.

artus. 19. an intelligere angeli sit eis substantia

Ista Questio Non est dubia apud philosophos sed dato Quod intelligere hominis non sit eis substantia et hoc habemus pro constanti tamen quia angelus est altera natura preterea aliqua non habet. s. discurrere et hoc habet homo preterea habet cogitabilem homo non.

Et dubitari potest an intelligere sit eis substantia maxime cum intelligere dei sit substantia eis ut fide tenemus ita dubitari potest an angelus participat perfectionem hanc que est intelligere per suam substantiam ita quod sit ipsum intelligere et est conclusio negativa probat quia id quod non est purus actus non potest esse sua actio angelus non est actus purus quia solus deus. 2a ratio dato opp sequitur quod intelligere angeli esset subsistens ergo bene credo fuit sua substantia sed non potest esse nisi unum intelligere subsistens quod est deus.

Declarem rationes istas quia videntur probare ignotum per ignotum omnes. n. admittunt conclusionem et de rationibus certe multi reputant s. tho. probat cum q. 106 quid dicerent quod ex sua substantia si aliquis diceret quod est tam perfectus quam suum intelligere est sua substantia si aliquis diceret quod est tam perfectus oportet probare et non dicere o est contra omnes quid tamen postea dicitur q. rationes istae clare possunt intelligi uno modo p. n. et dare alio modo metaph. de. i. modo. potest sic formari ratio angelus quando intelligit quod quam non et ideo de ulla q. suum intelligere et ulla Non est sua substantia antecedens probat de aliquibus dicitur facillime ex sacra scriptura quia angeli superiores illuminant inferiores item omnes illuminant a deo.

Et preterea demones tempore passionis ignorabant quis esset patibatur item esay. vj. quis est iste qui venit de celo. postea sciuerunt et intellexerunt q. antecedens est. v. et consequentia probatur quia nequa posset defendi quod non est accidens in toto mundo quomodo probatur quod lumen est distinctum a aere per hoc quod aliquando est lucidum aliquando non. q. si negatur. q. impossibile est probare quod aliquid actus distinctus et substantia et hoc dicit s. tho. in 2a. Ratio. dicit q. qui non est purus actus semper habet aliquam potentiam admixtam. v. q. possemus dicere quod celum respectu motus non potest esse petrus ipse unde clara illa propositio quod ille actus ad quem substantia est in potentia et aliquando est actu per eum non sit ipsa substantia quia dato quod sit sua actualitas nunquam esset in potentia ad illud actum sed semper est actu per eum. sicut omnino si deus me aliquid deo intelligeret aliquando non ita quod successive ille deus esset uerum omnino intelligere deus non esse eis substantia et clarum sensum illius maioris

motus forte

2o potest exponi metaph. et forte sic intelligit s. tho. arguitur contra eum dicit. n. s. tho. impossibile est quod potentia sit super actus in quo videtur patere principium nos. n. querimus an potentia angelus intelligitua sit sua substantia et suus actus et a sumit pro maiori illud impossibile est quod aliqua creatura sit sua operatio et quod potentia sit suus actus q. dicitur quia illa maior intelligit de creatis q. quia est petere principium de illo. n. disputans non dedit. an. s. in creaturis idem sit potentia et actus substantia

293 358
actus substantia et est actus de hoc casu hinc facit longam dissertationem et qua
tum ego confitio stat est opinio in aliquibus diebus per actus et potentia de se non
dicuntur quod sunt distincta realiter per quia video sunt ideo et si de essentia esset
esset quod distingueret deus non posset facere quod essentia deo sic de essentia homi
nis est rationalis non potest esse homo qui in se fit Rationalis. 2^m dictum
de se etiam non dicuntur quod sunt ideo per quia aliter ubi cumque esset ideo
quod est contra experientiam quia videmus omnino quod intellectus magis et au
ditus non sunt sua operatio 3^m dictum est quod potentia et actus quantum ad de
se non habent quod sunt ideo aut distincta tamen omnino ex natura sua
distinguntur Realiter si non fit aliter quid quod impeditur in quo est
tota difficultas. v. g. quid est illud quod potest impedire quod sunt actus
tanta aut sunt ideo per illud quod dicit S. thomas. sequitur nisi si aliquid
est pars actus. g. suam intelligere est substantia aliter non esset actus
purus preterea ex eo quod aliquid est non purus actus sequitur quod nec non
omnia sunt ideo. g. sunt plura et illa faciunt unum. g. illa sunt con
ponenda et per consequens est impotentia et non esset actus purus. igitur
illud est quod idem constat esse actum partem. g. S. nec omnia sunt
si quis diceret quod minime idem est frigus et albedo argumentando quod
illud si a ratione in homine distinguuntur Realiter quia aliquando
est unum sine alio. g. et minime distinguuntur ad hoc posset respondere
dato quod in homine non sunt idem tamen minime sunt idem. sed contra
hoc posset argui quia albedo et frigus esse distinguuntur Realiter
nisi sit aliquid aliquod impediens patet quia in homine disti
guntur Realiter. g. si non sit impediens. i. aliquid quod non po
test recipere partem semper frigus et albedo sunt duas res. g. cum
minime non sit impediens quia minime non repugnat. partem. g. sunt
distincta hoc modo procedit S. thomas ratio intelligere et substantia
quomodo se habet omnino si ex natura sunt duas nisi sit im
pediens et ideo video non distinguuntur quia ei repugnat plu
ralitas. g. ubique non est impedimentum quia ei non repug
nat pluralitas. g. si probarem quod velle et intelligere sunt duo
in angelis probo ex natura sua distinguuntur Realiter patet in
homine et sapientia. g. ubi non est impedimentum sequitur quod sunt
duo sed in angelis non est impedimentum patet quia ei non repug
nat pluralitas. g. certe contra illam non videtur posse negari in
si dicatur quod angelis repugnat pluralitas sic fieri non potest
bene negari. i. lumen in aere distinguuntur ab eo. g. lumen solis
distinguitur ab eo non potest negari inquam nisi dicas quod si
repugnat pluralitas eodem modo arguimus in aere operatio
et substantia de se sunt distincta nisi sit impediens per in homine
g. in angelis distinguuntur ab eo. 2°. substantia et operatio cum non re
pugnet quod nec fit. actus. i. fides et beatus. g. quia velle et intelli
gere sunt duas accidentia nisi sit impediens et in angelis non
sit impediens quia non est actus purus. g. ideo per S. thomas. bene
assumit illam impossibile est quod non est actus purus sit sua
operatio

operatio Quia operatio et id cui est de se ex natura sua distinguuntur nisi sit
impediens dum taxat est purus actus. g. id quod non est actus purus non est factus
operatio.

Eam Rationem possumus Reducere ad sensum planum
tali nihil multiplicatur nisi perceptionem in sub^{to} si g. intelligere ex legem
sua sustinet non essent plures intentiones eodem ad minus in angelo non
multiplicaretur per quia non potest nisi per receptionem in sub^{to} et dixi
mus et illa non potest esse quia intelligere angeli est eius substantia pro
potest nisi recipi. g. secundum sensum non videtur pretendere. s. tho. id est
secundo sensu non dupliciter aliquid dicitur sustinere sicut dupliciter
aliquid est in actu uno quia est in eo inherens et per se dicitur
nisi primo modo quod est per se non habet alio modo aliquid est in actu
participationem sicut dicitur per animalitas est in homine et per se subsistit
2° modo illud quod non participat aliquid aut participat ab alio sicut
lites natura angelica non subsistit hoc modo quia participat ab
ele per se modo omnis substantia subsistit. 2° modo solus deus subsistit in
Re natura contra participat ab. s. s. vii. et si esset unicum sup^{er} par
ticiparet ab illo. Re. s. s. est totum immo in participatione op^{er} est quod sit
compositio aut primum partium aut saltem est compositio formalis sic homo
componitur ex naturali et rationali tota eius essentia componitur ex istis duobus un
de homo participat animalitatem et ideo dicitur quod deus non est in predicamento
quia non est de aliquid quod contrahat ipsum ad seipsum sed omnia per
dicata dicunt totam essentiam eius si habeat conceptus eius distinctus sicut
g. modo non potest esse nisi unum subsistens ut videtur quia si esset aliquid
non potest participari. g. non potest multiplicari. quia non alio modo
quam per receptionem sed illud est impossibile quia non potest participari si
nisi modo dicitur quia si daret aliqua natura que esset tota et solus
esset animal omnino non posset esse inuria quia non posset esse alia nisi
per receptionem aut participationem sed tunc non esset una totalis sed
esset partibus a quo participat. g. similiter natura angelica si esset una
totalis esset una natura solum sed quia Non est una totalis sed pars
michaelis a quo participat ideo non per se subsistit sed in alio igitur
ratio. s. tho. est hec si intelligere angeli esset eius substantia esset per se sub
sistens et declaratur sit si intelligere angeli est substantia angeli. g. m
telligere angeli est purus actus probo. g. est eius substantia. g. subsistens
si intelligere angeli est subsistens. g. non potest multiplicari non per par
ticipationem quia iam esset pars et recipere in actu et per conse
quens non esset subsistens nisi sed in actu non esset totalis natura sub
tens. g. non posset esse tamquam pars alterius nec posset recipi esset purus
actus et per consequens non distingueret a deo. probat quod esset purus actus
da opp. g. habebit admixtam potentiam. g. l. poterit participari. L. r
cipi in actu et si non deditur quod intelligere erat per se subsistens. i. totalis
subsistens et natura. g. iam dicitur. s. tho. si homo esset apor
te rei si ego intelligo esset dum taxat unus homo quomodo sunt plu
res per generationem etc. et ideo plato posuit unam ideam quia putabat
perat abstracte naturam si intelligebat pro quia esset unus homo quia
si per participat

Participationem essent Duo iam Nondedisti 294 359
ens et perse subsistes neq est alia difficultas hie.

arg 29 an intelligere angeli sit suum esse.

Et eodem probari potest q actio agentis non sit suum esse p de ac-
tionem seunde et mpasso et esse in agente q. similiter probat q actio in ma-
nes sit aliud q esse quia esse hominis est finis sed actio intellectus est
infinita quia est q. obitum est ens q. similiter ad plus se extendit actio
sensu quam esse q. distinguit omnes rationes sub. creatz ab eis esse

Et dicam unum circa tempus discretum angelorum omnia sunt pp finem unde
naturam hie naturalium oportet considerari ex fine. h. 2. p. hie. nunc. q.
pro supponamus q corporales creature non possunt habere mutationes in stata-
neas non solum de motu locali homo non potest esse in isto instanti hie et
in me post hoc in alio loco totali distincto ab isto itaq non nichil al' parvisis
eodem modo dico in uo hie in b. dato q ego nunc habeam unam expe-
rientia p q ego in me post hoc non possum habere aliam totalem sed q
est q mediet tempus sicut paruum aut magnum et dico per tempus unum
sufficeret nunc et principium et finem et medium. itaq opoz sed de
angelis supponamus diuinam q angelis potest nunc habere dile. dei
et in me post hoc actum dei sunt de productione dei potest. in hie in stati
producere michaelen et in me post hoc aliquid itaq fuerunt in me
ille productiones et nichil inter ab mediabit unde dei cogit mensu-
ram adequatam istis creatio in igit de motu angeli dico q potest esse
in hie loco. sic nec nos sciremus dicere quando peruenit ad istum locum
nec angelis per unum tempus sciret cognoscere quando peruenit non
instante ut p. nec tempus adequatum quia est impossibile q. potest
dari aliquid per quo d angelis cognoscit quando peruenit ad istud di-
cimus tempus discretum. etc.

arg 39. an potentia angeli sit sua essentia

Est Questio multum celebrata apud docto. an potentie anime ab
ea distinguantur et alia. Questio est an propria passio distingatur a sub-
iecto. duplex est propria passio quedam que est potentia operativa aut
pa^{ua} et hec distinguitur a subiecto non quia propria passio sed quia poten-
tia operativa ut est visibilitas si autem sit aliqua propria passio q no
est potentia operativa aut pa^{ua} non opz est q distingatur a subiecto
unde esset longum latum etc. passio propria est quantitatis et non disti-
ngitur ab ea unde nec. S. tho. neq aliquis dicit q propria passio disti-
ngitur a subiecto ad minus ut est propria passio tractat materia. in 2. dis-
t. ab. sco. et gabri. potius de potentie anime quam de potentie angelorum
sed idem est iudicium.

Et sunt due opiniones p affirmatiua. S. tho. hie de angelis q potenti-
as et q. 7. de potentie anime defendit partem affirmatiuam ita q
potentie anime et angeli sunt qualitates inherentes anime sic ut sol
in est lux aut ignis calidus et ista sunt. in 2. spebi qualitates quia
sunt naturalis potentia. l. in potentia quam tenet gradus et argenti
na de or. dicit S. auo. duran. in 2. i. dist. 3. loquendo de imagine ubi
tractat ab ali

ubi tractat ab aliquibus tenet potentias animi distinctas esse ab ipsa
animae essentia dato qd angelis tenent non distincti certe
tasset duran. V. restitisse in faciem. S. tho. unde dicit qd illa opinio
est vici nunc autem solum tho. eunsequunt et sic duran. tamen non pp
rationem. S. tho. sed ipse dat alias

¶ Contrarium tenet scilicet dicitur et in 4. dis. 12. quam sequitur omni
calet ut nominalium. Gabriel. 2. dis. 16. marfi. qui videt loqui ad al
contra est consuetudinem. 4. 7. art. 7. greg. in 2. marfi. dicit qd
Hec afirmas eas non distinguuntur. ideo in 1. dis. 2. brebiter omnes tenet
S. tho. et duran.

¶ Probat S. tho. generaliter qd nulla potentia operativa creaturae est
sustantia proprie dicitur sup. qd duplex est ratio transiens et imones arguit
sic omnis potentia operativa ad x. distinguitur a sustantia ergo potentia ope
ratiua ad intra ante cedens. p. quia dicitur in miscanti a. ignis sol aqua et
agunt et per aliquam potentiam distinctam ab eis ergo alias ergo dicit
rem qd sol non haberet lucem nec aens sed omnia operatur per sustantiam
suam. in te. certe negata illa maiore non potest me conuincere qd in sol
est lux aut motus calor. possum dicere qd potentia calefactiua ignis est ipse
sustantia. o. illud antecedens V. consequentia illa probat quia ratio re me
gis sustantia ipsa in te. potest operari ad intra quam ad x. arguit
sic non est differentia inter operationem transiuntem et inmomentem. in
q. in 1. sub. est x. et in 2. est intra. quid hoc facit qd sustantia agit per su
tantiam sua in motu et non in alio preterea finitiorum esset actio ad x. tu
cedis qd non posset omnia ista opera praestare sed ipsa et quia est ad
tia potest quare hoc preterea addit qd sustantia in se potest agere sine
acciderite ut aqua frigifacere se sua sustantia et non posset in ignis potest
ea penetrare. Quare. //

*lux est omni sensu p se v
eiusdem rationis cu lumine
quare aens no suba*

¶ Preterea intellectus et ^{tas} sunt Naturalis potentia. Impotentia
sunt qualitates. Ret oham. et Gabriel. qd producere argumentum ex ignora
tia loque itaqz ignorantia est putare qd qualitates distinguant et Scia. loq
q non distinguuntur certe putare qd predicata sunt chimere non est bona
ca con sequentia certe habet apparentiam. Preterea potentie sensitiue sunt
qualitates. o. potentie intellectiue consequentiam non negant quia est app
rensideo negat ante cedens auditu visus ite sunt sustantia et non
sunt et ita sunt ipsa natura aens. sed probo qd non sensatiue ipse non su
ni anima. o. nec potentie sensitiue ad hoc argumentum disputans de
gabriel. in 2. dis. 16. q. unica dicit potest agere qd sensatiue in te. sunt in to
composuimus unum qd gabriel. marfi. et alii tenentes contra co
sio. art. 1. concedunt et est qd in homine est una anima et una forme
cit. g. gabriel. qd sensatiue quia est vitalis immutatio non est in materia
a materia non potest vitaliter immutari. hoc est primum. 2. dicit
non potest in toto compo. sic dicunt qd calor est immutatoria quia non possit
intelligi quomodo sunt in toto et non in aliqua parte cum. non
in materia fin. gabriel. qd sunt in anima et illud respondet sed contra
anima separata

295 360

Anima Separata potest audire sentire cum ipsa sint sensanes Respondet
negando consequentiam p̄ duo primum est q̄ non habet organa 2° quia
audire cognoscit q̄ fiat per organum sed certe hoc ipse fingit q̄ ego per
potentiam dei anima separata poterit audire videre respondet concedere
do illantur sed. q̄. ego. similiter et sc̄ eturit in anima plures notitias
sino^{me} est eadem rei patet si ego semel uideam langam et olfactum aliquod oblectum
iam sunt tres notitias illis oblecti materia sinomine et preterea una notitia meti^{ua} sino
nima cum illis tribus cum. q̄. ita fit et una potentia sit eadem cum acta si potentia
intelectiva et uisiva quare notitia uisiva non erit meti^{ua}. Quia una cau
satur per organum et alia non q̄ secundum philosophos qui putabant in
tellectum habere organa et aliter eis preterea sequitur similiter et seclu
diter essent materia duo iudicia q̄ dicitur probo de istis duobus baculis est fra
ctus baculus non est fractus unum est iudicium sensus aliud intellectus et sic
eadem potentia quia in eadem anima. o. causatur per distas causas rationes et
causas etideo non inueniunt q̄ sunt materia. illas duo iudicia q̄. g. non est inco
ueniens q̄ ego in mente haberem duo iudicia q̄. s. potentis distinguuntur potentis no
distinguntur. o. sunt q̄. concedo sed sunt causata ad distas causas preterea se
quitur q̄ materia. sunt duo appetitus contrarii unus sensitivus alius intellectivus
s. quando appetitus sensitivus appetit cibum et intellectivus horret illum odicit.
grahel. q̄ illud non inueniunt quia causatur per distas causas q̄ ego dab
modum ad dicendum q̄ ego in mente possum habere odium et amorem patri p̄
causatum a iudicio sensitivo 2° causatum a iudicio intellectivo preterea q̄
si natura sensitiva est materia. in me puta ista notitia. s. hec mulier est pul
chra quare non potest eam amare per aliam potentiam. q̄. uo. quid mi
pedit et sic potest duas uoluntates contrarias materia. aut duos appetitus
est eadem

distinctio

Certe ego nescio que opinio sit uestra sed magis probabilis est opinio
s. s. th. s. non n. potest dari quare si anima rationalis cogit unam rem sub
ratione boni q̄ non possit eam amare modo quia ego per aliam p^o que
non est materia. sensitiva p̄. cognosco foeminam sub ratione delectationis
non sufficit ad hoc q̄ uo^{tas} illa uerit sed op^o est iudicio ex istate in pote
tia animae dem. Quomodo esset uoluntas inter uoluntatem et intellectu
ego nescio Quomodo preterea. sequit^o q̄ auditio est olfactio et q̄ intellectus
est uoluntas et uoluntas intelligit. et. q̄. sed q̄ ille s. sunt quia
est distinctio formatis ex natura rei que sufficit ad falsificandam illa pro
positiones q̄ dicit q̄ illa propositio intellectus et uoluntas et uideo per
auditum possunt capi in duplici sensu nam de uero dicit q̄ sunt ueris
capiunt. o. dupliciter uno modo in sensu identico et clarum est q̄ est
illares que est intellectus vtr. 2° modo possunt capi in sensu formati et
tunc sunt falsae et negantur ab omnibus philosophis preterea ar. u.
iq^o de trim. cc. iq^o et id. et ib. hoc dicit q̄ uideo intellectus uo^{tas} mem. id
ca sunt sed non in his mine dicitur q̄ dicit. et q̄. q̄ intellectus capi
tur dupliciter uno modo pro sola potentia et sic idem est q̄. anima.
2° modo capit^o pro aggregata ex notitia et potentia et sic distinguitur
a substantia animae

Primum omnium ego dabo q̄ uideam intellectum capi aut pro
potentia aut notitia num. q̄. tamen pro aggregato 2° arguitur ibi

Arguitur ibi non pro test ex pom quia dicit Q suie capiat
et uole aut pro actu illaz po quomodo cumq distinguitur
et distinguit imago ab anima preterea adducit auctoritas anselm
moria uoluntas intellectus distinguit sed grego dicit q fuit ilig opimoms Marfi.
dicit et q o pto. s. sco. non est anti quoz sed modernoz gabriel Pet ad auctoritates
auoustrini.

Contra Opinionem. S. tho. arguitur Quia non est ponenda Pluralitas
cessitate sed non est argumentum adponendum eas distinctas q conuincat. Res q
data est necessitas ad illud de argu. conuincenti dico profecto non est argumentum
respondere non possit sunt tamen a parentissima argumenta. 2o arguitur ab eis
cundum suam essentiam est rationalis q intellectiua secundum suam naturam.
git perfectam substantiam. 3o q probaret argumentum hominem posse sentire sine organo
no quia de essentia sua et secundum suam substantiam et sensu. 4o potest sine organo
sentire q nullus comedit preterea probaret q homo dormiens posset intelligere
est intellectus secundum suam substantiam quia de substantie intrinsece conuenit
et nulli alii substantie prita eoz q non sentiunt. 3. arguit sic quecumq sunt distincte
realiter deo potest separare et separata conseruare exceptis relationibus omnibus
est quis dedit. sco. licentiam excipendi relationes ego excipiam potentias naturales
sicut excipit capreo et cetera. et cicero dicebat disputans de contra dictoris an possint
esse. 6o adducit opinionem eoz quid dicebant quare non possunt esse sed sic sic esse.

Ad dicit cicero ego Non possum intelligere istam exceptionem. q. sco. intelligit suam
ceptionem ad aratum argumentum non placet solutio cari. concedo q deo potest
ab anima separare. 7o non est intellectiua. 8a. nego consequentiam det ei deo mte.
cut si non concurreret unq cum ea ad intelligendum non posset intelligere et tamen
esset intellectiua. g.

Quia quero de illo mte. separato an intelligat. Cum q sic quia est pot
tia intellectiua respondeo q non quia non habet principium. s. species et dicit
q concedamus species esse in intellectu. non tamen in eo subs. sed in. et in mte.
sedu totiq in medium itaq per eum m fient aming.

Sed probatur Quidam Principium. s. q nulla substantia creata
pripium operandi sed ipsa fit s. patet de aqua reducete se ad frigidit
dem odiauit aliqui reducit ab influentia alij q genante alij aut em po
aere circumstante omnia sunt fabule. v. ego copioso q aqua reducatur dicit
sunt duo probabiliter p q semper in aqua quantum cumq sit calida
plus de frigiditate quam de calore et ita mechanice illa reducit se o contra
a illa aqua non calefacit se neq frigescit ut primam experientia. 2o mag
est ubi de calore ego respondeo illud prouenit Quia calor et minimus est maior
actibus sic non potest quis suffere tamen ad mng dato q sit minima et
mem suam mrem in qua esse uidet summa frigiditas odere in nat calida
aqua et non frigida respondeo q formaliter est frigida deno minat calida q
cale facit ita potest dici q semper est plus de frigiditate ad mng non conced
q est totaliter priuata sua frigiditate quia uidet dispositio necessa
na ad suam operationem aliqua dicunt q est ubi frigiditas uirtutis q
est alia potentia in ordine ad se ipsam sed omnia sunt fabule. et io. s. q
nip. Voluntate sed q illa fortissima. Nep hca fit. v. g. aqua calida et
et frigida ut. 6. et supono q tota latitudo frigiditatis fit. io. illa fr
git dicit. ut. 6. q est in aqua bene potest tolerare colorem ut 4o et potest

q aia qn iam per intellect
trone poterit intelligere
et intellecta remota. Et
vir. q em qn cetera aig
grat. gra. qe sic no dis
linguet ab illis cetera. S.
qno. qmo sensatio no est
In pna sensatio. Subiectus
sicut nec intellectus in
Intellectu qe pna ut
Inquit grego. aut forte me
qly. In pna copo. q manan.
te pna sensatio. Et intellect
qo. In pna sensatio. aut compo.
Ex aia et intellectu. 1 et
Voluntate In pna. Ex aia et
Voluntate. aut q sic ut no. q de pna
det ab intellectu. et n.
miraculuz q maneret no.
in aia ab...

si intellectio ab intellectu esto nec no. Subiectus in mte. nec pna.

Reducere se ad talem Dispositionem Quod sit frigida ut. 6. et appareant sed di-
 ficultas est Quo modo acquirat illa aqua frigiditatem ut. 7. aut ut. 8. usq[ue]
 ad. 10. et non ruidet aqua aut Quomodo patet quia si sic maxime ab ipsa
 frigiditate ut. 6. sed illa non potest p[ro]p[ri]e solum est productiva frigiditatis ut. 6.
 sed iam inuenit productam totam in passu in illa aqua in qua ipsa est substa-
 ma substantialis cum illa cum ipsa frigiditate quae formaliter est nulla
 in passu extrinseco et sic concedo. l. m. i. ista et sic nego et dico q[uod] quilibet res
 naturalis habet in se uirtutem sufficientem ponendi et in sua op[er]a naturali
 dispositione et exanti producendi in se qualitates sibi naturales que su-
 ficiunt ad suam optimam dispositionem in se inpediat ab extrinseco

caliditate

Preterea Non uidet[ur] q[uod] sit necessarium N[on] quod maneat Magis de
 frigiditate in aqua q[uam] de calore immo q[uod] non sit necessarium q[uod] aliquid de
 frigiditate formali probatur capro illam aquam que. 6. g. habet et calore
 ut. 4. et frigiditatem ut. 7. 6. parte applicet ei unum frigiditatis ut. 8. 6. g.
 et Quero. l. producit aliquem gradum caloris nulla aqua. l. non r[ati]o
 potest dici. 2^m immo probat[ur] q[uod] possit producere alios quatuor gradus calo-
 ris probat[ur] sic illud caliditate u^m habet uirtutem producendi 3^m gradus
 caloris in passu et illud passum non est ei assimilatum nec est in eo resist-
 entia que possit impedire productionem illor[um] 6^m producit illos et per
 consequens iam solum manebunt duo gradus frigiditatis et caliditate u^m q[uod] pro-
 duxit illos Quatuor gradus caloris non erat tante auctoritatis ut suppono
 quia suppono q[uod] non erat productius in se ut. 9^m et erat maiori resisten-
 tia in passu et tamen produxit illos 4^{or} et 5^{or} g. iste ignis datus produxit
 tres calorem ut. 8. eodem argu. probabo q[uod] nihil manebit de frigiditate et
 ponendo caliditate u^m ut. 10. l. 12. ad hoc argumentum facile dicitur admissio
 casu quando querit[ur] l. producit alium gradum caloris. l. non dico q[uod]
 producit sed non corumpit aqua illa per euaporationem aque non ta-
 men inpediat ignem aqua caliditate u^m utrum producat aliquem gra-
 dum caloris 6^{or} sed est de publica inpediat de corruptione

2° admitto et optime q[uod] in aqua non est aliqua frigiditas et
 dico q[uod] per suam substantiam reducit se nec tamen est principium
 quia illa non est operatio sed simplex emanatio quam nullus dicit esse
 operationem. 3° dico q[uod] substantia est principium operationum in me-
 tu qualitatum sibi conuenientium naturaliter sec[un]d[u]m de aliis unde si mi-
 telectiones essent Qualitates naturaliter sibi conuenientes om-
 nino ab a[n]i[m]a possent produci mediante se ipsa sed. 9° g. esset pro es-
 s[en]s in infinitum p[ro]p[ri]e p[ro] aming producit ab a[n]i[m]a et flm. secundum uirtute
 6° producent mediante aliqua potentia item Queream de illa po-
 tentia iam producit ab anima patet Quia est potentia aming 6° pro-
 ducit mediante illa Res q[uod] a[n]i[m]a dicit[ur] esse causa potentiar[um] et q[uod] fluit
 ab ea non effertur sed per emanationem unde dico q[uod] illis potentis sunt
 agerante sicut qui dat formam dat consequentiam eam igit[ur]
 sic 6° dicit[ur] causa uirtutum secundum S. tho. et ab ea fluunt
 et tamen

et tamen q. Non potentia ac. aut virtus operativa ita dicitur q. potest
fieri ab omnia qui deus producit in ea sua potentia supposita productione
ipsa alii dicunt q. ducunt ab aia. et q. non est ibi productio propria sed sic
in aqua est simplex emanatio unde non merito dicitur q. mediante se ipso
pro ducat

artus 49 in angelo sit intellectus agens,

¶ Dicam tamen unum & idem aut. preteriti tota est probatio consistit
in hoc potentie sunt pp. artus 8. quilibet potentia habet suum actum. s. esse
intelligere est alius actus 8. requirit aliam potentiam quam essentiam quia
essentia est propria potentia ipsius actus. s. esse. Et modo circa istud quartum
nota. s. q. illa nomina agens. l. potens ortum habuerunt ex aris. 3. de aia.
c. 4. ubi disputat Quomodo intellectus noster intelligat. o. p. 3. q. mte. sit pre
sens intellectui et non potest esse fm. suam essentiam sicut est res ad exemplum
dato q. intellectus non sit ipsum obiectum realiter tamen aliquo modo est
obiectum Quia op. 9. est q. ipsum obiectum secundum speciem sit presentis
s. n. duas q. lapis mimente moueat intellectum 8. dicit. aris. q. intellectus
est immaterialis non o. potest pati a corpore legitur illud caput in quo no. q. eo
dem modo se habet noster intellectus ad suum obiectum sicut sensus ad su
um obiectum unde patet q. cum omni ratione sit aliquid quod a. o. a.
aliud q. patiat in sensibus non sufficit. s. ipsa et obiectum admodum. 8. q.
sed op. 9. est lumen qui facit potentia colores actu colores dat eis virtu
tem imitandi ita. op. 3. intelligibilibus q. sit q. faciat actu ea intelligentia
cum. n. materialia s. non possit de se mouere intellectum ut diximus op. 9.
est q. fiant virtute aliqua actu intelligibilia et sic potuit moueri int
lectum ut diximus op. 9. est q. fiat virtute aliqua actu possibilem et ad hoc
potuit intellectus agens quia ipsa materialia facit actu intelligibilia non
n. ad illud sufficit solus intellectus poss. quia ille solum recipit in se species
ab a. o. et p. a. unde nisi alia virtus concurreret cum ob. to naturali ad
producedas eas Non poterit intelligere post q. diximus q. obiectum natu
rale solum non potest et iste est intellectus agens quiesc. 8. q. m. aia. cap.
oficium est concurrere cum ob. to naturali. i. cum phantasia. ad mouend
intellectum sic lumen est calitas concurrens cum calore dant ei virtutem
ad mouendum potentiam sensitivam. s. visum de qua materia videmus
m. q. 79. infra ubi latius declarabit

¶ Nunc. q. ad. q. ar. Res. negatiue et Probatio est Clara in nobis sola
requiritur agens ad hoc q. exphantasia astrahat species sed in angelo non
sunt. p. sensitiuus o. non est aliqua difficultas hinc intellectus poss. est qui
non habet et species et potest recipere angeli non habet pot. quia
habet species omnium rer. conge. et per consequens non eget in
tellectu agente ad eas producendas. s. o. 3. 2. q. ultima potuit mte
lectum agentem in eis dato q. habcant species conge. et probat dato q.
intellectus possibilis sit repletus speciebus nihil minus sunt intellectus agens
ut possibilis non abstrahunt species tamen habet utrumq. intellectum
eodem. q. modo dato q. deus dederit angelis species conge. ab initio fact
non sequitur q. in eis non sit agens preterea quia perfectius est agens
s. q. anima

est angelus. Quam anima aut habet virtutem abstrahendi species aerebus q est per
fectum. illa non caret angelus et ita arguit sequitur fides non dedit ei species q
maneret sic tunc non posset habere aliquam intellectiorem, preterea dato q angelus
habeat species virtutum, non tamen singularium, item opus q moueat aerebus contin
gentibus et non posset moueri aere naturali sic anima nostra non potest q ad hoc q mo
ueatur opus est q habeat in se virtutem abstrahendi et que concurrat cum obiecto mate
riali.

Et ad Rationem S. tho. dicit q sicut est q agens solum ponat pro phan
ta^{te} tab. in mo p^o obiectum materialis est de per accidens q agens astrahat aphantas
posset in me abstrahere ab ipso ob^o ut anima separata et ita dicit. scilicet dicit et
dicere q^o - sicut illam uiam in 2. dicit q. i. qui ponit q intellectibus angeli mou
uet ab ob^o ipso naturali cum o. res ipse naturales non possent per se agere in
intellectu angeli opus est q ponat in eo intellectibus agens

Sed nos tenebimus opinionem S. tho. quam sequitur marci. per omnia m^o
q. 7. ar. 2. opinio q. S. tho. q nullo modo res naturalis materialis agere in
angelis. 2. esset in se quia angelus de se et ab initio habet species creatas omnium
res quas potest intelligere et ideo potest frustra esset in angelo illa sicut
si non haberemus species conge^{tas} frustra in nobis esset.

Ad primum argumentum scilicet dato q angelus habeat species conge^{tas}
sederat in potentia ad illas q oportuit ponere virtutem qua posset eas aerebus
abstrahere. Ne forte scilicet deceptus est putans q illas species sunt sicut virtutes in
fuisse in eo nos dicimus q sunt ut naturales in angelo sicut calor in igne et
hoc probamus quia nec est q angelus ex natura sua intelligat non posset
sine illis q opus est q ex natura sua habeat illas sicut in eis calorem et ita
dicit q illas species omnino sunt creatas cum angelo non cum eis in se et ita
potentia ipsius angeli credo q fuerit producta ex nihilo sicut primus calor
in igne a deo creato et p^o patet ad 2. q. si ille non haberet species conge^{tas}
non posset intelligere q. non posset acquirere q est imperfectio respondens q
maior per se habet est q ipse eas habeat conge^{tas} q si non haberet posset abstra
here eas sicut perfectus est q sol non possit amittere lucem quam q si posset
eas carere posset eam acquirere et hoc dicit henri. quoli. 3. q. 14 que ponit fra
bitos cogitans ad 3. respon. q q sequenti videmus quo modo angelus po
ssit singulis cogere circa hoc tamen aduerte q. scilicet negavit in te. age
tem ponit p^o phant^{as} tab. aerebus solum ubi s. meminit q ponit p^o res ma
teriales unde si res materialis possit agere in mente p^olm. cum agem
tem possit quidem mouere possibiles sunt ne phant^{as} sed tamen in nobis
non opus est dicere q agens est p^o phant^{as} quia agens obicit^{ur} aere
ti utit^{ur} sub^o tamq^{ue} instrumento sed impossibile est q agens ueniat
et coniungat^{ur} rebus naturalibus sine phant^{as} quia quo modo nullo pacto
igit^{ur} per hoc q in toto homine est phantasma iam per illud coniu
gitur res materialis agenti sicut dato q calor est lux non sunt in
eodem sub^o tamen coniungunt^{ur} ad pro ducendum speciem motus ita
q si res materialis possit agere in mente in mente omnino non ageret agens
phant^{as} ad pro ducendum species intelligibiles sed illud non potest ut
diximus et ideo ad hoc q lapis moueat in te^{te} opus est opus est q faciat
medante phant^{as} mate. //

Conclusio est clara Quod non quia ut diximus Non habent corpora & non possunt habere aliquam cognitionem sensitivam cogitio. n. sensitiva fit per aliquod corpus etc.

Q. 55. De modo cognitionis angelicæ.

In angelo est species substantia intellectus species alicuius rei. s. hominis dubitatur per quid intelligat an per suam substantiam. l. per speciem. l. per quid per se intelligit per suam substantiam. i. tanquam per principium effectivum producentem intellectionem nec hoc est dubium eodem modo intelligit omnia per intellectum tanquam per virtutem productivam intellectionis igitur querit an intelligat omnia per suam substantiam tanquam per speciem reputantem omnia. R. q. non immo q. est impossibile quia non se extendit ad omnia quæ angelus potest intelligere illud autem per quod aliquid intelligitur opus est quod extendat se ad illud unde aris. dicit q. species est quasi forma intellectus et tot adæquate possunt per illam intelligi quot ipsa representat tunc accipitur sic potentia angeli est omnium intellectiva. s. sic intelligit per suam substantiam opus est quod illa extendat se ad omnia hoc autem est falsum impossibile q. non representat essentiam angeli omnia primus quia unde haberet quod representaret lapidem quam convenientiam habet et cum eo odes per suam essentiam intelligit omnia. R. est virtualiter omnia et eminenter angelus autem non.

no contra angeli e i gna intellectio //

Circa quod nota q. m. s. th. deceptus est marfi putans q. dicitur s. th. hic q. angelus intelligat se per suam substantiam formaliter. i. sit ipsa lectio unde cum. q. 7. ar. i. ubi s. sed iam patet q. fm. s. th. impossibile est q. substantia creata sit sua actio ut patuit ar. i. questionis precedenti

Articulus 29. an angelus intelligat per species aere acceptas.

Respondet negativus patet q. non possunt eas abstrahere aere ut dicitur est preterea quia corpora celestia habent in principio suo omnem perfectionem. s. multo magis angeli habent illam et per consequens si habet species concretas probatur et expressa auctoritate augustini q. cetera que sunt infra angelum prius sunt in cognitione ipsius hanc opinionem tenet marfi. 2. q. 7. con. q. 4. et s. approbat q. non intelligat per species aere acceptas probo quia essentia angeli cum non sit similitudo aere non potest producere species aere et res naturalis non possunt eas producere nisi substantiam in materialem. s. unde ponit. 6. con. possibile est q. deus produxerit angelos in cognitione abstrahi omnium naturalium. henc. ubi. s. 3. q. intelligit per habitus contrariet cum. s. th. in con. q. non intelligit per species aere acceptas.

Sed opp. defendunt duplex hominum genus dicitur. m. 2. d. 3. q. 6. nullas ponit species nec ad sensum nec ad intellectum eodem modo gabriel. d. 3. q. 2. ubi post oia. q. 17. 2. tenet q. nullæ species sunt producendæ neq. intellectus neq. sensus cum quibus disputabim. q. 64. art. q. 7. an sint ponende species imaginant. ista q. angelus in intellectu accipit speciem visivam Quomodo. s. angelus intelligit fm. hoc hoc modo quod prius obto cum potentia angeli producit cogitatio intellectiva sicut

GRABIEL et Ram. Dicitur Quod cognitio Producti Particulariter effectiue ad
 notitiam uisuum Duram tamen reliquit subdubio a quo pro ducatur notitia angeli
 effectiue a quocumq. n. producat. (non curat notitia uisua producat sine specie ita
 possit obto et potentia angeli sequit' cognitio a quocumq. sit effectiue Grego m. 2. dis.
 7. q. ult. late disputat hanc questionem et primum omnium non negat species
 scilicet post nos et ideo non ponit eas nos. n. ponimus speciem que fit principium
 actus primi producti a potentia. Ibi gratia color producit species aut imagines in
 potentia et potentia cum illa imagine producit notitiam et est sententia co
 munitatis ut ostendimus q. nescio quanta dicendum sed Grego. dicit q. species causa
 tur non ab obto sed in mente ab actu. s. a notitia uisua itaq. p. potentia po
 ducit notitiam intuitiuam et ex illa producit speciem et per illam cogno
 scit abstracta Rem ita intellectus representatio phantasie producit notitiam
 intuitiuam et ex illa speciem producit per quam abstractiue Rem cog. in
 dei imaginat' aliquo d. flissimum puta q. obto notitias abstractiue non est
 res ipsa sed species ipsa sed species illa que producta est a notitia intuiti
 uia cognoscat per notitiam abstractiuam et mediante illa cognoscat rem
 abstractiue hoc relinquitur pro nunc de p. g. dicto q. 13 q. omnino inte
 lectus angeli capit cognitionem per potentiam aereb. s. notitiam intuiti
 uam probat quia notitia intuitiua producit ab obto patet ex eo diffini
 tione. 9. et in angelo producit aereb. 2. quia species non ponit nisi ad re
 cordationem. 9. prius est op. q. ego habeam notitiam rei intuitiuam ite
 quia ideo angeli non potest intuitiue cog. futura quia non sunt ut po
 ssint mouere intellectum angeli. 9. ea que intuitiue cognoscat mouet.
 q. intellectum grabiel et tota eadem argum. faciunt argum. 9. sequit' no
 posset angeli intelligere lapidem si in medio esset uacuum preterea sequitur
 angelum non posse cognoscere ad quamcumq. distantiam ad p. dicit q.
 non oportet q. quicquid in istans coact in pro p. incium unde argum. 9. dicit.

Ad 2m concedit q. distantia impedit et probat ex argum. lib. decura
 agenda ca. existens in insequum non potest intelligere quod hic agit.
 huc si seponeret q. uisus est p. distantiam ut ipse met argu. dicit multo
 habet mater q. uenisset ad eum ad pro p. inquam dum illud uidendū
 faciat in necesse sitate et ut fuerat illum sed dato cum esset proprie cum
 non cognosceret. s. quod ipse agebat ut, q. necessitatem quia
 non habet erat species ad cognoscendum illas res unde falsa est ma
 ginatio Grego sicut angeli duo dicit q. sunt prope nos non intelligunt
 cogitationes nostras et sic non est tenenda opinio q. preterea ab
 gat contra se auctoritatem a. 9. quam adducit. 8. tho. et supra ad
 2m. 2. super gene. ad litteram. c. 11. cetera infra angelos sic q. 9. c. 9.
 et ut prius fiat in cognitionem creaturam angelicam q. mise ipse ad hoc
 dicit Grego. q. loquitur de uisione in p. sed de hoc postea dicemus
 quia 9. tho. dicit de ista uisione. scilicet. 2. dis. q. ulti. partim sequit'. 8.
 Tho. partim t. 3. cum aliis defendit n. q. angeli habet omnium spe
 cies Res naturalium concreatab. non indiget specie acquisita ad
 cognoscendum res naturales necessarias sed ad cognoscendum singu
 larem etc.

forte p?

aug

Simularia et res contingentes eget speciebus acquisitis quia species ille in
dicitur cum semper se habet se eodem modo semper ideo reputant et ideo non
possunt simularia ambigua representare

¶ Igitur tres opiniones p. s. tho. angelus ad nullam conditionem
sue contingentis sine necessariis aut futuri eget specie acquisita habet
n. ad illa omnia species conge^{tas} quia sequitur marcu gregorio argenti
na et hereticus et hec est aut fuit communis opinio alia opinio est comu
nis modo dicitur gabriel. ohan. gregorio et duo immo omnes tres
necant species ad primum actum nulla est species ad illum quo
intellective cognoscitur res sicut ex illo habitu generat habitus ut dicit
o ha. et gregorio. dicit quod species. 2. dicunt quod angelus mouetur a rebus
sicut in sensu. 3. opinio est scilicet que est media videlicet quod omnia
res naturalium necessarias angelus habet species conge^{tas} aliarum res
contingentium singulariumque singulariumque acquirit.

¶ Alia opinio est eorum qui non possunt species in angelis sed
unum habitum simplicem ad omnia cognoscenda sui luminis
nescio quid dicat

¶ Sed s. tho. arguit angelus habet notitiam intuitivam de
rebus quod causat illa a rebus primum ex diuisione notitiae intuitivae
est ad unum tantum. gregorio. per se ad unum est dato quod illud nomen
intuitiva non inuenit apud s. tho. in eo notitia abstractiva po
tius esset abstractiva singularibus modo autem notitia patitur ab
sensibus vocat abstractiva quod certe impossibile est forte apud s. tho. non
est alia diuisio quod notitia uisibilis aut notitia simplicis intelligentis
et certe sapiens quoniam esset exercitatus in his terminis non intelligit
rent quod esset eo habeo notitiam abstractivam rei absentis sed
loquitur cum eis et ad argumentum concedet maior ad minorem di
uisionem. non curat an causat a rebus an a solo intellectu sed est ei quod
causetur non tamen negamus mirum est quod deus habet noti
tiam intuitivam futurorum uocet. n. ea que non sunt tamen ea
que sunt et quod non est ideo de creatura. Res certe si notitia intui
tiva de se habet quod sit rei presentis deus non posset eam habere in
absentia. 2. dicit quod notitia intuitiva et abstractiva in hoc
conueniunt quod utraque terminatur ad obiectum unde quod causat a re abstracti
ua presenti non facit quod sit intuitiva aut abstractiva uti non est
de ratione notitiae intuitivae quod causatur ab obiecto quia fixatur ut
effectus ab obiecto quod deus potest superare homines caritatem
illam ostenderit super naturalem. Res sic diximus quod deus debet
angelis quod moueat sine medio ita dicit quod dedit ei ut ut em na
turaliter que posset intuitivam notitiam cognoscere aut efficere
sine concursu rei cuius est eoque modo. Res s. super ueniet
nisi et quod deus scit. 3. quod deus dicitur ut notitiae intuitivae Res quod sit
rei presentis

299 364

Quod sit rei presentis ut Presens est Quid est esse presens. respondeo quod omnino representetur potentiam rei a notitia intuitiva estque producta ab obiecto respondeo satis quod obiective scilicet uolo dicere quod satis est ad notitiam intuitivam a quocumque causetur quod presentes re totaliter qualiter representaret si esset causata a rebus et talis est notitia dei.

Ad aliud Quia species Non ponit Nisi ad recordationem de isto iam uidebitur supponit homo unum sim. et tunc in nihil sapientia immo ponitur ad aliud per ad aliud angelus non potest cognoscere futura et non nisi quia non agunt in eo. per ad aliud angelus non potest cognoscere futura et ratio nem ui debemus infra dico quod angelus habet species ad deo datus tales quod per eas solum cognoscatur ea que cognosceret si cognitionem a rebus acciperet

sed de simularibus Quo modo cognoscat me Modo amare Deum etc. maior est difficultas dicimus quod sequenti ubi. s. thomae. mouet articulum capitulum pro opinione s. thomae. sunt argumenta sequitur quod angelus esset ignorante per multum tempus cum non habeant docentem dedit deus eis scientias infra sub sic ad quod per omnium ipsi hoc non dicunt 2o esset disputatio de nomine utra esset uocandus scientie. l. species 3o de demonibus uel uel aut uel entium cum quibus sola materialia manserunt iam quod nunc esset circa naturalia inscientibus quia ablati essent illa donata uel

2o sequitur Quod angelus possent errare si possunt circa contingentia materialia gratis quod si circa naturalia non habent species possent circa ea errare Quod tamen huiusmodi nullus concessit omnes dicunt quod sunt omnino scientes circa illa item esset argumentum de distantia Quo modo ipsi naturalia possent mouere intellectum angeli in celo esset ualde remissa illa notitia preterea Quomodo posset lapis agere in spiritum uide marci qui contra istas opiniones adducit auctori. augusti. memini quod parisi antonius coronel faciebat argumentum de intensione. uel intensione luminis supponitur quod si ibi humanissimum ut id producat hic lumen certum est quod gradu aut puncto producat lumen ut deesse malio ut nouem etc. itaque non potest dari que secundum se et quolibet sui secundum extensionem fit certe intensio in se aut argumentabat coronel quomodo notitia producta a lapide in angelos esset intensio uidet et quod non quia non est eisdem intensio in materia qua parte secundum se et quolibet sui Quomodo quod aut secundum quam intensio nem mouet in intellectu angeli quod illa notitia non erit aliquid intensio nem sed relinquamus hec reliqua de cognitione et cognitione singularium dicimus quod sequenti

Est per argumentum literis quod facit gregori. si angelus habet species per quod possit intelligere ad quam cumque distantiam per s. thomae. quod illud est uerum et primum quia gregori. de anima dicitur epulomus cognoscebat layatum etc. dicit gregori. quod illud erat Quia si quod erat circa infernum scilicet in terra non posset sed est fabula.

29. 29. an angelus superioribus per uel inferioribus species.

Utrum de qualibet specie aut de quolibet genere aut de qualibet individuali habeant species per quod nec hoc nec illo modo sed superioribus angelis uel inferioribus species habent. uel superioribus per speciem potest intelligere omnia inanimata et animata per

*neci. unus angelus p. ma
 spes cognoscit oia corpo.
 nalia supposito p. sumplu.
 resses angelos p. pres
 matiam qd edemet. s.
 tho. fm que glaberan.
 p. qd constituit sua spes
 et nulla spes intelligit
 e nisi specia in angelis
 infima. n. e. specifica.*

S. sequitur quod notitia angeli esset confusa quia Notitia confusa est que plura Repr
 sentat Reo quod omnino eque et distincte representat quilibet per ea reputatum sunt fixe
 presertat per suam speciem amvero possit habere angelus notitiam confusam
 respondeo quod si est imperfectio Reo cum illa habet notitiam distinctam et ideo non
 est imperfectio an habeat Notitiam aut spem qm Reo quod minoris potest esse species ge
 neris et speciei et notitia generis et speciei et notitia generis. et notitia speciei sed magis
 lo non opo est scilicet speciem intelligibilem perquam cognoscit speciem sufficienti
 ssime cognoscit genus et ideo nullam generis habet speciem sedam exactibus angeli
 causatur habitus per quem recordat rei preteritis sumodo memoret scribere postea
 recordabit me scribisse per quod m. r. s. ad 4m quod generaturus
 bitus rememoratus in angelo forte est verum dato. q. p. m. s. tho. potest dici et per
 eandem speciem quomodo cognoscit me scribere postea recordat me scribisse
 ita potest dici utrumque est probabile itaque eadem species cum p. r. h. a. ob. j. e. t. i. p. o. t. e. s. t.
 causare notitiam intuitivam et abnte. producit abstractivam et hoc ex natura
 ipsius speciei

Est argumentum unum quia tunc posset dari angelis Quia omnia per
 eandem speciem cognoscit Reo non curamus quid deus possit facere nos lo
 qui mus ex natura rei et forte ille angelus nondat modo unum tamen hinc
 ta quod concludit. istis articulis non est conclusio de necessitate sed s. tho. ponit eam
 tamque congruentem magis.

Questio 56. de cog. angel. Respectu rez imalium

Art. 19. an angelus cognoscat se.

Respondet quod sic non est dubia conclusio. ulterius hinc non apat. s. tho. angelus
 per essentiam suam tamque per speciem se intelligit unde semper se intelligit
 quia semper est presens intellectui suo est sufficienter presens ad causam
 dum notitiam sui ipsius semper causat unde. ar. 3. de. a. n. a. concludit quod
 angelus seipsum intelligit et intelligit se per se ipsum quia cum sit intelligi
 bilis intellectivus et sit sibi presens materiatum est quod intelligit se per suam
 substantiam quia intelligibile matu. et intellectuum matu. et separatis
 amateria idem sunt et dat exemplum ibi de substantia philosophice que seipso
 intelligit m. r. s. negat concludit. immo dicit quod intelligit se per actum distinctum
 a substantia sed certe ut diximus deceptus est putans quod angelus per essentiam suam
 tamque per actum. p. s. i. a. t. y. intelligendi se et intelligat se angelus. Sed hinc s.
 tho. comparat substantiam angeli ad actum quod se intelligit et dicit quod actus
 intellectivus in angelo non producit ab aliqua specie sed a substantia sua
 a. ipsa met sine alio est species istius notitiae productiva qua angelus seipsum
 cognoscit.

notion

Art. 29. an angelus cognoscat alium.

Et m. r. s. producenti est primum argumentum. Dio. dicit quod angelus non
 cognoscit se pro quo non quod angelum se cognoscere potest. p. intelligi de cogm
 tione confusa et illud non cadit in subiectum alio modo potest intelligi. de
 cognitione perfecta sui et suarum perfectionum et videt quod non ex d. b. cele
 stia se ibuat. quia dicit quod angelus non cognoscit suam virtutem et proprietates
 Respondet s. tho. quod illud fuit ex errore translatorum unde in expositione fa
 bri habet ipsos quoque virtutes suas intelligere non est dubium 2. argu
 itur sic intellectus non cognoscit singula. q. nec se ipsum ad anteed. ens dicit

materiali unde ~~per~~ singularitate non intelligit
dicit quod illud est uerum de singularitate ~~sed~~ Ratione materiae unde sicut singularitate non inte
lligatur non est ratione singularitatis sed ratione materiae unde sicut singularitate non inte
materia omnino est intelligibilis actu unde non negat quod singularia materialia non
sunt intelligibilia in potentia quia sunt intelligibilia actu intellectus materialia non
tunc oppositio thomae intelligibilis et inopinabilis non est dubium homo est inte
lligibilis tamen includit materiam

ad que sensu angelus per sua
subiecta intelligit se. 1

Et circa illud et Non quod intellectioem tria concurrunt dico quia aliquando
intelligunt Quomodo angelus per suam substantiam et intelligat igitur inte
llectus species conceptus concurrunt nisi conceptus intellectus unde ipsa substan
tia est species et principium productum conceptus nec requiritur species
quia ipsa substantia intelligibilis est intellectui uel sicut dicitur claris suis ueritatibus
quasi sicut secundum orationem dicitur et orabitur ipse lapis in mente producit concep
tum sui seipso non per speciem ita dico substantia angeli per se ipsum sine
specie producit conceptum sui in seipsum intellectum.

Etiam De. ar. 2. dicamus an unus angelus alium uisitat Res affirmatiua
probat auctoritate augustinus qui dicit ab initio esse impressas similitudines
omnium rerum in angelis. g. habet species alterius angeli sed similitudo sui
suis est impressa angelo secundum esse materiale et intelligibile quia ut
diximus substantia angeli est species Respectu sui.

Et Sed dubitatur an unus angelus cognoscat alium per species acquisite et ui
detur quod sit ratio quare possunt in angelis species conge^{ta} materiam suam
it quia materialia non possunt agere in angelis sicut optimum et maximum
argumentum marci ad con. sed hoc non procedit de angelis n. unus angelus
non uere intellectum alterius angeli quia est in materialibus intellectus et intelli
gibilis actu Res dubium est an possit unus angelus producere speciem sui
matio angelo dato quod non haberent speciem ipsa conge^{ta} et ita dico quod
ualde probabile et tunc ad argumentum g. frustra angelus habet speciem
alterius angeli conge^{ta} Res consequentia non uallet quia et sec. potest
abstrahere species animalibus et tamen habent eas conge^{ta} 2o dico quod dato quod
possit acquirere ageret multo tempore ad illud opus quod ad se fieret et per
multum tempus esset miserans supponimus nunc quod angelus liberatus est ab illis
molestis sicut adam et huiusmodi species conge^{ta} dato quod poterat acquirere et
illud fuit ad hoc quod non cum tantis erroribus acquireret species et scientiam. 1o po
test dici sicut de aia. quod ipsa separata non potest abstrahere speciem
ab angelo ut dicimus dico g. quod angelus non habet uirtutem ad abstrahendum
speciem ab angelo alio breuiter omnes et sec. et marci. et qui ponunt species
dicunt angelum aliam intelligere per speciem con creatam obloquuntur sibi
g. possunt abstrahere species ab ipsis Res putari debemus per locutiones suas
non mouet suos intellectus obie

Et est 4m argumentum sequitur quod creatum angelum denouo Non possit micha
et intelligere Probo non habet speciem Res thomae. p. proua. dei est de futuris et
et non de possibilibus sicut est casus pono casum quod puer morietur in instanti ter
minatio Jobis baptismi utrum saluetur. l. non s. quod sic est baptizatus et quod
probo quia ante Joba. fita mortuus est puer. Respondeo sunt casus qui
numquam contingunt ego iurabo unde ad ar. um. etiam dico quod omnino non
possit illum intelligere nec deo est imperfectus quia quid quid deo statuit
producere et

et facere potest angelus intelligere ex quo videtur quod angelus de nouo Profectus non potest intelligi
ab existentibus unde s. tho. potius videtur quod unus angelus non potest aliorum intellectum mouere
re soluit et aliud argumentum quod diximus quod quanto perfectior est angelus per se autem
res intelligit unde forte superior intelligit per unam speciem et illud quod beatus tribuit omnibus
quod intelligunt per unam simplicem habitam dicitur nos supra quod creat Deus alium superio-
rem Res quillo casu dato deus prohiberet de speciebus est casus preter providentiam

Art. 2. Angelus puris naturalibus possit deus cogere

4° facit s. tho. p. potest deus tripliciter aliquid intelligit uno modo per suam esse-
tiam et sua essentia se intelligit sicut aliud exemplum circa quod est difficultas quare
per se ipsam sentit. i. species productura species cogit de quo in materia de aia dicitur
magis preterea tibi dicemus color et tactus omnino non sentitur per aliam speciem sed
ipse est species ad producendum sui notitiam utrum sit verum dicitur igitur sicut hi
modo dicit s. tho. quod si lumem videt ab oculo non videt per speciem novam sed ip-
sum est species productura cogit sui utrum sit verum dicitur in materia de aia.

Alio modo cognoscit aliquid per speciem receptam ab ob. ut color videtur per
speciem receptam in speculo per igitur ad questionem respondet quod angelus omni-
no intelligit deum per speciem impressam a deo in angelo non intelligit quod angelus
cognitionem capiat a deo natura inter ob. se habente quia illa esset cognitio beati
sic dicitur quod angelus per suam substantiam intelligit eodem modo dicitur quod angelus
deum intelligit per suam substantiam. (angelus tamquam per speciem representantem ip-
sum deum sic sicut haberem aliquod accidentem est imago lapidis omnino inte-
lligerem cum cum. in substantia angeli sit imago dei per illam deum cognoscit
quia nihil refert utrum imago sit accidentem. substantia o. g. videt deum et per
consequens erit beatus Res. quod omnis species creata est imago dei imperfecte et non
sufficienter representat deum unde ista cognitio. 3. se cum. 2. quod deus non in-
se cognoscit sed in speculo. i. quod cognoscit in speculo quia natura angeli est
speculum deum representans

Utum o. Angelus cognoscit deum ante omnia oportet reuocare in memo-
riam illam dicitur (notitia alia confusa de alia distincta animal est notitia
distincta confusa quia homo non solum ipse sed cum aliis cognoscit quod
angelus habeat notitiam confusam. i. communem cum aliis non potest dis-
tincta primam habet istum conceptum etiam sed loquendo de notitia distincta
que est adequata sed tamen alio modo propior quo notitia dicitur confusa
et distincta qui magis spectat ad philosophiam et antiqui eo utebantur. v. g.
notitia confusa est que representat multa in se sicut notitia hominis dicitur
confusa quia in homine includuntur omnia inferiora et includuntur et parte
definitionis igitur ex duplici capite notitia illa homo est confusa aut quia
includit inferiora aut quia includit partes definitionis et per oppositum
notitia distincta notitia distincta erit Quamodo. distinguitur in sua inferiora
aut quia dicitur in preterita essentia sua ante quod notitiam con-
fusam intelligebat aut illam in qua includit partes definitionis unde notitia
sortis quamvis sit adequata antiqui uocarent confusam quia o. non
cogit proprietates et partes essentielles.

Q. Nostra. Questio est intelligit de conceptu adequato dei non de co-
nceptu quia

quod per sua essentia

Deomuni Quia Nullus Dicit cog elephantem Per hoc q cog illum conceptu entis Hec
omnes ad questionem. S. tho. huc scilicet. dis. 3. q. 9. max filius q angelis ex naturalibus cog
deum conceptu adeo quato et proprie capiendis cogere deum et probatur ratione in opo
sua facta et ut bene dicitur scilicet. S. nos non habemus certos rationes ad loquendum de susta
tia et proprietatibus angelorum quia in scriptura non de clarantur eorum proprietates sed
ex consuetudine cognoscimus quod angelis non dicitur oratio ad intelligendum Quia neque egi
mus unde sit potentia regula quia quid perfectionis datur intellectui nostro deus
angelis 2o oportet eis dare perfectionem modo intellectui qd est quia cum sustantia
sit perfectior. o. et po quibus suppositis arietur sic nos cognoscimus deum ex natura
libus ad Roma. i. q. 2. angeli consequentia est optima et certe Non posset cogari cum
ratione sed de modo est dubium an per speciem concretam et scilicet. S. max. et dicitur
q sic sunt cog cellum per speciem superaditam illa deum breviter secundum eos
ora cognoscunt et se ipsos per speciem conge. sed dicitur. orabiel. oha. quid dicitur
quo modo angelis cognoscatur deum sequitur ex opinione illorum q angelis non po
test habere Notitiam dei aliq ex lege naturali probo angelis non potest mo
ueri a deo nime. ob id dicitur o ego nego. qd posset habere notitiam intuitivam
dei et per consequens esset beatus probo per hoc notitia intuitiva est que causatur
ab obto nime talis est illa que producit a deo qd similiter sequitur q deus intelligit
clare ad omnes et per consequens per aliquot tempus esset beatus o deus prohibuit
ne viderentur Iudicemus an cog nitas magnum inconveniens est q deus
dedit angelis virtutem quam necio impediret a suo actu o ego exopi
nitione istorum sequitur aut non possunt cognoscere deum aut possunt essent beati virtu
te sua q est heroncum gabriel respondit qd non sunt per speciem concretas ubi iam ponit
speciem sed qd ego. l. illa est super naturalis aut naturalis si. p. g. ex naturalibus non potest
cogere deum si naturalis intuitus est qd habeat speciem naturalem dei et non ad cognoscen
dum lapidem cum magis conveniat lapidem qd deum cognoscere Per gabriel q forte
Non est naturalis sed gratuita. ego si elevatur per illam ad cognoscendum deum
quit q non potest deum ex natura sua intelligere Deo dicit deum per creaturas si
cut nos. et qd. discurrent et preterea non possunt q angelis cogat corporalibus rebus
ad cognoscendum deum mirum est qd si non esset celum angelis Non posset intelligere
deum breviter hac responsione possent se expedire utrumq.

¶ Sed iam agamus Cum scilicet angelis per speciem conge. deus cog. Quero si Non
habeat an possit acquirere dicit q non unde conclusa illa specie concedit q non
posset deum cogere quia quomodo unde S. tho. opti. concedit q per suam essentiam
deum cognoscit tamq per speciem et probatur illud et qd solus ille modus sit potis ad
cognoscendum deum fm no angeli arguitur sic angelus potest deus cogere ex creaturis
dimitamus alia

¶ Dubitatur aneo Modo Quo potest homo acquirere speciem ab abto materiali
et an eodem modo quo fm scilicet. dato q angelis Non haberet speciem lapidis po
ssit acquirere an eodem modo posset accipere speciem a deo et dicitur qd fm scilicet.
et omnes grati. et oha. probatur quia alias haberet notitiam intuitivam dei et
consequens esset beatus hoc per consequens anti haberet esset notitia intuitiva quia
reciperet ab obto

¶ 2o dubitatur an possit recipere cogere dei angelis per creaturas. No dato q an
angelis non haberet species conge. et non posset deum per suam essentiam
angeli intelligere non potest cogari quia posset ex cogere creaturas deum
cognoscere probatur quia h' illud potest non esse rationale dicitur q angelis non possit

et dicitur quod si neque illud negari potest ab aliquo quia quanto perfectior est creatura
 tanto perfectius ducit nos in cognitionem Dei itaque sicut nos ex creatis vita ipse ex
 cognitione sui potest deum cognoscere. ex quibus per infero dato angelis non habeat speciem
 concreatam dei. i. alterius rei potest cognoscere deum ex naturalibus suis primis
 quia ex cognitione sui ipsius potest melius cognoscere deum quam cognitionem alicuius creatu-
 re nos cognoscere deum. 2. et ita. conclu. s. th. posset intelligi hoc modo quod angelis non ha-
 bet speciem dei. sed sicut nos ex naturalibus per cognitionem creaturarum possu-
 mus deum cognoscere. ita angelis per cognitionem sui cognoscere potest Deum

et contra istam conclusionem sic declaratum arguitur scilicet ubi s. q. 9. sequitur quod
 angelis discutitur primum quia ex cognitione sui discutitur ad cognoscendum de-
 um. Pet. ca. et capite per consequentia Non valet declarat. ex s. th. quia cognosco
 nosco hominem atque eundem in speculo et cognosco in alio et non sequitur quod
 autem ita angelis dato per suam essentiam deum cognoscit et per suam essentiam
 non sequitur quod discutat.

Et diximus iam conclu. s. th. et Quomodo dupliciter intelligitur uno modo per
 essentiam. i. tamquam mobile sicut homo per creaturas deum cognoscit angelis non cognos-
 cit per se sed per essentiam et sensus est ut ly. p. dicat causam facientem
 i. essentia se habeat tamquam species intelligibilis productiva cognitionis dei sicut pro-
 ducit cognitionem ipsius angeli in se. sensu impuonatur ab sc. s. sequitur quod angelis
 discutitur s. s. th. infra s. q. consequentia probatur quia quando nos ex
 cognitione creaturam cognoscimus deum discutimus sicut per illud omne quod
 movetur et dicitur deum deum est ad primum movens immobile item ex illo primum
 movens sunt optime ordinata concluditur esse unam sapientiam a qua ista ortum
 habuerunt ut dicitur cicerone in lib. de natura deorum et latam in lib. de opificio dei si-
 cut si quis videret imaginem optime depictam non posset credere quod non sit ab
 aliqua sapientia similiter de orologio quomodo potest quis videre homi-
 nem qui est imago viva quod non sit ab aliqua sapientia certe non potest cum
 in angelo sunt plura mirabilia quam in aliis creaturis omnino per cogni-
 tionem sui optime deveniret in cognitionem dei. o. g. discutit. P. non in con-
 venit circa super naturalia et cognitiones suas. et futura et contingentia unde
 de cum deus sit super naturalis omnino potest circa eum discutere
 sed quia illa cognitio est naturalis et circa naturalia ut dicitur non dis-
 cutunt. ideo dico quod angelis non discutit etiam in cognitione Dei. contra.
 quia cognoscunt deum per suam essentiam. g. discutunt. P. sc. et alii impu-
 onant

impugnant. s. tho. nescientes quid sit discursus ipsi intelligunt aliquid p. nullis. Vallet intelligere
nisi ipsi igitur discursus motus est in quo procedit de notitia noti ad sciendum aliquid innotum
isti dicunt quod est una notitia ex aliam causari. sed decepti sunt circa. p. a. n. i. non est discursus
et tunc notitia in dicativa causatur ex notitia terminorum. dicitur. q. d. p. dicitur
ante eedens cum quo non stat dubium ex quo. s. s. mere naturaliter. sequitur cognitio
illius ex ante cedente sine aliqua illatione non esset discursus circa illud. consequens
igitur de angelo dicitur p. cog. essentia sua non stat quoniam deum cognoscit necessario
sequitur cognitio totum. q. quod in nobis fit per syllogismum. et discursum totum
simul factum est in angelo sine alio. q. notitia igno. simile est per propria
tates cognoscimus substantiam per discursum quia cog. antecedente illo omni
no statim naturaliter sequitur iudicium. q. est unum. nec videtur in alio.
est discursus primum de vidente in speculo illud. q. est primum argumentum
sco. qui sicut concedit p. angelis si non haberet species conge. posset acquirere
ita non negaret quoniam angelis dato non haberet speciem dei posset ex
atis deum cognoscere. //

Aliud argumentum scilicet quod discursus p. supponit notitia simplex. ob hoc sicut
nos habemus notitiam simplicem dei q. est postea discurremus sic ipse fecit mu
dum non ex aliquo et ad illud op. est potentia infinita. q. sicut ipse querit illa
notitia simplex dei per supposita ad discursum in angelo a quo causata est respo
deo q. ibi non est discursus sed in mente notitia illa causatur ab essentia angeli.

3. arguit si angelus non contineret Deum virtualiter. q. dato q. cognoscit
t. perfecte essentia angeli non cognoscit deum perfecte. q. notum est. quia
id quod continet aliud virtute est eo perfectius. q. ut primum in solo. p. a.
q. consequentia illa aut argumentum probat q. angelus non potest perfecte
deum intelligere ex naturalibus. sic sco. concedit q. nulla creatura deum
continet virtualiter. et tamen ex cognitione illa deum cognoscimus
igitur angelus per cognitionem sui perfectius q. nos intelligit Deum dato
q. non continet ipsam virtualiter. igitur illo modo potest intelligi con
clusio. s. tho.

sed in 2. sensu intelligit acie. et non impugnat. a sco. ita q. angelus se
tia est species productiva no. dei et forte iste est modus. s. tho. et probatur
q. illud sit verisimile quia angelus per creaturas potest deum cognoscere
Nos cognoscimus creaturam per speciem sed si lapis formaliter
similiter

363 368

Unice et idempharet' miteledui nro nonop9 esset specie sic angel9 quia per suam essentiam est unice
mitelledui per se ipsum intelligit. Similiter Nos per celum cognoscimus deum quomodo cogno-
scimus celum per speciem sicelum esset hmsuum esse formaliter, nimitelledui meo Nonop9
esse specie ad cognoscendum eum et ad cognoscendum deum per illud itaq; modo per
speciem eeli cognoscimus utrumq; et deum et celum simili modo dicendum q' essentia
angeli est species per quam cognoscimus deum et ipsum angelum .i. per quam ipse
se cognoscit deumq;.

Et probatur Quero Si angel9 cognoscit deum per speciem .i. est similis illi
per quam cognoscit alium angelum .i. est alterius speciei et probo q' non sit similis
quia notitia per quam michael, et Raphael cognoscit gabrielem est similis illi q'
abstracta si non haberet species conge^{tas} volo dicere sit itaq; michael, p' speciem conge^{tas}
Raphael per acquisitam cognoscit gabrielem illę species sunt similes omnino
Quero. q' an species per quam michael cognoscit gabrielem sit similis illi per qua
cognoscit deum et non potest dici q' sit quia omnino notitia gabrielem est talis qua
lis relicta esset ab obto^o p' terea quia impossibile est dicere quilla species per quam
deum cognoscit sit similis illi que relinqueret' ab obto^o .s. deo. quia haberet unum b'andi
illa species et ita illud Non potest dici quilla species est quasi species que esset re-
licta ab obto^o Non est dubium de hoc angel9 p' illam speciem non potest cogno-
scere deum notitia talis qualis est notitia lapidis producta in absentia ipsius
per speciem quomodo. q' illa species deum representat igit' nec illa species est e-
dem nec alteris speciei et per consequens non datur

Et promiori declaratione Querit' an angel9 habeat notitiam distinctam dei R^{eo} non
potest negari q' angel9 habeat Notitiam Dei saltem confusam p'm. de. ly. ens.
sed illa Non est distincta super notitiam distinctam, niteh'as notitiam ad equa-
tam clarum est q' habet notitiam distinctam p'm Nos habemus. q' angel9 z' dico
super notitiam distinctam niteh'as per quam potest cog^{re} proprietates dei sic no
habet neq; habere potest ex naturalib; notitia dei distincta quia proprietates
dei sunt sup nam.

Et Sed an habeat notitiam abstractivam dei sine co q' connotet creaturas R^{eo}
nos non habemus. q' de illo conceptu de9 R^{eo} nos nro sumimus illud nomen ad
significandum deum, ab te p'm certe non habemus conceptum adequatum ad sim-
plicem nisi connotativum, immo nec de angelis habemus conceptum simplicem
absolutum.

absolutum dico q^o ad q^o p^osi angel^o Non alio modo Deum cognoscat q^o exco^o mitione
sui ipsius et suae perfectio num Non potest cognoscere deum Notitia abstractiva
simplicia Notio sicutem cognoscat Deum per speciem intellectam sicut imaginat^o sco.
potest dici q^o habet conceptum Simplem absolutum Dei sed illud est super na
turale Solo dicitur deo excedit enim intellectum non solum quia est spiritualis
quia angel^o est substantia spiritualis Non potest deum cognoscere ad minus cla
re preterea Unus angel^o intelligit ab alio spiritualitas. q^o dei Non impedit sed
quia deo est ens supernaturale non potest deus cognoscere ab angelo illud est
quia deo est ab^o voluntarium ut aquo est deo. P^oo semota uo hantate et inte
lectu adeo ad minus per imaginationem enim ipsa non posset uideri ab angelo
ex naturalibus aliis ex naturalibus esset beatus dico q^o p^o posita specie angel^o po
test abstractiue Deum cognoscere notitia aquata et simplici et ab^o sed illud est sup
naturale pronunc dico q^o siue per suam essentiam siue deum cog. sic fides dicit
notitiam intuitiuam angelo et semota illa maneret species in angelo dico q^o p^o
ita perfecte Representat illa species deum sicut illa quemodo est in angelo sed
omnino ista Representat sicut si ex naturalibus eam acquisisset

Sed contra probat. sco. quilla species Representat deum sicut species lapidis
in absentia ipsius cum Representat probo angelo Non repugnat habere speciem
talem deus qualis esset relictu ab ob^o intuitiuo orig^o primum quia pau habuit
q^o certe dato hoc demones perfectissime deum cognoscat erent ita perfectissime sunt
ego intelligo lapidem ab^o dico q^o ad argumentum q^o illud Non repugnat ab^o
sed naturaliter potest dari talis species unde illa po^o est super naturale Non
natura ipsius angeli ad illud de pau. dico primo q^o fuit super naturalis ille ap
ty 2° dico cum stho. 5. q. 12. ar. 9. ad q^o ex unione beatifica Non relin
quitur species nec potest hoc de illo dubio sco.

Circa illud litere. nulla similitudo creata potest deum Representare non
dicit naturalis sed nulla creata dubitat an deo possit illam dare mihi
super naturaliter. P^oo habitus misusi distinguunt ab habitibus naturalibus non
solum Quia habent distinctas causas. s. deum ex natura sed quia. 8. bi. 9.
fides non potest causari a causa naturali sed conuenit in modo angeli ita
q^o et si super naturaliter infundat^o et causet fides tum ex natura sua
habet q^o inclin^o et producat actum fidei similiter. q^o fidet^o illa
species creata omnino super naturaliter daret et haberet pro causa
aliquid supernaturale ita nulla creatura posset produci sed ex na
tura sua

natura sua haberet q̄ produceret uisionem dei utrumq̄ illud possit esse ^{304 369} ^{Reo} q̄ non s̄m
s̄. th̄o. q̄. iz. et m̄. 4° sententia. Et ratio est quia illa haberet ex natura sua bea-
tificari. s̄. producere uisionem dei in quo consistit beatitudo. 2° dico q̄ non potest dari
species creata que sit principium cognoscendi deum perfecte et abstractius probatur
quia et si illa sit supernaturalis tamen deus est obtum naturale ipsius sicut si
ego non possem intelligere lapidem si deus det mihi speciem illius illa est super natura
nichilominus lapis est obtum naturale ita ego dico esset obtum naturale illius q̄ est con-
ueniens ita. ḡ. sanctus th̄o. non negat quin habeamus speciem dei sed non illa
que perfecte faciat Nos coḡ deum

¶ Sed contra conclu. ar. arguit Unus angelus est magis similis alteri angelo
in essentia q̄ deo. ḡ. multo magis unus angelus potest alium per essentiam cognosce-
re coḡ. ḡ. conclusio. quia. s̄. th̄o. dicit q̄ unus angelus alium intelligit per speciem
et non per essentiam cognoscentis antecedens non est dubium maxime si illi duo
angeli ponantur eiusdem speciei ad argumentum concedo antecedens et ta-
men magis continet angelus qui effectus est dei ipsum deum q̄ alium ange-
lum sicut calor magis similis est calori quam igni fumo fumo q̄ igni et ta-
men per calorem fumum q̄ cognoscimus ignem et non per fumum fumum
dico. ḡ. q̄ aliquis ordo est inter unum angelum deum qui non est inter
alios duos angelos 2° dico q̄ michael. s̄. ḡ. participat ipsum deum et
non gabrielem et ideo gabrielem non per suam essentiam sed per speciem
cognoscit michael et deum per essentiam suam preterea dico q̄ unus
angelus potest deum coḡ per essentiam suam sed illa cognitio est confusa
et non distincta nos in q̄ ista loquimur de notitia distincta

¶ Sed contra. q̄. angelus inferior potest per essentiam superioris melius
deum cognoscere q̄ per essentiam ipsius met inferioris non ne similia
et per essentiam suam deum cognoscit et essentia superioris melius repre-
sentat deum. ḡ. per illam perfectius deum potest coḡ. ^{Reo} s̄. th̄o. non ne-
gat quin unus angelus per essentiam alterius possit deum coḡ quia nos
cognoscimus per creaturas deum. ḡ. multo magis angelus per cognitionem
alterius potest deum cognoscere 2° dico q̄ quid quid est in uno angelo est
magis dato q̄ perfectius in superiori sic. ḡ. nos ex cognitione anime cognos-
cimus in deo esse memoriam voluntatem et intellectum certe non magis
cognosceremus in deo dato q̄ cognosceremus intellectum angeli et eius
voluntatem igitur unus angelus non magis deum representat q̄
alius q̄ cognitionem illam q̄ ex naturalibus possunt habere. circa illud

circa illud quod dicitur quando uideo Rem in speculo uideo Rem et imagine
s. species. q. est dubium ille non sunt color nec lumen q. re uera ita dicitur quod ille ual-
de improprie dicuntur uideri. s. quia causant uisionem nec est dicitur quod in petrus ui-
detur directe et reflexe. s. per species reflexas ideo omnino utraque uisione uidetur
s. petrus est dicitur tamen q. species illi reflectuntur alii ueniunt directe. h. po-
test dici quod uidetur speculum et ideo dicitur uidetur in aeo sed species nullo pacto
uidetur

¶ Q. 57. de cognitione angelorum Res^a malum

¶ Cap. 19. an angelus cognoscit Res naturalis

¶ Res affirmatiue nec dubitari potest quia sunt gubernatores Res naturalium
sed an comprehendant eas que cognitio est Res cognitio est Res q. cognitio de
rebus naturalibus est comprehensiva quid quicquid est in re materiali est naturale
et de naturalibus nihil eos latet sed contra notitia comprehensiva ut ista di-
finitur est qua cognoscit res quantum cogit sed deus melius cognoscit lapi-
dem q. angelus. Res promino illa definitio est absurdissima modo cum ex scrip-
tura habeamus et ex sanctis q. solus deus est incomprehensibilis creatura certe da-
ta illa definitione non magis esset incomprehensibilis q. lapis quia nec lapis po-
test cognosci quantum cogitur est nisi a deo dicitur q. comprehendere est cognos-
cere totum quod est in re et nihil latet cognoscentem sed an angelus habeat no-
ticiam materię dubium non uidetur pro quo cognoscimus quomodo. q. dicitur angelus
omnia distincta et separata cognoscit per notitias distinctas et segregatas nos per
notitiam formę intelligimus materiam angelus non sed utrumque cognoscit suis no-
titiis et ita actus de qua quocumque re separata ab alia et distincta per distinctam no-
ticiam cognoscit ab angelo non tamen nego quod angelus non cognosceret ma-
teriam aut per materiam et per ordinem ad formam aut ad silium quia non sunt
cognoscunt sine illo ordine sed cognoscunt per conceptum distinctum materię qui non
est formę aut alterius rei in quo tamen includitur habitudo ad formam

¶ Cap. 29. an angelus cognoscit singularia.

¶ Proponit duas opiniones et prima potius potius est heresis. s. q. angelus non cog-
noscat singularia. preterea repugnat per philosophum aristoteli per philosophum et omnes per
patetici ponunt angelos motores orbium aera. homo semper cognoscit
q. facit nisi sit amens, angelus multo magis cognoscit quid agit et per
sequens motum celi figurare et hanc uelocitatem et q.

¶ 2^a opinionem. s. q. non cognoscit singularia, nisi in actu sequitur
q. angelus non possit intelligere et cognoscere effectus liberos uoluntates

305 310

omnes illos qui *Non dependent ex causis necessariis* non possent cognoscere solum possent esse
qui causant a causa necessaria

¶ *Circa id quod dicitur quod intellectus possit cognoscere* Noster cognoscit utilia et sensus
utilia singularia ut dicemus in q. de anima est mihi impossibile quod careat. hic et in aliis
locis ait quod intellectus meus non cognoscit singularia dato quod reflexe i. per speciem valem con-
currente phantasia ipsius singularis ut inferius dicemus et ponit modum quo cognoscit
angelus singularia conclusiones sunt notorie quia alias esset ignoratissimus

¶ *sed dubitat de probatione primae opinionis* sed probare quod angelus ratione statim
cognoscit singularia quia est abstractus et illud non negarent alii sed tamen ex illo
non probatur quod ex naturalibus suis cognoscit singularia ex illo enim omnes sunt
administratores spiritus. et praeterea probat ex illo quod custodiunt homines
certe totum illud non probat quod angelus ex natura sua illud habeat dicitur quod
s. tho. illud probat ex sacra scriptura et probat postea de aliquibus singularibus
ex phantasia quia sunt motores orbium.

¶ *dubium tamen est circa probationem et opinionis* dicitur quod cognoscere singulare
in causa non est cognoscere singulare sed vte. contra astrologos per causas cognoscit quod
istaluna eclipsat hic et nunc et isto tempore quomodo aliter potest cognosci
singulare vte est quod non erit ita perfecta Notitia singularis sicut si videret et
in particulari et nisi ipso cognosceret singulare. Respondeo hic dicitur quod optime usatum
est illud colotatum et inconveniens est illam opinionem quod astrologus omnino si
non habeat aliam notitiam quod illam que est de singulari in causa non possit sciri qua
do est hic eclipsis quia ipse bene scit quod in principio noctis hora sexta eclipsat
luna sed ad sciendum quod est eclipsata oportet quod respiciat horam et motum celi quo
sed ipse non possit cognoscere quod est eclipsis sicut dicitur medicis non potest certo scire
quod nunc est dandum certum cogito quia est eclipsis nisi sciat que est hora et
quod tempus et ex illis cognoscit quod est eclipsis non autem posset cognoscere quod
est nunc eclipsis si non cognosceret motum celi et horam que nunc est sed
quando cognoscit eclipsis nisi ipse ipsa potest scire absque omni extrinseco cognoscere
quod nunc est et ita optime dicitur quod singularia de se hic et nunc et non
potest cognosci in sua causa

¶ *de probatione* Non est dubium omnes conveniunt in ea sed de re quod
cognoscit angelus singularia per species infusas multis non placet et qui

dem dato quod

dato q̄ angelis cognoscat *utilia* per species confusas & est tamen videndum
quomodo cognoscat singularia quia videt quille species Non sufficient ad cogno-
tionem singularium quia ex hoc q̄ cognoscat quicquid est luna aut magni-
tudo Non cognosceret quanta est aut longa aut brevis nisi cognoscerem per
speciem aliam dubium est q̄ quomodo cognoscat angelis singularia et p̄ de
cū. x. omnes dicunt q̄ cognoscat omnia singularia saltem habitualiter
et in verbo s̄ per cognitionem qua videt s̄bum videat omnia singularia
h̄ gabriel et o. dicunt q̄ cū x̄pi in verbo videat omnia singularia i. ex re-
velatione q̄ d̄. deus dedit cū. x. in principio sue creationis dedit angelo q̄
cognoscat omnia singularia quia illud conveniebat signaturę primum quia est
motor orbium op̄. q̄ cognoscat illos igitur cognoscat singularia et quia ipsa
non possunt agere nisi intellectu sequit̄ q̄ habet species eorū

¶ sc̄o. tamen n̄. d̄. 3. q̄. 2. d̄. dato q̄ dicit de utilibus q̄ cognoscunt abinge-
lo p̄t̄ species concretas sed singularia omnino cognoscat per species ab-
ei abstractas et p̄ improba illam q̄. literę deus est causa Reo n̄. so-
lum in singulari sed in utriusq̄. d̄. deus dedit species singularium in
gelo per quas cognosceret singularia Et singularia Reo q̄ illa non ba-
let abt̄ sed sup̄positis his que diximus p̄tes comodo quo fluunt ad op̄as
sunt in cognitione angeli ut dicit d̄. et augusti. et posito q̄ in custodes
hominum gubernatores Reo sequit̄ q̄ deus dedit eis species sin-
gularium preterea quia per speciem utilem non potest cognosci distincte
singularia secundum angelis non habet speciem singularem p̄t̄. Reo
ad argumentum q̄ per speciem utilem potest produci not̄. distincta singu-
laris.

¶ dubitatur q̄. secundum s̄tho. per quas species cognoscat angelis singularia
Reo cum s̄. th̄o. hic ad 3m q̄ per speciem ^{universalem} utilem cognoscat omnia singularia
et quicquid potest accidere circa illa singularia et volitiones et omnia
alia a quomodo potest illud esse Reo s̄. super veniet in te d̄. q̄. q̄. q̄.
gelus illud habet et deus dedit ei illud sicut dicimus q̄ sensus co-
munis quia est perfectior. p̄. potest cognoscere omnia que p̄ sensu
exterioris cognoscunt et p̄fectius ita angeli intellectu quia est per-
fectissimus per unam speciem potest omnia alia cognoscere
2o arguit contra illam consequentiam deus cognoscat singu-
laria q̄ et angelis consequentiam Non valet Reo non est dubium

absolute non valet Primum instantia defuturis supposito tamen qd deus faceret
cos gubernatores valet et 2° ut dicit hie caie. deus se habet sicut exemplar
ad eis similitudinem voluit mundum producere imitaret deum in omnibus perfectio
nibus alias non esset optimus artifex igitur si angelus Non posset singularia cognos
cere certe Non essent producti ad exemplar dei Non imitaret totus orbis perfectio
nem dei quia singularia cognoscit ego. hoc videtur falsum quia homo cognoscit
singularia etsi dato qd angelus Non cognosceret totus orbis illam perfectionem
imitaret preterea supponimus Vba augusti. et Dionisii qd comodo quo deus res pro
ducit et cognoscit sic facit eas in mente angelorum 4° arguit illa species est comu
nis quomodo qd est reputata huius singularis 2° dato qd posset dici quilla species
sic presentat petrum quoad illa que necessario ei conveniunt sed quomodo
potest representare complexa contingentia et solutiones esset certe mirabile
quilla nunc representet sortem currere et postea petrum non currere preterea
angelus cognoscit singularia intuitu primum Nos cognoscimus qd et ipse
qd et illa Notitia causatur ab obto sicut ex definitione notitiae intuitu preterea arg
uit dicitur qd 2° m 2° sequitur quilla species Representabit infinita in diuersa
consequens est falsum sicut quia est infinita perfectionis Representare enim unum
est alius perfectionis et representare duo est maioris ergo Representare infini
ta est infinite preterea simul et semel representaret species illa duo contra
dicitur proba representet nunc sortem currere Proba qd representet ipsum non
currere sicut potest representare qd defacto implet ipsum Non currere proba con
sequentiam quia est agens naturale 3° arguit quia tunc distantia non
impediret qd angelus intelligeret singularia

Ad 2° ad primum forte scio. deceptus est putans qd S. thomas dixerit qd quando an
gelus cognoscit utile per notitiam s. a. per illam cognoscit omnia singularia
distincte illud Non imaginat. S. thomas non disputo an possit habere notitiam di
representantem distincte omnia singularia illud enim puto qd posset sed
dico qd bene scimus nos sicut scio. qd quando angelus cognoscit hominem
conceptu communi qd illo conceptu Non cognoscit omnia singularia distin
cte sed tamen per illam speciem producit Notitiam petri ita distinctam
et singulari sicut et produceret eam per speciem ipsius petri solum

Ad 3° ita in quo est maior difficultas quomodo per illam speciem an

Angelo Cognoscit Nunc petrum esse album et Postea q̄ est niger caue.
dicit q̄ non est mixum unde dicit q̄ sicut species illius parietis albi nunc te
presentat ipsum album si illa conseruetur facto pariete nigro aut semoto
l. corrupto. l. si ergo uerto faciem retro tunc non representabit parietem album
et in presentia parietis Representat eum esse album et illud Non est ex parte
obti sed quia illa ex natura sua assimilant parieti albo Unde quando est al-
bus naturaliter eum representat et quando Non est albus dato q̄ maneat in
oculo. non representat sicut ponamus q̄ illa species per quam angelus cognoscit
me esse album sit accepta crederet ut dicit sic conseruet Deus quando ego no-
sum albus illa certe Non representabit angelo q̄ tunc ego sum albus non secun-
dum se sed quando ego sum albus et illud est quia in ^{uno} tempore illa est
similis obto et non in alio. quod q̄ iudicis esse factum tunc q̄ dico q̄ factum
est ab initio marci. q. 7. per omnia sequit' d. t. b. ita q̄ rem esse albam
exntem non est causa effectiua q̄ angelo cognoscit me esse album sed est
causa sine qua non non patit in aliquo obto ponit ergo regnum exemplum nos
diximus q̄ obt^{ur} producit radios usq̄ ad potentiam speciem et sic causatur vi-
sio antiqui tamen putabant q̄ oculi habebat uirtutem amittendi radios
usq̄ ad obtum et sic causabatur visio unde abduxit exemplum positum
a seneca q̄ sunt homines qui putant se uideri semper est p̄ nisi imitatem
sicut dicit homo in speculo uidet se quare quia radij emissi ab oculo no-
possunt penetrare speculum. et ideo in speculo uident et illud quod contingit
omnibus in speculo contingit infirmis aliquibus qui imittunt debiles ra-
dios qui non poterat penetrare aeternum et sic uidebant se ipsos totum hoc ca-
ducitur ad probandum q̄ sicut p̄ antiquos non ualebat presente pa-
riete uideo eum et absente Non q̄ causat ab obto visio ita non ualeat
angelus presente obto. habet notitiam intuitiuam. et eo absente Non q̄
causat ab obto sed contra illa species l. dese est productiua notitiae intui-
tiue. l. non si primum q̄. sed usque potest producere Notitiam intuitiuam
q̄ nullus concedit sicut q̄ species non suffiebat et per consequens op̄ q̄ res
ipsa conuincit

Preterea est aliud exemplum p̄ habitum astrologie q̄ q̄ luna
eclipsatur unde pono q̄ etas eclipsis setur hodie ille habitus non potest
producere futitum illud luna eclipsatur et tamen potentia eclipsis
producit a solo habitu non conuenit enim luna ita dicit q̄ angelo per

312 312
per speciem illam potest tunc producere notitiam qua videt me scribere et non
poterat heri sed quia ista exempla sunt falsa primum saltem marci^{2m} exemplum
non quadrat quia habitus astrologie non poterat producere iudicium illud in
absentia obiecti verum est sed cum sit effectus necessarius poterit producere istud iudicium
pro tali tempore cum eclipsis quid quid sit existat ostendant quod aliquid potest esse
causa naturalis cum presentia. Res quod non potest esse absente

2° do aliud exemplum sol heri produxit altumem, et hodie b. et suppono ut
diximus quod heri non potuit producere b. et hodie a. arguitur sic l. heri fuit causa
naturalis productiva b. l. non si primum sequitur quod produxit quia nihil hodie
diu acquisivit quod heri non habuit o. illud est quia determinat a deo ad
providendum b. et non a. contra determinat a deo concurrere sicut natu-
ra virtus praeter creaturam dico dicam quod angelus heri non potuit cognoscere me
scribere et hodie potest quia determinat illa species a deo loquitur sicut tu
Res sed dico non concurrere ad a. heri ut a deo eximere ut potens erat sed
ad producendum a. sicut b. non dubito quare quod produxit a. et non b. Res
solum quia fuit aliud tempus ita quod cum c. tempore potest b. et non a. produ-
cere ita dico de angelo quod cum presentia rei per illam speciem producit notitiam
Res et secunda presentia non potest quomodo illud fiat certe ego non scio fa-
teor sed est rationabilis praesentia quia certe dicere quod producat illa notitia a ob-
iecto materiali non est consonum quomodo agunt in medio ab-
sente illa quid produci-
tur itaque est dicendum

Ad aliud de notitia intuitiva est quod producit ab ob-
iecto Res l. producitur
ab specie et modo quo produceret ab ob-
iecto ad illud de distantia iam dixi-
mus concedendo collocarium ita dicit augustinus quod sancti patriarchae non cogit-
cebant que fiebant in saeculo a filijs odierunt est perchi stantiam contraut
diximus venisset ad eos bis sendos ponerent se ad aures nostras quid si lo-
quantur Ad ducendum orego. oha. gabriel dicitur quod ab ob-
iecto patitur et ab ob-
iecto producit notitia intuitiva marci. m. d. 3^a. q. 2. dicit quod est rationabilis con-
cedere quod angelus habet species infinitas sicut ex augustinus. et Dio. sed to sit omnes spe-
ties solam solum ponit species singularium in angelis itaque habet species
omnium hominum solum infinitas l. saltem futurorum l. si illud non
dicas certe habet species infinitas species omnium partium continui nec est
incommensurabile mens quod dicitur infinita sicut homo est infinita longus primum
brachium est homo et est infinita longus sicut de brachio est ho-
mo ad predicandum quod est homo infinita longus dicitur o. quod per speciem

216
cognoſcit Omnia ſingularia nec habet ſpeciem Singularem. Sed propter
tertia illius argumenti ſub datur angelis poſſit cognoſcere infinitas partes
continui. hoc per hominem poſſe quia dat pars illa qua non poſſit immutare
ſenſum ſed angelis omnem partem quantumcumque parvam poſſit immutare
ſimul poſſit cognoſcere per unam Notitiam productam abſpectu totius con-
tinui et quamlibet ſimul diſtincte cognoſcit et ita clare ſicut ſi per ſuam no-
titiam quamlibet cognoſceret. l. poſſit mediante illa ſpecie producere notitia
ſingulari cuiuslibet partis //

^{circum}
¶ Contra iſtum articulum propoſimus argumentum ſco. ſequeret ex dictis.
ſpeciem angelis eſſe infinite perfectam. l. ſi conceptus angeli ſe extendat ad
omnia adque ſe extendat ſpecies eius. l. qui vult tenere quod actus ſ. non eſſe
extendat ad tot ad quot ipſa ſpecies poſſit quia omnino ſpecies habitus dia-
lectus eſt circa omnes conſuſiones dialectice et ſimplex qualitas et tamen
non oportet quod intellectus aduet circa omnes conſuſiones ad omnes actus circa omnia
ad obſtinentiam dum puto concedendum quod notitia angeli ſe poſſit exten-
dere ad omnia que representant per ſpeciem //

¶ Ex illo arguit ſco. quia ſpecies et notitia ſi infinite perfectio quia repres-
ſentate unum eſt alius perfectio et representate duo in duplo eſt perfectius
et ſic conſequenter quod representate infinita eſt infinite perfectio ad hoc certe
non poſſit negari quod representate unum perfectio et ideo ad argumentum
poſſumus dicere dupliciter poſſendum quod argumentum non procedit
et quod ſco. et omnes habent ſolvere ſimilia argumenta perfectio n. conceptus
habet attendi aut ex ſitate obſectorum aut ex perfectione obſtante artis. per-
fectius eſt cognoſcere de celo et de rebus altisſimis cum quacumque in perfectione et in-
certitudine quod cognoſcere totum eundem deſtruat. //

¶ Argumentum contra ſco. cognoſcere lapidem eſt perfectio et cognoſcere
hominem maioris et cognoſcere angelum maioris et ſi conſequenter de
qualibet creatura quod cognoſcere deum eſt infinite perfectio quia obſtante
infinite excedens omnes perfectiones et ſi ſco. concedat quod eſt infinite perfectio
illa Notitia ſimiliter concedam quod angelis habet Notitiam infinite per-
fectam ſimiliter ſequeret ad angelum argumentum ſco. valeret poſſet in-
finitum meritum probo velle dare denarium eſt aliquanti meriti dare duo
maioris eſt ſi conſequenter quod velle dare infinitum eſt infinite meritum
o dicunt quod ratio iſta non procedit quia nullus poſſit habere volitionem effica-
cem et aſſi infinitum ſed contra velle dare duo volitione efficaci eſt meritum
at velle dare tria vobis efficiet erit infinite meritum actus et probatur //

373 373.
belle occidere Duos Homines est aliquod peccatum et Velle tres est maius peccatum
quam uelle occidere infinitos est infinitum peccatum, ecce quomodo arguimus
tum scilicet. Non valet esse solvere argumentum per contrarium in Reo. quod aliquando est optima
solutio maxima. Cum scilicet arguat inimiciter etiam in certa et nos in certis inimiciter etiam in
certissima quod 9. illa non valet.

Ad 2° ad haec omnia argumenta Dico quod 9. illa valet mihi que sunt eiusdem
rationis bene valet linea longa, ut duo est altius perfectioris et longa ut maior
ergo. linea infinite longa est infinite perfecta et ideo de hominibus si aggregatum ex
duobus est aliqua perfectio et aggregatum ex duobus est aliqua perfectio et aggregatum
ex tribus maior ergo. aggregatum ex infinitis est infinita perfectio non tamen valet
illa 9. mihi que sunt de Max. Rationum, sic angelus infinitum excedit per
fectionem lapidis et terrae non sequitur quod sit infinite perfectionis aut
cedens probatur quia suppono ex his species inter duas species possunt in
finite produci quare quilibet sit imperfectior superiore et perfectior inferiore
et eodem modo potest dici in aliis rebus que non sunt eiusdem rationis dico ergo ad
nunc propositum quod 9. duo obiecta est aliqua perfectio et cognoscere tria est maioris
l. 1. 1. 1. cognosco illa tria perfectes conceptus et sic concedo quod est maioris perfectionis.
Secus si illa tria obiecta cognoscam per unam notitiam quia tunc triplicantur obiecta
non tamen perfectio notitiae per quam cognosco simili modo Velle dare unum
est perfectio et Velle dare duo est maior distinguo si ergo Volo dare duo eodem
modo quo Volo dare unum. si per distinctum actum est maioris perfectionis et si
si ergo Vellem dare infinita infinitos actus eodem modo quomodo libam dare
unum est infinite perfectionis aut actus infinite meritorius quia Velle dare
infinita infinitos actus successive est infinite meritorius. ergo Velle dare simul
infinita infinitos actus est infinita perfectio et infinite meritorium, in quomodo
argumentatur illud non procedit nec per illam vel in quem opinionem. s. th. scilicet a
men sunt quia imitant quod angelus habet scientiam, in se omnium sed quod an
gelus cognoscat singula sine eo ipsum agat in intellectu dei angeli et declarat
quod illud sit possibile per unam omnium supponimus quod ab obiecto. s. collecto causa
tur species in unum et ab specie cum potentia causatur visio similiter in sensu
communi causatur species ab actu potentiae exterioris et in unum istarum potentiarum
relinquitur species quando non est notitia et supponimus ex actu sensus communi
causatur species inphantasia et per illam speciem ergo produco notitiam abstracti
uam partem dubiam ergo. est cum sit inphantasia sit species principium notitiae
phantasiae autem alia que non est principium sed causatur a notitia et actu
phantasiae, que non sit principium notitiae phantasiae ad hoc postea particula
et dicemus

particularius. Dicemus de qualibet Potentia sed proprie nisi videtur quod
Hanc non est species alia preter illa que est pro ducta ab obt. nullam potentiam
persensum communem et exteriores sic intellectus agens cum phantasmate produ-
cit speciem intelligibilem que est principium primæ intentionis et illa eode-
consequat in memoria intellectiva quia intellectus produceret aliam omnino
essentia duæ species quod non dicitur. //

¶ **Utrum suppositis per quos eadem species que est Principium Notitiæ intuitivæ cum
presentia obti. absente eo non est per notitiæ intuitivæ. S. g. videtur petrum productur in
intellectu species petri illa est principium notitiæ intuitivæ recedat petrus exteriori
producat nisi notitiæ abstractivam, itez accedat ad me clarum est quod productio
notitiæ intuitivæ est et nihil acquisivi ap. deo solum presentia obti. est causa
sine qua non poterat intuitivæ cum intelligere eodem modo de phantasia
videtur patrem meum producit in phantasia species que tunc e. producit notitiæ
intuitivam sed recedente eo non producit nisi notitiæ abstractivam itez acc-
dat primum quod intuitivæ cognoscat per phantasiam et tamen non produ-
cit obt. aliquid in potentia quia iam habebat speciem e. g. quomodo
est intelligibile per angelos per ^{speciem} notitiæ in se presentia obti. cog-
noscat rem intuitivæ et quando non est non potest cognoscere intuitivæ. g. cogno-
cit abstractivæ sicut ^{Reo} per consequentia illa non valet quia per hoc non so-
lum ostendit in eis quod non est inconveniens tenere per unam speciem cognoscere
nunc Rem intuitivæ et postea non postea. Non possit de abstractiva Notitiæ
Reo quod potest superius habuit Notitiæ intuitivam, sicut sicut quia tunc
nec possumus habere notitiæ distinctam abstractivam de aliqua et nisi pri-
us habuerimus notitiæ intuitivam, et ecce quomodo hoc est possibile sed
te est materia dubia quod est probabile licet hoc conformius dicitur
sanctorum quacumque iuris diabolus tibi ad stabitur quia quacumque iuram-
tenuerimus non desunt argumenta quibus impugnentur. //**

¶ **Actus. 9. an angelus cognoscat futura**

¶ Circa illud quod dicit quod futura in se ipsis adeo cognoscunt. non quod si
per possibile de ignorant motum, celi nihilominus sciret quod tali puncto
tali die erit eclipsis et ratio est quia futura quodammodo sunt in eis
quia nihil est futurum nisi per voluntatem eius unde prout sunt in eis
voluntate et sic de eo ut supra disputatum est constat quod in se ipsis cognos-
cit futura sed tamen nulla creatura potest futura cognoscere nisi
non quod potest habere duos sensus primum est in ex naturalibus
angelus possit futura cognoscere 2. modo cognoscat ex dono super natu-
rali sicut

Esa - 41. c.

naturali sicut prophete et uidet q. s. non probet q non possit cognoscere illa
 ex naturalibus et illa enim auctoritate amittit que ventura sunt et scimus
 q dixistis uos quid probet q defacto non cognoscant l. q non possint ex natu
 ralibus suis illa cog^{re} R^o p^o omnium probat q defacto non cognoscunt fu
 tura 2° d^o q probat^r ex illa q ex naturalibus suis non possunt s^z quia er
 te si possent quare deus prohibet angelos bonos ne cognoscant saltem regu
 lariter Virtutes agentium naturalium igitur non potest angelis cognoscere
 futura certo nisi ut sunt in his causis v.g. angelis potest cognoscere q isto
 anno erit tritici abundantia ex confectione non tamen certo scit quia dato
 q cognoscat constellationes celi tamen cognoscunt q angelis in materia que
 potest impediri et ideo non certo cognoscit de futuris autem ad utrum libet omni
 no nihil potest cognoscere sunt peritus occulta ei.

¶ sed dubium est an virtute dei angelis possit futura cognoscere
 R^o de illo non potest esse dubitatio p^o nam ex defacto cognoscit omnia futura
 posset ea annuntiare q. s. est deus. ca. x. per orationem nuntiate futura et q
 R^o est aia dei q sufficit o. vnde q. constat q angelis non sit illud conuincatur
 quia constat q ignorauerat futura. v.g. ysay 63. quis est iste qui uenit de edon
 ex illo et annuntiate futura et dicemus et q. s. defacto non cognoscunt futura

¶ dubitat^r Nunc si deus dedit ad habitum per quem cognouit omnes co
 clusiones astrologie que sunt ita notie nobis sicut futura ad utrum libet
 nonne posset deus dare habitum angelo per quem cognosceret aliqua^{omnia} futu
 tura R^o q deus potest dare habitum per quem cognoscimus aliqua futura
 illud potest de habita fidei per quem cognoscimus q ante existens erit quod
 deus nuncia bit.

¶ 2° d^o q deus posset dare habitum cognoscitiuum omnium futurorum non
 est maior Ratio de aliquibus defacto dedit fidem s. s.

2° d^o q non potest dari habitus qui de natura sua possit producere Notiti
 am futurorum intuitiuam proba quia cum sit creatura ille habitus sequit^r q po
 sset produci potentia que ex natura sua posset cognoscere intuitiue futura
 quod est falsum aia dedit deus tale potentiam angelo

¶ preterea quia cum futura ante q sint se habeant ut trimerum omnino vi
 detur q habitus ille non habeat maiorem ordinem ad illa futura q ad tri
 merum q non potest distinate ex natura sua producere notitiam intuiti
 uam cuiusdem futurorum et ita conclu. s. thro. non solum tamen de

tamen de facto sed et de potestate sedet quod non potest cognoscere omnia futura
nisi et per virtutem dei et probatur quia sequitur quod posset omnia futura
noscere quia certe futura non habent maiorem ordinem ad illam habitam quod po-
ssibilia sunt futura potest. g. possibilia quod non est verum. p. nec potest scire futura
nisi item et quia posset angelus cogere quia deus esset futurus perpetuo et misteria
quia omnino illa misteria non se habent alio modo quam futura solum est quod
dependent ex uoluntate dei item quia eadem ratione possent cognoscere preterita uoluntate
dicere angelus quilibet cognoscit omnia que facta sunt post eius creationem sed
si nunc crearetur angelus unus non posset cognoscere illa que ante eum fuerunt
et tamen si potest futura et posset preterita ante eum item non fuerunt prescient
sui casus esset magnum inconveniens quod in preteriti deligebat deum et quod sci-
rerit se damnandos //

¶ Preterea illud primum de presentia dei quia demones decipiunt non at-
tarent aliquid quod non scirent se consequuturos unde demoni tentavit Job putans
quod uriceret eius patientiam unde dixit nisi in faciem bene dixerit tibi pre-
terea legitur augustinus de diuinatione demonum quia est communis opinio
uoluntatis quod demones sciunt futura unde ponit ibi exemplum de templo
seraphis. quod concurrent pronuntiarunt demones et ex illo gentiles putarunt
quod essent dii dixit augustinus quod possunt ex uoluntate dei cognoscere futura quia
s. audierunt prophetas aut uiderunt etiam loquentes primum uero quibus di-
cebat se subersuros templum seraphis. //

¶ Preterea quia auscultant quos loquimur item ex diuisione
hinc coniecturant quid uolumus facere ex hoc modo inmiscent se astrologis
et docent aliquos futura quia astrologus non potest certo scire et conge-
stellatione auillud erit. l. non etiam loquendo de rebus et effectibus naturalibus
et docentur hinc ad demonibus

¶ Sed est unum dubium ^{to} supra. p. quod aliquid est fortuitum
casuale et contingens ut ubi ponit. a. aris. potest esse quod aliquid sit for-
tuitum respectu unius. s. m. qui igitur non tam causas et non fortuitum
respectu alterius. s. angeli aut demonis. v. g. hodie natum est monstrum
potuit esse talis constellationis quod necessarium fuit istum nasci monstrum
et illud potuit cognosci ab angelo et ita potuit prenuntiare istum mo-
strum nascitur //

¶ Dubitat. g. secluso. libro arbitrii a rebus naturalibus quero cum ista ratio
fuerit frigus illud factum est a causis naturalibus quero. l. poterunt
illud facere. l. non. primum quia tunc. l. fuisset omnes cause naturales //

et tunc et quero quous fuerunt impediti Non ab alia causa naturali quia alia non
 fuisset possibile omnes scire aliqua causa libera Quia secundum nos causas liberas
 ideo quod videtur quod omnino ille cause fuerunt ita nec satis quod non potuerunt aliud facere
 quod pro du cere frigus et sic angelus aut demon cognovit illas causas certe potuit cogno
 cere quod frigerent ista Nocte cogitare et per consequens potuit illud scire ante quod esset
 cum ergo secluso libero arbitrio semper sit effectus qui habet causas necessarias itaque non
 possunt aliud facere quod illud videtur quod possunt cognoscere omnes effectus futuros siue
 possint impediri siue non quia si impeditur sicut quam impeditur Res omnino ita potest di
 quod angelus posset omnes effectus naturales non liberos siue contingentes, siue neces
 sarios cognoscere sed videtur probabilius quod angelus Non potest et pro isto nota
 quod duplex est necessarium. In actu ut distinguit contra liberum et isto modo quod
 quid agit brutum est necessarium alio modo necessarium. Et illud quod non
 potest impediri aut ^{impossibile} non impediunt dico ergo quod angelus potest
 cognoscere omnia futura necessaria que non possunt impediri absolute aut quod
 ut in plurimum possibile non impediunt sed non optime quod cognoscant
 cesaria omnia ut distinguuntur liberum non enim potest scire an asinus com
 edat. l. non quia etsi ^{necesse} comedit tantum quid asinus angelus scit angelus sit
 herba anaqua et. et sic non poterit comedere. l. si cadet radius de celo qui in
 terficiet asinum et ita non potest scire certo crista nocte comedit dato quod
 ibi maneat nec tunc ego immo omnia ista potest angelus scire ex causis
 naturalibus an. si gelascit herba comedet Radius de celo et sic scit tamen dico.
 quod adhuc non potest scire an comedet quia non potest scire an trahit aliquid
 homo per campum qui interficiat asinum et sic

Actus. quod an angelus cognoscit cogitationes secretas

Et in scriptura capit pro uoluntate aut intellectione dicitur quod quis
 timas an cognoscant secreta cordium querimus an cognoscant voluntatis.
 actus et intellectus dupliciter potest cognosci cognitio in effectu sicut quon
 do ego loquor circa illud quod medici ex mutatione vultus cognoscant quod
 affectiones aut expulsu et historia illustis apud Valerium maximum et
 plutat cum de illis medicis qui filium antiochi Regis et pulsu cognovit an
 recit ea illud quod aug. in libro de retracta. asserit non esse dicendum quod de
 mones cognoscant cogitationes non videtur scrupulosum aug. dicere quod de
 mon et per se cognoscant nostras cogitationes cum dicit ad deum 2° Paralipho
 nis tusolus nosti corda filiorum hominum 2^a conclusio est quod angeli non
 cognoscunt cogitationes in seipsis. //

6.c.

et variis nec est mirum, quia Omnis est nobis res occultissima nec et reprehende
di sunt opinantes sicut reprehendunt ab istis grammaticis theologis sed opus est vel
omnis tenere. l. q. sunt dixisse opiniones cum illud non potest constare nisi concedatur
et quaedam alia quaedam vero concedatur alia placet igitur sunt opiniones. p.
sco. m. d. d. 9. q. 2. et post explicat se sed videt in solutione ad primam. p.
ut dicit per angelos potest cognoscere actus intellectus et voluntatis alterius et est nostrum
m. d. q. 6. Refert opinionem Scoti et dementis et ponit duas propositiones. p.
angeli possunt cognoscere actus intellectus et hominum et angelorum. 2a non potest actus
voluntatis cognoscere sed mihi videtur quod ipse simpliciter sentiat quod tam actus voluntatis quam intell
lectus angelorum potest cognoscere ut patebit per argumentum dato quod sint potentia ad defen
dendum unum et non aliud quia voluntas est potentia inmerita libera, actus
vero intellectus esse sunt naturales unde sic dicitur Non cognoscit volitiones quia sunt
a potentia libera, videtur quod possit cogitare intentiones sed scilicet de utroque concedit angelum posse
cognoscere quam sententiam. H. gradich. m. d. d. 9. q. 2. ar. 2. post suam d. h. a.
et m. cano. l. c. 31. maior. s. m. d. d. 9. q. 1.

Thomas de argumenti tantem opiniones distinctas ab omnibus aliis mirabilis opinio dicit
quod angeli cognoscunt bene terminos mentales sicut non cognoscunt compositionem ex
illis. s. cog. imperatorum bene scit angelus me illum cognoscere non tamen quas propo
sitiones formo fundat se in hoc quod ex eisdem terminis diversimodo de uti possumus
ad voluntatem nostram sicut sumptis his animalibus omnis homo est omnis homo
animal, est vera alia falsa illud omnino prouenit ut ipse fatetur ex eo quod est impossibile
te hominis per eos determinatos aliter intelligere. r. et ad 8. tentia intellectus et
et extrinsecus videtur quod opinio de Argentina sit probabilis. H. eueras qui fecit secun
das intentiones dicit per angelos optime cognoscit actus voluntatis et intellectus
sequit ut eum m. d. d. q. 7. b. et tenuit prius petrus de taranta. d. d. 7. ar. 12.
tamen greg. d. d. q. 1. d. d. refert omnes modos dicendi. m. d. d. 7. q. 5. et d.
cit quod nescit quid sit verum est homo istius conditionis qui nihil uult.
asserere nisi per rationibus verum probare potest. pro opinione g. s. tho.
sunt testimonia scripturae h. locus in hiereme 17. amaro. m. d. d. prauus est cor homi
nis et g. i. ad hebraeos 2. que sunt hominis necessario. Nouit etc. et ut uos scia
tis. paul. ibi. illud adducit ad probandum quod que sunt deus nullo scire pote
quia nec que sunt hominis g. multo magis illa que sunt dei nescio nullo
potest nisi deus. item 2. i. palipo. b. tu enim solus nosti corda filiorum
hominum unde gregori. pro asserere quod de facto cognoscant. Non est deus
pianus item iherosol. super illud cum uideret iherosolus cogitationes ill
mathe. 9. dicit iherosol. hic ostendit se esse deum allegat christus. m. eadem
sententia

Sententia amarsi. super illud locum mathei. 9. Sed ego non reperio meo puto qd christos illud
 tenent quilibet philatus qui fuit eius obraviat' ibi. (mathe. 9. sed ego non reperio meo christo
 ostendit se esse deum est expresa determinatio de ecclesiasticis dogmabz cap. 4. 9. sicut all
 gant isti ego in meo libro habeo. xi. miter nas animi cogitationes diabolum laterz cer
 tum est o angeli boni cognoscunt q quia statim subditur secreta autem cordium nepu
 tetis q loquat' de de moribz quis e cognoscat scit solus illis novit ad quem dicit' iustus
 Nosti. i. philipo. 6.

¶ Sed quid dicunt scilicet gabriel et alij ad istas auctoritates gabriel potest oia et me
 uis dicunt illud est verum q non cognoscunt quia omnino impediunt maxime de
 mon es qui si no essent manifestarent nos gravissimas unde convenit ordinari. Ne utro
 cas cognoscant et ita intelligunt auctoritates sacre scripturaz ego nescio an iste sit le
 gitimus modus niter pretendi sacram scripturam et ita libere loquemur multu
 possemus negare que sunt recepta quid non dicit' ^{pravi} et misericordie dicit po.
 9. non potest nisi a deo cognosci item pan. ex illo que sunt hominis rucio et q. non proba
 ret q que sunt de i nemo potest et q. autem intelligat de possibili item arguit marfil. l. i.
 gregg. si nuda taliter angelus posset cognoscere quare deo impedit totam illam virtute
 ad quid dedit illam si nemo sum cam totaliter impedit nisi non esset Probabi
 le quomodo 9. deus nonne sciunt facere Notitiam convenientem angelis cer
 te non convenit sapientem dei condere notitiam q. nemo sum impedit preterea gabri
 el confirmat arguementum quia eadem ratione posset dia galbedo posset producere al
 bedinera et nigredo nigredinem sed fuit a deo impedita quia esset Magnam rai con
 veniens que pasando vngentil honore abe vnhonore negro letornare negro ma
 uoris dicit Non est simile q angelus est perfecte uirtutis bene ita dicit sc. non
 utitur hac distinctione. de possibili aut de facto et uere dicens q cognoscunt uirtute
 propria melius est dicere q actu cognoscunt.

Non est esto cognoscant
 q. cum superior illuminat inferiorem
 quare superior cognoscant

¶ preterea p. s. tho. quia dato opp. periret tota illuminatio angelorum et loquutio.
 9. cum superior illuminat inferiorem sequit' q omnes inferiores possent cog.
 quia omnino cog. possunt quid superior cogitet 2o arguit' marfil. est arguementum
 s. tho. mista. q. ioz. non uidet' tollem dum ab angelis q hominibz tribuimus sed
 homo potest alteri loqui et q alij non intelligunt q possunt cog. eam illam cogita
 tionem quando loquit' aut est minus perfectus q homo.

¶ 3. arg. est gregg. sequit' q demon ex natura sua potest beatificare probo quia
 potest uidere a sionem beatificam vniuers beati et per consequens uidet obtus
 quia is qui uidet p notitiam reflexi omnino uidet q uideat obtus

¶ Ret. oia q non est opp. q is qui cognoscat conceptum lapidis intelligat lapide
 sed gregg. ponit conclusionem q. oia quart am. 9. corrigio ex dicitis q quia
 obscure loquit' dicit' q. q qui cog. noscit notitiam distinctam cog. noscit obtus
 notitiz dicit' non dicit' caper notitiam reflexam per quem cognoscat di

Directam de hoc ego dico quod illud potest dupliciter intelligi. Uno modo quod intelli-
gat per notitiam reflexam oblatam notitiam directam et in hoc bene dicitur quod non dicitur quod
quia oblatam reflexam solum est notitia directa. Non oblatam eius scilicet amez puto probabile
esse quod omnes qui per notitiam reflexam videt directam cognoscit per aliam notitiam oblatam
directam sicut si ego video imaginem Regis per notitiam imaginis non cognosco Regem
sed omnino causat in me aliam notitiam distinctam de regem et ita dicitur quod si demon natura
sua possit videre visionem beatificam causaret in eo aliam notitiam per quam huius
tuitiam tamen abstractius et distincte cognosceret deum licet non per notitiam reflexam
visionis beatificae alterius angeli.

¶ s. th. arguit s. v. unus angelus omnes admittunt. Non potest occultare essentiam
suam alteri angelo. nec voluntatem quia quod ratione unum et non aliud. Respondeo
cedens est verum omnino et ad quod dicitur quod angelus non occultat voluntates aut intelli-
lectiones s. n. patet quod unus angelus possit s. th. voluntatem alterius
intelligere nisi ipse occultaret s. n. nos dicimus quod non est occultatio o quare dicitur
non cognoscit Respondeo quia voluntas est omnino libera et nulli quantum ad opera-
tiones subiecta nisi deo. Unde occurrunt eam quod solus suus intellectus potest cognos-
cere eius actus quantum valeat ratio s. th. dicentis sed essentia est res natura-
lis et oblatam naturalem. Unde cognoscit a quo libet angelo.

¶ arguit quod unus angelus potest cognoscere speciem intelligibilem alterius an-
geli. et notitiam circa ans illud sunt opinioniones quia maxime resat illud
sui non potest cognoscere actus itaque nec species aut habitus et ratio est quia habitus
non potest cognosci nisi per actum sed angelus non potest cognoscere actus nisi per habitus
tius alterius s. th. hic ad primum negat illam opinionem. Unde cognoscit species alius qui
a illa spectat ad notitiam et perfectionem angeli idem de malo. q. 16. ar. 3. ad
2m. et de Veritate. q. 8. ar. 13. ad. de hoc non est dubitandum sed
cognoscit species in esse speciei Respondeo quod si cognoscit quid significat et quod
sed non cognoscit quem admodum producat alius angelus per illam speciem quia
actus ille licet non sit supernaturalis est tamen liber. i. extra naturam.

¶ arguit s. v. et imaginat quod s. th. dicat quod quando gabriel occultat
tati angelo suam voluntatem fit per hoc quod alius non intelligit si ar-
gumentor per quod dicitur occultat illam voluntatem per aliam. et quod de
illa. l. erit processus in finitum. l. dabit voluntas que naturaliter ab angelo
so potest cognosci ex quibus patet quod s. th. s. th. s. v. unus angelus potest na-
turaliter cognoscere voluntatem alterius dicitur ad argumentum quod
angelus non occultat suas cogitationes sed ipse de se sunt occulte possunt
tamen mata per voluntatem alterius Angeli ut dicemus.
¶ occasione argumenti querit an ad hoc quod alius angelus cognoscit
voluntatem gabriel.

312 377
Volitionem gabrielis sat sit gabriel. Vultit quille intelligat de hac materia videbimus in mate-
ria de loquitio nibus angelorum dico quilla Volitio ex natura sua est occulta ^{sed} est in po. angelicam
Et tenellere alteri modo videbimus infra/inde deute. q. 9. ar. ad. u.

¶ Arguit Quia angelus potest cogit albedinem. et cogitationes quia illi sunt Maxima
intelligibiles. R. s. p. m. omnium nego quod sunt maxime intelligibiles. et illo dato dico quod requiritur
tunc certus modus ad hoc quod intelligatur sicut sol. deese est visibilis. non tamen potest
videri ^{in natura} po. //

¶ S. arguit quia gabriel statim cum alicit Volitionem illam cogit aut potest. illa potest
cognosci ab alio angelo. R. Gregorius quod sicut ad sensum. non est quod sit potentia et sensibile. sed
requirit proximitas et quod medium sit illuminatur. unde avis nono methaph. potest esse huius pot-
tiam sed non omnium est actio sed habentium modum dico. quod dato quod illa volitio esset ob-
naturalis et intelligibile et sit potentia alterius angeli sed non est modus requisitus ad
hoc quod intelligat sicut non valet deus est obiectum intellectus qui cum clare videt cum. sit ob-
iectum quod clare videtur potest et potentia que cum clare potest videre in demone que-
re non videt quia omnino. Requirit certus modus et conditio. unde Grego. ad aron-
R. et quod ad hoc quod angelus possit cogit Volitionem aut intelligit edionem opus est quod sit in illo angel-
subiecto sed in hoc ut dicit capiteo discordat. a. s. tho. imaginat. n. quod angelus non potest intelli-
ue cognoscere cogitationem alterius sed omnino cognoscit per signa naturaliter illam
representantem. Sed s. tho. dicit quod intuitus potest cognoscere ab alio angelo. unde Grego. et
quod non cogit. R. et quod requirit voluntas illius ad hoc quod alius cognoscit quomodo illud sit dice-
mus in materia de loquitio quibus angelorum //

¶ Corabiel et huiusmodi eadem argumenta faciunt quia ibi est obiectum et pro. et debita et
approximatio. R. et quod non est approximatum. o est presens transeat sed non est appro-
ximatur quia requirit voluntas alterius ad hoc quod iste cognoscit. //

¶ Quia omne agens quod potest producere aliquid in subiecto aliquot potest illud
producere in omne subiecto eiusdem rationis cum se. sed intellectus angelici sunt
eiusdem rationis. quod cum voluntas istius producat notitiam in eis intellectus per conse-
quens poterit in omnem intellectum angelicum ad maiorem concedo illam pro ratione et
ad Grego. R. et quod non est approximatio. Respectu alterius angeli sic omnino eiusdem
speciei sunt voluntas mea et alterius hominis et tamen Volitio potest agere intellectus
meum et non in intellectu alterius illius quia non est approximatio preterea Grego. et
us arguit quare michael non potest volere sibi ipse sua Volitionem sic ego nullo quod in-
tellectus meus intelligat Volitionem istam. Respondeo est multiplicatio contradictionis
in adiecto quia impossibile est quod voluntas illius velit sine seipso fieri appetens in se
illius Volitionis preterea dicitur. arguit contra. Rationem littere voluntas in po-
tando a solo deo dependet. quod eius actus non potest ab alio cognosci sequitur quod si deus
moveret ordine opposito eorum angelus non posset illum motum intelligere
quia omnino dependet a voluntate dei. R. et ad huiusmodi tripartem quod s. tho. ratio-
nes non probant conclusionem suam nec ad illud adducunt a. s. tho. Sed sup. con-

clucia existit

Conclusio ex fide adducit congruentias Unde aliam Rationem ponit de malo
aliam. i. cor. 2. aliam m. aliam hinc et ego dico gratia S. Tho. hinc est optima
quia angelus Non potest operari aliqua circa cogitationes meas sicut circa alia
naturalia Unde non fuit conveniens quod ei daretur cogitatio illius cogitationis aut alia
liberorum quia Non est aliquis finis perquam oportebat dare angelo virtutes
quod posset cogitationes nostras intelligere. g. de facto non habet virtutem naturalem
ad intelligendum cogitationes cordium ad quod data esset ei //

Arg. S. an angelus cognoscat mysteria gratie

¶ ponit distinctionem bimbrem et iusta quamlibet distinctionem potest
duas conclusas duplex est cogitatio angeli qua per suam essentiam. I per
species naturas cognoscit et sic non cognoscit mysteria gratie probatur non cognos-
cunt cogitationes nostras. g. nec mysteria probat consequentia ex. i. ad cor. 13.
2. l. ii. omnino facit illam q. que sunt hominis nemo novit nisi spiritus hominis.
g. que sunt hominis nemo novit nisi spiritus dei ut bene dicit oratio. supra.
assumeret antecedens est falsum Non probaret aliquid. g. illud. ans. est ve-
rum quod cogitationes nostras non possunt cogitari angelis. g. multo minus que dependet
ex voluntate dei 2. cogitatio est supernaturalis quare in libro videtur an-
geli et per istam cognoscunt mysteria per se. melius et de illis illuminat miser-
res Unde Non statim apte incipio cognoscant mysteria contra modo ab eis et
hoc dicit in fine articuli igitur mysteria gratie vocantur super naturalia sicut
carnatio circa istum articulum scilicet 4. dis. 10. q. 9. eisdem argumentis.
quibus probare nititur angelos posse nostras cogitationes cogitare. vult probare quod
non suis natura sibi potest cogitare mysteria gratie nunc certentia secus de his
que non sunt Unde potest cogitare modo ex. i. in sacramento eucharistie
in carnationem et consequenter loquendo. scilicet bene dicit quia eodem modo pro-
cedit argumentum ad conclusionem illam Approposito intelligere cogitationes sicut
ad probandum quod possunt mysteria gratie quia incarnatio. s. est de se intelli-
gibilis et preterea gratia petri est intelligibilis et approximata angelo. g. po-
test eam cogitare brebiter alij dicunt quod cogitationes nostras possunt sed non myste-
ria gratie non consequenter loquuntur dicunt quod unum est super naturalis
s. misterium. g. illud est dicere quod non est intelligibile ex petito principij es-
te si potest cogitare voluntatem meam ex sua natura poterit omnino cogi-
toscere gratiam Unde non oportet refutare argumenta scilicet nam. n. fecim
in 4. art. 4. et solvimus habemus nos pro constanti quod angeli neque alia
puta creatura potest cogitare mysteria gratie. //

¶ Quo sup^{to} proverbiissimo et necessario dubitatur cum angeli possant cogi-
toscere habitus et species naturales an possint cogitare habitus super natu-
rales articulos

Naturales an videlicet possint cog^{re} gratiam esse quantitatis quia ipsi habent
 ex natura sunt qualitates non tamen p^r se gratia aut fides qui possit esse
 illa qualitas m^{er}ita. immo dei A^o q^o demonio aut angelis. non potest scire quo
 modo fides est nunc neq^{ue} nunc gratia neq^{ue} qualitas non scit an illum habitus
 habeam an non habeam pro quo nota q^o dupliciter potest dici aliquis ha
 bitus n^{on} factus uno modo per accidens sicut scientia adq^{ue} n^{on} facta accidit illud po
 tuit. n. acquiri sicut scientia mea 2° modo habitus est n^{on} factus de se quia
 a solo deo potest produci non solum esse gratia S. g. aut fidei non potest pro
 duci ab alia causa sed neq^{ue} esse qualitatis quia omnino dependet a deo.
 et tales habitus non possunt cog^{re}. angeli ex quo sequit^r q^o angeli aut de mo
 nes non potuerunt cog^{re} natiuitatem ^{qui} quid poterat cog^{re} q^o christus non nas
 cebatur ex semine hominis propterea q^o beata Virgo peperit n^{on} creatis cla
 ustris sed non potuerunt cog^{re} nisi per coniecturas q^o ille erat deus. s. ex letitia ange
 loy canentium

¶ preterea in materia eucharistia diximus q^o demonio potest cog^{re} q^o substantia cor
 poris est in mundo sed neq^{ue} potest cog^{re} q^o sibi sub speciebus est corpus. X. neq^{ue}
 modo quo ibi est preterea non potest cognoscere q^o ibi non sit substantia panis ni
 si in exeo q^o audierunt n^{on} factam fidem unde iacobus demones credunt et contra n^{on} factam
 alias certe possent facilliter decipi putantes q^o ibi est panis hoc de i. con.

¶ circa 2^{am} conclusionem q^o angeli cognoscunt mysteria in Jobo. arg. sco.
 ubi s. beatus non dicit an nob^{is} per cognitionem creaturar^{um} in Jobo aut mysterior^{um} q^o de
 per accidens est q^o angeli. ubi uideant mysteria A^o q^o beatitudo consistit in uisione
 dei sed quia deus eminenter omnia continet et naturalia et supernaturalia
 idem uidentes ubi uident ibi creaturas non est magna difficultas

¶ 2° arguit^r ad homines quia s. q. ar. io. dixit S. tho. q^o cognitio in Jobo.
 nunq^{ue} minuit neq^{ue} auget h^{ic} autem dicit q^o post modo. s. tempore incarnationis
 cognoscunt in Jobo ipsam q^o contra dicit sibi A^o ut dicitur et s^{im}. dupliciter aliq^{ui}
 uid cognoscit in Jobo. uno modo per uisionem ubi et ita est in barababab et ita est
 eterna q^o 2° modo potest cog^{re} aliquid in Jobo per h^{ic} q^o Jobum in mente rebellat illud
 mysterium et de ista cognitione loquit^r in ieremita fuerunt docti angeli per conta
 tes quis est iste qui uenit de deo Act. xpus. ego qui loquor sustinam q^o ibi illu
 minabit eos

¶ est s^{im} arg. quia Angeli cognouerunt incarnationem que est maximus mysterium
 g. et alia possunt cog^{re} antecedens est argui. et pan ad ephe. s. apparuit angelis myste
 rium x. et a. R^{ur} q^o omnino cognouerunt illud mysterium fuit p^{ri}us sed illud
 fuit exuulso

Fuit ex Revelatione preterea Noncognoverunt An esset Nascendg. Sine
vicio dicitur qm̄ et qd deberet pati preterea dico qd omnia ardu. littere Non probant.
angelus virtute sua possit mysteria gratis cognoscere Sibi. n. Probat qd cognoverunt
defacto dicemus qd cognoverunt per Revelationes et illuminationes. //

¶ Questio. 57.

¶ An o sint impotentia q. aus. nihil considerent actu. l. sic anteq dato vellent
angelus aliquid intelligere Non posset quia Non habet speciem egr et ponit
in articulo duos modos quibus aliquid est impo. et m̄ x quibuslibet ponit modum po
nit suam conclusionem p. circa ea. que naturaliter cog. potest angelus Nam
q. est impotentia p. modo. q. neq. consideret neq. possit si vellent non est q. impo.
itaq. careat principio quo si vellent possit actum considerare habet. n. scientia
omnium naturalium. 2a. quantum ad mysteria gratis sunt impo. illo mo
do q. dato vellent non possunt considerare aliquid circa illa sicut circa ma
sterium in eorum nationis et ad utramq. conclu. adducit congruentias et analogias
gras incorporealis celestibus quo modo q. angelus se habet respectu sui in cog. m̄
omittamus cognitionem super naturalia quia semper vident solum actu et quid quid
solum vident ob. semper actu considerat circa naturalia D. patitur magnas angu
stias qui nullam ponit speciem neq. ad actum. i. neq. relictam ex illo grego tuis autem
ponit speciem relictas exactu et per illas fit memoria sed sm. duran. nihil relinquit
tue Quomodo q. angelus recordatur semel exisse sapientum. V.g. ponit q. m̄
dis. 3. q. aliquas propositiones p. angelus semper se intelligit p. quia est sibi pre
sens. semper mouet suum intellectum et probat. s. ego non claudis oculos
semper videbo sed angelus Non dormit q. 2a angelus semper intelligit incor
ruptibilia probat. illa semper sunt p̄ntia et in ratione ob. omnino non facit
quo ad hoc differentiam inter visum quando est apertus et inter intellectum an
geli semper. n. mouetur ab ob. incorruptibili sicut intellectus meus semper
intelligeret et ego semper viderem q. naturaliter mouet. 3a. omnes effectus
et contingentes q. dependentes ex causis naturalibus semper cognoscit probat
semper cognoscit suas causas q. et effectus nullis. 4a. effectus dependentes ex
causis liberis cognoscunt quando sunt Non ante quam sint nisi per coniectu
ras. s. supernaturalia cognoscunt quando sunt Non ante quam sint nisi per
coniecturas. s. super naturalia cognoscunt quando eis reuelantur sed ad huc
dato Non respondet aliquid de preteritis de futuris enim et de presentibus tra
seat cum doctrina sed omnino nihil dicit de presentibus teritis quo modo cogno
cit q. pater meus fuit cog. legi cuiusde questionem illam et Non dicit solum
de preteritis quia omnino sublata sp̄ omnino est difficile Respondere dico q. eerte
hangelus omnia existentia distincte cognoscit ipse multum laborat. bene plenus

314 *Male?* 319
est scientia est Mirabilis opinio Qua Omnia sequendo voluntatem capient
do angelum in naturalibus querit an possit sine quaquam cognitione itaque non
consideret aliquid et prouta quae parte sunt Rationes pro affirmativa arg. sem-
per cognoscit Probo quia est ob^{tu} naturale semper mouet suum intelle-
ctum ita Necessario sicut oculus mouetur a colore praeterea de speciebus arguit
ille sunt agentia naturalia. g. semper agunt naturaliter semper. g. mouent. g.
2^a propositio D. est Vera. g. quia dicitur. q. angelus sit sine omni actu sequit.
q. Non potest postea aliquid intelligere probat incipiat pete intelligere lap-
idem sic argumentor illa intellectio Non potuit esse liberum quia implicat q.
sit actus voluntatis sine actu intellectus. p. g. cognitio Non potest esse libe-
ra. est g. cog. illa naturalis. g. eodem modo fuisset intellectus carnis. quare
magis ille prius intelligit unum q. aliud praeterea quia si dicitur effectus
possunt produci a suis partibus speciebus in angelo. cum g. ita naturalis sit
una causa. s. species lapidis sunt carnis sequit. q. ita intelligit unum si-
cut aliud. s. idem argumentur fit de nobis. quia Quando furor. v. g. a se-
culo. quare mouent ab obt. sed angelus Non. mouet. ab^{to} quare. g. magis v.
unum q. aliud intelligit. //

De hoc dubium est an semper actu intelligat aliquid th^o. dicunt q. semper
semper intelligit unde. s. th^o. s. q. 5°. ar. 1°. ad 2^m. et de malo. q. 16. ar. 6. in corpore
et ad. q. 4^m. dicit q. semper intelligit et si hoc est verum omnino semper
intelligit se sed. s. th^o. ibi nulla solutione ad 4^m postq. expo. sunt quo modo aliquid
potest esse in actu. s. i. aut 2° dicit q. respectu omnium que naturaliter cognoscit se-
pe est in actu sed illud intelligit de actu. p. prout opponit pure potentis et ratio
inuenio in s. th^o. q. angelus possit esse sine actu verum est q. in 2° dis. 3. q. 2
arti. 4°. Vbi ponit in angelo intellectum agentem licet in proprie dicit q. semper
licet meo ad aliquid actu Semper considerandum dico q. probabile est q. an-
gelus possit suspendere omnes actum suum. Quia homo potest g. et ipse. 2°
dico q. non est verisimile q. essent Quia beatitudo naturalis eorum consistit
in consideratione Reus naturalium ut dicit aris. p. ethi. quo supposito Respon-
detur ad argu. ille species sunt agentia Naturalia verum est sed ut dicit con-
ta. 3. de. aia. habitibus utitur Cum volumus unde ille species subdunt vo-
sicut intellectus potentia que est agens naturale subdit. 2°. unde cum essentia
angelus Respectu sui sit species potest ut ea de cognoscendum et non uti.

Sed ad tertium. est difficile Respondere dico. g. q. necessario. p. mouetur
ab essentia sua et postea intelligit alia probatur arg. durandi. Quia est pe-

Quia est Presens suo intellectui o. g. semper Mouet R^o ne tum est Quando Non
peditur auot. quando ipsa dicit de ueteri ipsum aco. dico. g. q. essentia angeli est cau-
sa sufficiens ad mouendum intellectum et causam naturalem. sed tamen impeditur po-
testate auo luntate sicut phantasia Naturaliter mouet intellectum est causa sufficiens
ad illud impeditur quando q. tmem abo. Unde aliquando secuso actu uoluntatis
naturaliter mouet phantasia ita omnino dicendum de essentia angeli q. na-
turaliter potest mouere sed impeditur auo. Unde potest cessare ab omni actu et
ab intellectione sui

Unde de ista materia. s. de coo. Angeloz magistrum m. 2. dis. 3. in qua post
q. impotentia et 2a. retracta uit de eoz creatione, loco, et tempore in quibz fuerunt
creati et diuisit mitel partes m. p. tractat de conditio m. bz naturalibz eoz m. 2. a
de conditio m. bz quantum ad 6tem et matitiam m. 3. tractat de eoz stata. m. p. g.
parte ponit tres conclus. p. a. angeli ceep erunt in sua cognitione tria. s. sustan-
tiam simplicem et intelligentiam liberum arbitrium 2a angeli Non fue-
runt equales m. istis tribz quia in essentia intelligentia et uoluntate superiores
sunt perfectiores. 3. quantum ad aliqua. s. quoad esse simplicis in motales et q.
omnes sunt equales.

Articulus Secundus. an angeli cognoscat plura similiter

Ponunt Doctores tres conclusiones circa illud q. unus motus. Non potest
plures terminos habere. intellige determinis totalibz. in quibz fruit motus.
quia de illis in quibz Non terminat. diximus q. sunt in finit m. p. 2. nota. q.
quando diximus quoad unitatem motus. requiritur unitas termini. Non
op. est q. ille terminus sit. Unum ens. S. g. ego mouer ad Romam clarum est.
q. terminus illius motus Non est unum ens simpliciter ita similiter. Quando dicitur
mus q. una operatio non habet nisi unum ob. u. non intelligitur q. illud
ob. sit unum ens quia domus est ob. operationis et tamen Non est nisi unum
per aggregationem similiter quando ego uideo uos omnes Non est unum ens
simpliciter ob. uis et ita aliqui fallunt uiderando ob. aut terminus
penes res que cognoscuntur aut acquiruntur per motum. q. uerit Non est unum
ubi nota circa illud. quod dicitur in littera q. intellectus uicem intellectione intelli-
git sub. et predicatur quod intellige dupliciter. uno modo Sumit. p. ostip hui
aprehensione alio modo p. ostip hui iudicamus iste nihil intelligit Non uolumus
dicere q. nihil apprehendat Sed q. male iudicat dico. g. q. propositio illa Atter. po-
test intelligi de simplici apprehensione et non est ad propositum Quia illud
est disputare an sit propositio Mentalis Simplex Qualitas 2o dico q. potest

q̄ per modum Unius ut Socrates non esse paulum et adhuc per modum Unius
Non potest intelligere. v.g. plura q̄. 10. Sed intellectus angeli plura potest
Sed videt q̄ omnia Quare magis Unum q̄ duo. 2. 3. potest intelligere finis
q̄ omnia. 1. q̄ esset multum tribuere angelo q̄ posset intelligere plura nichilominus
et simul. Optimum tamen plus ei tribuere q̄ nō intellectui gradabiliter
dis. 1. questio. 1. dicit q̄ angeli omnia Simul. Quorū species habet potest
intelligere ipse. Non potest species concitare. Sed acquisitas Unde Simul
acquisit species omnia. Per que Sunt potest omnia Simul intelligere
et probat autho. augu. 4. super genes. ad litteram de p̄is. c. 3. 4. p̄
spiritualis mentis angelice cuncta que voluerit Simul. Notitia fa-
cillime apprehendit est alia q̄ autho. ibi. ca. 36. omnia Simul. mens
angelica potest quia Sigillatim per ordinem contraria causarū sermo di-
stinguit ex quibus facillime arguit q̄ angeli possit omnia que ipse
et intelligere Simul. pono ergo q̄ vult omnia intelligere Simul
iam intelligit et ratione arguit sic quia Sicut angelo Repugnat autem
ex eo q̄ non potest recipere omnium. Notitias et hoc Quia non est de-
terminata q̄ potentia ad recipiendum tres Notitias magis q̄. 100. et
sic consequenter nec ex eo q̄ producit Notitias illas fit ut Non possit
habere notitias omnia. Per quorū species habet probo quia posito. v.
g. q̄ ignis mediante. c. calore producat calorem. v. d. notum est q̄ si fra-
getur a calore Non generet producere alium calorem. G. est exem-
plum de lumine qui cum uno calore Unam speciem cum duobus duos
et sic consequenter producit. g. angeli Cum Una species potest pro-
ducere Unam Notitiam et cum duobus duas et sic consequenter. g. co-
clusio illa est vera. ^{tum} opp^{illius} //

^{tum}
C. opp^{illius}. conclu. tenet maio. m. 2. dis. 3. q. 3. ma. q. 7. 2. et ar-
guitur. Sciam intellectus noster non potest intelligere ea quorū habet
species. g. neq̄ angelicis est argumentum. greg. 9. se et negat consequentia
quia sic fatigat intellectus noster, continuatiue Dum intelligit vna
obturat ita intelligendo plura secus de intellectu angelico ille Non fati-
gatur sed ego puto q̄ Solutio Non valeat et q̄ concludat quia falsum
est q̄ intellectus noster fatigat quia quid quid fatigatur tandem con-
umpit. oculos intellectus noster Non potest intelligere nisi phantasia opere-
tur et quia illa est fatigabilis ideo adhuc intellectu noster non potest
omnia cog. Quorū species habet Sed g. quia dato q̄ illud fit Secum
q̄ non possunt intelligere sineo q̄ phantasia operetur sed tamen non
est q̄ omnes operationes exeuntes intellectu. Sicut in phantasia. v. g.

316 381

Sic ergo phantasia sicut petrum omnino possum intelligere deo quod est in gratia. i. quod habet fidem et sic iam arguitur sic super quod phantasia habeat quatuor notitias s. petri. iohannis. pauli. santi. iam postquam intellectus Noster non fatigatur sequitur quod circa petrum et alios tres potest habere plura iudicia et est argumentum contra greg. quatenus sequitur quod intellectus noster et angelicus potest habere simul omnia iudicia et propositiones quas potest successive producere per species quas habet quia Non est maior Ratio de notitiis quod de propositionibus ego certe puto quod argumentum concludat ego nescire in solvere //

Præterea arguitur Sic quid est fatigari omnino Non est aliud quod pati ideo celum Non fatigatur quia Nonne patitur s. intellectus Noster fatigatur sequitur quod si simul Non potest mille Notitias habere nec successive vel probare certe si simul agendo fatigatur et repatitur adhibere. l. tribus passis ut quatuor si unum illorum ageret in unam successive ut quatuor ita quod in se patiatur fatigatur et corrumpitur ab illis quatuor omnino corrumpitur ab illis. 4. d. to quod successive agat igitur si intellectus in fatigatione Non potest habere notitias mille s. quia fatigatur sequitur quod nec successive quia omnino ille corrumpitur aut fatigabunt eum tantum Sic si essent simul igitur Non potest omnino simul intelligere quia est finite. præterea non datur per greg. status in notitiis in complexis s. in complexis et propositionibus probare consequentiam dicitur. n. status in complexis illud non est quia intellectus angelicus fatigatur quare illud est si quia est finite potentia. iam dicitur ad id quod solum optimum dicere quod angelus posset habere infinitas notitias simul quia potest habere simul omnes Quas successive potest quia illud implicat. et sic manet ex hoc opinio s. the. est probabilius præterea quia eadem ratione

Præterea Quia eadem Ratione posset habere Solutiones mille bis mille et infinitas aut si est status in solutionibus quare Non in collectionibus //

Præterea arguitur maioris est quod argumentum greg. angelus potest habere infinitas notitias probare quia habet species omnium partium continui. Potest ergo quod aliqua pars est ita parva quod non potest movere intellectum angelicum Sed certe Non bene se excipit quia illa pars omnino Non requiritur quod producat speciem sensibilis in medio Sed producit speciem in materiali

Præterea quia si esset illa pars sine quantitate posset pro

Producere speciem quod facit quod sit quanta preterea extendatur
et tunc fiat iam producet quod certe est mirum ideo ad argumentum quia
videtur esse. S. th. dicit quod angelus per unam notitiam potest intelli-
gere distinctiones omnes partes continui. 2. dicit quod ad huc finem
potest dici quod non acquirit simul species omnium partium sed
successive et ideo non potest omnes simul intelligere. 3. quod potest in-
telligere per speciem totius distingere omnes partes

¶ Relicta opinione. Grego. dubitat in via. S. th. an angelus possit in-
telligere per unam notitiam omnia. Representata per unam speciem.
Respondeo quod sic nec probato. quod S. th. vult dicere quod intelligat quamlibet rem
cunctis per suam notitiam productam ab illa specie

¶ 2. dubitat an illud. Sit necessarium. S. quando intelligit per
speciem hominis. S. g. intelligat omnia quod nisi dicitur. Respondeo quod non
sed potest intelligere partem per speciem hominis non intelligendo
partem

¶ 3. an possit intelligere. Sectata simul. Respondeo quod sic quia etsi sint ille
distincte species sunt tamen subordinatę ita dicit S. th. de be. q. 8. arti-
14. ad 6. m

¶ 4. an angelus. Semper intelligat se. Respondeo quod sic iam diximus in
lia lectione et dicit S. th. de be. ubi. S.

¶ Sed an possit cessare ab intelligentia sua. Respondeo in 2. dicit. 3. q. et
caus. hinc videtur dicere quod non quia essentia angeli est presens angelico in-
tellectui. S. semper movet. Semper. S. est presens. ob. S. th. ubi supra
dicit nisi quod semper intelligit se sed. S. sup. quod non movet angelus se
quitur quod semper intelligit celam aut alios angelos quia sunt eipre-
sentes ob. Respondeo tenendo illud quod caus. dicit est respondendum quod di-
fferentia est inter hoc quod sit presens per speciem quia illa est ha-
bitus et habitibus utitur cum volumus ideo potest cessare ab inte-
llectu lapidis sed essentia sua utitur intellectui quod tamquam alio
2. g. sicut. quod species supplet vicem ob. Sicut parte ob. Semper
intelligit quia semper movet potentiam eodem modo per speciem
illius semper intelligitur quod ob. Respondeo quod ob. dupliciter. Sicut ha-
bet motum ad notitiam suam. p. n. concurrens effectus ad noti-
tiam sui 2. terminat. Illam modo autem species solam duplet.
vicem Primi et non Secundi et hec est ratio discriminis

¶ Grego. in dicit. u. in ultimo. S. ubi relinquit sub dubio an possit

392
392
anpo Sit cessare ab omni actu dico q̄ potest dici q̄ sunt potest cessare
ab intellectione lapidis ita ab intellectione sui dato q̄numq̄ cesset sed est
bium circa hoc quod mouet Grego. ubi supra hetero. quo lib. i. q. 5. et
naco in p̄u nationibz illius quolibet et capto m. 2. dis. 3. q. 2. an ad quam
libet intellectionem requirat Volitio et Grego. dicit multa p̄. an intellectiones
repentinās et subitas que naturaliter in nobis caudat omnino non requirit
Volitio aliqua Sed quia in angelo Non est talis cognitio naturalis et reper
tina ideo. 2. dicit Grego. q̄ in intellectionibz naturalibz Voluntatis stat
q̄ eo habeat phantasma Sortis et platonis aut speciem Sortis et speciem
platonis pauli. et q̄ libere intelligam paulum et non Sortem et q̄ illud
sit sine aliqua Volitione Sed per libertatem in me. et ideo angelo possit
q̄ dormiat Si sic vultis loqui potest incipere intelligere celum libere potest
habere p̄o intellectionem sine omni actu Voluntatis et q̄ illa intellectio sit
libera ego puto q̄ hoc sit impossibile dico q̄ omnis intellectio que est ante
Voluntatem est ita naturalis q̄ Non est in potestate intelligentis intelligere
aliud. v. g. quando Sortes surgit a somno v. g. si intelligit lapidem aut
alium v. g. illud est naturale quia phantasma maris erat mensuram aut p̄
aliquid aliud ita q̄ non potuit illud intelligere eodem modo de angelo supo
fito q̄ cesset ab omni actu. p̄o intellectio est omnino necessaria et naturalis illa
inquam que precedit omnem actum Voluntatis itaq̄ non fuit in p̄o. angeli
aliud intelligere nisi illud q̄ tunc intelligit diximus. g. tunc primum q̄ angeli
non potest omnia simul intelligere quoz species habet 2. q̄ lapsus
extendit eius potentia q̄ nra plura simul potest cogitare quam nra. 3. quare si
ille est q̄ intelligat omnia Representa per eandem speciem. //

Adubitat nunc contra Ultimam Conclusionem arti. angeli intelligit per plures
species Similiter. g. probat antecedens michael. qui habet speciem leonis
et hominis aliam potest ponere differentiam inter eos q̄ homo non est le
g. olz. quodammodo sunt unum quia sunt unus gnis q̄ arguam de ho
et lapide cognoscit q̄ homo Non est lapis g. et confirmat homo intelligi
simul hominem et lapidem g. et angelus et d. eaque sunt plura cu
pliciter considerari possunt Uno modo ut multa. et sic non possunt
mul. intelligi alio modo possunt considerari ut sunt unum et sic inte
lligunt totam domum et omnes partes eius non fuit aliqui putant q̄ solus
ego habeam Notitiam domus que est sup partes Sed omnino per Notiti
domus cogit distincte partes Unde recordaber postea figurę et odoris dom
quando vna Visione p̄uis vidi domum igitur plura ut venimus in
positione vna propositionis distinctę et simul potest sunt intelligi Sic
homo et simul intelligit extra propositiones.

vel inde

Sed tamen est dubium que est ratio quare ego possim intelligere plura ut faci-
unt unum et non separata, nonne separata sunt obiecta intellectus. Nota
quod non cum tanta adtentia intellectus cogit plura ut sunt unum. Sed sicut per
se pluribus cogitibus cognosceret. V.g. quando ego video domum, non ita distin-
cte et clare video partes et cum tanta adtentia quanta viderem eas
per se et ideo maior conatus requiritur ad videndum plura per se quam ad vi-
dendum plura ut unum sunt ideo potest unum et non aliud

Sed est dubium que est ratio quare meo modo quo intelligit homo
aut angelus per duas per species in una propositione duas res possit per me dicitur
unus intelligere omnia si faciant unam propositionem. Res non potest per duas
species quia omnia non possunt venire in compositionem unius sicut non
omnia ligna et omnes lapides possunt venire in compositionem totius domus
et dato illo 4. potest fieri unum totum quod excedat capacitatem intellectus
tunc videret aliquas partes non omnes igitur angelus aut homo non potest
omnia intelligere simul quia non possunt venire in compositionem obiecti
unius. Res intellectus creati 2. quia dato quod veniat omnino excederet illum
obtinere capacitatem et facultatem intellectus creati ita est dicendum

Sed si angelus potest plura per modum plurium cogit potest intelligere
re hominem et lapidem non coniungendo neque faciendolo aliquot unum probat
tamen homo potest igitur angelus antecedens iterum patet de homine qui videt plura
et lapidem et habent se per modum unius. Illud est petitio peritiam sicut
per ea que simul intelligit per modum unius tunc non esset inconueniens
quod angelus possit omnia intelligere quia intelligeret per modum unius
Primo videbimus infra q. 75. arti. 4. ubi querit an intellectus noster possit plura co-
gnoscere pro nunc dico quod illa propositio quod angelus non potest plura cogit
intelligere per modum plurium et intelligenda de cognitione. Perfecta
igitur ab eis dicitur quod sol potest plura summa simul producere quia ex eo
num producit non impeditur productio alterius igitur. Quia intellectus noster
et angelicus quando intelligit unum. Si uellet aliquid intelligere non ita
perfecte illud sed intelligit quia intellectio unius impeditur intelligentiam alterius
tuis sicut calor et frigus non per contrarietatem. Sed per hoc occupat adiuua-
tem et ad potentiam intellectus unde si intelligo unum obicitur ibi impeditur aliquid
tas intellectus si proponam aliquid magis impeditur et tandem possum ponere tot
quod minime semper impeditur et hec est veritas contra thomas aliquos qui mordicus tene-
tur quod non possunt esse per se dei plura per modum plurium intelligere
et dato quod ipsi intelligant plura illo modo iurant quod non.

Sed dubitat circa illam propositionem angelus semper n. habet unam
speciem igitur intelligit omnia simul. Res supposito quod solum habent
nam speciem igitur intelligit omnia simul. Saltem omnia necessaria que sunt

fore

Probat' illud Quia angelus Prius ignorabat me esse album postea scit.
2° angelus cogit effectus per causas. s. m. s. tho. 2. dicitur Primum 3. quia ex
nos discutimus circa istam eclipsis erit tali hora etc.
3° quia alias Si angelus Omnia Sciret non igno taret aliquid tunc Sequere
t' mirabilia Sequeret q' sciret omnes species numerorum et illa sunt infinite.
finita sciret preterea Sciret infinitas eclipses futuras quia supponamus du
taret in per petuum erunt infinite eclipses q' omnes illas Scit .l. Simon circa
illam quam ignorat discutet

Pro resolutione videndum est quid Sit discussus et illud potest haberi ex
nificatione illius. In nomine discussus. qui proprie significat Motum localem
sed per metaphoram significat actus intellectus quando ex uno ob. ad aliud
transit igit' discutere dicit' intellectus quando habet motum ex uno ob.
ad aliud Quando Non quiescit

Quid igit' est discussus R^o nihil decepti Sunt aliqui Sit p^o propositio ad
discursum non scit' unum post aliud intelligere Quando ego nunc ho
minem et postea lapidem non discuto quia Non venio ex notitia unius mi
alterius. 2° ad discursum Non scit' q' una notitia causet ex alia probo quia
Notitia intellectiva causat' sensitiva et una sensitiva ab alia et nullus dicit
quod illud est discutere

3° ad discursum Non sufficit q' una notitia intellectiva causet ex alia pro
bo notitia primorum principiorum causat' ex notitia terminorum et tamen circa prima
principia non est discussus quia illa sunt per se nota.

4° ad discursum Proprie capiendo Non sufficit q' ex assensu unius propo
sitionis causet' causet' assensu alterius in quo deceptus est scilicet.

Probo sic ex uno assensu mere naturaliter causat' alius assensus non est disc
sus. 1° quia alias quare assensu primorum principiorum non est discussus mere
enim naturaliter causat' ex notitia terminorum q'. Sicut dem modo naturaliter ex
assensu unius propositionis causat' alius non erit discussus et confirmatur
quia discussus est motus intellectus q'. Sibi non movet' sed duo ass
sus simul causant' unus ex alio naturaliter non discutit et ita dico quod
angelus dato q' ex quietatis cognitione cognosceret passiones Sed non venit ex
cognitione unius cognitionem alterius Sed uno simul et semel quando
quidam tatem cogit passiones simul Si vult et s. m. scilicet. alias esset ignorans per alia
od tunc non. Sufficit ad discursum assensu unius causet' ex alio natura
ter

5° propositio ad discursum Sufficit et requirit' q' ex notitia unius
notiam meam alterius quod ante ignorabamus quando habebamus notiam ill
us rei scite v. g. nos ad cognoscendum Deum discutimus quia habemus no
tiam creaturaz quando ex illa venimus me cognitionem Dei et ignorab
amus hanc notiam creaturaz et tunc probat' creaturaz et tunc probat' creaturaz

319 384

Probat quia illud est moueri. S. quando ex vniuerso no. Vniuersum in eo intentionem
alterius ignoti et q. Sufficienter probat quia omnes dicunt q. quando ego scio aliqui
propositionem non moueri ad illam scientiam. Sicut si ego sciam principia conclusio. non mouer
miduo b. locis non mouerit ita si ego sciam principia conclusio. non mouer
mitto. Preterea qui scit aliquam propositionem est mitto. motu Quo modo g. dicitur

Preterea quare illa que scit cum habeat scientiam propositionis g. impo
sibile est q. discutat circa illa que ignorat ex quibus arguit q. angelus. Non dicitur
currit omnia. Scit nihil ignorat. Scit omnes eclipses futuras. Unde non dicitur cu
rit et confirmat hoc circa conclusio. Sicut non dicitur currit. Sicut ego non dicitur
curro circa hanc barbaram est bona g. aliquando discutit neq. circa hanc tria
guly. h. tres angulos g. cum angelis habeat scientiam omnium. Nullo modo
discutit dicitur g. p. tenendo q. angelus habet scientias infinitas omnium nullo
modo discutunt et probat adam qui habebat illam scientiam infinitam
non dicitur curret

Grego. grati. et ora com. benedicunt si angelus ignorat aliqua omnino
discutit. D. quia dicit angelum cog. omnia. Materialia necessaria aeterna
tus dicit eos non discutere. natura

Ad argumentum g. sco. latius postea dicemus dicit q. illa q. nihil valet quia
nihil ignorat. vi. la. 38. nisi accit ea finem ubi hoc signum in dicitur. d. s.
p. nullo modo hec opinio sco. grego. possit stare nec fm illos.

Ad argumentum Grego. dicit q. illo modo probaret q. ego quando video pe
tunc curret discutit est ignorantia terminorum dicit q. angelus per experientiam
videt me esse album sic quando scribo videt me quia est ostium apertum
forte discutit si non posset aliter videre me.

Ad illud antecedens est omnino verum fm. s. tho. Secundum illud
non est discutere quia semper cog. omnes eclipses nullam ignorat semper
est inter termino.

Ad aliud capro. q. illa Notitia est infinita fm. quid. nec est incor
veniens nam illo modo probaret q. infinita est infinita perfectio quia sunt
infinita puncta non ponit puncta q. arguatur de partibus que sunt infinita
ideo non concludit arg. nisi q. illa notitia est infinita quia reputat infinita.

Ad dicitur cum hispalens. q. angelus cog. omnes numeros existentes non possi
biles sunt infiniti extentes et bulera apud philosophos ideo numeri solum
dicitur. l. his qui constat ex entibus totalibus et omnes illos cog.

Sed contra angelus Potest habere opinionem de me q. sum ignorat q.
sum bonus q. habeo fidem g. discutit antecedens est Notum quia ego possum
de alio g. angelus de me consequentia patet quia angelus non potest illud cog.
ex naturalibus. hispalens

ar. s. hac. q.

forte reputat

Sed optime Dicit q̄ circa Super naturalia omnino discurre Possunt nec s. tho.
 Probat nisi q̄ circa naturalia non discurrent et adhuc circa Super naturalia
 illotius q̄ nos discurrent et perfectius.
 ¶ 2o dicit q̄ Ut. S. tho. astruit articulo. s. demon discurret circa ea que ex na-
 turalibz non possunt cogi sed angelz bonz non se exponit periculo errandi sicut
 demon Qui voluit impedire mortem d. discurrendo Putabit sperat meras in-
 ultoties errant sed boni quia Non possunt errare Non discurrent ne comitent
 se Periculo errandi sed s. adhuc circa naturalia discurrent Probat circa cogi-
 tationes cordium discurrent ut demon perdiscursum venit negotio nem-
 Pei quam cogito ut. S. diximus q̄ angelz non potest cogi cogitationes distincte
 et clare nisi per conjecturas. g. circa cogitationes cordium Potest discurre Re-
 totum est verum ut dixit In spale. quia angelz ex natura sua non potest cogi
 cogitationes cordium sunt ei ignote ideo potest circa eas discurre brebiter dicit
 discurre circa illa omnia quoz habet scientiam potest discurre et ratio est
 clara Quia illas ignorat solum negans discursum in angelo Respectu eoz
 quoz hominum Jam scientiam.]

¶ Solum restat aliqua parva dubia diximus ad discursum requiri q̄ erro-
 titiā noti veniat ad no ignoti et ideo angelz circa naturalia quia Nihil
 ignorat ^{no discurre} habent tamen est an angelz cogit. unum per aliam solo fieri dato
 q̄ in nobis ex principiorz causat no conclusionis sicut ex no. tunc causatur
 notitia Principiorz Primoz omnino Non discurrens circa conclusiones quia
 nihil ignorat deis sicut Non ignorat Principia illud est notum q̄ si non po-
 ssit scire. a. si vero q̄ sciat. b. dubitat. g. dato q̄ angelz Numq̄ ignoret illa in trian-
 gulo habet tres angulos et cognovit illam per illud medium quia angelz extrinsecus
 et q̄ ^{cat} / preterea dato q̄ angelz semper sciat passionem de obto querit an
 cogit passionem per sub^{tu} et videt q̄ sic quia diximus q̄ illud quod in nobis causat
 discursum illud habet angelz ex natura sua in nobis autem per discursum est
 cogit^{io} passionis per causam aut sub^{tu} Preterea quia adhuc facto discursu circa
 illam triangulo habet tres et q̄ cognosco illam per principium. g. angelz dato
 q̄ non discurat cognoscat unam per aliam

¶ 3o arguit argu. orego. angelz cogit hanc triangulo habet tres Per unam
 aliam Probo non cogit per aliam q̄ illa est per se nota nisi illa que esse est nota
 consequens autem est falsum quia illa demonstrat Res potest teneri q̄ in angelo
 una non causat ex alia sive loquamur de apprehensio sive de iudicio non tamen
 sufficit illud ad discursum 2o dico q̄ probabilius est q̄ nulla. no. in angelo saltē
 iudicativam causat ex alia iudicativa et est conformis S. tho. et Ve. et dico q̄
 habent scientiam aut habitum qui in mente inclinet ad sensus contra scientiam
 non habendo Respectum ad principia probat quia habitus meus scientie
 in mente inclinat ad conclusionem sive principia secundum habitus angeloz

est Perfectior. g. inclinatur ad conclusionem, Sine Principio Sed in omni inclinatur ad conclusionem et ideo s. tho. non dicit quod angelus cogit ^{at} passiones subto sed in subto et bat 2° quia angelus per unam qualitatem per unum actum a sentit principium et conclusionem et ille non potest causari ex notitia principiorum quia ille idem est notitia principiorum et conclusionis

U^o preterea Quia angelus per se potest intelligere conclusionem aut passiones sine eo quod intelligat principia Sicut potest intelligere notitiam in se sine eo quod intelligat formam aut etiam sine eo quod per notitiam forme intelligat materiam aut causam et notitia materiam et ideo in angelo una notitia indicativa aut apprehensiva non causatur ex alia.

Coroco. arguitur rationem littere adductam ad conclusionem. p. probatio est analogica ex corporibus celestibus illa Ratio non valet quia eodem modo probatur quod angeli sunt sphericus quia celestia corpora sunt sphericus sicut quidam arguebant Respondeo quod illa Ratio non est ita invalida sicut putatores otius quia cum angeli sunt res ignote nobis oportet agere ex cogentibus et consentaneum est quod si corpora illa habent totam perfectionem simul ita videtur quod non sit negandum illud ab angelis

2° dico quod illud non adducit s. tho. pro probatione sed pro connotatione probat quod conclusionem suam s. tho. autoritate divina adducte in articulo 2° m. 9. dicit Grego. quia auctoritas intelligit de cogitatione beatifica. aut illa quam habent per revelationem mihi certe expressis divinis ubi videtur quod loquitur de cogitatione naturali unde loquitur de istis nominibus Sapientia Scientia dicit quod omnis Sapientia derivat a divina per divinam Sapientiam anime habent vim Ratio tamen notum est quod loquitur de naturali animam non de aliqua vi Super naturaliter de cognitione et locutione habitam ad se Deum amitterem atque singularibus illis spiritibus inferior est qui non congregant divinitatem a se motibus diffusis neque ab aliquo communi ad ista spectantia simul arguit.

U^o et probat quia sunt angeli non discuntur magis quam habent in se et anime non discuntur et tamen non discuntur dicit dominus quod anime sunt inferiores illis spiritibus nullo modo loquitur omnino de naturali cogitatione quia dicit manifestum est verum quod ista Sapientia derivat a divina quod si quis dicat quod Sapientia sensuum naturalis derivat ab illa non errabit quod loquitur de cogitatione naturali et de illa dicit quod angeli non discuntur quod et ita procedo habeo quod dominus expresse asserat nullo loco conclusio. s. tho.

Caro 4^a angeliconponant et dividant. Sicut diximus de discursu quod metalla philosophice dicit de actibus intellectus ita omnino compositione respectu intellectus non dicit proprie sed metaphysice ad hoc.

7. c. d. d. no.

ad hoc qd aliquid dicat compositum non sufficit qd illud habeat partes quia
si autem simul totam produceret domum non componeret quia non addit
num ad aliud dico qd et si angelus habeat propositionem explicitam partibus
compositam non dicitur componi quia sunt simul et dato qd angelus dicitur
siue intelligat me esse album aut motum et ambulans poterat tamen
simul intelligere est de per accidens idem non componit

¶ arg. Si intellectu cuiuslibet possit
esse falsitas.

¶ Conclusio angeli boni non possunt decipi 2° demones possunt
decipi non circa naturalia sed circa supernaturalia et illud non dicitur
se de se per accidens prima conclusio est clara angeli boni habent
scientiam omnium naturalium qd circa ea non possunt decipi circa supernaturalia
non disputant spectant Reuelationem et quia demones non spe-
ctant illam ideo decipiunt

¶ dubitat circa illas articulos angeli eadem ratione quae non discutunt, non
componunt sed circa supernaturalia cogitationes eorum discutunt non componunt
aut possunt qd componunt qd angeli mali circa supernaturalia possunt errare
sed ut ait dicitur 3° de aia. cap. 3. secundum translationem antiquam et fm
ca. 6. falsitas non est nisi in die i. compositione qd circa illa componunt
ego putabam heri qd intelligebam materiam istam sed post qd legitur
hic et 7. de aia. sup ca. 13. non intelligo eam ipse defendit omnino qd circa nulla
discutunt nec possunt dato qd dicat oppositum esse probabile. //

Ego fatiam discere sum quemdam hodie in quo ponam differentias inter
angelicam intellectum et nram putabam n. pro constanti qd circa supernaturalia
discutere possent p. qd differentia est qd angeli cognoscunt omnia natu-
turalia nos non sed supernaturalia et cogitationes omnino non cognoscunt
non sequitur qd et si nos circa naturalia et supernaturalia discutimus et an-
geli non circa naturalia non sequitur qd angeli non discutunt circa supernaturalia
Verum est qd dato qd angelus non cognoscit supernaturalia si non possit
venire in cognoscere aliquam supernaturalium ex naturalibus omnino non possit
discutere probatur quia si non possit illud cognoscere modo qd non inquit circa illud
non dubitabit aliquo modo non discutit. V. g. ante Reuelationem trinitatis
tatis nunquam aliquis discutit ad sciendum qd trinitas sit in una esse
quia non cadebat illud timere humana. dico qd si angeli non possunt
habere aliquam cognitionem supernaturalium ex naturalibus non discutereent hanc
prima dicitur 2° nos componimus angeli circa naturalia non componunt quia omnia
sciunt sed ex ista differentia non concluditur qd angeli circa supernaturalia non
componant quia potest omnino angelus ignorare qd ego sum migrata et postea
scire qd sum migrata studium istas duas quia s. tho. cas. point 2° qd
nunc est ista dicitur. Ut aequum est maxime quia hec dicitur dicitur. Sumitur
ex dicitur

Sumuntur ex dicto quod qui est maximus auctoritatis et ex philosopho 3. de anima. ca.
illo. 3. aut. 6. et pncip. 7. ibi tractat de eo^{ne} simpliciter intellectus dicitur. Si autem dictio
quidem aliquid de aliquo sicut affirmatio vera est aut falsa omnis
intellectus autem non omnis sed qui est ipsius quod quidem secundum hoc aliquid
erat esse verum est et non aliquid de aliquo sed sic videtur proprium verum est.
sicut autem homo album aut non verum semper sicut autem se habent que
cumque sine materia sunt illud exponit. S. thomas. etiam isti moderni non atin
gunt dicitur. quod sicut nec intellectus se habet circa naturas simplices ut ad
habet intellectus angelicus qui est sine materia. Respectu omnium que cogit
de sicut non discurrit nec componit nec circa simplices notitias ita nequa
quam respectu aliusque naturaliter cogit et ita ponit commentator alexan
drj. themistius duos vultis illos ut videtur bene et principij ca. 7. secundum
novam translationem sicut dicit idem autem est secundum actum scientia. Res
i. scientia in actu et sciens in actu que vero secundum tempore prior est in
vno omnino autem nec tempore videtur vera scientia in potentia illa est prior in so
te aut alio quod scientia in actu in sorte sed omnino. i. simpliciter prior est scien
tia in actu quod in potentia quia scientia in actu reducitur ad actum sciens in poten
tia in potentia fuerit aliquid in actu impossibile. n. est quod aliquid sit in poten
tia in potentia quod possit calefieri a quo. si ab eo qui est actu calidus itaque dicitur quod
petrus qui nunc est sciens a quo fuit calidus ab alio qui erat actu sciens et ille
ab alio unde oportet venire ad aliquem qui semper fuit actu talis sed que
modo si unus angelus est ignorans reducitur ad actum et a quo si ab alio
ille alius quod fuit in potentia sciens a quo reducitur est omnino vere oportet ad
vnum qui fuit semper sciens actu alius omnes sunt ignorantes cum
quod ille sit sciens et eadem ratio sit de omnibus omnes sunt actu scientes et
in nihil ignorant circa naturam et hoc dicitur arist. ex quo sum sit. S. thomas. /

¶ 3. differentia est quod non quantum ad notitias iudicativas sed et quo
ad apprehensivas nos successivum unum potest aliud apprehendere sed
angelus omnino non per hoc quod ad statum habebit non apprehensivas quot quot
voluerit sed ego certe aliquando nesciebam apprehendere quod barbara est bo
na. Sed adhuc ista differentia non videtur currere circa super naturam
ut diximus de aliis duobus.

¶ 4. Dicitur quod videtur ponere aris totiles 3. de anima. ubi. S. intellectus noster potest
decipi circa proprium obiectum sed non intellectus angelicus declarabo illud si obiectum inte
lectus noster ita se haberet circa intellectum nostrum sicut sensibile exterioris circa po
teriori omnino non potest decipi circa obiectum suum sicut nec sensus nisi
sit aliquod impedimentum ex parte potentie. illud est propter quia sensus non iudicat sed
ed solum habet notitiam incomplexam. Respondeo impossibile est quod decipiat Respondeo ex eadem
causa decipitur sensus in hoc quod iudicat hoc est album non est dubium
unde. Provenit quod noster intellectus decipiat Respondeo ex eadem causa decipit

Causa decipit intellectus noster et Sensus. quia scilicet Sensus decipit ex mala dispo-
 sitione ita intellectus noster. Sed ea que sunt sine materia inquit inquit. Atque
 habent se circa illa que materialiter cog^o possunt sicut Sensus noster. Respectu
 sui obli. Sicut Sensus nullo pacto potest errare circa suum ob^{tu} ita intellectus
 angelicus nullo pacto potest errare circa ea que naturaliter cog^o et dato quod ange-
 ly caperet scientiam arborum ut alii imagi habant omnino non posset decipi circa
 hanc no^{am} triangulus habet tres angulos magis quam Sensus exterior circa illam
 quod hoc est album ista differentia et videtur concedenda in opinione aliorum qui in-
 gnant. s. th. quia non videtur negandum quod ita perfecte se habeat intellectus an-
 gelicus circa ob^{tu} suum sicut Sensus circa suum non est ratio quare illud
 non at intellectus noster non potest de perfecte se habere sicut Sensus quia non
 in me movetur ad suo ob^{tu} sed optimum intelligit entem per hanc^{ta} et ita quod
 mente non movetur Sensus a colore et mediante illo movetur intellectus noster
 sed intellectus angelicus et per magis omnino non movetur mediante antecedente ad
 cognoscendum sub^{am} noster autem qui mediante colore cog^o sub^{am} a colore
 iudicat quod sit unum. S. g. et omnino sibi habeat res se eo pacto circa ob^{tu}
 s. sub^{am} sic circa colorem non posset decipi cum intellectus angelicus non cog^o sub^{am}
 stantiam per accidentia sed in se per se ipsam omnino habet se pacto circa
 ob^{tu} suum sicut noster Sensus circa proprium ob^{tu} ex quo sequitur. /

¶ S. differentia quod sicut Sensus circa istam petrus est albus non potest decipi ita ange-
 ly circa hanc hoc est unum quia in me cog^o sub^{am} et sic ego non possum decipi cir-
 ca illam hoc est dubium et per consequens circa nulla naturalia potest angelus deci-
 pi.

¶ 6. differentia potest imaginari. In. d. v. d. 78. q. 2. Obiurgat
 andes componat et dividat et per dupliciter potest intelligi quod nos componamus
 i. modo per hoc quod componimus non in complexam ex simplicibus et sic reputat im-
 possibile quod intellectus habeat simplices non quia non potest plura intelligere per
 plures notitias simul et probat dato quod ego habeam istas notitias. homo. lapis.
 non possem per eas intelligere proba per eas non possem ponere diuisionem inter homi-
 nem et lapidem quia ille ob^{tu} sunt non significant ordinem aut diuisionem
 inter illa ob^{tu} unde. aris. 3. De diu. Diuisionem et compositionem fit per indiuisionem am-
 ni

¶ 2. modo potest intellectus noster compo. per hoc quod format non simplicem
 sicut ista homo est lapis presupponit tamen non in complexas itaque eis non ex-
 istentibus non produceret intellectus non simplicem et isto modo deus non discit
 nos sic et hanc differentiam oportet quod ponat inter nos et angelam quia ipse
 tenet ut supra scitamus quod angeli non discuntur et per consequens non non
 ponunt quia compositio presupponit discuntur ut dicit s. th.

¶ Quantum ad hoc ego non consentio Duranti quod in intellectu meo non possit
 de notitia composita ex simplicibus dato quod sit probabile et propositio mentalis
 his etc.

expectant Reuelationem Sed de malis omnino non aut caie qd circueant circa
Super naturalia contra ipse iudicat de meis cogitationibus non nisi per disci
Sum qd respondet qd sicut visa Sustantia petri potest cognoscere deo quidquid
ex naturalibus ita demon, extenuitate Sua potest viso petro in mente sine
discursu iudicare qd habet odium petri aut aliquid aliud aliud qd non
discurrit //

Ego non inuenio in S. tho. qd angelimali circa illa Non discurrat quam
uis caie. alogat eum ad hoc immo patet ex articulo 3. hujus Questionis
tota Ratio quare angeli non discurrunt est quia omnia Sciunt Sed de
Supernaturalibus non cogit aliquid qd illa Ratio non conductit de Super
naturalibus item in articulo. 5. hinc et expresse dicit qd in demonem non potest
esse falsitas nisi per modum compositionis inquamur Visa Sub. p.
ti iudicat qd non morietur aut aliquid Supernaturale sig. componit qd
discurrit et questio. 60. i. part. articulo. 2. dicit qd in angelis est cognitio
naturalis et illa non est Ratio naturalis Subdit hoc autem Dicitur est per
terminis his que Super naturam sunt unde dat intelligere qd circa
illa po. sunt discurrere et cogitare qd possunt circa Super natu
ralia, discurrere mali boni autem Non ratione stat qd S. tho. de malo
questione. 16. articulo. 6. Super nature hoc uidet expresse dicere his verbis
angeli s. m. statum Super nature actu habet perfectam notitiam omnium
Res ad que in sua natura naturaliter se extendit non. n. discurrit a
principis ad conclusionem Sed statim in principis notis conclusio
nem videt alioquin Si actu habens principis notitiam in potentia con
clusionis cognosceret oportet ipsum sicut et Nos per rationis discursu
sum p. po. notitiam conclusionum acquirere quod est qd dicitur in 7. cap.
de diuinis nominibus //

Sed circa Super naturalia ita se habent omnino qd p. sunt
in potentia Respectu conclusionum qd et infra statim dicit qd demones
et angeli sunt in potentia Respectu Supernaturalium cum qd p. sunt
dixerit qd si sunt in potentia circa illud possunt discurrere Sequit qd
ca Supernaturalia quia sunt in potentia ad illa discurrunt et eadem que
stio arti. 7. omnino dicit qd demones Non cognoscunt cogitationes nisi per
aliqua signa et non cogit qd demon Non discurrat preterea illud qd
ginat qd preterea qd illud qd imaginat caie. est difficile. S. qd per unam
notitiam cognita quiditate petri cogit Statim qd Sum morat in aut odio et
preterea quid est discursus omnino venie in cogitatio et notitia noti modo
dato qd illud quod caie se imaginat Sit verum Sed tamen adha
per notitiam simplicem omnino cogit aliquid in actu quo dicitur

ignorabat et quomodo curq; iudicet Venit in cog^{em} illius per aliquid prius notum et ita est dicendum. s. tho. omnino illud sit verum.

¶ circa illud q. s. tho. dicit in articulo. s. intelligendo Quiditates simplices intellectus non decipit intellige. Sic. i. quando format no^{am} simplicem non potest decipi aut intelligi isto pacto quicq; circa Substantias simplices aut compositas non potest esse proprie falsitas in p^a operatione intellectus quia Non est composita sed differentia est quia in p^a operatione intellectus potest esse aliquo modo falsitas circa Sub^{as} compositas puta si habet hanc animal. Solatils quadrupes etc. Sed circa Sub^{as} simplices si ego sciam q. sunt simplices non possunt decipi p^r primam opinionem intellectus Quia habendo notitiam de illa sustantia non formabo. Aliquam no^{am} in qua sit aliqua compositio Sicut circa compositas et illud dicit aris. 9 methaphis.

¶ dubitat^r circa articulum istum quia. s. tho. non Ret^r quidq; querit enim an in intellectu angeli possit esse falsitas et Ret^r q. non potest decipi arguit Sic angelus potest formare istam Sortes non est homo. q. meo potest esse falsitas Ret^r tit^r 9° questionis est intelligendus de falsitate iudiciali que est proprie falsitas. quia dato ego producerem no^{am} apprehensivam in aliquo falsam non dicerem eum decipere sed neq; in deo dicens esse falsitatem dato q. format hanc petrus non est homo.

¶ 2° duo q. nullo modo est in angelo falsitas tenendo q. non format notitias apprehensivas sicut neq; in deo est no^{am} apprehensiva ego nego q. in deo sit propositio falsa ita in angelo dato q. de angelo Non credam^r verum q. non format notitiam apprehensivam.

¶ Artic. 6. an in angelo sit ego^{tio} matutina

¶ Unde dicitur in 2° dis 4^a q. i. l. ad. i. vide. et augus. 4° sup. gene. ad literam a cap. 22. usq; ad fi. et 2° super gene. cap. 3. et ii. de civi. ta. dei. ca. ii. 9. et ca. 29. et vide cum ad ordium orig^{is} istar^r notitiar^r fuit ista genes. i. de quo postea particula^rriter dicit fiat lux et factus est vespere et mane dies prima et sic usq; ad 4^m. in quo factus est sol et luna. augus. non potuit se expedire quomodo ante solem fuit facta et erunt tres dies pretere quomodo ante solem fuit facta lux non est alia lux nisi solis pretere augus. dicit q. illud fiat lux intelligit^r de productione angelor^r o. ille est Sensus allegoricus Ret^r augus. 4° sup. gene. q. non est nisi Sensus literalis et non potest ad literam aliter intelligi nisi de angelo et ita est Respondendum

¶ Quia ut ipse dicit in libro Retractationum ideo vocant^r illi libri du

illi libri Super gene. ad litteram Quia Sunt in eis Sensus literales Solum
igitur Quid est fiat lux etc. quid est Vespere et mane factus est dies unus Res
per angeli creati Sunt per aliquam, morullam, ante mundum istum et tunc
date Sunt eis notitis misisse. S. o. celi et illa notitia dicit mane id est matutina
quia est per Revelationem et facto celo ^{uit} cogitum in propria natura, et illa dicit
Vespere. i. notitia Vespertina perquam Res non in S. o. cognoscat angelus et
dicit Vespertina quia posterior et non ita clara, sicut alia matutina que
est prior et clarior quia omnino est non in S. o.

Articulus 7° ^{io} **artico** matutina, et Vespertina sint eadem
ponit duas conclusiones et declarat tota littera, est clara, circa istos duos cla-
ros articulos tota difficultas est quid beatus aug. senserit per notitiam ma-
tutinam et Vespertinam non ipse satis se expedit Unde pono propositio-
nes per certum est quod aug. per ^{em} Vespertinam intelligit ^{em} naturalem
quam habet de rebus non aliter, probat quod ex illis quod dicit enim quod prius
ut tempore aut natura de quo disputat ipse ^{uit} cogit angelus Res antequam fierent
et postquam facte sunt ^{uit} cogit eas in propria natura, et illam dicit ^{em} Vesperti-
nam 2^a propositio omnes angeli et Demones ante quam caderent caritate
te habuerunt ^{em} matutinam cogit noscerunt Res in S. o. Sunt S. o. ba expre-
ssa Augustini preterea quia non potuit auous. aliter dicere Quia non
quam habuerunt de rebus ante quam fierent fuit gratuita et mere libera data
sicut illa que data est ad eum omnes fuerint in gratia non maior

Ratio fuit quod daretur ^{em} Somiquis alteri.

Preterea Quia ipse dicit isto ordine quod prius cognouerunt Res in S. o. 2° facte
sunt 2° cognouerunt eas in propria natura, et tunc Non adhuc peccauerunt quia
boni tunc retulerunt illam ^{em} cogit Res in propria Natura, ad laudem Dei et ma-
li non sed dilexerunt se magis quam creatorem et ideo ceciderunt ab illa luce,
quia videbant res in S. o.

Sed manet difficultas que ^{io} **artico** fuit illa intuitiva S. o. bi an beatifica, Non
satis apparet quid auous. sentiat ideo Scolastice Quidam dicunt quod est bea-
tifica alij quod non grego. in 2° dis. 7. q. 4^a ad 4^m Respondens ad illud ^{em} cogit
mentur S. tho. per angeli prius habuerunt ^{em} cogit de rebus quod fierent dicit quod illa
^{io} **artico** fuit beatifica immo augus. ita dicit quod per illam intuebantur quomodo fi-
lius procedebat a patre et spiritu S. ab utroque quod multis ^{em} cogit noscebant Deum

nos ipsos grego. ita intelligit augus.

Gratiel Super caron. lectio ne 31. et alexan. parte 2^a q. 2. 3. ita di-
cunt quod auous. per ^{em} matutinam intellexit ^{em} beatificam, Sed sed tunc
posita 2^a propositio ne quod et fuit in de motibus mirum est quod videntes de-
um clare peccaverunt et quod perdidit beatitudinem, Sequitur quod de-
mones viderunt intuitu Deum quod Non videt Dicendum S. tho.

et p[er] se[m]p[er] me[um] e[st] sig[na]m
m[er]ita[m] q[uo]d volo q[uo]d

Sine discursu existo loco forte motus est carie. Sed nota tu q[uo]d duplex est Signum
cogitationis unum quidem perfecte ipsam representans et sufficienter et Summo
et illa mea et alia h[uius]modi, aliud est Signum imperfectum et inefficax q[uo]d vult deo
servire dico q[uo]d quando angelus per Signa efficaciter cogit Volitionem meam, intuitu
tunc iam cogit et sine omni discursu Sicut ego cogit cogitationes tuas per tuam
loquellam Sine discursu ita et angelus et S. th[omas] loquitur de cogitatione per Signa
na certa de sufficientia Sed de inefficacibus omnino boni angeli non faciunt quia
decepti q[uo]d repugnant statui beati sicut Sed demones ex Signis efficacibus ideo q[uo]d
munt m[er]ita[m] Volitionem per discursum et aliquando fallunt ego ita puto q[uo]d
re discunt circa Supernaturalia et cogitationes cordium h[uius] perspicacius q[uo]d
hoc est verum quid quid dicit carie arguit carie contra Se Demones falluntur
q[uo]d componunt et dividunt in his que fallunt q[uo]d discuntur quia discursus pre
supponit ad compositionem Reie q[uo]d duplex est simplicitas quedam que
sunt tenet ex parte Rei alia ex parte intellectus S. g. angelus est simplex
ego possunt cum compositis intelligere. S. q[uo]d bonus videt Deum est compositio
intellectus alia est simplicitas intellectus et compositio intellectus alia est simplicitas
ad intellectus et compositio m[er]ita[m] ut quando isto conceptu Domus cogit Domum ita est
duplex compositio quedam ex parte intellectus ut quando ego iudico angelum
esse album alia ex parte Rei ut est exemplum de domo cogit tunc dicit q[uo]d m[er]ita[m]
nibus non est compositio que se tenet ex parte q[uo]d Sed p[er] compositionem que
se tenet ex parte ob[jecti] est falsitas m[er]ita[m] Sicut si formarem istam definitionem
animal Rationalis mortale ibi est falsitas et compositio non ex parte intellectus
sed ex parte intellectus ob[jecti] quia intellectus non habet Primam operationem et q[uo]d
vici Significat compositionem m[er]ita[m] que non est ideo est falsitas Sicut quando
ego simplici conceptu ut nunc suppono intellectus chimera[m] est tibi falsitas m[er]ita[m]
ex parte intellectus Sed quia m[er]ita[m] Non est illa compositio quam significat ille
conceptus itaq[ue] ad propositum demonstret q[uo]d Summa[m] quare decepti non quia
nulla no[n] est compositio Sed simplex Sed quia est compositio ex parte Rei q[uo]d
vici illi notitiz correspondet alia compositio que non est m[er]ita[m] da ex suatens
vici visa mea sustantia iudicat illud notitia simplici ita est imaginatio
q[uo]d subtilis et Sicut subtilis ita falsa. //

Non est hic circa omnem materiam de discursu angelorum q[uo]d omnino
opinionem est dicendum q[uo]d angelus non potest discurre circa naturalia
et contingentia et necessaria dicit q[uo]d sco. q[uo]d una notitia causat exata in
angelis et cogit arguit q[uo]d sic probando q[uo]d angelus non cogit hominem et
visibilem ex eo q[uo]d ego cum esse rationalem proba dato q[uo]d angelus non cogit
et hominem esse Rationalem cognosceret cum esse visibilem
q[uo]d est nota et antecedens Probat quia visibilitas dato q[uo]d esset sine ra
tionalitate est ob[jectum] Sufficientis ad movendum intellectus angeli.

omnino argu-
tum

¶ S^{co} grego. et alior^{um} ad probandum q^{od} angel^{us} ex natura sua ^{ut} cogitationes
meas quae est ^{ob} natural^{is} est q^{od} sic probant arguit^{ur} sic risibilitas dato q^{od} esset
per se est ^{ob} intellectu^m angeli q^{od} potest movere intellectu^m angeli quare non magis
q^{uam} sub^{stantia} petri aut est Rationalitas.

¶ Deceptio. Sunt Quia Nos ex ^{ne} omnis accidentis geminis alteris vel sub
sed angel^{us} equaliter se habet circa omne rem arguit^{ur} q^{uod} non ^{est} unam rem
per aliam puta Sicutatem per calorem materiam per formam. Nam dato q^{uod} ma-
teria esset per se et Sicutas et essent ^{ob} obtum^{us} est q^{od} possent movere intellectu^m

est
¶ Preterea Probo q^{uod} non ^{est} triangulum habere tres nisi per ipsum metrum
angulum Quia illa equalitas duobus extremis eius aut rectis est entitas q^{od} potest mo-
vere intellectu^m seipso Sicut si demonstrent^{ur} mihi duo linea equalia sine
discursu ^{est} equalitatem illor^{um} q^{od} angel^{us} potest sine discursu cognoscere equa-
litatem trianguli et quadrati quia illa equalitas est entitas movere potest mo-
vere intellectu^m angeli.

¶ Preterea Si angel^{us} ^{est} intuitiv^{us} quare non potest ^{est} intuitiv^{us} q^{uod} est risibi-
lis in se. cur^{us} movet intellectu^m est q^{od} et risibilitas est entitas que per se potest
est intellectu^m movere et arguit^{ur} sic angel^{us} sine discursu ^{est} me ^{est} equaliter
discursu^m est q^{uod} triangulus aut est angel^{us} illi sunt equalis duobus sine discursu eode-
modo probo de quacumq^{ue} conclusion^e naturali. s. de hac coram lum^{ine} est confortativ^{us}
cordis Quia angel^{us} potest mir^{is} sine discursu ^{est} coloratum aut rub-
cum q^{od} et est confortativ^{us} quia omnino magis mir^{is} est et q^{uod} confortet
q^{uod} sit rubrum et virt^{us} illa ita est entitas Sicut Rubedo q^{od} immediate per
se potest movere illum intellectu^m et ita dato q^{uod} angeli accipiunt ^{est} ideo ha-
bent^{ur} probatum q^{uod} nullo modo discunt^{ur} circa naturalia unde isti decipiunt^{ur}

¶ Q^{uestio} 59. De voluntate angelor^{um}

art. 19. an in angelis sit voluntas

¶ Alij Quia hoc est clar^{ius} in se est conclus^{io} indubitabilis quomodo proba-
ret^{ur} si quis negaret. arguit^{ur} sic omnia appetunt bonum probat^{ur} Quia omnia s-
unt facta a deo q^{od} am ipse sit summum bonum omnia inclinant^{ur} in bonum non po-
test esse inclinatio ad malum data a deo nisi ponatur In malum theos Deum malor^{um}

¶ Triplex autem inclinatio est ad bonum queclam sine ^{est} utraque de
necessitate de se deat naturali inclinatione alia est inclinatio cum ^{est}

¶ Alia est inclinatio cum ^{est} alia cognitio Non est boni communis puta beata non
aut ^{est} q^{uod} periculis sunt boni aut videre deum sit bonum Unde non cognoscunt
bonum sub ratione boni ut dicit^{ur} s. tho. quia et si formica cognoscit
bonum esse q^{uod} congreget fructum Non tamen ^{est} quare est bonum sicut
enim cicoria vacuata abo ^{est} est bonum vivere aquam salis ut
mitat cibum per per amur Non tamen ^{est} quilla assumptio aque
est ei profu-

a Sumtio aque estei pro ad illud alia est inclinatio ad bonum cum eo bonum
 comuni & particulari deum cogit quare illud sit bonum sic homo inclinatur ad bonum
 bonum et cogit Ratio nem illig et illa inclinatio est per voluntates tunc arguitur sic
 angeli inclinatur in bonum Non i. m. quia cogit noscunt bonum nec 2. modo quia
 omne bonum est Ratio nem boni 2. 3. modo illa autem est inclinatio per se
 angelis est 2. aliqua parva dubia Sunt hic Sed legem per omnes qua
 tuor articulos.

Art. 29. an voluntas angeli sit essentia.
 Sed in intellectu.

Quam neque hoc quidem deum fuit Superius q. d. potentie angeli differant ab
 essentia s. q. d. 4. ar. 3. Reo ibi que dicitur de intellectu Nunc querit an voluntas sit
 eadem cum intellectu aut cum natura aut substantia angeli Reo p. necesse in
 intellectu neque sub. neque natura angeli et probat q. non sit natura neque essentia
 p. natura Non extendit extrinsecum eius est. s. g. aliqua accidentia sunt ad extra
 Secum puta visus est ad videndum colorem lux ad illuminandum alia de
 rumq. per naturam aliquid inclinatur ad extra Secum puta visus Non per
 notitiam Sed per calorem inclinatur ad agendum. s. cum angelis per volun
 tatem inclinatur ad extra Secum Sequitur q. voluntas angeli Non sit essentia
 aut sub. necesse intellectu probat alio modo Sed habet voluntas circa ob. s. d. s. d.
 et alio modo intellectu circa suum. s. d. intellectu appetit habere ob. in se
 iungi ob. in se et tota est perfectio consistit in ob. conueniat ei in se ipso ad
 voluntas inclinatur ad hoc q. conueniat ob. s. m. esse ipsius ob. s. g. app
 eto pecunias appeto coniungi eis s. m. esse quod habeo. s. ille potentis sunt
 distincte Reatiter //

Art. 39. an in angelis sit liberum arbitrium

Reo affirmativa probat ex dictis Supp. distinctione Quaedam que sequitur ex illa
 s. q. triplex est inclinatio quedam. s. g. agunt sine aliquo arbitrio ut lapis aut plan
 ta sunt alia agunt cum arbitrio Sed determinato. s. o. forma q. bonum est
 conueniat mensdem Sed necessario illud agit et necessario iudicat alia agunt
 per liberum arbitrium ita q. possunt agere et non agere ut homo ex
 ar. arguitur Sic angeli arguitur non i. nec. 2. modo quia perfectus
 s. g. habent liberum arbitrium excellentius q. nos. //

Art. 49. an in angelis sit irascibilis et concupisibilis

In nobis est irascibilis et concupisibilis irascibilis est in ira s. d. gaudium in concupis
 cibili neque hic querit an habeant appetitum sensitivum ut ait care. Sed an ap
 titus in angelo distinguitur in irascibilem et concupisibilem et est conclusio nega
 tiva probat p. distinguitur per se ob. formatia et non per materialia Sed vo
 luntas non distinguitur ab intellectu per hoc q. utraque p. est circa ens Sed quia
 ob. intellectu est ens et ob. formale voluntatis est bonum et quo
 quit q. ubi est ob. s. m. formale non erunt eius potentis Sed ob.

irascibilis et concupisibilis Non est ideo formaliter. V.g. id quod movet appetitum concupisibilem. s. cibum. Non sufficit movere appetitum irascibilem nisi illud sit arduum aut scilicet cum aliis q. sit aliud quid obstat tunc. g. arguitur sic voluntas angeli ab te fertur in bonum Sub quacumque Ratione Siue sit bonum honestum aut delectabile. I. Utile. g. in angelis non potest distinguere in potentia in duas voluntates ut per unam bonum honestum per aliam utile appetat quia ab te voluntas eius fertur in bonum Sub quacumque Ratione. g. appetitus intellectualis non potest distinguere in duas potentias. ex parte obiecti materialium aut formalium. g. in angelis Non est appetitus irascibilis aut concupisibilis appetitus autem sensitivus qui recipit bonum non ab te sed in particularibus Rationes potest distinguere in duas. Sed ille non est in duobus angelis ut dicitur in g.

Circa .p. articulum ubi diximus q. est quedam inclinatio ^{in aq} mere naturalis Nulla elicit aliquem actum brutum appetit cibum per actum elicatum An placet et per actum elicatum et actum transeuntem appetat cibum dicitur hoc Quia aliqui minus in dulce et stulte dicunt est actus elicatus Sed illud est falsum Quia ille non potest elici sine ^{ne} cog. preterea Quia secundo illo actu ignis calefacit. g. Solum igitur inclinatio in animata non uero sententia per qualitatem non ^{ne} cog. producentem actum

Et aliud dubium an bruta appetant bonum per simplicem apprehensionem an per iudicium de quo videbimus infra. et. i. 2. q. i. ar. 2. pronunciat dicit q. Non sufficit simplex apprehensio quia ex eo q. tunc in simplici apprehensione cog. el. est panto de la h. mouetur non fugiunt Sed quia iudicet q. est nocibum fugiunt et patet quia post q. bis autem videntur manere in mobile et non eis nocere statim non fugiunt. g. Signum est q. non moventur ab apprehensione Sed a iudicio quia si ab apprehensione stante illa apprehensione Non est et in potestate illorum non fugere quia illa esse causa naturalis illis actus Sed modo et manet. g. Signum est q. non moventur a simplici apprehensione Sed a iudicio et ideo quia ante iudicabant illud esse notium illorum fugiebant quia modo iudicant q. non est eis notium non fugiunt.

Et Sed utrum Requiritur iudicium quo iudicent q. aqua est bona mihi an sufficiat illud quo ^{cit} cog. bonum materiale. S. hoc est dulce et videt. S. tho. Solum ponere iudicium quo iudicet hoc est bonum aut dulce Sine eo q. iudicet q. est bonum Sibi

Et preterea Quia Nos vides aqua sine iudicio q. est nociva mihi. nobis possumus appetere. g. et bruta Sed in contrarium est id quod dicit. S. tho. ar. 2. q. 1. ovius fugit lupum cog. notius. Sibi. g. requirit q. iudicet q. est ei disconueniens et per consequens ad hoc q. appetat requirit q. iudicet q. est conueniens

Et preterea non sufficit illud iudicium q. iste est lupo patet Quando manet dicit lupo non fugit a cane a iudice manente iudicio illo q. est lupo dicitur latius pronunciat dicit q. omnino requirit iudicium quo cog. q. est sibi bonum aut malum. S. tho. dicit q. non ^{curt em} cog. Ra. boni Reo q. ita est ovius dato q. cog. lupo esse malum Sibi non tamen querat.

agnoscat

Quare

Circa ar. 2^m est dubium nullo potentia Rei non inclinatur ad extrinsecum. 3^m materia inclinatur ad formam preterea essentia accidentis inclinatur ad extrinsecum. 4^m per essentiam intelligitur Substantia demateria dico quod non inclinatur ad aliquid. 5^m Sed ad formam que est intra essentiam. Res que componunt preterea circa illud aliter se habent obstar voluntatis et obstar intellectus. 6^m distinguitur Realiter notat carie. per illo non probatur nisi quod sunt distincte per se. non tamen per se aliter. Sed illud probatur quia sunt distincte per se. non tamen per se. 7^m Realiter distinguitur ex ordine quenti illud probatur.

Circa h^o et non. quod dicitur in i. dis. 3. q. 2. de potentia angelorum. Distinctioni ab anima. Sed potentias angeli per se dis. 3. q. 5. dicit non distinguuntur Rationem et supra possunt.

Circa 3^m arti. arguitur. Sic motores orbium secundum aris. non possunt cessare amovendo. 1° non habent liberum arbitrium quia si haberent cessarent amovendo. Sed tamen omnia petierunt. quod est impossibile. 2° dubium est et apud fideles an angelus motor possit velis sue nature. non movere celum et videtur quod sit quia habent liberum arbitrium. Sed 3° possit destruere totum orbem. Sed mirabile totus ordo eorum non possit facere aliquid contra ordinem nature. Res per omnino videtur dicendum quod possit non movere quis cogeret cum cum agat per se. Sed ex providentia Rei que comparatur inter causas naturales nunquam desinent movere.

Circa 4^m argumentum est libertatis appetitus. Non est liber quare quia potentia eorum est determinata ad unum non est in potestate bruti iudicare quod hoc sit bonum. 1° non sit necessario cuius iudicat super est malum nisi. 2° angelus non habet liberum arbitrium quia circa naturam est determinata ad iudicandum uno modo. 3° quia non potest falli. 4° circa illa non habet liberum arbitrium dicitur. S. tho. quod est imperfectio intellectus quod habeat obstar intra se. ita quod si ego possum scire. A. et careo A. quia est perfectio intellectus quod illam habeat ideo angelus est indeterminat per intellectus quia non potest aliquid ignorare. Sed non est perfectio voluntatis quod coniungatur ei obstar in se. ideo ipsa non est determinata ad unum. 5° est determinata per intellectus.

Sic potentia bruti. Res. Dicitur est quia angelus potest habere iudicio. 1° dicitur. S. bonum est quod ista exeat a capite et bonum est quod exeat de se. tamen in actionibus. Semper tamen erit verum. Ut unum quod bruto aut nec ratio est illud iudicium hoc est malum. nec potest habere appetitum.

Circa 5^m articulo. in 3. q. 26. q. Omnia movet quod circa voluntas de se. movetur intransibilem et concupisibilem et in 7. dis. 3. q. 4. questio Omnia. Res affirmative primum ex illo ita scimur et nosite peccare. Sequitur.

orabile. Dis. 26. q.

nos tamen appetitum dicitur in ista. q. 2. vel 72. arti. 5. S. tho. id quod est ex pro

id quod expresse est aliud Dubium quia s^m Sec. et orabil. Dicendum est quod man-
 gelis est irascibilis et concupisibilis dubitat 2° quia tunc id quod non est irascibilis
 et concupisibilis in appetitu intellectivo Quia est unum obitum s. bonum s. eodem mo-
 do potest dici quod datur unum obitum s. bonum Sensibile per obitum irascibilis et
 concupisibilis s. est una p^o. Res. Sec. ita fatet quod id quod appetit est irascibilis et con-
 cupisibilis distinguit tamen per actus de quo magis dicemus infra pronuncietur.
 Neo o quia se habeat obitum voluntatis Sicut obitum appetitus Sensitivum aut
 e. g. quia omne bonum movet voluntatem Sub ratione boni bonum
 honestum quia bonum Non quia honestum Sed in appetitu Sensitivo om-
 nino aliquod obitum movet concupisibilem Sub aliqua ratione et non potest
 movere irascibilem a m. dicit nova Ratio s. g. cibis potest movere appetitum
 concupisibilem eo quod delectabilis gustari et Sub illa ratione non potest movere
 appetitum irascibilem nisi Sub ratione ardui et difficultatis aut Quia est obitum
 et s^m Sec. Unde dicitur est ratio movendi et per consequens dicitur obitum for-
 malia ex quo sequitur quod sint distincte potentie.

Questio. 6° de actu voluntatis angelorum
 art. 9. an in angelis sit dilectio naturalis

¶ Non sic causa tractat de istis s. th. quia ex ista materia dependet
 illa Quomodo mereatur aut peccet et quia ut tractatur sit absolute et ha-
 beamus simulacrum eorum an inter eos sit amicitia utrum sint sine con-
 sortio queritur s. an in eis sit dilectio naturalis et Res. necesse est ponere
 in eis dilectionem naturalem patet quod in venia in priori oportet venire in po-
 steriori Sicut corruptibile reperitur in amicitia necessario in venit in specie
 humana Sed hoc convenit omni naturae quod habeat aliquam inclinatio-
 nem naturalem s. et natura angelica habet inclinationem naturalem Sed est
 Divina quia carentia ratione inclinatur sine eo s^m ordinem naturae mali
 quod natura autem angelica inclinatur s^m voluntatem Unde in angelis
 est amor naturalis

¶ Dubitat an s. th. hic velit probare quod inclinatio rationalis sit
 per actum elicatum diximus habere quod planta inclinatur in suam finem
 et s^m non per actum elicatum Sed per potentias et utrum s. probet quod
 in eis sit inclinatio naturalis sine actu elicito Vel per actum elicatum
 et si primum illud non concedat Sub dubio quia iam diximus quod ipsa na-
 tura inclinatur Sicut natura lapidis si secundum videtur quod non probet quia
 probat ex eo quod talis inclinatio non invenitur in omni natura clarum est quod
 non omnis natura inclinatur per actum l. o. Res. quod omnino vult probare quod
 inclinatio in angelo sit per actum elicatum ita quod sit amor naturalis
 elicatus in angelo et ad argu. Res. quod ipsa probat quod in angelis sit inclinatio
 naturalis ex eo quod in omni natura est. Sed quod sit operatio elicita probat
 ex dicitur.

ex di^o sitate nature angelicæ ad alias. Ut expresse patet in littera quia illa inclinatio naturalis inveniuntur in brutis secundum actum ellicitum. Sed a fortiori in angelis et hominibus. Sed dubium oritur hoc an patet istam inclinationem que est actus elicitus. Sit alia dilectio naturalis que conveniat nature angelorum. In ipso am exquariatur hec que est actus elicitus videtur quoniam illa inclinatio naturalis in brutis non sufficit ad operationem et ad resistendum suæ corruptioni. Si. Secunda dilectione elicitam Numquam operabitur. Sed in imaginato in angelo. Sit inclinatio naturalis ad hoc quod sit in celo angelorum. Non potest semovere ad celum sine actu elicitum. Sed nec est motus naturalis inclinatio alius moveretur sine actu elicitum. Respondeo non est dubium nisi quod illa dilectio naturalis est in angelo præter ellicitum et illa non distinguuntur ab actu naturali et potentia. Sed potest habere operationem sine actu elicitum quod diximus falsum. Respondeo omnino sicut in lapide. Sequitur motus ex inclinatione et in angelo ex inclinatione per essentiam et per. Sequitur dilectio elicitam.

Ad 2° dico quod quid quid recipit ad modum recipientis recipiunt modo quoniam angelus est liber ideo non potest habere operationem que non sit libera et ideo non convenit ei operari sine actu elicitum.

Ad dubitatur quia. S. thomas non probat quod illa dilectione conveniat angelo actu. Sed et potest. Respondeo ita est nec illud intendebat. In solo est aut potest esse in eis amor naturalis elicitus. Sed libere omnino elicitus.

Ad dubitatur quod est obiectum illius dilectionis. Sed forma est obiectum appetitus magis et motus deorsum obiectum est appetitus lapideus aut esse in celo quod est obiectum illius amoris naturalis angelorum. Respondeo omnino bonum naturale de quo postea magis in particulari.

Ad 3° in angelis est dilectio et inclinatio naturalis ea que habent illam potius coguntur quod cogat. Sed Respondeo s. thomas quod quantum ad illam dilectionem naturalem coguntur potius quod cogant. Sed in nihilominus dicitur illam et ratio est quia illa inclinatio est ab auctore nature qui ei dedit illam inclinationem ex quibus postea dicemus quod prima operatio angeli non potest esse mala.

Ad 3° inclinatio illa aut amor. I. est Rectus. Sed non si prius unum est actus in itate non in natura. Si 2° quod deus dedit inclinationem ad malum quod est in troneum. Respondeo est recta quia est ab inclinatione ne data a deo. Unde sicut cogitatio naturalis est semper vera omnino nego tamen deceptis assentiendo in omne totum est malum. Sua parte. Sed certe ex natura sua inclinatur ad assensum illius unde si deceptus est a deo sicut quod assensus naturalis non potest esse falsus ita et dilectio naturalis non potest esse mala quia alias deus inclinaret ad malum.

Ad 2° an in angelis sit dilectio electiva. Quid vocatur dilectio electiva. Non est idem cum elicitam. Sed queritur an ex electione diligant angeli petrum aut paulum ad quod non naturaliter inclinatur et illud. Queritur ad videndum quomodo ipse.

contradictionis Noncontrarietatis. i. non potest habere actum opp^{ur} illi dilectioni
Reo p^o q^o illa dilectio est bona quidem bonitate naturali Sicut bonum est
q^o lapsus sit deorsum oest libera o. meritoria Sicut hominis existens in
gratia Reo q^o non est omnis actus liber bonus datus q^o sit ab existenti in gratia
est meritorius. Secundum. s. Tho. sed omnis deliberatus modo illa dilectio
non est deliberata Sicut leuare festucam Quando quis cogitat de actio
est liberum Non tamen meritorius quia non est actus deliberatus. **2° dicitur**

**2° Dico q^o illa dilectio est meritoria non quidem si sola est Sed positis aliis
circumstantiis quia refert illam iudeum aut malum bonum honestum si sola
esset non esset meritoria quia dilectio ob^{ti} et boni naturalis non est meritoria
eodem modo dico de dilectione angeli naturali q^o sola per se non est meritoria
sed ideo Quia refert illam iudeum**

**3° dubitat^o Quomodo dilectio naturalis est causa dilectionis electiue an illius
solum q^o per electionem Sed diligit an et aliaz per quas diligit alios an
gelos aliam Rem Reo q^o principium Vtriusq^o dilectionis Sive sit dilectio sui
sive cuius cuiusq^o alterius Unde dilectio naturalis alicuius potest esse p^o tria
p^o electiue qua illud diligit et qua alij diligant**

4° dicitur an angelus diligit se naturali et electiua dilectione

**5° Diximus q^o in angelo est dilectio naturalis et electiua Querit^o nunc Vtrum ipse
met sit ob^{ti} Vtriusq^o et dicit^o q^o sic omnia militera patet a conclusio
intelligat^o de demonibus videt^o q^o non quia vellent non preterea sequeret^o
q^o meisset aliqua dilectio bona o. non est meisset dilectio naturalis Reo q^o illa
habent ad p^o argu^{ur} dico q^o volunt non esse et aliud Quia dicitur se
naturaliter Vellent carere miseria Vellent non esse et aliud naturaliter
ad 2° dico q^o sola illa dilectio neq^o est bona neq^o mala 2° si est mala illud est
ab extrinseco p^o malam circumstantiam de angelis videt^o q^o non dicitur aut Dea
aut se dilectione naturali aut electiua quia Non amant se amore con
cupiscentie p^o Quia habent iam omnia bona Reo q^o ipsi habent complacem
tiam q^o deus sit Summe bonus et q^o ipsi habeant beatitudinem et ideo dili
gunt se naturaliter et electiue**

6° articulo. 49. an vnus angelus naturaliter diligit Deum alium

**7° conclusio est q^o sui et ipso probatio est aliqua namea que in veniunt^o mibe
tis Sunt signum ex^o que naturaliter in veniunt^o in Actio natib^o et
naturis modo bruta se diligunt. g. rationales creature et conformat^o quia
bonum totius est bonum partib^o et e contra. S. g. si hec man^o diligit^o fo
lum hominem peractum mibeum diligeret alteram manum probat^o fo
manus d**

magis diligit totum \dot{g} . Vult ei bonum sed alia magis est bonum totius \dot{g} . Vult ei quilla magis sit iusto
 \dot{g} . vult quilla sit et per consequens eam diligit Similiter angelus naturaliter diligit communita-
 tem angelorum \dot{g} . vult quilla pars ei iste angelus sit mea et per consequens vult quilla angelus
 sit et per consequens iterum diligit cum naturali dilectione Sed an sint meae amicitiae
 Sed an sint meae amicitiae particulares Sicut inter nos ita quod unus peculiariter colloqu-
 ia habet cum uno magis quam cum alio Reo quod sic secundum illud prouenit an ex eo quod
 isti duo magis conueniunt in natura aut in uisione dei. \dot{g} . duo angeli inferioris ordi-
 nis plus conueniunt in natura quam unus eorum cum Supremo amplius se diligant Reo sicut
 dum. S. tho. videtur quod non quia iste inferior vult Supremo magis bonum quam inferiori \dot{g} . ante-
 cedens non est dubium quia minorem facilitatem optat ei et complacet quod habet quod
 inferiori quia mire ita est quod una est maior quam alia Sed quantum ad intentionem dilectio-
 nis quia nulla proprie consistit amicitia clarum est quod ego magis bonum volo Regi-
 frantem quam fratri meo non est dubium Sed intencius et intencius diligo fratrem meum
 ita est dato quod angelus inferior maius bonum optet Superiori Sed non ita intencius cum di-
 ligat Sicut inferiorum cum quo magis conuenit in natura et beatitudine

Tertio. \dot{g} . an angelus naturali dilectione plus deum quam quomodo \dot{g} . Sed habet ad
 delicti suis naturalibus iudicium ad deum naturaliter cum diligant plus quam se
 ipsos ponit opinionem suam pro qua notandum est de duplicem amorem. S. ami-
 titiam et amorem concupiscentiam ista \dot{g} . opi. dicebat quod angelus magis diligit Deum
 i. bonum diuinum sibi quam bonum proprium preterea. plus eum diligant amore
 amicitiae ex parte boni soliti quam maius bonum vult deo quam sibi Sed. 2. dicebat quod
 intencius et affirmatiue plus se diligunt in quo consistit quod aliquis plus diligit \dot{g} .
 Sed ista opinio est falsa quia videmus quod pars naturaliter se exponit pro bono toti-
 us ut magis pro salute corporis et quia virtus imitat naturam seclusa quacumque
 Reuelatione viri politici et bono naturali dilectione diligit magis communita-
 tem et exponit se pro bono totius communitatis cum \dot{g} . sit deus omnium bonum
 et omnia alia bona sunt ab eo Sicut et toto bono Sequitur quod angelus naturali dile-
 ctione plus diligit Deum quam seipsum.

Preterea quia inclinatio naturalis esset mala si angelus inclinaretur
 luc ad intelligendum plus quam Deum preterea destrueret per charitatem illa in-
 clinatio de hac \dot{g} . Do. in materia angelorum Sed de materia videatur in 3. dis. 27
 et 29. et mo. vult de homine non de angelo S. tho. de homine mo. vult eandem
 q. 2. 2. q. 26 ar. 3. et probat eam eisdem Rationibus quibus hanc Seco. 3 q.
 27. q. 2. querit an homo ex suis naturalibus possit sine habitu. in fructu
 charitatis diligere deum plus quam se et per consequens super omnia et
 Reaffirmatiue et refert illas duas Rationes literas. S. de parte exponente
 se pro toto et de vito politico exponente se pro Republica et quattuor
 S. tho. non adferat eas ad probandam conclusionem Seco. non videtur fieri di-
 ferentia an homo ex suis naturalibus possit deum diligere super omnia
 an inclinatur ad diligendum Deum plus quam se at re vera multum diff

difficunt illis Questiones Quia et Sibi omni inclinatur ad diligendum Deum Super
omnia Non sequitur. Sine habitu infuso illud potest sed postquam scilicet legitur s. th. omni
no non est dubium in s. th. nisi quod homo ex naturalibus potest diligere Deum
Plusquam se quia potest creaturam aliam plusquam se diligere. et Dubium enim
non est dubitandum sed s. th. hic non adducit eas ad illam conclusionem
sed ad hoc quod inclinatur homo ad diligendum naturaliter Deum plusquam se
de apud scilicet credo quod non est differentia inter illas questiones et sic credo
scilicet esse eiusdem essentiae cum s. th. hic.

Ubi Non quod scilicet recipit duas virtutes rationes littere secundum illam ad
implendam naturalem quod si pars exponit sed exponitur a toto hoc patet qui
amans Non habet motum proprium preterea Quia ille motus presupponit
cogitationem et appetitum modo ille non est in manu. 1. quod magis exponit sed
nec hoc potest impugnari sed Quia nos arguimus ideo 2. dico quod magis non
se exponit quia non habet motum proprium neque appetitum sed exponitur
a toto sed dicitur dicitur quod ille motus quomodo dicitur a toto est sicut inclinatio non ma
nus quia unum quod quod agit naturaliter sicut quod agit motum est agi
2. phisico. Unde a quo cumque sit ille motus omnino est ex inclinatione ma
nus sicut motus deorsum omnino est naturalis dato quod producatur a natura
ut dicitur 7. phisico. et confirmat ista solutio ex conclusione aqua ascendit
Sed dicitur necesse est vacuum aqua movetur deorsum sed scilicet illud negat ubi
sicut in principio dicitur movetur ab inclinatione totius orbis sed illud non est satis
intelligibile quia oportet dare principium illis motus et sic si omni
sum movetur eam sursum perquam forma non est intelligibile aliud
nisi quod movetur ab eodem aqua deorsum et patet quia illa concurrat effectus
ad aliud motum sicut ad motum deorsum nec potest dici quod movetur ad eo
celo quia non confluit tunc preterea quid influit ex quo sequitur quod aliqua
causa effectiva potest in eodem effectum in uno tempore et non potest in alio
nulla alia potest causa effectiva. s. g. aqua cum non est vacuum non potest produci
motum sursum et potest casu vacuo omnino potest nulla alia posita causa effectiva
a unde diximus quod species angeli in uno tempore producit notitiam intellectualem
in alio non potest aut ergo dato quod acquirat aliam causam effectivam sed solum
aliqua circumstantia

Aduran. in 3. dis. 29. q. 2. Recipit analogiam de rebus naturalibus et na
gat illam rationem de viro politico immo diligit plus se quam Republicam
probo quia diligit sibi bonum virtutis item vitam eternam quam acqui
tit per illam mortem Republicam autem vult bonum temporale Unde dicitur
sequitur gloriam quam honorem virtutis bonum que sunt maiora bona
quam vita Republicam et plus diligit se quando exponit se pro Repu
blica et confirmat ex s. th. 3. dis. 29. art. 5. ad 3. quod dicit quod magis bonum corde

Ad hoc. sco. Subtili Ret. omnino majus bonum Consequit Sed contra non vale
quia iste non facit illud periculum Ut acquirat illa bona dato qd posset referre
in vitam eternam Sed omnino iste plus altum plus diligit Rempublici. qd se
quia ipse mavult Reipublice bonum qd vitam suam non curat de aliquo bo
no et conficiat sco. quia homo dato qd non esset aliquod premium oportet
et qd exponeret se pro reipublici. qd habet tunc premium virtutis contra quia
Ut dicit. 3. ethico. cap. 3. omnino dicit qd vir politicus exponit se pro tota commu
nitate de qua mat etia in q. de fornicatione dicemus deo dante ex qua analogia
optima Sequit qd angelus plus diligit deum qd se ipsum.

Gratiel. in 3. dis. 27. q. 1. in articulo. 1. dubio. 2. non distinguit inter illas
questiones utrum homo ex natura sua possit Deum super omnia diligere et
illam an inclinet naturaliter ad diligendum Deum plus qd se Sed in dis.
29. q. 1. in articulo. 1. notabili. 3. dicit qd homo inclinatur ex natura sua ad dili
gendum se plus qd deum in qua opinione Sequit bonam vetu. in 3. dis. 29.
qui dicit qd dilectio gratuita non semper concordat dilectioni naturali nam
gratia quae currit cum natura sua consona quae via opp. quandoq. via dicitur so
mi ho. n. qd homo plus diligit se qd proximum. qd concordat nae. i. omnino inclinatur
natura ad illud ad quod. qd quia ex ha. homo plus debet qd proximum diligere
in hoc autem qd homo plus deum qd se diligit qd repugnat naturae Quia illa
dilectio est contra inclinationem naturalem sicut quomodo homo plus diligit se
q. Deum Unde infert ibi gratiel ex bona ven. qd inclinatio naturalis non
semper est Recta nec voluntas conformatur se illi est Recta Semper alma
nidis. 27. non distinguit inter illas Questiones.

Certe Quantum ad hoc Roes. s. tho. Sunt validae qd angelus natura
liter inclinatur ad deum diligendum plus qd se probo alias inclinatio esset
ad malum cum omnino sit preceptum de diligendo deum plus qd se pro
terea si angelus inclinatur ad deum diligendum et Non magis qd de. 3. aut
illud est quia noluit aut Quia non potuit aut quia non Scivit deo dare an
gelo inclinationem naturalem qua plus deum qd se diligit Non p. quia miru
esset qd deo dedit mihi preceptum ut plus eum diligam qd me et qd noluerit
inde dare inclinationem ad illud imo qd oppositum dedit. q. tunc 2. quia
illud repugnat opus dei et multo minus est dicendum deum nescisse illud
facere gratiel tamen totum concedit qd inclinatur ad malum naturali
inclinatio ne Sed omnino videtur qd periret qd mandari quia ponebat
bonum deum principium mali et illum esse malum isti autem ponunt de
um bonum esse authorem mali inclinationis.

Præterea arguit 3. hos. Sequeret qd deo posset dare habitum inclinandi

ne magis dignum
consig potiq, fuerit sig
naly diligere res q, p, q,
mago et homo et an
q, q, e mago dei

Habitum inclinamtem ad malum hoc autem Non est concedendum quia tunc per
fectio deo instigat ad malum et Sequella ma^{ta} est ¶ preterea arguit^{ur} contra hos
deus plus diligit se q, creaturas. o. creatura plus diligit deum q, se de probo con
sequentiā sicut possum facere equum omnino quia plus diligo me facerem
cum sicut mihi expediret nonq, ille plus diligeret se q, me ita deus confecer
rit creaturas per se omnino sciuit facere sicut conueniebat sibi et ita q, ma
plus diligeret se q, ipsum deum quia ego suproducerem alium omnino de
tem ei inclinationem q, plus me q, illum diligeret item videt^{ur} q, do^{tem} diuina
q, dederit homini preceptum q, diligit deum plus q, se ipsum et dedit ei
inclinatioem ad opp^{tu} actum. s. ad diligendum se plus q, deum
¶ Ex quo arguit^{ur} q, s. q, magis plus diligit totum q, se ipsam partem quia
si illa fieret cetero omnino ita fieret pro utilitate totius et plus totum q, de
ipsum diligeret et ita cum deo plus diligit totum q, partem dedit partim
inclinatioem quia totum plus q, se ipsam diligeret et exponeret se pro toto
¶ Sed q, hoc arguit^{ur} quia experientia patet q, homines non inclinatur
plus ad deum diligendum q, se unum et illud et sunt homines amantibus
se ipsos preterea vix possum de deo cogitare quanto magis cum plus q,
me nos diligit ad hoc argu^{tur}. R^o. q, illa inclinatio non est dubium non est
naturalis sed ex peccato q, quia homo post peccatum non inclinatur pariter
po^{mi} causatum ex peccato. ut imaginatur Grego. Sed omnino non differunt homo in
puris et homo post peccatum nisi sicut spoliatus Grego. post peccatum homo
inclinatur ad malum videt^{ur} q, illa sit inclinatio naturalis Respon. q, illud
non procedit ex inclinatione naturali solum sed quia naturalia man
serunt lesa et sunt premissa aliquibus peccatis et ideo homo magis incli
nat^{ur} ad diligendum se q, deum sed contra de xpo in quo naturalia man
serunt integra et perfecta et Ihus inclinabit^{ur} inclinatione naturali ad vitam
propiam magis quam ad voluntatem Dei et preceptum mortis q, incli
natio naturalis est ad aliquod malum neq, est imaginandum ut falsi
aliqui false putat q, nichilo fuerit alius alius voluntatis naturalis
i. non liber et de libertate Sed omnino ille actus quoniam erat morti erat deli
beratus erat tamen naturalis i. s. in inclinationem naturalem q, in
inclinatio naturalis nichilo erat ad aliquod malum R^o. q, omnino illud
est falsum et impium q, xps dilexerit plus se suam vitam q, volunta
tem Dei unde dico q, dupliciter. Se habebat mordere ad vitam vno modo
comparatione comparando eam ad voluntatem Dei. i. ad preceptum
mortis aut salutem humanam. 2°. modo ab^{te} sic tati comparat
one tunc dico q, xps ab^{te} considerando suam vitam inclinabit^{ur} natu

331 396

inclinetur naturaliter ad eam conservandum Sed si consideret comparativus inprimis est
ad se quod christus naturaliter inclinaretur ad vitam magis aut voluntatem aut salutem totius
generis humani illud est inprimis Unde illa voluntas non solum esset contra voluntatem dei sed et
contra naturalem inclinationem christi Sed quid de nobis expectamus quod magis diligimus
nos quam deum. **R^o** bruta ex natura sua inclinatur ad diligendum filios dato quod
aliquando odio habeant de rationali creatura dico quod ille amor naturalis cuius
inclinatio non potest exire in altum. **S^o** et quanto perfecta est cognitio tanto perfectior
exhibet in altum Unde dico quod si aliquis cognosceret Deum ut primam causam et
summum bonum et quod alia ab eo dependent omnino quantumcumque sit malus
vel demon relictus in partibus naturalibus sedulo auxilio speciali Plus diligit deum
quam se et omnia illa et hoc arguitur est. **S^o** gratielem de bono veni. quod beati ex natura
sua et naturaliter diligunt deum plus quam aliquid aliud quia cognitio eum cui
dentur Sed hic in via aut ignoratur deus aut dato quod cognoscat illud est perfidiam
non expectamus illam voluntatem aut quod plus cum deo amemus quam nos. Sicut pater natura
li inclinatione diligit filium si amem habeat eundem. quod est malus omnino in pe
ditur ille amor.

Et hoc dicto clarum est quod hic cognitio possumus Deum sub aliqua ratione nobis
deus convenire Unde possumus eum odio habere Unde. **S. th.** in 2^a q. 72. ar.
2° ubi querit an voluntas quid quid vult necessario vult dicit quod **R^o** si
necessitat^{ur} si clare videt Sed hic omnino dato quod inclinatur ad diligendum
Deum non necessitat^{ur} quia non clare videt Unde potest esse ab eo dilectione
et odio eum habere per hoc ad illud argumentum **R^o** quod illa inclinatio dato quod
magis diligamus nos quam deum est quia cognoscat hic deum 2° dico quod illud est
omnino falsum experientia patet quod plus diligamus nos et inclinamur ad illud
plus quam ad deum diligendum **R^o** experientia solum patet quod illud sit cum difficul
tate sicut mercator qui perit merces plus diligit se quam merces
non dubitatis et ideo proficit in mare Sed omnino illud facit cum difficultate ita quod da
to quod inclinamur ad diligendum Deum plus quam nos est ille amor cum difficultate et hoc
probat^{ur} argu^o 2° notum est in lumine naturali quod aliquid est diligendum deum plus
quam nos est ille amor cum difficultate et hoc probat^{ur} argu^o 2° Super omnia et cum non
sit processus in infinitum omnino illud est Deus modo appetitus naturalis
non potest esse quod aliquid quod est in lumine naturali notum Sed isto dato ad
huc omnino constat cum difficultate homo plus diligit aliud quam se sicut filius
patris solum in lumine naturali sicut omnes philosophi plus diligeret patrem
quam se Unde optime exponeret se periculo mortis pro eos et tunc omnes subveniret
cum clamore proprio illud tamen difficultate diligit deum plus quam se Secundu
tamem difficultate diligit Deum plus quam se et hoc expectamus Non quod incline
mur ad diligendum Nos plus quam Deum immo ad opp^o est inclinatio natu
ralis ita quod est ad diligendum

¶ Ponit conclusio affirmativa que est de fide, probat et Ratione naturali omne quod
habet esse per participationem est tale ab eo quod habet esse per naturam sicut omne ignotum
est calidum ab eo quod est calidum per se. S. ab igne angelus autem est ens per participatio-
nem quod potest planum secundum habere. i. non est de essentia eius quod sit sicut est
de essentia dei quod sit itaque videtur Res que haberet omnia que deus hoc tempore
aliquando non fuerit non esset deus quia de essentia dei est quod sit amichael
S. non sic est quia dato quod non sit omnino est michael et est substantia talis et sic
quod definitione eius non ponit esse in Res natura iste est sensus planus potest
modo meth^{ca} 3° cum agebam de intelligere angeli an esset sua substantia
diximus quod aliquando formam dupliciter limitat per hoc quod recipit in specie
aut per hoc quod recipit in alio sicut accidens in sub^{to} aut forma in materia

¶ et hoc modo Omne creatum habet esse per participatio nem et de angelis
sua forma limitat per hoc quod recipit in specie 3° habet esse per participatio nem
3° ab illo qui habet esse per naturam ille est deus 3° angeli sunt creati a deo hoc
conclusio S. S. tho. q. 44 ar. 1. quod omne ens aliud a deo est creatum ab ipso. 2°
ad verba quod quod docto. S. q. 76. ar. 2. an mundus fuerit ab eterno dicit quod mu-
dum incepisse est de fide nec ratione demonstrari potest unde eaque sunt
fidei non possunt demonstrari 3° oportet uti demonstrari his rationibus ali-
as fides nostra esset ludibrio infidelibus putantibus quod per rationes illas nos
tenemus conclusio fidei dico ad hoc quia Ratio istius articuli sublatam
si omnino posset cavillari Sed con. est in simbolo vidibilium omnium
et in psal. laudate cum homines angeli eius quia ipse dixit et sic. de se
creaturis.

¶ Causa n. De civitate. cap. 9 et in dialogo ad rosarium. cap. 21. dicit quod conclusio hec
in dubitabilis de fide et probat ex psal. aducto. a. S. tho. et ex illo benedite omnia quod
ra dnm Daniel 7° et statim subdit benedixite omnes angeli unde Romani quod
ra dnm ad laudem dei vocat

¶ Sed sequeretur si angeli non essent a deo 1° uno inveniendi dato placet
quod videtur quod sequeretur duo contradictoria. 1° omnium videtur quod illi essent alii quod
non haberent causam sui preterea sunt quid de essent ad hoc quod non essent dicitur
de gentilibus vocabant eos deos et plato quia omnino non habebant causam
3° non sub deo sunt probo consequentiam deus non dedit ei esse 3° nec potest
ei auferi et illud esse probo si celum non descenderet a deo arte non posset
illud corrumpere nec per concubitionem quia ea que non habent contrariam
id probo de angelis certe non posset eos corrumpere non possunt corrumpi nisi
per fornicationem et concubitionem unde videmus. ar. 1. quod mundus non est a deo nec
angelus

angeli Dato q ego pntem aris totale. non illud Serdi Se sed dato illo omnino illud
est dicendum q ille qui est princeps mundi ut ipse pnt non posset corrumpti ab
illo ita est dicendum q ille qui est princeps mundi ut opotest eos cruciare mi miser
no omnino sinonde penderet adeo quoad esse neq quoad illud unde illi qui ponit
mundum esse adeo ponunt q angeli et fuerunt adeo ut plato intimo vocat eos de
os dei unde imperator adq vos quid em mortales mea autem de in mortales.

¶ primum argu^{tu} tangit difficultatem in sacra scriptura non habet in sacra scriptu
ra q angeli. Si adeo q non valet argu^{tu} ab inautho ritate negativa Re in
mo aliquando est obtinur sicut ad probandum q magui non fuerunt Reges
bene arguit ex eo q euang elista non dicit et si bene euang elista diceret sicut miles
dicit qualitatem personar dato q non sequit q non suscit auerit Deus plu
res mortuos q sunt in euang elio quia non scriberunt omnia q facta ut dicit
so. volitio sed moy ses ditig enter voluit scribere creatio nem mundi q debuit et scri
bere creatio nem angelor Re. s. tho. ex augu. ii. de ciuitate dei et nichiloo ad
ordium cap. zi. fuit Questio proposita augustino ab orsio in illo loco dicit q si no
sunt preter mi di intelligunt noie celi et per illud fiat lux intelligit de creatio
ne angelor sed quare non dicit et facti sunt angeli Re. s. tho. quia
illud quia lo quebat Audi populo aut quia de eis dixisset de angelis quereat
prouidi ad ido letitiam meluerent adeos adorandum Sed certe hec ratio pa
rum me mouet quare. n. statim in 2° cap. meminit de cherubim po. ad custo
dian paradisi preterea in gene. multa fit mentio l. desed. item quia ante
moy sem fuerunt alij qui cognouerunt angelos et non sunt moti adeo Sa
adorandum unde. l. intelligunt noie celi aut noluit deis aliquid dicere ita
puto dicendum.

Arg. 29 an angeli fuerint ab eterno

¶ Pnt^o vna conclusio negatiua q non fuerunt et q est de fide unde illud
constat Re^o probio. 7. doming possedit me ab initio vraz suaz anteq que
q faceret ab initio nec est citius loq sed am. 5 q. 48. dicitur sit q non re
pugnanteos esse ab eterno unde constat q non fuerunt ab eterno Re^o ex illo
loco Salo. 2° dno q ex sacra scriptura potest inferri itaq non possit Re^o ex
illo ille homicida fuit ab initio ¶ preterea angeli mali creati sunt in celo
et ex cidentur deo si ab eterno fuissent creati non est probabile q pertam
tum temp^o fuerint sine peccato et in principio mundi peccauerint

arg 29 an sint creati ante mundum

¶ arguit sic deo creauit angelos ante mundum q. in principio cre
auit celum et terram, sed angelos q est contra fidem de hac que stio re
sunt opinionnes. p. ihero. et grego. naq anem Armito orige. quia ille ex

Joan. 8.
Ecc. 17. quia in
creauit oia si
mal.

quia ille expresse illud esse illud asserit immo omnes animas q̄ creati sunt ante mu-
dum 2^a opinio est aug. et aliorum et que ab ecclesia tenentur q̄ non sunt facti ante mu-
dum et hec est conclusio. 1^a probat' angeli sunt pars unius si non est credendum
q̄ deus fecerit partem sine toto maxime cum ipsi sint motores orbium et admini-
stratores spiritus ministerium nisi pp̄ nos althebre. i. 2^a conclusio. 1^a opinio
non est heretica circa. 1^a conclusionem certe si non haberemus alius q̄ rationem
s. tho. non esset certa quia angeli sunt ita pars q̄ tamen habeant operationem suam
toto preterea homo est pars mundi et clarum est q̄ fuit creatus non per unam par-
tem mundi. Unde nota q̄ ex sacra scriptura potest probari illa conclusio 2^a
non q̄ hic non disputamus an per unum diem sint creati ante mundum quia qui
vixit circa ixit omnia simul metes nunc dato peccavit per 6. dies sed illud in-
telligit' q̄ simul i. necessitates non essent donec omnia crearet sed uolunt pro-
bare 1^a i. ihero. q̄ non multum antemundum sunt creati probat' ex illo ille
homicida fuit et q̄ intelligit' secundum aug. non in sua creatio ne fuerit malus sed
ab initio quod decepit euan. aut ab initio peccati sed illud peccatum fuit statim
post creationem et fuit in principio mundi. 2^a probat' minor quia ubique fit me-
tio in scriptura de peccato eoz fit mentio de celo apoc. i. factum est prelium in celo
esay. i. 4. in celum ascendam igit' per hoc peccavit q̄ uoluit ascendere in celum preter
ita d' infernum detraheris unde constat q̄ statim post peccatum sunt puniti in
fernum 2^a quia si ante mundum creati sunt non est credendum aut uerisimile
q̄ per tantum tempus fuerint sine confirmatione gratie aut beatitudinis aut q̄ non
peccauerint dico. ex scriptura q̄ probabiliter est illa pars. //

Circa 2^m conclu. videt' q̄ sit falsa quia in concilio lateranensi sub iohanne
2° et habet' ca. firmiter de summa trinitate et fide catholica detet mirat' opp' dicit' si
deus quia sua opti virtute simul ab initio temporis utraq; de nihilo condidit creaturam
spiritualem et corporealem angelicam & celestem et mundanam. s. tho. 2° male dicit q̄ illa
opinio non est heretica. o. dicunt aliqui q̄ s. tho non meminit illius capituli mirum
est q̄ s. tho. non meminit fuerit cum fecerit commentarios super illud unde ibi facit
argumentum et soluit non unde dato in cap. maior id dicit' quia in baptis mo datur
gratia et virtutes non tamen illud est de fide quia solum ibi determinat' q̄
bap. dat' gratia et remittunt originale sed in. i. s. q̄ dicit' virtutes sequit' opini-
nem comunem. ita. 2^a illa decretalis solum fuit facta ad damnandam heretici
gimstax qui dicebant animas factas esse ex angelis unde dicit' ex fide
q̄ sint angeli creati cum mundo sed. s. her' in lib. de ecclesiasticis domomatibus ca. i. et cum
adhuc tenebre ipsam aquam occultarent et aqua terram abconderet facti sunt angeli et om-
nes celestes virtutes et non esset otiosa dei bonitas sed habet in quibus per multa ante esse
tia bonitatem suam ostenderet et ita hu' uisibilis mundus ex materia que a deo facta fue-
rit factus est et ornatus titulus cap. et q̄ angeli facti sunt ante mundum

Vnde Non est maioris auctoritatis q̄ auctor illius Sententia qui forte fuit aliquis qui tenuit
 partem opp^{ta} 2° dico q̄ ex illo constat q̄ tunc illa erat opinio communis que habebat a iherosolimis et
 ab aliis vnde ille colligit nisi opinionem communem que tunc erat et ita dicit. s. tho. ad 1^{am}.
 q̄ iherosolimis. et orago. nazeniz loquuti sunt p̄ opinionem grecorum vnde constat q̄ greci illud
 habebat pro communem opinionem Sed q̄ tunc non posset aliquid probari ex auctoritate sed
 etoris alius Quia omnino diceret q̄ loquitur p̄ opinionem est vnde dicit. is. solutio
 nibz vbi dicit patris vnde ideo dico q̄ iherosolimis. mouet ad dicendam illud ex vrbis pauli in
 epistola ad titum. cap. i. q̄ p̄m pietatem et respectu vite eterne quam promissit q̄
 non metit ante tempora secularia ma^{tant} autem temporibus suis vrbem suam ex
 ac videt motu iherosolimis. etatis sup̄missit ante tempora et q̄ aliqui erant quibz fie
 bat promissio non videt qui essent nisi angeli Sed q̄ ipse loquitur ex opinione atq̄
 constat ex primo loco de super epistolas pauli vbi dicit q̄ illos commentarios alle
 git ex doctoribus grecis

¶ Sed his dimissis quid ad vrbis pauli qui promissit ante tempora secularia
 quibz q̄ promissit videt patris q̄ angelis q̄ illi fuerunt ante tempora secula
 raria R^o ex. s. tho. super illum locum q̄ paulus ibi promissit intelligit
 actum Dei interiorum. i. disposuerat et constituerat Non dicit alium exteriorum

¶ Sed est dubium Quia potest dici q̄ moyses dimissit creationem angelorum
 quia nondum erant creati sunt postea dicit auou. u. de ciuitate. ca. 9. q̄
 constat eos non esse factos nisi 4^a die quia iob. 38. dicit quando facta sunt si
 deca laudauerunt me uox magna omnes angeli mei ita refert auou. q̄
 cum terra sunt facta nisi 4^a die Non possunt per astra intelligi sub sp̄i
 rituales nec miseri 3^a aut 2^a. quia dicitur ponit creatio angelorum q̄ cre
 ati sunt nisi 1^a angelorum die nisi quinto autem aut 6° non sunt facti quia ara
 tam erant R^o et q̄ omnino nisi 7° die requieuit Deus ab omni opere q̄ patauerat q̄
 post illum diem non creati sunt igitur cum non fuerint ante mundum nec post sep
 timam diem creati nec nisi 3° aut 4° omnino patet q̄ facti sunt simili fieri cum
 mundo

Articulus 4° de creati sunt in celo ynpireo.

¶ R^o affirmatiue auctoritate. stabi. hic est duplex dubium an sunt creati in ce
 lo aliquid an in ynpireo de primo videt certum q̄ facti sunt in celo quia experientia
 scriptura constat q̄ peccauerunt in celo et peccauerunt statim post creationem
 q̄ ibi facti sunt ante eadem patet ex illo videlicet sathana de celo cadentem
 et q̄ preterea Quomodo uicisti de celo q̄ dicit de 2^a an dixit aliquid celum pre
 ter istud quod uidemus dicemus.

¶ Q^o q̄ de gratia et beatitudine angelorum arti. 19. an angeli fuerint beati in
 creatione

¶ Illud argu. quod est in 3° contra. facit auou. u. de ciuitate et. 4°. et octauo et. u. su
 per gene. ad litteram in articulo ponit vna distinctio bimenbris et dicitur conuulso

ista Questio dupliciter potest intelligi de possibili et de facto. Si primo modo in-
telligat non est dubitandum potuerunt creari beati. Sicut et ad eundem modum creatio
ne ut potuit eis dare gratis beatitudinem loquendo autem de facto ista conclusio
est omnium. Solum faciunt difficultatem. Joba. quoniam. Unde 12. et 2. dicitur
te et 4. Super gene. ad litteram qui eos vocat beatos a principio iterum inter
angelos malos et bonos non ponit aliam differentiam nisi quod boni modo habent
illud quod perdidit mali. 2. dicit non est alia inter eos differentia nisi
quod beati fuerunt certi quod non perderent mali non. Unde. ii. de ciuitate. cap. ii.
nullo modo per spatium temporis prius erant illi spiritus tenebre quod angeli
los dicimus. Sed simul. Ut facti sunt lux facti sunt non tamen ita tamen
ati ut quod quo modo essent et quo quo modo viderent et sed et illum nati
ut sapienter beateque uiderent uerit dicitur quod non fuerunt tenebre. Sed facti
sunt lux. i. videntes deum et gloriam. Unde subdit non tantum uiderent
ati ut quo quo modo essent. Unde subdit ab eis hac illuminatione ab eis
si quidam angeli non solum non obtinerunt excellentiam sapientis
te quod beate que procul dubio non nisi eterna eternitatis quod sua est eterna
certa atque secunda sed et rationalem vitam licet in sapientem sic habent
ut eam non possint amittere nec si uelint ex quibus videtur sentire quod angeli
mali ita vident deum sicut boni. Sed non fuerunt certi et in eodem. cap.
13. qui dicunt angelos malos fuisse malos a principio. Unde dicit qui dicunt quod
diaboli. Nunquam fuit beatus cum angelis bonis non uiderunt cum manibus et non
super gene. ad litteram. cap. 23. ideo in sententia uide illum in illo ca. 14.
usque ad caput 26.

Et de correctione et gratia angeli. Beati erant ante quod caderent et subdit quod
non ceciderunt habuerunt perfectam beatitudinem per ista uerba faciunt
difficultatem sed tamen possunt exponi de beatitudine naturali. Sed
cap. 27. tu signa dei. Sicut plene sapientia perfectus decore fidelitatis per
disi dei fuisse. Res illud intelligit de delictis naturalibus. Sicut de homine quem constat
non fuisse beatum dicit in paradiso voluptatis non dicit fidelitatis. Res idem
est voluptas fidelitatis sed contra ecclesiam dogmatibus cap. 59. an angeli in illa
qua creati sunt beatitudine perseverant et plures. Vocat eos beatos et cap.
62. Angeli tales facti sunt ut si uellent in beatitudine luce perseverant
isterent. Sicut tibi potuerunt et subdit unde sathanicum alio
sequentibus cecidit itaque ex illa cecidit sathana cum aliis sequentibus
et non ex alia sed dicit iterum post eius elapsam iam confirmati sunt
angeli qui presterunt ut cadere omnino non possent quia omnino iam
caderent. Virtute in eo multabitatis cooperentur unde videtur quod tunc ista
erat communis opinio quod angeli omnes fuerunt beati sed minus uide
tunt deum tamen ista inter preterita sunt preterita et de beatitudine
naturali.

334 399

beatitudinis naturalis. Sed contra proba q omnes succurrunt Beati angelis metuerunt in p
 instanti et illi sunt mixtibilis ut dicemus itaq si adherent bono necio adherent et si mali
 nestio adherent quia ita se habent per voluntatem sicut per intellectum arguitur. Sicut
 minus vite eorum fuit primum instans. q. ibi fuerunt beati q. est nota quia statim post ma
 dat gloria Simon est impedimentum sed illud instans erat terminus vite quia sunt mixt
 tibilis. q. preterea ut dicemus in eodem instanti niquo peccaverunt mali fuerunt damnati
 q. deo sit prior ad miserandum q. ad puniendum et i. eorum actu malo po. statim eos
 damnaverit multo magis videtur q. post unum actum et in eodem instanti fuerunt glo
 rificati. R. de possibili non est bene imaginabile quomodo in eodem instanti sic merito
 et beatitudo quia si est meritum q. libertas si gloria q. non est libertas ad malum q.
 R. de hoc dicemus postea audit possibile pronunc dico ad argueretur q. angeli in p.
 instanti fuerunt victores. q. q. fuerunt beati quia adhererunt bono. R. q. quando
 angeli adhererunt bono per plenam libertatem intelligitur q. necio adhererunt tunc se
 c. si non adhererent per plenam libertatem sicut in p. instanti niquo diligerunt se
 fuit quodammodo naturalis de quo postea magis dicemus unde non sequitur q. tunc fuerunt
 beati sed q. q. valde scito fuerunt beati in 2a die admittens proba quia in 2a die fiat
 factum firmamentum et celum quero. q. l. motor fuit beatus. l. victor. Si 2a die
 t. q. ille possit non mouere celum aut q. ceciderit de celo preterea angelus datus est misero
 diam ad eum etc. q. fuit victor. l. beatus si primum certe non videtur pertinere ad
 providentiam Dei q. det misericordiam illum qui fuit in simili periculo. q. fuit beatus
 si fuit malus. q. q. tentasset adam illum quem custodiebat quod est in p.

R. ad argumenta hec parum probant ideo dico priori probatur q. statim fuerunt
 beati unde dico q. ille motor fuit victor ad providentiam tamen dei pertine
 bat q. illi non fierent mali sed q. angelus cog. Deum. cog. beata a principio per nos cogno
 uerunt patet nos cog. q. ipse et q. fuerit cog. beata probatur que fuit. q. R. fuit cog. natu
 talis qua Deum ex naturalibus et per suam essentiam cognoscebant sed q. tunc illa cog
 fuisset imperfectior q. fides nra non poterant cog. misterium tunc illud est q. augusti. et
 sanctos qui meis ponunt admittens ta. perfectam cog. Sicut illam quam habemus
 ex fide que fuit cog. evidens et illa q. quam habebat de mysteriis et fuit illa cogitatio
 per Revelationem facta tamen evidens per hanc discursum loquimur de super
 mo angelo formabat hanc cog. deo non potest mentiri aut fallere sed revelet mihi
 eum. De trinum. q. Deus est ternus maior est sibi evidens, et minor quia evidenter cognosce
 bat q. nullus alius Reveleavit sibi. q. et conclus. ista q. et Duran. dicit q. probabile est q. fuit
 evidens angelo misterium incarnationis aut trinitatis ca. 2a. 2e. q. s. ar. i. dicit ad ar
 gumentum q. totum ante cedens est evidens et q. q. cons. negat q. et dicit q. illud cons. equas
 est evidens ad hunc sensum q. verum est essendum de trinum et q. illa est evidens An
 gelo est metaph. ca. quam non intelligo ideo dico ad arg. q. illa minor nullo mo
 do erat evidens angelo quia ipse non poterat cog. anisset alius angelus Superior que
 deo voluit occultare ei 2a non erat evidens et non deciperet per illam cog. o. ille non
 poterat decipi. R. Verum est circa naturalia et arg. q. durandus illa Notitia non fuit
 intuitiva.

intuitiva Non est dubium Neque abstractiva Dei evidens proba ex dicitur. in prologo Sen-
ten. q. 3. quid dicit Deus non potest dare victori notitiam abstractivam Dei evidenter. g.
nullo modo fuit evidens est argu. ad hominem quia illud quod concedit in prologo est fal-
sum que g. cog. fuit R. ex. s. tho. 2. 2. q. 5. arti. 1. q. fuit cog. fides perfectior quide-
q. ma. contra fides non inclinatur ad sentiendum articulis nisi motivo exteriori probat
hoc quia super baptizatus ducatur ad barbariam et quando venit ad summationis dicit
ei utrum deus sit triplex et unus Respondebat quod non bene facit quia fides ex aditu
est requiritur. n. q. proponatur Sed angeli non habuerunt motivum exteriori. g. non potest
et sola fide adentia alicui articulo R. argu. probat quia fides fuit alterius R. ab
m. q. ma. que in mente sine motivo poterat inclinare ad articulos fidei sicut dicitur. d.
Scientia ad m. f. que sine confessione ad phantasmata et sine aliquo alio m. te.
inclinabat ad sua conclusiones ita de fide angelorum m. q. argu. exponit Quomodo dicitur
lex Sit cognitio matu. de quo supra diximus et Scitamus istum locum.

Cap. 27. an inclinavit angelus gratia

Est concludi. q. m. dicitur ut est obtus. Supernae beatitudinis non potuit angelus converti sine
gratiae auxilio ubi non est gratia ut habet. ex. 12. capit. uno modo pro gratia gratum
faciente alio modo pro alio auxilio spirituali de qua. q. videbimus. 1. 2. et tractat.
in materia de contritione fuit. g. agitata tempore ibero. et augu. 9. pelagianus
unde fuit congregatum concilium millevitanum ubi fuit augu. in astra et andelmu.
delegatus Romani ubi fuit damnatum quod aliquis sine auxilio speciali dei potest
se indeum convertere Sed quo modo illud est intelligendum quia. Seco. dicit quod
puris naturalibus aliquis potest indeum converti gratia. alma. yn. et maior ideo
eunt et probat quod illud quia potuit ex naturalibus Deum diligere et Super omnia
quia id quod est in peccato potest. g. angelus. g. potuit indeum converti sine eis auxili-
speciali R. totum antecedens est Secum consequentia tamen non valet quia non
omnis dilectio Dei est confidit in ipsum sicut Sarrata in diligunt Deum non
tamen convertunt unde paulus. testimo. illius. Docto. q. zellum dei Sed non
Scientiam que. g. dilectio est confidit So. odicunt illa quae deum Super omnia dil-
gant. g. supra dictum est quod angelus naturali inclinatione deum diligit Super
omnia et confirmat quia angelus potest de Super omnia diligere. g. ad de-
m. n. esset quod angelus circa se po. Sed aliquid facere. s. diligere
et non circa Deum ad id quia angelus aut aliquis alius potest creaturam. s. amicum
per omnia diligere. g. deum mirum est quod esset deus peioris conditionis hoc augu. est
et aliorum et facit illud s. tho. b. p. loco et Respo. quod angelus potest deum diligere
per omnia diligit. g. Respondeo dato quod possit non tamen valet. g. diligit quia
Non potest Deum cog. ut est obtus. Super naturale et ideo dicit. s. tho. quod angelus
ex naturalibus potest Deum diligere Super omnia ut est obtus. naturale non tamen
men ut est obtus. Super naturale. g. cog. g. deum ut est obtus. Super naturale non tamen
ut est obtus. Super naturale iam. g. ille potest diligere Deum Super omnia ut

335 400
Ibi erunt due Unaqua diligit Deum ut est obtur Supernaturale alia ut obtur na-
turalia arguit Sic ille potest deum Super omnia diligeze ex naturalibus et ut est obtur
super naturale Probo qd sit hec itaqz etans circa incarnationem Solum ille diligit
Deum Super omnia diligeze ex naturalibus ^{diligit ut est} ut obtur Supernaturale Res difficult
as est in S. th. quid intelligit perfectio nem Dei ut est obtur naturale Si illaque
habet ex q. non est dubium clarum est qd illa non potest esse sine gratia sed est petitio pri
cipii de illo enim disputat ideo dico qd S. th. perfectio nem Dei ut est obtur Super natu
le intelligit dillectio nem que est sufficientis dispositio ad gratiam et illam nullo potest ha
bere nisi per auxilium gratis speciale unde illud constat Res ex concilio capau. exaug.
et ibi. unde augu. dicit qd illud mirabile est et cum qd fides que est principium
confessionis ex gratia Dei unde paulus dicit Nonum Dei nequis gloriat' Si fides do
num Dei est et illa est principium confessionis ex naturalibus nullo potest ad deum
converti et probat' spiritus ubi vult spirat quid illud est certe Si aliquis ex natu
ralibus disponeret se sufficienter ad gratiam non spiraret spiritus ubi vult sed ubi
veniret dispositionem preterea hec omnia operat' unq atqz idem spiritus diuinitis
singulis prout vult Si opp. dicit non pro ut vult sed pro ut sunt dispositi diuinit
ita qd est dicendum ad argumenta dato qd respondere dico qd qd anima sua
non potest amicum super omnia diligeze Deum sed quid quid agit ex naturali
bus Non est sufficientis dispositio ad gratiam sine auxilio Dei sed qd homo dis
ponat se sufficienter ad gratiam Recipendum ex naturalibus suis qd potest conuer
ti antecedens probat' Si ponat' homo in solitudine ille potest facere quod in se est
ex naturalibus est notum et si illud faciat sufficienter se ad gratiam disponet
ergo aliquis ex naturalibus potest se sufficienter ad gratiam disponere de hac materia
tractat Magister dis. 4^a ubi tractat quales fuerint creati angeli quantum ad
grauita. et tria facit .i. disputat questionem in utraque partem utrum fu
erint creati beati vel fuerint in suacreatione beati in 2^a parte ponit conclu
sionem qd non fuerint creati beati perfecte imperfecti fuerint beati adducit auctoritates
augu. quas tu vide quibus aperte in sinuat' qd in primo sue creationis fuerint
beati et non ponit augu. differentiationem inter malos bonos et malos nisi qd boni
fuerint Secus mali autem non Sed exponit magister augu. qd non ase
rendo sed inquirendo illa dicit' Respondeamus ad ar. de S. th. argu. qd
iam Sit homo in naturalibus creatus possit in solitudine aut barbara Si ille
faciat quod potest ex naturalibus .i. recipiet gratiam .i. non si 2^m qd dabitur ho
minem Si futuris qui faciens totum qd potest damnat' post impium Si primum
qd potest homo ex naturalibus ad gratiam disponi est argu. Seco. et alioz ad
quod et si nes iam Respondeo tamen incutantes tenebimus conclusionem
probat' ex illo nemo venit ad me nisi pater meus traxerit cum Ioa. 6° et au
gus. ibi quare hunc trahat et illum non trahat nullo iudicare Si non uis
errare Secundum Sco. possemus iudicare .i. Quia unq disponit se alius no
item. ad Ho.

instanti Dillexerunt Deum certe Non est Verisimile per tanta multitudinem non fuerunt
 aliqui qui ita dillexerunt Deum in i. instanti non essent tan negligentes igitur dato
 qd fuissent creati in puris naturalibus in i. instanti potuerunt gratiam habere
 Sed est Dubium an in i. vel. 2. modo habuerunt gratiam. scilicet cum dispositione vel. sine
 ea Res dubium est de hoc an deus per suos actus dederit eis gratiam an et sine aliqua
 dispositione carie. 2. 7. q. 2. 4. ar. 3. ad. 3. dicitur eodem modo quo aliquis per suam con-
 sensionem recipit gratiam ita angeli et per suam dispositionem acceperunt gratiam
 est privilegium anime xpi. qd sine consensione habuerit gratiam ut dicitur. S. tho. 2. 2.
 q. 5. ar. 7. ad. 2. Simili modo ad am creatus est in gratia. quomodo per suam con-
 sensionem et merito ita videtur est aliquando et modo videtur Sed non ita cer-
 te sicut tunc et confirmari potest hec opinio ex s. thoma. hac. q. ar. 6. quid dicit qd
 angeli habuerunt gratiam cum dispositione. S. tho. 2. 2. q. 2. ar. 3. ad. 3. dicitur qd
 naturalia quia omnes conati sunt secundum suam naturam. ideo et repetit 2. 2. q. 2. ar. 3. ad. 3. qd
 deus disponit omnia secundum naturas unde angeli superiores maiorem
 habuerunt Quia magis conati ita potest dici Sed hoc est qd secundum
 s. tho. angeli creati sunt in gratia. secundum caritatem oporteret dicere qd fuerunt creati in puris
 naturalibus preterea arguitur sic angeli meruerunt in i. instanti. qd gratiam habuerunt
 ante dispositionem Ans est Notum apud eos quid dicitur eos habuisse
 de gratia in i. instanti et probat. qd quia ille actus non potuit esse merito eius pre-
 meritis nec de congruo secundum s. tho. igitur si fuit meritorius opus dicitur qd gratia pre-
 cessit illum ut excederet unde. s. tho. ista. q. ar. 4. dicit qd si primo in statu
 habuerit gratiam omnes meruerunt quia dillexerunt Deum ex illa et arguitur sic. S. tho. 2. 2.
 q. 2. ar. 3. ad. 3. dicitur qd sine dispositione dedit iustitiam originalem. qd et gratiam Ans est du-
 bium alias adam potuit facere qd non esset in instanti inotentis illa que pertinet
 ad statum inotentis deus dedit merito gratiam non ex dispositione aliqua. S. pro-
 bat. Quia iustitia et gratia non possunt separari. qd. Sicut iustitiam non requi-
 ritur dispositio. qd. nec ad gratiam et ita dicitur data est gratia sine dispositione. qd. an-
 gelis quia eadem est Ratio de utrisque quantum ad hoc igitur ita est dicendum pre-
 terea. secundum caritatem. Si deus crearet hominem secundum suam Rationem et in i. instanti crea-
 turam conatam ad deum per suam actum dato qd haberet gratiam Ratione
 illius actus nondiceret meritoria creatus Sed in puris naturalibus. qd. Si angeli illo modo
 habuerunt gratiam dicitur erit qd creati sunt in puris naturalibus et non est mota
 quod est. S. augustinus. et s. tho. et alios et contra ipsum secundum caritatem.

Actus qd ante actum fuerunt meruerunt.

Res affirmatiue ex illo qd habet in se. qd actus precedens ex libero arbitrio non est me-
 ritorius nisi liberum arbitrium infortaret gratia. Cum secundum s. tho. meruerint in
 i. instanti omnino ille actus processit ex gratia et ita illam habuerunt sine dispositione
 aliqua //

Secundo in 2. dis. 5. concedit qd prius tempore meruerunt gloriam qd haberent
 impugnat tamen Rationem illam. S. qd non potuerunt esse premium et meritum

et meritum Simul quia Sicut meritum est gratia imperfecta Supremum est perfecta
illud Non posset. g. arguit Sco. non optimum q gratia Sit perfectior merito q m
Via. g. Ratio non valet R. s. tho. vocat gratiam perfectam que est cum confirmatione
et perfectam que Non est cum confirmatione que est in periculo imperfecta extrinseca et
illa eadem efficit perfectam per hoc q confirmat mea Sicut Siquis videret Deum et no
esset certis deductione non esset beatus perfecte igit argu. Docto. est non meruerunt Sim
ul et habuerunt gloriam probo quia gra perfecta que est gloria tollit libertatem. g. nipo
ssibile est q meo dem instanti Sit meritum et gloria Duran. m. 2. dis. 5. q. 7. ar. 1.
probat conclusionem cor dicit q demon peccavit eo q sine meritis appetunt beatitudinem
g. ma. Sequit q boni meruerunt illam contra Doctrinam Sancti thome post
fieri argu. Utrum in. an 2. instanti meruerint beatitudinem et perquam actum S
sed est m. abte. ar. 5. m. q. Sequenti. //

¶ Arg. 5. an post unum actum meriti statim fuit beatus.
¶ R. affirmative et probabiliter valde et arguit Sic demones post unum demeriti
actum fuerunt damnati Infimos et homines Sed deus promior est ad miserendum
q ad puniendum angelis bonis Sufficit unus actus Meritorius ad gloriam Sed g.
angeli per. b. aut. 7. dies gene. i. m. fuerunt victores et tamen meruerunt m. i. m. f.
ti. g. non post. p. actum adepti Sunt gloriam antecedens probat quia m. 7. die de
monerat bonis vidit deus curia que fecerat et erant valde bona. gene. i. S. idem mor. 8.
tunc fuit et c. Non fuit illud verum et confirmat ex S. tho. p. parte q. 6. ar. 5. ex illo loco
gene. i. vidit Deus et f. probat q demoni fuit aliquando bonus et q non fuit malus m. i. m. f. m. f.
g. m. 7. die Non ceciderat Diaboli et eadem Ratione nec m. 6. g. Non statim post unum
actum adepti Sunt gloriam R. p. videbimus. q. Sequenti ar. 6. ubi est propria materia
2. dieo q cum conclusio. S. tho. po. ar. isto stat q m. 7. Die Non fuerint beati Sed s.
tho. dicit q post unum actum Meriti ille autem potuit Durare per unum annum

¶ ad intelligi vidit cura q
de his q q creatio na
real in illo. c. si no fit
meteo de creatio angeloz
sed rez corporaliu suu
q erat valde bona qm
ad ea q a deo fuerunt
p creatioe no qtu
ad ea q ipse creat ex se
fuerunt s. malitiaz an
geli. //

¶ Voluit. g. S. tho. ponere differentiam inter nos et angelos q illi post unum demeriti
actum damnati nec expectat ad penitentiam Sicut et simile post unum actum meriti
actum adepti Sunt gloriam an autem ille actus Durat per unum Diem. l. phere. Non
tam. // Arg. 6. an angeli Consequi Sicut gloriam In naturalia
¶ Utrumq. angeli perfectiones in naturalibus habeant maiorem gloriam et an in ea
dem proportionem in qua est perfectior in naturalibus. S. g. michael est multo perfectior
q alius angelus Utrum. g. erit multo perfectior et gloria. q. gloria illius alterius et
videt q non Quia homines sunt equales in naturalibus et tamen dispariter pro
miant. g. ar. videt de angelis q. si unus sit altero perfectior non sequit. g. ha
bet maiorem gloriam. S. tho. ponit unam conclusio. Rationabile est dicere q angeli
consequi Sunt gloriam secundum gradus suorum naturalium probat conformiter
ad Sapientiam Dei qui perfectiora ordinat in perfectiorum finem. g. angelos per
fectiores creavit ad maiorem gloriam

¶ 2. ex parte angeli Quia differentia est inter angelum et nos quia nos cum
imperfectissimus non semper cum toto conatu agimus Sed angelus Non habet quo

Aquo R. dicitur. g. toto connatu con. Si sunt ad Deum Angeli qui g. erat perfectior
 fm naturam magis connatus est quia totus connatus Unius est maior q. totus Connatus
 alterius perfectionis. g. maiorem habet gloriam. De ista conclusione me
 cito possemus. Nondubitate quia potest tamq. Rationabilior. Sed dubitat' ex. S. tho. 2. 2. q.
 24 ar. 3. querit an hominibus infundat' charitas secundum capacitatem. Sui naturalium.
 et R. q. Non Sed q. omni maior q. alteri infundat'. Referendum est ad bene placitum et
 Dei probat' iocun. 3. sps. Vbi vult spirat Non ubi est dispositio Sed ubi vult Sunt g. duo pe
 ccatores iudas et mathes quare iste est con. 39 et non. 19. quia spiritus spiravit in mattheum et
 traxit illum et non alium et eadem Sicut vult spirat quia Sicut homo Non potest dispo
 re se ad gratiam ita Neq. ad modum gratis. i. chorin. 12. hec omnia operat' Spiritus atq. idem
 spiritus fruens singulis prout vult non pro ut disponunt se item ad eph. 2. 4. data est
 gratia unicuique iuxta mensuram donationis xpi. non fm opera item paul. gratia dei
 sum id quod sum item an potest dicere ops solo. quare fecisti me sic g. videt' q. falsum
 sit quod in ar. dicit'. R. ca. 2. 2. q. S. tho. ibi alius philosophatus est. dato q. lo
 quat' de hominibus Sed eadem est Ratio de angelis dicit' g. ca. 2. q. angeli fm sua naturali
 habent gloriam Non in me. Sed in deo. Quia isti connati sunt quantum potuerunt q.
 autem conaret' illud fuit ex bene placito Dei Unde hoc constat R. ex ratio ne literae istius
 literae artuati Unde. S. tho. in illo loco 2. 2. dicit ad q. angeli consequi sunt g. et glo
 riam fm quantitatem Naturalium et Ratio est Quia connati sunt quantum ad
 quod potuit illud tamen fuit ex bene placito Dei q. tamen quisq. conaret'. 2. probo q.
 conclusio supponat unum falsissimum Supponit g. angeli inter se fm naturam suam
 habeant se in aliqua proportionis contra nulla est proportio in naturalibus inter angelo
 probo ille differunt specie Summo g. gabrielem et michaeli et iste est illo perfectior
 in qua proportione in dupla contra vultis vos dicere q. inter hominem et aditu
 est dupla proportio. g. dato q. est tripla ad simi perfectio Non attinget perfectionem homi
 nis qui in similitudinem excedit Negationem excedit in tota perfectione iam g. arguit' Sic
 angeli a gloria est in duplo maior q. gloria. 6. angeli g. isti Non habuerunt gloriam
 fm naturalia quia inter eos naturalia Non est proportio R. naturalia compa
 rant' ad eandem et tunc Nulla est proportio inter duas species 2. condi
 dent' Naturalia in ordine ad potentias vo. s. intellectum et Sic est propositio
 inter differentia species et hoc pacto fuit proportio inter cognatos angeloy
 3. arguit' sic angeli sine dispositione habuerunt gram in primo instanti pro
 bo fide magis. s. reuocata que est matutina fm aug. habuerunt sine dispo
 sitione et alia dona. g. et gram tunc arguit' sic illi gratis correspondet aliqua
 gloria Non potest attendi fm proportionem naturalium Sed est aliud ex bene
 placito Dei R. in ista duplex Ratio attendi potest ad conclusio. p. ex parte Dei et illa
 probat' q. est illam gratiam q. habuerunt sine dispositione habuerunt adeo fm sua
 naturalia Quia perfectio res ordinant ad maiorem gloriam 2. Ratio procedit de glo
 ria quam ex connatis habuerunt 4. arguit' sic g. conclusio. Sit michael. in duplo
 perfectior q.

Sicut si eorum
 angeli no. sic p. ratio
 ne ad eorum a. l. c. q. nec
 v. s. q. aut successu d. m. g.
 cu. su. e. m. h. a. q. d. a. d.
 intellectus et v. s. q.
 al. l. c. q. 11

factior q̄ grabieli probo q̄ m̄tiple excedat gloria. Primi gloria. Secundi Probo Similia
 et haberet gratiam equalem cum grabieli haberet Maiorem gloriam. q̄ cum habeat maiorem
 gloriam m̄tiple habebit maiorem gr̄am et gloriam et m̄tiple in maiori proportione q̄ dupla
 antecedens probat. Quia michael ex naturalibus producit Duplam dilectionem q̄ dupla
 lem si q̄ det ei adiutorium gratiam q̄ grabieli. Sequit̄ q̄ producet dilectionem m̄tiple
 maiorem et si producat ^{m̄tiple} perfectiorem amorem m̄tiple erit beator. ^{an p̄p̄ia} ^{argumentum inquit}
 erit ^{an p̄p̄ia} perfectior potentia possit cum equali gratia producere maiorem dilectionem
 q̄ m̄tiple. p̄o. quia si m̄tiple ita est argu. ^{tuz} Videt̄ omnino Concludere / dico adhuc quid
 quid sit m̄tiple in patia tamen omnino actiones correspondent habitibus infusis gratiis
 et h̄a itaq̄ petrus cum equali gr̄a producit amorem equalem cum angelo. a. utrum
 autem illud sit ex natura Rei. l. deo dispensante non uno modo Sed ita est Dicendum
 alias premium. Non correspondet operibus q̄ est S. paulu. et Sanctos potest
 dici q̄ illi alio Sunt super naturales et ideo Naturali. Nihil faciunt Solum est etc
 denda proportio s̄m quantitatem habituum. Super naturalium m̄tiple autem aliud
 est Dicendum quia omnino Petrus cum aliquo conatu et h̄a ut. io. producet actum
 ut is. Xbi. q̄ et ut ille alio procedit ex h̄a. illa et io. arguit. q̄. Si angeli Meruerunt si
 bi gratiam gloriam. q̄. Non potuit sibi Seruari ista Proportio gratiis et gloriis s̄m na
 turalia probo m̄tiple. m̄stanti sunt duo angeli. a. et b. a. habeat gratiam infusa
 ut unum. b. ut secundum pono. q̄. ut. a. conet. ut. z. iam habebit gratiam ut
 tria Sequit̄. q̄. q̄ habebit tres gradus gratiis et gloriis tunc arguit. b. habet Duo
 gradus gratiis infusos diligit Deum toto conatu probo q̄ habeat maiorem
 gloriam q̄. ut q̄. probo quia si Solum habuisset ^{tra} gratiam ut unum potest
 elicere dilectionem ut q̄. ex toto conatu et cogitatio ut unum. q̄. cum gratia
 ut duo infusa q̄. modo habebit gratiam ut. 7. q̄. plus q̄ m̄tiple excedit gloria q̄
 gloriam. a. Nec potest dari solutio illa de gloriis statu quia pono q̄ sint beator
 facter. Dicit. q̄. h̄a infusus in p̄a nō facit ad p̄a fione, sed in d̄na
 p̄a. Et sic nō p̄a m̄tiple d̄lectio nō p̄a uere, sed q̄ hoc nō p̄a
 b̄a, d̄na tenet q̄ d̄na. Ideo 2. d̄ctio q̄ Michael nō p̄a d̄
 equali h̄a p̄a uere ut q̄, et d̄ p̄a e. dupla. verū e. sed p̄a
 sufficit, sed q̄ e. h̄a dupla. /
 sed contra. n̄a m̄tiple in p̄a q̄. n̄a. quom. n̄a. fauunt et angelis
 superiorū cū equali gr̄a nō p̄a uere m̄tiple d̄lectio n̄a. Inferior, aut
 quom. d̄a gr̄a et gr̄a s̄m q̄. n̄a. suae n̄a. / certe e. difficile
 et apud. s̄. h̄a. q̄. 1. p̄. q̄. 12. ar. 6. in corpore et d̄. 3. d̄. q̄. p̄a
 facultas videndi deum quom. ex lumine gl̄a nō ex d̄a nec ex p̄a
 Et sic v̄ ibi velle n̄a m̄tiple in p̄a. In. m̄. 3. p̄. q̄. 10. ar. 4. d̄.
 d̄. q̄. magis fuit gr̄a au gratia q̄ n̄a, aut q̄ magis attendi q̄
 factio visionis s̄m gratia q̄ s̄m n̄a, et ibi argu. ex hoc d̄. 5. h̄a.
 Inset. q̄. angelis cū equali lumine gl̄a p̄a uere videt deum et q̄
 n̄a. q̄. p̄a n̄a, sed ex hoc. Verū sequi q̄ gr̄a nō correspondet
 etc.

337 403
conu gis nec dicitur, qd e contra. s. Tho. 1. q. 101. q. 12. ad 6. et
Egri merentes eunt inqualiter bti & ecotra, et aliqui q minus
meruit cet bti alio q magis meruit, ut ponendo q major su exessu
natum angelis ad natia hois q e meriti augm gis ad giaz aut me-
ritum angeli qd considerat qdia hoc sequunt si natia sumant, at qd
ideo sunt vnaq angustis. forte dicitur qsi angeli fuerunt creati in
gia sicq fuerunt eam mere gratis et absq dispo pua (ut dicitur est)
fore probabilius hoc ee de mente. s. Tho. In ca. 4. 3. hujus. q. 11. q. 11. q. 11. q. 11.
gis fuerunt equalis in oibz velut gis baptis malis in pualis, et tñ q
cum illis equalis in eqtate conatificerunt iux natia et sic consequi
sum giaz aut augm giaz fm qd tatem natium, et qd via dicit sic.
s. Tho. in ar. 6. q. 1. consequuntur sunt giaz exstiaz fm qd tatem natium
quasi ploguat de giaz qua consequuntur p giaz conatiaz ut qd ex
corpore ad. no de pta in quac creati sunt, qmo dicimus qd magis
equalis in oibz, si aut dicimus cu ayeta. qd dispo fuerunt se ad o em
giaz qua fuerunt prius na qd fuerunt. tunc simple erit vera qd
vnt oibz giaz exstiaz fm qd tatem natium, itaq duplex in natibz fuit
et duplex in giaz exstiaz, sed tunc reddit argm qd angelus duplex in
natibz cu equali giaz et lumine gis videbit deum in duplo felicitate
et si vlt hoc duplex giaz videbit in quatuor felicitate qd alius, et
tand fm qd tatem in natibz erit exessu in giaz sed major. et hoc
crediderim qd alio ad ay bti fuerit me facium natia, et sic q su.
pna et seraphim cu lumine gis qd hoi bti me vigo aut aiachij, no
magis nec pfectius videret qd aia chij aut virginis contra ayeta. esto
intra ad ad ay et fidei spei chij faciant natia qd no sunt ad o
sup nates isti ad ay velut pti bti sui velut na creati aut creatura
et facere aut concurrere ad miracula no tñ ad creatioe qd creatio
e magis sup nam et solam e a deo, ita bti ad giaz et lumine gis, tota
velut qd tatem aut sup flit e capax albedinis aut caloris, tñ mē facit
nec sumat ad opus p ditione, sic ut poteris, et sic faciat qd giaz aut
bti ad correspondat solum giaz de uopibz. /

✓ Sed contra ad huc argi at ois angeli q acciderunt fuerunt inqualiter fm
s. Tho. qd cu ois giaz eleuet ad eor sedes nulli oibz equalis in giaz
contra illud e aut de pueris baptis. et aliqui dicit ois giaz erit eqtes bti neq
sic q no oibz giaz eleuet ad illos gradus gis quos angeli sui giaz
suo generassent. //

V qd aut. s. Tho. dicit. 22. q. 24. ar. 3. q. chara no dat dōbz qm
capacitatem nālium nō contradicit huic ad. ubi sequit angelos cōse.
quos grāz exēta sū q̄titate nālium, nā ubi cōfederali cōm de p̄e
et p̄ char. s. q. ē sola vōta dei q̄ tū dat angelis saltem ut ibi dicit
dicit ad 3. q. 2. q̄titate nālium, et magis Theologicē loq̄t̄ hie
dicitur aut p̄e. s. 3. sp̄s ubi vult spirat, q̄e ut et quom dicit, et
.1. cor. 12. oīa de opat vnu et idē sp̄s diuidens singulis p̄vocat
et ad ep̄e. q. vniūq̄m nūz data est grā sū mēsurā donatiōnū q̄
Eccē nō sū qm aut dispōnē, et .1. cor. 15. grā dei sum id qd sum, et
tū esto ita sit qd dei vōta sit cāp̄ p̄cipua et vltima, nō tū dat sine
dispō. aliqua p̄ dēi grāz etsi nō p̄pter p̄llam.

69/vr.